

Επίσημη Εφημερίδα

της Ευρωπαϊκής Ένωσης

L 77

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

57ο έτος
15 Μαρτίου 2014

Περιεχόμενα

I Νομοθετικές πράξεις

KANONISMΟΙ

★ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 230/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη θέσπιση μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη	1
★ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II)	11
★ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας	27
★ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, περί μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας την περίοδο 2014-2020	44
★ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες	77
★ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 235/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για την καθιέρωση χρηματοδοτικού μέσου για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα παγκοσμίως	85
★ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης	95

Τιμή: 7 EUR

(Συνέχεια στην επόμενη σελίδα)

EL

Οι πράξεις οι τίτλοι των οποίων έχουν τυπωθεί με ημίμαυρα στοιχεία αποτελούν πράξεις τρεχούσης διαχείρισεως που έχουν θεσπισθεί στο πλαίσιο της γεωργικής πολιτικής και είναι γενικά περιορισμένης χρονικής ισχύος.

Οι τίτλοι όλων των υπολοίπων πράξεων έχουν τυπωθεί με μαύρα στοιχεία και επισημαίνονται με αστερίσκο.

II Μη νομοθετικές πράξεις

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

- ★ Κανονισμός (Ευρατόμ) αριθ. 237/2014 του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση μηχανισμού συνεργασίας στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας 109

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 230/2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Μαρτίου 2014

για τη θέσπιση μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 209 παράγραφος 1 και το άρθρο 212 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο παρών κανονισμός θεσπίζει έναν από τους μηχανισμούς άμεσης στήριξης των εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης και διαδέχεται τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, ο οποίος έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013.
- (2) Η διατήρηση της ειρήνης, η πρόληψη των συγκρούσεων, η ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας και η συνδρομή σε πληθυσμούς, χώρες και περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικές ή ανθρωπογενείς καταστροφές συγκαταλέγονται στους πρωταρχικούς στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, όπως καθορίζονται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 21 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Οι κρίσεις και οι συγκρούσεις που πλήττουν χώρες και περιοχές, καθώς και άλλοι παράγοντες, όπως η τρομοκρατία, το οργανωμένο έγκλημα, η βία που ασκείται με βάση το φύλο του θύματος, η κλιματική αλλαγή, τα ζητήματα ασφαλείας στον κυβερνοχώρο και οι απειλές κατά της ασφάλειας που προκύπτουν από φυσικές καταστροφές, συνιστούν κίνδυνο για τη σταθερότητα και την ασφάλεια. Για να αντιμετωπιστούν εγκαίρως και αποτελεσματικά τα προβλήματα αυτά, απαιτούνται ειδικοί χρηματοοικονομικοί πόροι και χρηματοδοτικοί μηχανισμοί που θα συμπληρώνουν τους μηχανισμούς ανθρωπιστικής βοήθειας και μακροπρόθεσμης συνεργασίας.

- (3) Στα συμπεράσματά του της 15ης και 16ης Ιουνίου 2001, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε το πρόγραμμα της Ένωσης για την πρόληψη βίαιων συγκρούσεων, όπου υπογραμμίζονταν η πολιτική δέσμευση της Ένωσης να επιδιώξει την πρόληψη των συγκρούσεων ως έναν από τους κύριους στόχους των εξωτερικών της σχέσεων, και αναγνώρισε ότι οι μηχανισμοί αναπτυξιακής συνεργασίας μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου αυτού. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2011 για την πρόληψη των συγκρούσεων επιβεβαιώθηκε ότι το εν λόγω πρόγραμμα συνιστά έγκυρη βάση πολιτικής για την ανάπτυξη περαιτέρω δράσεων της Ένωσης για την πρόληψη των συγκρούσεων. Στα συμπεράσματά του της 17ης Νοεμβρίου 2009, το Συμβούλιο ενέκρινε τη «γενική ιδέα για την ενίσχυση των δυνατοτήτων διαμεσολάβησης και διαλόγου της ΕΕ».

- (4) Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2007 σχετικά με την ανταπόκριση της ΕΕ σε ευαίσθητες καταστάσεις καθώς και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνεληθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου, επίσης της 19ης Νοεμβρίου 2007, σχετικά με την ασφάλεια και την ανάπτυξη τονίζεται ότι η σύνδεση ανάπτυξης και ασφάλειας θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στις στρατηγικές και τις πολιτικές της Ένωσης, συμβάλλοντας στη συνοχή των αναπτυξιακών πολιτικών σύμφωνα με το άρθρο 208 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και στη συνοχή της εξωτερικής δράσης της Ένωσης γενικά. Ειδικότερα, το Συμβούλιο κατέληξε ότι στις μελλοντικές εργασίες στον τομέα της ασφάλειας και της ανάπτυξης θα πρέπει να περιληφθούν οι επιπτώσεις που έχουν στην ασφάλεια και την ανάπτυξη η κλιματική αλλαγή, τα ζητήματα περιβάλλοντος και διαχείρισης φυσικών πόρων και η μετανάστευση.

- (5) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την ευρωπαϊκή στρατηγική ασφαλείας στις 12 Δεκεμβρίου 2003 και την κοινή ανάλυση της έκθεσης εφαρμογής της στις 11 Δεκεμβρίου 2008. Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Η στρατηγική εσωτερικής ασφαλείας της ΕΕ στην πράξη: πέντε βήματα για μια ασφαλέστερη Ευρώπη», η Επιτροπή υπογράμμισε επίσης τη σημασία της συνεργασίας με τρίτες χώρες και περιφερειακούς οργανισμούς, ιδίως για τους σκοπούς της καταπολέμησης πολλαπλών απειλών, όπως της εμπορίας ανθρώπων, της διακίνησης ναρκωτικών και της τρομοκρατίας.

⁽¹⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού σταθερότητας (ΕΕ L 327 της 24.11.2006, σ. 1).

- (6) Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Για την ανταπόκριση της ΕΕ σε ευαίσθητες καταστάσεις — δέσμευση σε περιβάλλοντα δυσμενή για τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη σταθερότητα και την ειρήνη», η Επιτροπή αναγνωρίζει την ουσιαστική συμβολή της Ένωσης στην προώθηση της ειρήνης και της σταθερότητας, μέσω της αντιμετώπισης των εκδηλώσεων βίας και των βαρύτερων αιτίων της ανασφάλειας και των βίαιων συγκρούσεων. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων αυτών.
- (7) Την 8η Δεκεμβρίου 2008, το Συμβούλιο ενέκρινε συνολική προσέγγιση για την εφαρμογή από την Ένωση των αποφάσεων αριθ. 1325 (2000) και 1820 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια, αναγνωρίζοντας τον στενό συσχετισμό των ζητημάτων της ειρήνης, της ασφάλειας, της ανάπτυξης και της ισότητας των φύλων. Η Ένωση έχει επανειλημμένως ζητήσει την πλήρη εφαρμογή του προγράμματος για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια που θεσπίζεται στις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, και έχει υπογραμμίσει ιδίως την ανάγκη να καταπολεμηθεί η βία κατά των γυναικών σε καταστάσεις συγκρούσεων και να προωθηθεί η συμμετοχή των γυναικών στην εγκαθίδρυση της ειρήνης.
- (8) Στο στρατηγικό πλαίσιο και στο σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 25 Ιουνίου 2012, ζητείται η ανάπτυξη επιχειρησιακής καθοδήγησης, ώστε τα ανθρώπινα δικαιώματα να συνυπολογίζονται στον σχεδιασμό και την εφαρμογή μέτρων στήριξης αντιτρομοκρατικών δράσεων, και τονίζεται ότι η εξάλειψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης καθώς και ο σεβασμός των διαδικαστικών εγγυήσεων (όπως του τεκμηρίου αιδιότητας, του δικαιώματος αμερόληπτης δίκης και των δικαιωμάτων υπεράσπισης) αποτελούν προτεραιότητα της Ένωσης στην εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- (9) Η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι στην πρώτη γραμμή των σχέσεων της Ένωσης με τις τρίτες χώρες και συνεπώς λογίζονται ως αρχές στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.
- (10) Στη δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της 25ης Μαρτίου 2004, ζητείται η ενσωμάτωση των αντιτρομοκρατικών στόχων στα προγράμματα εξωτερικής βοήθειας. Στην αντιτρομοκρατική στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την οποία υιοθέτησε το Συμβούλιο στις 30 Νοεμβρίου 2005, ζητείται ενίσχυση της αντιτρομοκρατικής συνεργασίας με τις τρίτες χώρες και τα Ηνωμένα Έθνη. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 23ης Μαΐου 2011 για την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των εσωτερικών και των εξωτερικών πτυχών του αγώνα κατά της τρομοκρατίας ζητείται να ενισχυθούν οι ικανότητες των αρμόδιων αρχών που ασχολούνται με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας σε τρίτες χώρες στο πλαίσιο του στρατηγικού προγραμματισμού του Μηχανισμού Σταθερότητας που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1717/2006.
- (11) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1717/2006 εκδόθηκε για να μπορεί η Ένωση να δρα με συνεκτικό και ολοκληρωμένο τρόπο σε καταστάσεις κρίσης και αναδυόμενης κρίσης και να αντιμετωπίζει συγκεκριμένες διεθνείς και διαπεριφερειακές απειλές κατά της ασφάλειας, και για να μπορεί να ενισχύσει την ετοιμότητα της για την αντιμετώπιση κρίσεων. Στόχος του παρόντος κανονισμού είναι η θέσπιση αναθεωρημένου μηχανισμού, βάσει της πείρας που έχει αποκτηθεί από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1717/2006, ώστε να αυξηθεί η αποδοτικότητα και η συνοχή των δράσεων της Ένωσης όσον αφορά την αντιμετώπιση κρίσεων, την πρόληψη των συγκρούσεων, την ειρήνευση και την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων απειλών και προκλήσεων ασφαλείας.
- (12) Τα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να εξυπηρετούν τους στόχους του άρθρου 21 της ΣΕΕ και των άρθρων 208 και 212 της ΣΛΕΕ. Μπορούν να συμπληρώνουν και πρέπει να συνάδουν με τα μέτρα που λαμβάνει η Ένωση για την επίτευξη των στόχων της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, στο πλαίσιο του τίτλου V της ΣΕΕ, καθώς και με τα μέτρα που θεσπίζονται στο πλαίσιο του πέμπτου μέρους της ΣΛΕΕ. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή πρέπει να συνεργάζονται για τη διασφάλιση της συνοχής αυτής, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.
- (13) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να συνάδει με τις διατάξεις περί της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) όπως καθορίζονται στην απόφαση 2010/427/ΕΕ⁽¹⁾. Η δήλωση της Υπατης Εκπροσώπου του 2010 για την πολιτική λογοδοσία επιβεβαίωσε τις αρχές του διαλόγου, της διαβούλευσης, της πληροφόρησης και της αναφοράς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- (14) Η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ, κατά περίπτωση, θα πρέπει να προβαίνουν σε τακτικές και συχνές ανταλλαγές απόψεων και πληροφοριών με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Επιπλέον, σύμφωνα με τις σχετικές διοργανικές συμφωνίες, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να έχει πρόσβαση στα έγγραφα, για να μπορεί να ασκεί το δικαίωμα του ελέγχου που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾ έχοντας την κατάλληλη ενημέρωση.
- (15) Στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁾ προβλέπονται κοινοί κανόνες και διαδικασίες για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

⁽¹⁾ Απόφαση 2010/427 ΕΕ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΕ L 201 της 3.8.2010, σ. 30).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών εξωτερικής δράσης της Ένωσης (βλ. σελίδα 11 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας)

(16) Για να εξασφαλιστούν ενιαίες συνθήκες εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή που αφορούν τον προγραμματισμό και τα μέτρα εκτέλεσης. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

(17) Λαμβανομένου υπόψη του χαρακτήρα των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων, ιδίως δε της λειτουργίας τους ως μέσων προσανατολισμού της πολιτικής και των δημοσιονομικών τους επιπτώσεων, θα πρέπει για την έκδοσή τους να εφαρμόζεται κατ' αρχήν η διαδικασία εξέτασης, εξαιρουμένων των μέτρων μικρής οικονομικής κλίμακας.

(18) Η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που έχουν άμεση εφαρμογή όταν, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις που συνδέονται με την ανάγκη ταχείας αντίδρασης της Ένωσης, αυτό επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους επείγουσας ανάγκης.

(19) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώξει την αποδοτικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων για να βελτιστοποιήσει τον αντίκτυπο της εξωτερικής δράσης της. Αυτό πρέπει να επιτευχθεί με τη συνοχή και τη συμπληρωματικότητα των ενωσιακών μηχανισμών εξωτερικής δράσης, καθώς και με τη δημιουργία συνεργιών μεταξύ του παρόντος Μηχανισμού, άλλων ενωσιακών μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης και άλλων πολιτικών της Ένωσης. Θα πρέπει δε περαιτέρω να οδηγήσει σε αμοιβαία ενίσχυση των προγραμμάτων που καταρτίζονται στο πλαίσιο αυτών των μηχανισμών.

(20) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών.

(21) Ο παρών κανονισμός προβλέπει, για τη διάρκεια ισχύος του, δημοσιονομικό κονδύλιο το οποίο αποτελεί το ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 17 της διοργανικής συμφωνίας της 2ας Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση⁽¹⁾, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.

(22) Είναι σκόπιμο να ευθυγραμμιστεί η διάρκεια ισχύος του παρόντος κανονισμού με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013⁽²⁾ του Συμβουλίου. Κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός θα πρέπει ισχύσει από 1ης Ιανουαρίου 2014 έως 31ης Δεκεμβρίου 2020,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει μηχανισμό («μηχανισμός συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη»), ο οποίος παρέχει, για το διάστημα 2014-2020, άμεση στήριξη στις εξωτερικές πολιτικές της Ένωσης μέσω της αύξησης της αποδοτικότητας και της συνοχής των δράσεων της Ένωσης στους τομείς της αντιμετώπισης κρίσεων, ετοιμότητας προς αντιμετώπιση κρίσεων, πρόληψης ενόπλων συγκρούσεων και, ειρήνευσης, καθώς και όσον αφορά την αντιμετώπιση παγκόσμιων και διαπεριφερειακών απειλών.

2. Η Ένωση λαμβάνει μέτρα αναπτυξιακής συνεργασίας, καθώς και μέτρα χρηματοδοτικής, οικονομικής και τεχνικής συνεργασίας με τρίτες χώρες, περιφερειακούς και διεθνείς οργανισμούς, άλλους κρατικούς φορείς και παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, στους «παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών» συγκαταλέγονται οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι οργανώσεις αυτοχθόνων πληθυσμών, οι τοπικές ομάδες πολιτών και οι επαγγελματικές ενώσεις, οι συνεταιρισμοί, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι οργανώσεις που εκπροσωπούν οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα, οι τοπικές οργανώσεις (περιλαμβανομένων των δικτύων) που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αποκεντρωμένης περιφερειακής συνεργασίας και ολοκλήρωσης, οι οργανώσεις καταναλωτών, οι οργανώσεις γυναικών και νέων, οι εκπαιδευτικοί, πολιτιστικοί, ερευνητικοί και επιστημονικοί οργανισμοί, τα πανεπιστήμια, οι εκκλησίες και οι θρησκευτικές οργανώσεις και κοινότητες, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης καθώς και όλες οι μη κυβερνητικές ενώσεις και τα ιδιωτικά και δημόσια ιδρύματα που μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη ή την εξωτερική διάσταση των εσωτερικών πολιτικών. Όταν είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού, είναι δυνατή η χρηματοδότηση και άλλων φορέων ή παραγόντων που δεν αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο.

4. Οι ειδικοί στόχοι του παρόντος κανονισμού είναι οι ακόλουθοι:

α) σε καταστάσεις κρίσης ή αναδυόμενης κρίσης, η ταχεία συμβολή στη σταθερότητα, μέσω της ανάπτυξης αποτελεσματικής δράσης σχεδιασμένης να βοηθήσει στη διατήρηση, τη διαμόρφωση ή την αποκατάσταση των συνθηκών που είναι αναγκαίες για την κατάλληλη υλοποίηση των εξωτερικών πολιτικών και δράσεων της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 21 της ΣΕΕ,

β) η συμβολή στην πρόληψη συγκρούσεων και στη διασφάλιση της ικανότητας και της ετοιμότητας για την αντιμετώπιση καταστάσεων πριν και μετά την κρίση και την εγκαθίδρυση της ειρήνης, και

γ) η αντιμετώπιση συγκεκριμένων παγκόσμιων και διαπεριφερειακών απειλών κατά της ειρήνης, της διεθνούς ασφάλειας και της σταθερότητας.

⁽¹⁾ ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884).

Άρθρο 2

ΤΙΤΛΟΣ II

Συνοχή και συμπληρωματικότητα της ενωσιακής βοήθειας

ΤΥΠΟΙ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

1. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι τα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού συνάδουν με το συνολικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής της Ένωσης για τις χώρες-εταίρους και ειδικότερα με τους στόχους των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 2, καθώς και με άλλα σχετικά ενωσιακά μέτρα.

2. Τα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού μπορούν να συμπληρώνουν και συνάδουν με τα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του τίτλου V της ΣΕΕ και του πέμπτου μέρους της ΣΛΕΕ. Στα μέτρα που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού συνεκτιμώνται δεόντως οι απόψεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

3. Η ενωσιακή βοήθεια που παρέχεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού είναι συμπληρωματική προς τη βοήθεια που προβλέπεται στο πλαίσιο των ενωσιακών μηχανισμών εξωτερικής βοήθειας, παρέχεται μόνον εφόσον δεν είναι δυνατόν να αναπτυχθεί επαρκής και αποτελεσματική δράση στο πλαίσιο των προαναφερόμενων μηχανισμών και σχεδιάζεται και εκτελείται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει τη συνέχεια των δράσεων στο πλαίσιο των εν λόγω μηχανισμών, κατά περίπτωση.

4. Ει δυνατόν, λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα διατομεακά θέματα, μεταξύ άλλων και στον προγραμματισμό:

- α) προαγωγή της δημοκρατίας και χρηστή διακυβέρνηση,
- β) ανθρώπινα δικαιώματα και ανθρωπιστικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των παιδιών και των δικαιωμάτων των αυτόχθονων πληθυσμών,
- γ) αποφυγή διακρίσεων,
- δ) ισότητα των φύλων και χειραφέτηση των γυναικών,
- ε) πρόληψη συγκρούσεων, και
- στ) κλιματική αλλαγή.

5. Δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/96 ⁽¹⁾ του Συμβουλίου και της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾ και είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση δυνάμει των εν λόγω πράξεων δεν χρηματοδοτούνται βάσει του παρόντος κανονισμού.

6. Για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και η συμπληρωματικότητα των ενωσιακών και των εθνικών μέτρων παροχής βοήθειας, καθώς και για να αποφευχθεί η διπλή χρηματοδότηση, η Επιτροπή προωθεί τον στενό συντονισμό των δραστηριοτήτων της Ένωσης με τις δραστηριότητες των κρατών μελών τόσο σε επίπεδο λήψης αποφάσεων όσο και επιτόπου. Προς τούτο, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή χρησιμοποιούν σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών. Η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για την προώθηση του συντονισμού αυτού. Επιπροσθέτως, η Επιτροπή διασφαλίζει τον συντονισμό και τη συνεργασία με πολυμερείς, περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς οργανισμούς και άλλους δωρητές.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/96 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 1996, σχετικά με την ανθρωπιστική βοήθεια (ΕΕ L 163 της 2.7.1996, σ. 1).

⁽²⁾ Απόφαση αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 924).

Άρθρο 3

Βοήθεια για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης ή αναδυόμενης κρίσης με σκοπό την πρόληψη συγκρούσεων

1. Η Ένωση παρέχει τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια για την επίτευξη των ειδικών στόχων που ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 4 στοιχείο α) ανταποκρινόμενη στις ακόλουθες εξαιρετικές και απρόβλεπτες καταστάσεις:

- α) σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, κρίσης ή αναδυόμενης κρίσης,
- β) σε περιπτώσεις καταστάσεων που συνιστούν απειλή για τη δημοκρατία, τη δημόσια τάξη, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών ή την ασφάλεια και την προστασία των ατόμων, ιδίως εκείνων που είναι εκτεθειμένα σε βία ασκούμενη με βάση το φύλο του θύματος σε καταστάσεις αστάθειας, ή
- γ) σε περιπτώσεις καταστάσεων οι οποίες υπάρχει κίνδυνος να κλιμακωθούν σε ένοπλες συγκρούσεις ή να αποσταθεροποιήσουν σοβαρά την ή τις εμπλεκόμενες τρίτες χώρες.

Η βοήθεια αυτή μπορεί επίσης να λαμβάνεται για την αντιμετώπιση καταστάσεων κατά τις οποίες η Ένωση επικαλείται τις ρήτρες ουσιωδών στοιχείων που περιλαμβάνονται σε διεθνείς συμφωνίες, για να αναστείλει, εν όλω ή εν μέρει, τη συνεργασία της με τρίτες χώρες.

2. Η τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να καλύπτει τα ακόλουθα:

- α) στήριξη μέσω της παροχής τεχνικής και υλικοτεχνικής βοήθειας των προσπάθειών που αναλαμβάνουν διεθνείς και περιφερειακοί οργανισμοί, καθώς επίσης κρατικοί φορείς και παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών για την προώθηση της ανάπτυξης εμπιστοσύνης, της διαμεσολάβησης, του διαλόγου και της συμφιλίωσης,
- β) στήριξη της εφαρμογής των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια, ιδίως σε ευάλωτες χώρες, σε χώρες όπου βρίσκονται σε εξέλιξη συγκρούσεις και σε χώρες που εξέρχονται από συγκρούσεις,
- γ) στήριξη της συγκρότησης και λειτουργίας προσωρινών διοικήσεων οριζόμενων σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο,
- δ) στήριξη της ανάπτυξης δημοκρατικών και πλουραλιστικών κρατικών θεσμών, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την ενίσχυση του ρόλου των γυναικών στους εν λόγω θεσμούς, της αποτελεσματικής πολιτικής διοίκησης και της πολιτικής επίβλεψης του συστήματος ασφαλείας, καθώς και μέτρων για την ενίσχυση των ικανοτήτων των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών που συμμετέχουν στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος και όλων των μορφών παράνομης διακίνησης,

- ε) στήριξη διεθνών ποινικών δικαστηρίων και ειδικών εθνικών δικαστηρίων, επιτροπών εξακρίβωσης της αλήθειας και συμφιλίωσης καθώς και μηχανισμών για τη νομική διευθέτηση καταγγελιών σχετικών με τα ανθρώπινα δικαιώματα και για τη διεκδίκηση και επιδίκαση δικαιωμάτων ιδιοκτησίας που συγκροτούνται σύμφωνα με τους διεθνείς κανόνες για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου,
- στ) στήριξη μέτρων αναγκαίων για την έναρξη της αποκατάστασης και ανοικοδόμησης βασικών υποδομών, καταλυμάτων, δημόσιων κτιρίων και οικονομικών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και της βασικής παραγωγικής ικανότητας, και άλλων μέτρων για την αναξέρμανση της οικονομικής δραστηριότητας, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την εξασφάλιση των ελάχιστων συνθηκών που είναι αναγκαίες για βιώσιμη κοινωνική ανάπτυξη,
- ζ) στήριξη μη στρατιωτικών μέτρων που συνδέονται με την αποστράτευση και την επανένταξη πρώην μαχητών και των οικογενειών τους στην κοινωνία των πολιτών και, κατά περίπτωση, του επαναπατρισμού τους, καθώς και μέτρων για την αντιμετώπιση της κατάστασης των παιδιών στρατιωτών και των μαχητριών,
- η) στήριξη μέτρων για τον μετριασμό των κοινωνικών επιπτώσεων της αναδιάρθρωσης των ένοπλων δυνάμεων,
- θ) στήριξη μέτρων για την αντιμετώπιση στο πλαίσιο των ενωσιακών πολιτικών συνεργασίας και των στόχων τους των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων που έχουν στον άμαχο πληθυσμό οι νάρκες ξηράς κατά προσωπικού, οι μη εκραγέντες μηχανισμοί ή τα εκρηκτικά κατάλοιπα του πολέμου. Οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού μπορούν να καλύπτουν, μεταξύ άλλων, την εκπαίδευση όσον αφορά τους κινδύνους, την ανίχνευση ναρκών και την εκκαθάριση ναρκοπεδίων και, σε συνδυασμό με τα προαναφερόμενα, την καταστροφή των αποθεμάτων,
- ι) στήριξη μέτρων για την καταπολέμηση στο πλαίσιο των ενωσιακών πολιτικών συνεργασίας και των στόχων τους της παράνομης χρήσης και της πρόσβασης σε φορητά όπλα και ελαφρύ οπλισμό,
- ια) στήριξη μέτρων για την εξασφάλιση της επαρκούς κάλυψης των ειδικών αναγκών των γυναικών και των παιδιών σε καταστάσεις κρίσης και συγκρούσεων, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσής τους σε βία ασκούμενη με βάση το φύλο του θύματος,
- ιβ) στήριξη της αποκατάστασης και της επανένταξης των θυμάτων ένοπλων συγκρούσεων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των γυναικών και των παιδιών,
- ιγ) στήριξη μέτρων για την προώθηση και προάσπιση του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, καθώς και των συναφών διεθνών πράξεων,
- ιδ) στήριξη των κοινωνικοοικονομικών μέτρων για την προώθηση της δίκαιης πρόσβασης στους φυσικούς πόρους και της διαφανούς διαχείρισής τους σε καταστάσεις κρίσης ή αναδυόμενης κρίσης, συμπεριλαμβανομένης της εγκαθίδρυσης της ειρήνης,
- ιε) στήριξη μέτρων για την αντιμετώπιση των δυνητικών επιπτώσεων αιφνιδίων μετακινήσεων πληθυσμών οι οποίες επηρεάζουν την πολιτική κατάσταση και την ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την κάλυψη των αναγκών κοινοτήτων υποδοχής σε καταστάσεις κρίσης ή αναδυόμενης κρίσης, συμπεριλαμβανομένης της εγκαθίδρυσης της ειρήνης,
- ιστ) στήριξη μέτρων για την προώθηση της ανάπτυξης και της οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών και της συμμετοχής της στην πολιτική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για την ενίσχυση του ρόλου των γυναικών στις εν λόγω διαδικασίες και μέτρων για την προαγωγή ανεξάρτητων, πλουραλιστικών και επαγγελματικών μέσων ενημέρωσης,
- ιζ) στήριξη μέτρων για την αντιμετώπιση φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών που απειλούν τη σταθερότητα, καθώς και απειλών κατά της δημόσιας υγείας σχετιζόμενων με πανδημίες, σε περίπτωση που δεν παρέχεται ενωσιακή ανθρωπιστική βοήθεια και βοήθεια πολιτικής προστασίας ή συμπληρωματικά προς τη βοήθεια αυτή.
3. Στις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η Ένωση μπορεί να παρέχει τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια που δεν καλύπτεται ρητά στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Η βοήθεια αυτή περιορίζεται στα έκτακτα μέτρα βοήθειας του άρθρου 7 παράγραφος 2 τα οποία πληρούν όλους τους ακόλουθους όρους:
- α) εμπίπτουν στο γενικό πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και στους ειδικούς στόχους του άρθρου 1 παράγραφος 4 στοιχείο α),
- β) περιορίζονται ως προς τη διάρκειά τους στο χρονικό διάστημα που ορίζει το άρθρο 7 παράγραφος 2,
- γ) θα ήταν υπό κανονικές συνθήκες επιλέξιμα στο πλαίσιο άλλων ενωσιακών μηχανισμών εξωτερικής βοήθειας ή άλλων συνιστωσών του παρόντος κανονισμού, αλλά, λόγω της ανάγκης ταχείας αντιμετώπισης της κατάστασης, θα πρέπει να υλοποιηθούν με μέτρα για την αντιμετώπιση κρίσεων ή αναδυόμενων κρίσεων.

Άρθρο 4

Βοήθεια για την πρόληψη συγκρούσεων, την ειρήνευση και την ετοιμότητα προς αντιμετώπιση κρίσεων

1. Η Ένωση παρέχει τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια προς επιδίωξη των ειδικών στόχων που εκτίθενται στο άρθρο 1 παράγραφος 4 στοιχείο β). Αυτή η βοήθεια καλύπτει τη στήριξη μέτρων που στοχεύουν στην οικοδόμηση και την ενίσχυση των ικανοτήτων της Ένωσης και των εταίρων της όσον αφορά την πρόληψη συγκρούσεων, την εγκαθίδρυση της ειρήνης και την κάλυψη των αναγκών πριν και μετά την κρίση, σε στενό συντονισμό με τα Ηνωμένα Έθνη και άλλους διεθνείς, περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς οργανισμούς, κρατικούς φορείς και παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών, στο πλαίσιο των προσπάθειών τους για:

- α) την προαγωγή της έγκαιρης προειδοποίησης και της ανάλυσης των κινδύνων με προσοχή στη διάσταση των συγκρούσεων κατά τη χάραξη και την εφαρμογή πολιτικών,
- β) τη διευκόλυνση και ανάπτυξη ικανοτήτων όσον αφορά την οικοδόμηση εμπιστοσύνης, τη διαμεσολάβηση, τον διάλογο και τη συμφιλίωση, με ιδιαίτερη προσοχή σε αναδυόμενες διακοινοτικές εντάσεις,

- γ) την ενίσχυση των ικανοτήτων συμμετοχής και ανάπτυξης δυνάμεων σε μη στρατιωτικές αποστολές σταθεροποίησης,
 - δ) τη βελτίωση της ανάκαμψης έπειτα από συγκρούσεις και καταστροφές οι οποίες επηρεάζουν την πολιτική κατάσταση και την ασφάλεια,
 - ε) τον μετριασμό της χρήσης φυσικών πόρων για τη χρηματοδότηση συγκρούσεων καθώς και τη στήριξη της συμμόρφωσης των εμπλεκομένων με πρωτοβουλίες όπως το σύστημα πιστοποίησης της διαδικασίας Κίμπερλυ, ιδίως όσον αφορά τη διενέργεια αποδοτικών εγχώριων ελέγχων της παραγωγής και της εμπορίας φυσικών πόρων.
2. Τα μέτρα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο:
- α) περιλαμβάνουν τη μεταφορά τεχνογνωσίας, την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών ή την αξιολόγηση των κινδύνων/απειλών, την έρευνα και την ανάλυση, τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης, την κατάρτιση και την παροχή υπηρεσιών,
 - β) συμβάλλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη διαρθρωμένου διαλόγου επί ζητημάτων εγκαθίδρυσης της ειρήνης,
 - γ) μπορούν να συμπεριλάβουν χρηματοδοτική και τεχνική βοήθεια για την υλοποίηση δράσεων στήριξης της εγκαθίδρυσης της ειρήνης και της συγκρότησης κράτους.

Άρθρο 5

Βοήθεια για την αντιμετώπιση παγκόσμιων, διαπεριφερειακών και αναδυόμενων απειλών

1. Η Ένωση παρέχει τεχνική και χρηματοδοτική βοήθεια προς επιδίωξη των ειδικών επιδιώξεων που εκτίθενται στο άρθρο 1 παράγραφος 4 στοιχείο γ) στους ακόλουθους τομείς:
- α) απειλές κατά της δημόσιας τάξης, της ασφάλειας και της προστασίας των πολιτών, των κρίσιμων υποδομών και της δημόσιας υγείας,
 - β) μετριασμός και ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων που προκαλούνται εκ προθέσεως, λόγω ατυχήματος ή από φυσικά αίτια και συνδέονται με χημικά, βιολογικά, ραδιολογικά και πυρηνικά υλικά ή παράγοντες.
2. Η βοήθεια στους τομείς του στοιχείου α) της παραγράφου 1 καλύπτει τη στήριξη μέτρων που στοχεύουν:
- α) στην ενίσχυση της ικανότητας των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών και πολιτικών αρχών που συμμετέχουν στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένου του κυβερνοεγκλήματος, και όλων των μορφών παράνομης διακίνησης, καθώς και στον αποτελεσματικό έλεγχο του παράνομου εμπορίου και της παράνομης διαμετακόμισης,
 - β) στην αντιμετώπιση απειλών κατά κρίσιμων υποδομών, στις οποίες μπορούν να περιλαμβάνονται οι διεθνείς μεταφορές, περιλαμβανομένων των επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών, οι δραστηριότητες στον τομέα της ενέργειας, τα δίκτυα διανομής ενέργειας και τα ηλεκτρονικά δίκτυα πληροφοριών και επικοινωνιών. Τα μέτρα αυτά δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη διαπεριφερειακή συνεργασία και στην εφαρμογή διεθνών προτύπων όσον αφορά τη συνειδητοποίηση των κινδύνων, τις αναλύσεις τρωτότητας, την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, τις προειδοποιήσεις και τη διαχείριση των συνεπειών,

- γ) στην εξασφάλιση της κατάλληλης αντιμετώπισης σοβαρών απειλών κατά της δημόσιας υγείας, όπως αιφνίδιων επιδημιών με ενδεχόμενες διακρατικές επιπτώσεις,

- δ) στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων και διαπεριφερειακών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής με δυνητικά αποσταθεροποιητικό αντίκτυπο στην ειρήνη και την ασφάλεια.

3. Όσον αφορά τα μέτρα του στοιχείου α) της παραγράφου 2:

- α) προτεραιότητα δίνεται σε διαπεριφερειακές συνεργασίες όπου συμμετέχουν δύο ή περισσότερες τρίτες χώρες που έχουν επιδείξει σαφή πολιτική βούληση για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων προβλημάτων. Για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας μπορεί επίσης να αναπτυχθεί συνεργασία με μεμονωμένες χώρες, περιοχές ή διεθνείς, περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς οργανισμούς,

- β) δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη χρηστή διακυβέρνηση και είναι σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο,

- γ) όσον αφορά την παροχή βοήθειας σε αρχές που συμμετέχουν στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας, προτεραιότητα δίνεται σε υποστηρικτικά μέτρα για την ανάπτυξη και ενίσχυση της αντιτρομοκρατικής νομοθεσίας, την εφαρμογή και την εκτέλεση του δημοσιονομικού, τελωνειακού και μεταναστευτικού δικαίου, την ανάπτυξη διαδικασιών επιβολής του νόμου εναρμονισμένων με τα υψηλότερα διεθνή πρότυπα και σύμφωνων με το διεθνές δίκαιο, την ενίσχυση των μηχανισμών δημοκρατικού ελέγχου και θεσμικής εποπτείας, καθώς και την πρόληψη του βίαιου ριζοσπαστισμού,

- δ) όσον αφορά τη βοήθεια για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών, δίνεται η δέουσα προσοχή στη διεθνή συνεργασία που αποσκοπεί στην πρόωθηση βέλτιστων πρακτικών για τον περιορισμό της ζήτησης, της παραγωγής και των βλαπτικών επιπτώσεων.

4. Η βοήθεια στους τομείς του στοιχείου β) της παραγράφου 1 καλύπτει τη στήριξη μέτρων που στοχεύουν:

- α) στην πρόωθηση μη στρατιωτικών ερευνητικών δραστηριοτήτων ως εναλλακτικών προς εκείνες που συνδέονται με αμυντικούς σκοπούς,

- β) στην ενίσχυση των πρακτικών ασφάλειας που συνδέονται με μη στρατιωτικές εγκαταστάσεις όπου αποθηκεύονται ή υφίστανται επεξεργασία στο πλαίσιο μη στρατιωτικών ερευνητικών προγραμμάτων ευαίσθητα χημικά, βιολογικά, ραδιολογικά και πυρηνικά υλικά ή παράγοντες,

- γ) στη στήριξη στο πλαίσιο των ενωσιακών πολιτικών συνεργασίας και των στόχων τους της δημιουργίας μη στρατιωτικών υποδομών και της εκπόνησης των σχετικών μη στρατιωτικών μελετών που απαιτούνται για την αποξήλωση, την αποκατάσταση ή τη μετατροπή εγκαταστάσεων και χώρων χρησιμοποιούμενων για εξοπλισμούς, εφόσον δηλώνεται ότι οι εγκαταστάσεις και οι χώροι αυτοί δεν είναι πλέον ενταγμένοι σε αμυντικό πρόγραμμα,

- δ) στην ενίσχυση της ικανότητας των αρμόδιων μη στρατιωτικών αρχών που συμμετέχουν στην ανάπτυξη και την επιβολή αποτελεσματικού ελέγχου της παράνομης διακίνησης χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών υλικών ή παραγόντων (συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού για την παραγωγή ή τη χρήση τους),

- ε) στην ανάπτυξη του νομικού πλαισίου και των θεσμικών ικανοτήτων για την καθιέρωση και επιβολή αποτελεσματικών ελέγχων των εξαγωγών αγαθών διπλής χρήσης, συμπεριλαμβανομένων μέτρων περιφερειακής συνεργασίας,
- στ) στην ανάπτυξη αποτελεσματικών μη στρατιωτικών μέτρων όσον αφορά την ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών, τον προγραμματισμό για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, την αντιμετώπιση κρίσεων και τις δυνατότητες μέτρων καθαρισμού.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Άρθρο 6

Γενικό πλαίσιο

Η ενωσιακή βοήθεια εκτελείται, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014, μέσω:

- α) έκτακτων μέτρων βοήθειας και προσωρινών προγραμμάτων δράσης, κατ' άρθρο 7,
- β) θεματικών εγγράφων στρατηγικής και πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων, κατ' άρθρο 8,
- γ) ετήσιων προγραμμάτων δράσης, μεμονωμένων μέτρων και ειδικών μέτρων,
- δ) μέτρων στήριξης.

Άρθρο 7

Έκτακτα μέτρα βοήθειας και προσωρινά προγράμματα δράσης

1. Η ενωσιακή βοήθεια που προβλέπεται στο άρθρο 3 παρέχεται με έκτακτα μέτρα βοήθειας και προσωρινά προγράμματα δράσης.

2. Σε καταστάσεις όπως οι αναφερόμενες στο άρθρο 3 παράγραφος 1, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει έκτακτα μέτρα βοήθειας που πληρούν τους όρους του άρθρου 3 παράγραφος 3. Τα μέτρα αυτά μπορούν να έχουν διάρκεια έως 18 μήνες, η οποία μπορεί να παραταθεί δύο φορές κατά έξι επιπλέον μήνες το πολύ, έως 30 μήνες κατά ανώτατο όριο, σε περίπτωση αντικειμενικών και απρόβλεπτων εμποδίων στην εφαρμογή τους, υπό τον όρο ότι δεν αυξάνεται το ποσό για τη χρηματοδότησή τους.

Σε περιπτώσεις παρατεταμένων κρίσεων και συγκρούσεων, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει δεύτερο έκτακτο μέτρο βοήθειας, του οποίου η διάρκεια είναι έως 18 μήνες.

Η διάρκεια του εκτάκτου μέτρου βοήθειας του πρώτου εδαφίου συνδυαζόμενη με την διάρκεια του εκτάκτου μέτρου βοήθειας του δεύτερου εδαφίου δεν υπερβαίνει τους 36 μήνες.

3. Όταν το κόστος ενός έκτακτου μέτρου βοήθειας υπερβαίνει τα 20 000 000 EUR, το μέτρο εγκρίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

4. Πριν από την έγκριση ή την παράταση έκτακτων μέτρων βοήθειας το κόστος των οποίων δεν υπερβαίνει τα 20 000 000 EUR, η Επιτροπή ενημερώνει το Συμβούλιο σχετικά με τον χαρακτήρα και τους στόχους των εν λόγω μέτρων, καθώς και τα προβλεπόμενα χρηματοδοτικά ποσά. Η Επιτροπή ενημερώνει ομοίως το Συμβούλιο πριν να προβεί σε σημαντικές επί της ουσίας τροποποιήσεις ήδη εγκριθέντων έκτακτων μέτρων βοήθειας. Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της τη σχετική προσέγγιση πολιτικής του Συμβουλίου τόσο κατά τον προγραμματισμό όσο και κατά την επακόλουθη εφαρμογή των εν λόγω μέτρων, χάριν της συνοχής της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

5. Το συντομότερο δυνατό μετά την έγκριση ενός έκτακτου μέτρου βοήθειας, και σε κάθε περίπτωση εντός τριών μηνών από αυτή, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, στην οποία περιγράφεται ο χαρακτήρας, το πλαίσιο και το σκεπτικό των εγκριθέντων μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικότητάς τους προς τις εν εξελίξει και τις σχεδιαζόμενες δράσεις της Ένωσης.

6. Η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει προσωρινά προγράμματα δράσης, σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014, με σκοπό την εγκαθίδρυση ή την αποκατάσταση των βασικών συνθηκών που απαιτούνται για την αποτελεσματική υλοποίηση των πολιτικών εξωτερικής συνεργασίας της Ένωσης.

Τα προσωρινά προγράμματα δράσης βασίζονται στα έκτακτα μέτρα βοήθειας.

7. Η Επιτροπή ενημερώνει δεόντως και εγκαίρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τον σχεδιασμό και την εκτέλεση της ενωσιακής βοήθειας δυνάμει του άρθρου 3, συμπεριλαμβανομένων των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών ποσών, και επιπλέον ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όταν προβαίνει σε επί της ουσίας τροποποιήσεις ή παρατάσεις της βοήθειας αυτής.

Άρθρο 8

Θεματικά έγγραφα στρατηγικής και πολυετή ενδεικτικά προγράμματα

1. Τα θεματικά έγγραφα στρατηγικής αποτελούν τη γενική βάση για την εκτέλεση της βοήθειας που προβλέπεται στα άρθρα 4 και 5. Τα έγγραφα αυτά παρέχουν ένα πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης και των οικείων χωρών ή περιοχών εταίρων.

2. Κατά την κατάρτιση και την εφαρμογή των θεματικών εγγράφων στρατηγικής εφαρμόζονται οι αρχές της αποτελεσματικότητας της βοήθειας, όπως η εταιρική σχέση, ο συντονισμός και, κατά περίπτωση, η εναρμόνιση. Προς τον σκοπό αυτό, τα θεματικά έγγραφα στρατηγικής εναρμονίζονται, χωρίς να αλληλεπικαλύπτονται, με τα έγγραφα προγραμματισμού τα οποία έχουν εγκριθεί ή θεσπιστεί στο πλαίσιο άλλων μηχανισμών εξωτερικής βοήθειας της Ένωσης.

Τα θεματικά έγγραφα στρατηγικής καταρτίζονται, κατ' αρχήν, μετά από διάλογο της Ένωσης ή, κατά περίπτωση, των ενδιαφερομένων κρατών μελών με την οικεία χώρα ή περιοχή-εταίρο και με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών, ώστε να διασφαλίζεται επαρκής η αποδοχή της διαδικασίας προγραμματισμού από την οικεία χώρα ή περιοχή.

Η Ένωση και τα κράτη μέλη της διαβουλεύονται μεταξύ τους στα αρχικά στάδια της διαδικασίας προγραμματισμού, για να προωθήσουν τη συνοχή και τη συμπληρωματικότητα των δραστηριοτήτων συνεργασίας που πραγματοποιούν.

3. Κάθε θεματικό έγγραφο στρατηγικής συνοδεύεται από πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα, όπου συνοψίζονται οι τομείς προτεραιότητας που έχουν επιλεγεί για ενωσιακή χρηματοδότηση, οι ειδικοί στόχοι, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οι δείκτες απόδοσης και το χρονοδιάγραμμα της ενωσιακής βοήθειας.

Στα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα καθορίζονται ενδεικτικά χρηματοδοτικά κονδύλια για κάθε πρόγραμμα, με γνώμονα τις ανάγκες και τις ιδιαίτερες δυσχέρειες που αντιμετωπίζουν οι οικείες χώρες ή περιοχές εταίροι. Εάν χρειάζεται, τα χρηματοδοτικά κονδύλια μπορούν να ορίζονται υπό τη μορφή εύρους τιμών.

4. Η Επιτροπή εγκρίνει τα θεματικά έγγραφα στρατηγικής και τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα, σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται επίσης σε ουσιαστικές αναθεωρήσεις που έχουν ως αποτέλεσμα σημαντική τροποποίηση στα θεματικά έγγραφα στρατηγικής ή στα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα.

5. Η διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 δεν ισχύει για μη ουσιώδεις τροποποιήσεις ή τεχνικές προσαρμογές των θεματικών εγγράφων στρατηγικής και των πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων, που συνεπάγονται την ανακατανομή κονδυλίων εντός του πλαισίου των ενδεικτικών κατανομών ανά τομέα προτεραιότητας ή την αύξηση ή μείωση του μεγέθους της αρχικής ενδεικτικής κατανομής κατά ποσοστό μέχρι και 20 %, χωρίς να υπερβαίνει τα 10 000 000 EUR, με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω τροποποιήσεις ή τεχνικές προσαρμογές δεν θίγουν τους τομείς και τους στόχους προτεραιότητας που καθορίζονται στα **εν λόγω** έγγραφα.

Στις περιπτώσεις αυτές, οι τροποποιήσεις ή τεχνικές προσαρμογές κοινοποιούνται χωρίς καθυστέρηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τους εκπροσώπους των κρατών μελών στην επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 11.

6. Για αποχρώντες λόγους επιτακτικής ανάγκης, όταν απαιτείται ταχεία αντίδραση της Ένωσης, η Επιτροπή μπορεί να προβεί σε τροποποίηση των θεματικών εγγράφων στρατηγικής και των πολυετών ενδεικτικών εγγράφων με την διαδικασία του άρθρου 16 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

7. Σε τυχόν προγραμματισμό ή αναθεωρήσεις προγραμμάτων που πραγματοποιούνται μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα, τα ευρήματα και τα συμπεράσματα της εν λόγω έκθεσης.

Άρθρο 9

Κοινωνία των πολιτών

Η προετοιμασία, ο προγραμματισμός, η υλοποίηση και η παρακολούθηση των μέτρων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό πραγματοποιούνται, εφόσον είναι εφικτό και σκόπιμο, σε διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών.

Άρθρο 10

Ανθρώπινα δικαιώματα

1. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι τα μέτρα που εγκρίνονται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού σε σχέση με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος εφαρμόζονται σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου.

2. Σύμφωνα με το στρατηγικό πλαίσιο και το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία, η Επιτροπή αναπτύσσει επιχειρησιακή καθοδήγηση για τη συνεκτίμηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων της παραγράφου 1, ιδίως όσον αφορά την πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλων μορφών σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης και τον σεβασμό των διαδικαστικών εγγυήσεων, όπως του τεκμηρίου αθωότητας, του δικαιώματος αμερόληπτης δίκης και των δικαιωμάτων υπεράσπισης. Στα μέτρα που αφορούν την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και την καταπολέμηση του κυβερνοεγκλήματος συνεκτιμάται σαφώς η διάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

3. Η Επιτροπή παρακολουθεί προσεκτικά την εφαρμογή των μέτρων της παραγράφου 1, διασφαλίζοντας το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, και συμπεριλαμβάνει σχετικές πληροφορίες στις τακτικές εκθέσεις της.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 11

Διαδικασία επιτροπής

Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή («επιτροπή του μηχανισμού συμβολής στην σταθερότητα και την ειρήνη»). Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 12

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σύμφωνα με την απόφαση 2010/427/ΕΕ και ιδίως το άρθρο 9 αυτής.

Άρθρο 13

Χρηματοδοτικό κονδύλιο

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά την περίοδο 2014 έως 2020 ορίζεται στα 2 338 719 000 EUR.

2. Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

3. Κατά την περίοδο 2014-2020:

Άρθρο 14

Έναρξη ισχύος

α) τουλάχιστον το 70 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου διατίθεται για μέτρα του άρθρου 3 και

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

β) το 9 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου διατίθεται για μέτρα του άρθρου 4.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και εφαρμόζεται άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 11ης Μαρτίου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽¹⁾

Βάσει του άρθρου 14 της ΣΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πριν από τον προγραμματισμό του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 230/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού σταθερότητας και ειρήνης και έπειτα από αρχικές διαβουλεύσεις με τους σχετικούς δικαιούχους, όπου απαιτείται. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά χώρα/περιφέρεια και, στο πλαίσιο μιας χώρας/περιφέρειας, με τις προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα και τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά προτεραιότητα για τα γεωγραφικά προγράμματα, καθώς και την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις θεματικές προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα, την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*), και την κατανομή της χρηματοδότησης για τις εν λόγω προτεραιότητες που προβλέπεται στα θεματικά προγράμματα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα λάβει υπόψη τη θέση που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επί του θέματος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την προετοιμασία της ενδιάμεσης επανεξέτασης και πριν από οποιαδήποτε ουσιώδη αναθεώρηση των εγγράφων προγραμματισμού κατά την περίοδο ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον κληθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα αναλύει σε ποιες περιπτώσεις ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα έγγραφα προγραμματισμού και θα παρέχει εξηγήσεις για οποιαδήποτε άλλη συνέχεια δόθηκε στον στρατηγικό διάλογο.

⁽¹⁾ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εκπροσωπηθεί στο επίπεδο του αρμόδιου Επιτρόπου.

(*) Κατά περίπτωση.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 231/2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Μαρτίου 2014

για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 212 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στην ανακοίνωσή της, της 29ης Ιουνίου 2011, με τον τίτλο «Προϋπολογισμός για την Ευρώπη 2020», η Επιτροπή όρισε το πλαίσιο για τους μηχανισμούς της Ένωσης για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης, συμπεριλαμβανομένου του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας («ΜΠΒ II»).

(2) Επειδή ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 και για να καταστεί αποτελεσματικότερη η εξωτερική δράση της Ένωσης, θα πρέπει να διατηρηθεί ένα πλαίσιο προγραμματισμού και εφαρμογής της εξωτερικής βοήθειας για την περίοδο 2014-2020. Η πολιτική διεύρυνσης της Ένωσης θα πρέπει να εξακολουθήσει να στηρίζεται από ειδικό μηχανισμό για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης. Θα πρέπει επομένως να θεσπιστεί ο ΜΠΒ II.

(3) Το άρθρο 49 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) προβλέπει ότι κάθε ευρωπαϊκό κράτος που σέβεται τις αξίες του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες, μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος της Ένωσης. Ευρωπαϊκό κράτος που έχει υποβάλει αίτηση προσχώρησης στην Ένωση μπορεί να γίνει μέλος μόνο εφόσον επιβεβαιωθεί ότι πληροί τα κριτήρια μέλους που καθορίστηκαν στη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού

Συμβουλίου της Κοπεγχάγης τον Ιούνιο του 1993 («κριτήρια της Κοπεγχάγης») και υπό την προϋπόθεση ότι η προσχώρηση δεν θέτει σε δοκιμασία την ικανότητα της Ένωσης να εντάξει το νέο μέλος. Τα εν λόγω κριτήρια συνδέονται με τη σταθερότητα θεσμών που εγγυώνται τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τον σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων, την ύπαρξη λειτουργικής οικονομίας της αγοράς, καθώς και την ικανότητα αντιμετώπισης της ανταγωνιστικής πίεσης και των δυνάμεων της αγοράς εντός της Ένωσης, και την ικανότητα να αναλάβει όχι μόνο τα δικαιώματα αλλά και τις υποχρεώσεις βάσει των Συνθηκών, συμπεριλαμβανομένης της προσήλωσης στους στόχους της πολιτικής, οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

(4) Η στρατηγική διεύρυνσης που στηρίζεται στην εμπέδωση, την αιρεσιμότητα και την επικοινωνία, σε συνδυασμό με την ικανότητα της Ένωσης να ενσωματώνει νέα μέλη, εξακολουθεί να αποτελεί τη βάση για την ανανέωση της συναίνεσης όσον αφορά τη διεύρυνση. Η διαδικασία προσχώρησης βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια και στην εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης όλων των υποψηφίων, οι οποίοι κρίνονται ξεχωριστά με βάση την αξία τους. Η πρόοδος προς την προσχώρηση εξαρτάται από τον σεβασμό των αρχών της Ένωσης από κάθε υποψήφιο και από την ικανότητά του να πραγματοποιήσει τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για την ευθυγράμμιση του πολιτικού, θεσμικού, νομικού, διοικητικού και οικονομικού του συστήματος με τους κανόνες, τα πρότυπα, τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης.

(5) Η διαδικασία διεύρυνσης ενισχύει την ειρήνη, τη δημοκρατία και τη σταθερότητα στην Ευρώπη και τοποθετεί την Ένωση σε καλύτερη θέση για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων. Η μετασχηματιστική δύναμη της διαδικασίας διεύρυνσης οδηγεί σε μακρόπνοες πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις στις χώρες διεύρυνσης, από τις οποίες ωφελείται και η Ένωση ως σύνολο.

(6) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει χορηγήσει το καθεστώς της υποψήφιας χώρας στην Ισλανδία, το Μαυροβούνιο, την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, την Τουρκία και τη Σερβία. Έχει επιβεβαιώσει την ευρωπαϊκή προοπτική των Δυτικών Βαλκανίων. Με την επιφύλαξη των θέσεων σχετικά με το καθεστώς ή τυχόν μελλοντικών αποφάσεων που θα ληφθούν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο, οι επωφελούμενοι της ευρωπαϊκής αυτής προοπτικής, στους οποίους δεν έχει χορηγηθεί καθεστώς υποψήφιας χώρας, μπορούν να θεωρηθούν δυνάμει υποψήφιοι αποκλειστικά για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Η χρηματοδοτική βοήθεια βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να χορηγείται σε όλους τους δικαιούχους του παραρτήματος I.

(7) Η βοήθεια στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να παρέχεται σύμφωνα με το πλαίσιο πολιτικής για τη διεύρυνση, όπως καθορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο, και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ανακοίνωση για τη στρατηγική διεύρυνσης και τις εκθέσεις προόδου που περιλαμβάνονται στην ετήσια δέσμη εγγράφων της Επιτροπής που αφορούν τη διεύρυνση, καθώς και τα σχετικά ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Βοήθεια

⁽¹⁾ ΕΕ C 11, 15.1.2013, σ. 77.

⁽²⁾ ΕΕ C 391, 18.12.2012, σ. 110.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουλίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ) (ΕΕ L 210, 31.7.2006, σ. 82).

θα πρέπει να παρέχεται επίσης βάσει των συμφωνιών που έχουν συναφθεί από την Ένωση με τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι και σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές εταιρικές σχέσεις και τις εταιρικές σχέσεις για την προσχώρηση. Η βοήθεια θα πρέπει κυρίως να εστιάζεται σε επιλεγμένους τομείς πολιτικής που θα βοηθήσουν τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι να ενισχύσουν τους δημοκρατικούς θεσμούς και το κράτος δικαίου, να μεταρρυθμίσουν το δικαστικό σύστημα και τη δημόσια διοίκηση, να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και να προωθούν την ισότητα των φύλων, την ανεκτικότητα, την κοινωνική ένταξη και την εξάλειψη των διακρίσεων. Η βοήθεια θα εξακολουθήσει να αποτελεί στήριγμα για τις προσπάθειές τους για προώθηση της περιφερειακής, της μακροπεριφερειακής και της διασυνοριακής συνεργασίας, καθώς και της εδαφικής ανάπτυξης, με προοπτική την επίτευξη μακροπεριφερειακών στρατηγικών της Ένωσης. Θα πρέπει επίσης να βελτιώσει την οικονομική και κοινωνική τους ανάπτυξη, προωθώντας ένα πρόγραμμα για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη που επικεντρώνεται ιδίως στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της στρατηγικής Ευρώπη 2020 για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη («στρατηγική Ευρώπη 2020») και για τη σταδιακή συμμόρφωση με τα κριτήρια της Κοπεγχάγης. Θα πρέπει να ενισχυθεί η συνέπεια μεταξύ της χρηματοδοτικής συνδρομής και της συνολικής προόδου που σημειώνεται κατά την εφαρμογή της προενταξιακής στρατηγικής.

(8) Προκειμένου να ληφθούν υπόψη μεταβολές του πλαισίου πολιτικής για τη διεύρυνση ή σημαντικές εξελίξεις στους δικαιούχους του παραρτήματος Ι, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε ό,τι αφορά την προσαρμογή και την επικαιροποίηση των θεματικών προτεραιοτήτων για τη βοήθεια που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ. Έχει ιδιαίτερη σημασία να προβεί η Επιτροπή στις κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τη διάρκεια του προπαρασκευαστικού έργου της, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομώνων. Κατά την προετοιμασία και τη σύνταξη κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίζει την ταυτόχρονη, έγκαιρη και δέουσα διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

(9) Η ενίσχυση του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και η χρηστή διακυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένης της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, παραμένουν βασικές προκλήσεις για τους περισσότερους δικαιούχους του παραρτήματος Ι και είναι ζωτικής σημασίας για τους εν λόγω δικαιούχους, ώστε να προσεγγίσουν περαιτέρω την Ένωση και, εν συνεχεία, να αναλάβουν πλήρως την ευθύνη των υποχρεώσεών τους ως μελών της Ένωσης. Λόγω του μάλλον μακροπρόθεσμου χαρακτήρα των μεταρρυθμίσεων που επιδιώκονται στους εν λόγω τομείς και της ανάγκης δημιουργίας ιστορικού επιδόσεων, η χρηματοδοτική βοήθεια δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να ασχοληθεί με τις απαιτήσεις που επιβάλλονται στους δικαιούχους του παραρτήματος Ι το συντομότερο δυνατόν.

(10) Οι δικαιούχοι του παραρτήματος Ι είναι ανάγκη να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι να αντιμετωπίσουν τις παγκόσμιες προκλήσεις, όπως τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κλιματική

αλλαγή, και να ευθυγραμμιστούν με τις προσπάθειες της Ένωσης για την αντιμετώπιση των εν λόγω ζητημάτων. Η συνδρομή της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει επίσης να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου για την αύξηση του ποσοστού του προϋπολογισμού της Ένωσης που διατίθεται για την κλιματική αλλαγή τουλάχιστον στο 20 %.

(11) Η Ένωση θα πρέπει να παράσχει επίσης στήριξη για την πορεία προς την ένταξη, με βάση την εμπειρία των κρατών μελών της, προς όφελος όλων των δικαιούχων του παραρτήματος Ι. Η εν λόγω συνεργασία θα πρέπει να επικεντρώνεται κυρίως στην ανταλλαγή των εμπειριών που απέκτησαν τα κράτη μέλη κατά τη διαδικασία των μεταρρυθμίσεων.

(12) Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίσουν συντονισμό, συνοχή και συμπληρωματικότητα της ενίσχυσής τους, ιδίως με τακτικές διαβουλεύσεις και συχνές ανταλλαγές των σχετικών πληροφοριών κατά τα διάφορα στάδια του κύκλου της βοήθειας. Θα πρέπει επίσης να γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες για τη βελτίωση της συνεργασίας και της συμπληρωματικότητας, μεταξύ άλλων μέσω τακτικών διαβουλεύσεων με τους άλλους δωρητές. Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει να ενισχυθεί τόσο με προγράμματα που εφαρμόζονται μέσω κρατικών φορέων όσο και ως άμεσης αποδέκτης της βοήθειας της Ένωσης.

(13) Οι προτεραιότητες δράσης για την επίτευξη των στόχων στους σχετικούς τομείς πολιτικής που θα στηριχθούν βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να προσδιοριστούν σε ενδεικτικά έγγραφα στρατηγικής που θα συντάξει η Επιτροπή για τη διάρκεια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της Ένωσης για την περίοδο 2014-2020, σε συνεργασία με τους δικαιούχους του παραρτήματος Ι, βάσει των ειδικών αναγκών τους και του θεματολογίου της διεύρυνσης και σύμφωνα με τους γενικούς και ειδικούς στόχους που καθορίζονται από τον παρόντα κανονισμό, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις σχετικές εθνικές στρατηγικές. Τα έγγραφα στρατηγικής θα πρέπει επίσης να εντοπίζουν τους τομείς πολιτικής που θα στηριχθούν μέσω βοήθειας και, με την επιφύλαξη των προνομίων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, θα πρέπει να παραθέτουν την ενδεικτική κατανομή ανά Ταμείο Ένωσης και ανά τομέα πολιτικής, με ετήσια ανάλυση, συμπεριλαμβανομένης εκτίμησης των δαπανών που συνδέονται με το κλίμα. Θα πρέπει να υπάρχει επαρκής ευελιξία για την ικανοποίηση των αναγκών που ανακύπτουν και για την παροχή κινήτρων για τη βελτίωση των επιδόσεων. Τα έγγραφα στρατηγικής θα πρέπει να διασφαλίζουν τη συνοχή και τη συνέπεια με τις προσπάθειες των δικαιούχων του παραρτήματος Ι, όπως αποτυπώνονται στον εθνικό προϋπολογισμό τους, και να λαμβάνουν υπόψη τη στήριξη που παρέχουν άλλοι δωρητές. Για να ληφθούν υπόψη οι εσωτερικές και εξωτερικές εξελίξεις, τα έγγραφα στρατηγικής θα πρέπει να επανεξετάζονται και να αναθεωρούνται, όταν είναι απαραίτητο.

(14) Η Ένωση έχει συμφέρον να στηρίζει τις προσπάθειες των δικαιούχων του παραρτήματος Ι για μεταρρυθμίσεις, με σκοπό την ένταξή τους στην Ένωση. Η διαχείριση της βοήθειας θα πρέπει να εστιάζεται ιδιαίτερος στα αποτελέσματα και να δίνει κίνητρα σε όσους αποδεικνύουν έμπρακτα την τήρηση των δεσμεύσεών τους για μεταρρυθμίσεις, μέσω της αποδοτικής υλοποίησης της προενταξιακής βοήθειας και της προόδου ως προς την τήρηση των κριτηρίων ένταξης.

- (15) Για τη διαχείριση της βοήθειας θα πρέπει να συνεχιστεί η χρήση των δομών και μηχανισμών η αξία των οποίων αποδείχτηκε κατά την προενταξιακή διαδικασία. Η μετάβαση από την άμεση διαχείριση των προενταξιακών κονδυλίων από την Επιτροπή στην έμμεση διαχείριση από τους δικαιούχους του παραρτήματος I θα πρέπει να γίνεται σταδιακά και σύμφωνα με τις αντίστοιχες ικανότητες των εν λόγω δικαιούχων. Σύμφωνα με την αρχή της συμμετοχικής δημοκρατίας, θα πρέπει να ενθαρρύνεται από την Επιτροπή η κοινοβουλευτική εποπτεία κάθε δικαιούχου που παρατίθεται στο παράρτημα I σχετικά με τη βοήθεια που παρέχεται σε στον εν λόγω δικαιούχο.
- (16) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή. Οι αρμοδιότητες αυτές αφορούν τα έγγραφα στρατηγικής, τα έγγραφα προγραμματισμού και τους συγκεκριμένους κανόνες για τη θέσπιση των εν λόγω ενιαίων όρων εφαρμογής και θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾. Δεδομένης της φύσης αυτών των εκτελεστικών πράξεων και, ιδίως, του πολιτικού προσανατολισμού τους ή των δημοσιονομικών επιπτώσεών τους, θα πρέπει για την έκδοσή τους να εφαρμόζεται καταρχήν η διαδικασία εξέτασης, με εξαίρεση στην περίπτωση μέρων μικρότερης δημοσιονομικής κλίμακας. Κατά τον καθορισμό των ενιαίων προϋποθέσεων εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα διδάγματα από τη διαχείριση και εκτέλεση της προενταξιακής βοήθειας στο παρελθόν. Οι εν λόγω ενιαίες προϋποθέσεις θα πρέπει να τροποποιούνται αν το απαιτούν οι περιστάσεις.
- (17) Η επιτροπή που συγκροτείται βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να είναι αρμόδια για νομικές πράξεις και αναλήψεις υποχρεώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1085/2006, καθώς και την εφαρμογή του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 389/2006 του Συμβουλίου⁽²⁾.
- (18) Ο παρών κανονισμός καθορίζει συνολικό χρηματοδοτικό κονδύλι για τη συνολική διάρκεια εφαρμογής του, το οποίο αποτελεί, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, κατά τη διάρκεια της ετήσιας διαδικασίας του προϋπολογισμού, το ποσό της προνομιακής αναφοράς κατά την έννοια του σημείου 17 της διοργανικής συμφωνίας της 2ας Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη δημοσιονομική συνεργασία και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση⁽³⁾.
- (19) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώκει την αποτελεσματικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων προκειμένου να βελτιστοποιήσει τα αποτελέσματα της εξωτερικής δράσης της. Αυτό θα πρέπει να επιτυγχάνεται μέσω της συνοχής και της συμπληρωματικότητας των μηχανισμών της Ένωσης για την εξωτερική δράση, καθώς και με τη δημιουργία συνεργιών μεταξύ του ΜΠΒ II, άλλων μηχανισμών της Ένωσης για τη

χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης και άλλων πολιτικών της Ένωσης. Θα πρέπει δε περαιτέρω να συνεπάγεται αμοιβαία ενίσχυση των προγραμμάτων που καταρτίζονται στο πλαίσιο των μηχανισμών για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης.

- (20) Οι κοινοί κανόνες και διαδικασίες για την εφαρμογή των μηχανισμών της Ένωσης για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁴⁾.
- (21) Δεδομένου ότι ο στόχος του παρόντος κανονισμού δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, αλλά μάλλον μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση δύναται να θεσπίζει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (22) Είναι σκόπιμο να διασφαλισθεί η ομαλή μετάβαση χωρίς διακοπή από τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας («ΜΠΒ»), όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1085/2006, στον ΜΠΒ II και να ευθυγραμμιστεί η διάρκεια εφαρμογής του παρόντος κανονισμού με εκείνη του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου⁽⁵⁾. Κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμοστεί από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Γενικός στόχος

Ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας για την περίοδο 2014-2020 («ΜΠΒ II») στηρίζει τους δικαιούχους του παραρτήματος I προκειμένου να θεσπίσουν και να εφαρμόσουν τις πολιτικές, θεσμικές, νομικές, διοικητικές, κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις, τις οποίες απαιτείται να πραγματοποιήσουν οι δικαιούχοι του παραρτήματος I, για να συμμορφωθούν προς τις αξίες της Ένωσης και να ευθυγραμμιστούν σταδιακά με τους κανόνες, τα πρότυπα και τις πολιτικές και τις πρακτικές της Ένωσης, ώστε να καταστούν μέλη της Ένωσης.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55, 28.2.2011, σ. 13).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 389/2006 του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2006, για τη σύσταση μέσω χρηματοδοτικής στήριξης για την προαγωγή της οικονομικής ανάπτυξης της τουρκοκυπριακής κοινότητας και για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2667/2000 σχετικά με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Ανασυγκρότησης (ΕΕ L 65, 7.3.2006, σ. 5).

⁽³⁾ ΕΕ C 373, 20.12.2013, σ. 1.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης (βλέπε σελίδα 95 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2014-2020 (ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 884).

Μέσω της στήριξης αυτής, ο ΜΠΒ II συμβάλλει στη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία των δικαιούχων του παραρτήματος I.

Άρθρο 2

Ειδικοί στόχοι

1. Η βοήθεια βάσει του παρόντος κανονισμού επιδιώκει την επίτευξη των ακόλουθων ειδικών στόχων, σύμφωνα με τις ανάγκες εκάστου δικαιούχου του παραρτήματος I, καθώς και του επιμέρους θεματολογίου διεύρυνσης:

α) στήριξη των πολιτικών μεταρρυθμίσεων, μεταξύ άλλων μέσω:

- i) της στήριξης της δημοκρατίας και των θεσμών της, συμπεριλαμβανομένου του ανεξάρτητου και αποτελεσματικού δικαστικού συστήματος, και του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του,
- ii) της προώθησης και προστασίας των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, του μεγαλύτερου σεβασμού των δικαιωμάτων των ανθρώπων που ανήκουν σε μειονότητες, συμπεριλαμβανομένων των λεσβιών, των ομοφυλόφιλων, των αμφιφυλόφιλων και των διεμφυλικών και μεσοφυλικών προσώπων, καθώς και μέσω της προάσπισης της ισότητας των φύλων, της εξάλειψης των διακρίσεων και της ανοχής, καθώς και της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης και του σεβασμού της πολιτισμικής πολυμορφίας,
- iii) της περιφερειακής συνεργασίας και των σχέσεων καλής γειτονίας,
- iv) της προώθησης της συμφιλίωσης, οικοδόμησης της ειρήνης και μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης,
- v) της καταπολέμησης της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος,
- vi) της ενίσχυσης της δημόσιας διοίκησης και της χρηστής διακυβέρνησης σε όλα τα επίπεδα,
- vii) μέτρων δημιουργίας ικανοτήτων προς βελτίωση της επιβολής του νόμου, της διαχείρισης των συνόρων και της εφαρμογής της μεταναστευτικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών,
- viii) της ανάπτυξης της κοινωνίας των πολιτών,
- ix) της βελτίωσης του κοινωνικού διαλόγου και της ενίσχυσης των ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων,

β) στήριξη της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής ανάπτυξης με στόχο την εξυπη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, μεταξύ άλλων μέσω:

- i) της επίτευξης των προτύπων της Ένωσης στην οικονομία, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργούσας οικονομίας της αγοράς, καθώς και της δημοσιονομικής και οικονομικής διακυβέρνησης,
- ii) των οικονομικών μεταρρυθμίσεων που είναι αναγκαίες για να καταστεί δυνατή η αντιμετώπιση της ανταγωνιστικής πίεσης και των δυνάμεων της αγοράς στην Ένωση, συμβάλλοντας παράλληλα στην επίτευξη κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων,

iii) της ενίσχυσης της απασχόλησης και της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού, της προώθησης της δημιουργίας ποιοτικών θέσεων εργασίας και της ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου,

iv) της προαγωγής της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης, ιδίως των μειονοτήτων, των ευάλωτων ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες, των προσφύγων και των εκτοπισθέντων,

v) της προώθησης ενός χωρίς αποκλεισμούς και ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού συστήματος και της διατήρησης και αποκατάστασης της πολιτιστικής κληρονομιάς,

vi) της ανάπτυξης του φυσικού κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένης της βελτίωσης των υποδομών και των συνδέσεων με την Ένωση και τα περιφερειακά δίκτυα,

vii) της ενίσχυσης της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της ικανότητας καινοτομίας,

γ) ενίσχυση της ικανότητας των δικαιούχων του παραρτήματος I σε όλα τα επίπεδα ώστε να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις του μέλους της Ένωσης, στήριζοντας τη σταδιακή ευθυγράμμιση με το ενωσιακό κεκτημένο καθώς και τη θέσπιση, την εφαρμογή και την επιβολή του εν λόγω κεκτημένου, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας για τη διαχείριση των Διαρθρωτικών Ταμείων, του Ταμείου Συνοχής και του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου για την Αγροτική Ανάπτυξη,

δ) ενίσχυση της περιφερειακής ολοκλήρωσης και της εδαφικής συνεργασίας με τη συμμετοχή των δικαιούχων του παραρτήματος I, των κρατών μελών και, κατά περίπτωση, τρίτων χωρών εντός του πεδίου του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

2. Η πρόοδος προς την κατεύθυνση της επίτευξης των ειδικών στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 παρακολουθείται και αξιολογείται βάσει προκαθορισμένων, σαφών, διαφανών και, όπου αρμόζει, ειδικών ανά χώρα και μετρήσιμων δεικτών οι οποίοι καλύπτουν μεταξύ άλλων:

α) την πρόοδο στους τομείς της ενίσχυσης της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του ανεξάρτητου και αποτελεσματικού δικαστικού συστήματος, του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες και ευάλωτες ομάδες, και των θεμελιωδών ελευθεριών, της ισότητας των φύλων και των δικαιωμάτων της γυναικάς, της καταπολέμησης της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και της συμφιλίωσης, των σχέσεων καλής γειτονίας και της επιστροφής των προσφύγων και, ιδίως, της θέσπισης ιστορικού επιδόσεων στους εν λόγω τομείς,

β) την πρόοδο των κοινωνικο-οικονομικών και δημοσιονομικών μεταρρυθμίσεων για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών και των μακροοικονομικών ανισορροπιών, την ορθότητα και αποτελεσματικότητα των στρατηγικών κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, την πρόοδο προς μια εξυπη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και τη δημιουργία ολοκληρωμένου εκπαιδευτικού συστήματος χωρίς αποκλεισμούς και ποιοτικής κατάρτισης και απασχόλησης, μεταξύ άλλων μέσω και δημόσιων επενδύσεων που υποστηρίζονται από τον ΜΠΒ II, την πρόοδο προς την κατεύθυνση της δημιουργίας ευνοϊκού περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις,

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας (βλέπε σελίδα 27 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- γ) την πρόοδο για την ευθυγράμμιση του σώματος της νομοθεσίας με το κεκτημένο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης ιστορικού επιδόσεων σχετικά με την εφαρμογή του, την πρόοδο της θεσμικής μεταρρύθμισης που συνδέεται με την Ένωση, συμπεριλαμβανομένης της μετάβασης στην έμμεση διαχείριση της βοήθειας που χορηγείται βάσει του παρόντος κανονισμού,
- δ) την πρόοδο στη δημιουργία και την ενδυνάμωση της χρηστής διακυβέρνησης και των διοικητικών και θεσμικών ικανοτήτων και των ικανοτήτων απορρόφησης σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπινων πόρων, οι οποίες απαιτούνται για την ενσωμάτωση και την επιβολή της νομοθεσίας που σχετίζεται με το κεκτημένο,
- ε) τις πρωτοβουλίες περιφερειακής και εδαφικής συνεργασίας και την εξέλιξη των εμπορικών ροών.

3. Οι δείκτες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση, αξιολόγηση και επανεξέταση των επιδόσεων, κατά περίπτωση. Οι ετήσιες εκθέσεις της Επιτροπής που αναφέρονται στο άρθρο 4 αποτελούν σημείο αναφοράς για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της βοήθειας του ΜΠΒ II. Οι σχετικοί δείκτες απόδοσης καθορίζονται και περιλαμβάνονται στα έγγραφα στρατηγικής και τα προγράμματα που αναφέρονται στα άρθρα 6 και 7 και τίθενται με στόχο τη δυνατότητα αντικειμενικής, διαχρονικής και, κατά περίπτωση, διαπρογραμματικής αξιολόγησης της προόδου.

Άρθρο 3

Τομείς πολιτικής

1. Η βοήθεια που χορηγείται βάσει του παρόντος κανονισμού αφορά κυρίως τους ακόλουθους τομείς πολιτικής:
- α) μεταρρυθμίσεις κατά την προετοιμασία για την προσχώρηση στην Ένωση και τη συναφή θεσμική ανάπτυξη και δημιουργία ικανοτήτων,
- β) κοινωνικοοικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη,
- γ) απασχόληση, κοινωνικές πολιτικές, εκπαίδευση, προαγωγή της ισότητας των φύλων και ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων,
- δ) γεωργία και αγροτική ανάπτυξη,
- ε) περιφερειακή και εδαφική συνεργασία.

2. Η βοήθεια σε όλους τους τομείς πολιτικής που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου στηρίζει τους δικαιούχους του παραρτήματος I προκειμένου να επιτύχουν τους γενικούς και ειδικούς στόχους που ορίζονται στα άρθρα 1 και 2, ιδίως μέσω πολιτικών μεταρρυθμίσεων, προσέγγισης των νομοθεσιών, δημιουργίας υποδομών και επενδύσεων.

Κατά περίπτωση, ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στη χρηστή διακυβέρνηση, το κράτος δικαίου και την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος.

3. Η βοήθεια βάσει των τομέων πολιτικής που αναφέρονται στα στοιχεία β) έως ε) της παραγράφου 1 μπορεί να περιλαμβάνει τη

χρηματοδότηση δράσεων που προβλέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (¹), τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1300/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (²), τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (³), τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (⁴) και τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (⁵).

4. Η βοήθεια βάσει του τομέα πολιτικής που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο ε) μπορεί, συγκεκριμένα, να χρηματοδοτεί δράσεις πολλών χωρών ή οριζόντιου χαρακτήρα καθώς και δράσεις διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας.

Άρθρο 4

Πλαίσιο βοήθειας

1. Η βοήθεια στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού παρέχεται σύμφωνα με το πλαίσιο πολιτικής για τη διεύρυνση, όπως καθορίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο, και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ανακοίνωση για τη στρατηγική διεύρυνσης και τις εκθέσεις προόδου που περιλαμβάνονται στην ετήσια δέσμη εγγράφων της Επιτροπής που αφορούν τη διεύρυνση, καθώς και τα σχετικά ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η Επιτροπή διασφαλίζει τη συνοχή μεταξύ της βοήθειας και του πλαισίου πολιτικής για τη διεύρυνση.

2. Η βοήθεια θα απευθύνεται στους δικαιούχους του παραρτήματος I και θα είναι προσαρμοσμένη στην ειδική κατάστασή τους, λαμβάνοντας υπόψη τις περαιτέρω προσπάθειες που απαιτούνται για την πλήρωση των κριτηρίων προσχώρησης, καθώς και τις δυνατότητες των εν λόγω δικαιούχων. Η βοήθεια διαφοροποιείται, ως προς το πεδίο εφαρμογής και την ένταση, ανάλογα με τις ανάγκες, τις δεσμεύσεις για την πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων και την πρόοδο στην υλοποίηση των εν λόγω μεταρρυθμίσεων. Αποσκοπεί κυρίως στην παροχή βοήθειας προς τους δικαιούχους του παραρτήματος I για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση τομεακών μεταρρυθμίσεων. Οι τομεακές πολιτικές και στρατηγικές είναι σφαιρικές και συμβάλλουν στην επίτευξη των ειδικών στόχων που τίθενται στο άρθρο 2 παράγραφος 1.

(¹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για τη θέσπιση ειδικών διατάξεων σχετικά με τον στόχο «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 (ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 289).

(²) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1300/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1084/2006 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 281).

(³) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1081/2006 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 470).

(⁴) Κανονισμός (ΕΕ) 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 259).

(⁵) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 487).

3. Σύμφωνα με τους ειδικούς στόχους που τίθενται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, οι θεματικές προτεραιότητες για την παροχή βοήθειας, ανάλογα με τις ανάγκες και τις δυνατότητες των δικαιούχων του παραρτήματος I, ορίζονται στο παράρτημα II. Καθεμία από τις εν λόγω θεματικές προτεραιότητες μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη περισσότερων ειδικών στόχων.

4. Σύμφωνα με τον ειδικό στόχο που τίθεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο δ), η βοήθεια στηρίζει τη διασυνοριακή συνεργασία, τόσο μεταξύ των δικαιούχων του παραρτήματος I, όσο και μεταξύ αυτών και των κρατών μελών ή των χωρών του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας («ΕΜΓ»), όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 232/2014, με σκοπό την προαγωγή των σχέσεων καλής γειτονίας, της ολοκλήρωσης της Ένωσης και της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης. Οι θεματικές προτεραιότητες της βοήθειας για την εδαφική συνεργασία τίθενται στο παράρτημα III.

Άρθρο 5

Συμμόρφωση, συνέπεια και συμπληρωματικότητα

1. Η χρηματοδοτική βοήθεια δυνάμει του παρόντος κανονισμού είναι συνεπής με τις πολιτικές της Ένωσης. Τηρεί τις συμφωνίες που συνάπτει η Ένωση με τους δικαιούχους του παραρτήματος I και τις δεσμεύσεις βάσει πολυμερών συμφωνιών στις οποίες η Ένωση είναι συμβαλλόμενο μέρος.

2. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, συμβάλλει στην υλοποίηση των δεσμεύσεων της Ένωσης προς μεγαλύτερη διαφάνεια και υποχρέωση λογοδοσίας όσον αφορά την παροχή της βοήθειας, μεταξύ άλλων με τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με το μέγεθος και τη χορήγηση της βοήθειας, εξασφαλίζοντας ότι τα δεδομένα είναι συγκρίσιμα σε διεθνές επίπεδο και εύκολα προσβάσιμα και ότι έχουν διανεμηθεί και δημοσιευθεί.

3. Η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ) συνεργάζονται για τη διασφάλιση της συνέπειας και επιδιώκουν να αποφύγουν τις αλληλεπικαλύψεις μεταξύ της βοήθειας που χορηγείται δυνάμει του παρόντος κανονισμού και άλλης βοήθειας που χορηγείται από την Ένωση, τα κράτη μέλη και την ΕΤΕ, μεταξύ άλλων μέσω τακτικών συναντήσεων που αποσκοπούν στον συντονισμό της βοήθειας.

4. Η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και η ΕΤΕ εξασφαλίζουν τον συντονισμό των αντίστοιχων προγραμμάτων βοήθειας τους, με στόχο τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της βοήθειας και την πρόληψη διπλής χρηματοδότησης, σύμφωνα με τις θεσπισθείσες διατάξεις για την ενίσχυση του επιχειρησιακού συντονισμού στον τομέα της εξωτερικής βοήθειας και για την εναρμόνιση των πολιτικών και διαδικασιών, ιδίως των διεθνών αρχών περί αποτελεσματικότητας της βοήθειας. Ο συντονισμός επιβάλλει τακτικές διαβουλεύσεις και συχνές ανταλλαγές συναφών πληροφοριών κατά τα διάφορα στάδια του κύκλου της βοήθειας, ιδίως στο πεδίο της δράσης, και αποτελεί καθοριστικό στοιχείο της διαδικασίας προγραμματισμού των κρατών μελών και της Ένωσης.

5. Για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη υλοποίηση της βοήθειας και για την πρόληψη διπλής χρηματοδότησης, η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίσει καλύτερο συντονισμό και συμπληρωματι-

κότητα με πολυμερείς και περιφερειακούς οργανισμούς και οντότητες, όπως οι διεθνείς χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, οι Οργανισμοί, τα Ταμεία και Προγράμματα των Ηνωμένων Εθνών και με δωρητές εκτός της Ένωσης.

6. Κατά την προετοιμασία, εφαρμογή και παρακολούθηση της βοήθειας βάσει του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή ενεργεί καταρχήν στο πλαίσιο εταιρικής σχέσης με τους δικαιούχους του παραρτήματος I. Η εταιρική σχέση συνεπάγεται, κατά περίπτωση, τη συμμετοχή των αρμόδιων εθνικών και τοπικών αρχών, καθώς και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Ενθαρρύνεται από την Επιτροπή ο συντονισμός μεταξύ των σχετικών φορέων.

Ενισχύονται οι δυνατότητες των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, μεταξύ άλλων και όπου αρμόζει, και ως άμεσων δικαιούχων της βοήθειας.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Άρθρο 6

Έγγραφα στρατηγικής

1. Η βοήθεια στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού χορηγείται βάσει εθνικών ή πολυεθνικών ενδεικτικών εγγράφων στρατηγικής («έγγραφα στρατηγικής»), τα οποία καταρτίζονται από την Επιτροπή σε συνεργασία με τους δικαιούχους του παραρτήματος I, για τη διάρκεια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της Ένωσης για την περίοδο 2014-2020.

2. Τα έγγραφα στρατηγικής καθορίζουν τις προτεραιότητες δράσης για την επίτευξη των στόχων στους σχετικούς τομείς πολιτικής που αναφέρονται στο άρθρο 3 οι οποίοι θα στηριχθούν βάσει του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με τους γενικούς και ειδικούς στόχους που αναφέρονται στα άρθρα 1 και 2 αντίστοιχα. Τα έγγραφα στρατηγικής υιοθετούνται σύμφωνα με το πλαίσιο βοήθειας που καθορίζεται στο άρθρο 4 και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις σχετικές εθνικές στρατηγικές.

3. Τα έγγραφα στρατηγικής περιλαμβάνουν την ενδεικτική κατανομή των κεφαλαίων της Ένωσης ανά τομέα πολιτικής, κατά περίπτωση, ανά έτος και επιτρέπουν να αντιμετωπισθούν οι ανακύπτουσες ανάγκες, με την επιφύλαξη της δυνατότητας συνδυασμού της βοήθειας σε διάφορους τομείς πολιτικής. Τα έγγραφα στρατηγικής περιλαμβάνουν δείκτες για την αξιολόγηση της προόδου σε ό,τι αφορά την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί στα έγγραφα αυτά.

4. Η Επιτροπή προβαίνει σε ετήσια αξιολόγηση της εφαρμογής των εγγράφων στρατηγικής και κρίνει αν εξακολουθούν να είναι επίκαιρα υπό το πρίσμα της εξέλιξης του πλαισίου πολιτικής που αναφέρεται στο άρθρο 4. Η Επιτροπή ενημερώνει την επιτροπή του άρθρου 13 παράγραφος 1 σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και δύναται να προτείνει επανεξέταση των εγγράφων στρατηγικής που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και/ή των προγραμμάτων και των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1, εφόσον είναι σκόπιμο. Πραγματοποιείται επίσης, εφόσον είναι σκόπιμο, ενδιάμεση επανεξέταση και αναθεώρηση των εν λόγω εγγράφων στρατηγικής.

5. Η Επιτροπή εγκρίνει τα έγγραφα στρατηγικής που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και κάθε αναθεώρησή τους, σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Άρθρο 7

Προγραμματισμός

1. Η βοήθεια της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού υλοποιείται άμεσα, έμμεσα ή με κοινή διαχείριση μέσω προγραμμάτων και μέτρων που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 και σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες για τη θέσπιση ενιαίων όρων εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ιδίως όσον αφορά τις δομές και τις διαδικασίες διαχείρισης, που θεσπίζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 13 του παρόντος κανονισμού. Η εφαρμογή έχει κατά κανόνα τη μορφή ετήσιων ή πολυετών, εθνικών προγραμμάτων ή πολυεθνικών προγραμμάτων, καθώς και διασυνοριακών προγραμμάτων συνεργασίας, που καταρτίζονται σύμφωνα με έγγραφα στρατηγικής που αναφέρονται στο άρθρο 6 και συντάσσονται από τους αντιστοίχους δικαιούχους του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού και/ή την Επιτροπή, κατά περίπτωση.

2. Τυχόν προγραμματισμός ή αναθεωρήσεις προγραμμάτων που πραγματοποιούνται μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης επανεξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 («έκθεση ενδιάμεσης επανεξέτασης») λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα, τα πορίσματα και τα συμπεράσματα της εν λόγω έκθεσης.

Άρθρο 8

Συμφωνίες-πλαίσια και επικουρικές συμφωνίες

1. Η Επιτροπή και οι αντιστοίχοι δικαιούχοι του παραρτήματος I συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσια για την υλοποίηση της βοήθειας.

2. Η Επιτροπή και οι αντιστοίχοι δικαιούχοι του παραρτήματος I ή οι αρμόδιες αρχές εφαρμογής τους, κατά περίπτωση, μπορούν να συνάπτουν επικουρικές συμφωνίες σχετικά με την υλοποίηση της βοήθειας.

Άρθρο 9

Διατάξεις που αφορούν τη σχέση μεταξύ των διάφορων μηχανισμών

1. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιστάσεις, για τη διασφάλιση της συνοχής και της αποτελεσματικότητας της χρηματοδοτικής βοήθειας της Ένωσης ή για την ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να επεκτείνει την επιλεξιμότητα των προγραμμάτων και μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 σε χώρες, εδάφη και περιοχές οι οποίες διαφορετικά δεν θα ήταν επιλέξιμες για χρηματοδότηση δυνάμει του άρθρου 1, όταν το προς εφαρμογή πρόγραμμα ή μέτρο έχει παγκόσμιο, περιφερειακό ή διασυνοριακό χαρακτήρα.

2. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συνεισφέρει στα προγράμματα ή μέτρα διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των δικαιούχων του παραρτήματος I και κρατών μελών, τα οποία θεσπίζονται βάσει του παρόντος κανονισμού. Το ποσόν της συνεισφοράς από το ΕΤΠΑ καθορίζεται δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στη χρήση της εν λόγω συνεισφοράς.

3. Κατά περίπτωση, ο ΜΠΒ II μπορεί να συνεισφέρει σε προγράμματα ή μέτρα διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας που θεσπίζονται και υλοποιούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 και στα οποία συμμετέχουν οι δικαιούχοι του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού.

4. Κατά περίπτωση, ο ΜΠΒ II μπορεί να συνεισφέρει σε προγράμματα ή μέτρα διασυνοριακής συνεργασίας που θεσπίζονται και υλοποιούνται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 232/2014 και στα οποία συμμετέχουν οι δικαιούχοι του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού.

5. Κατά περίπτωση, ο ΜΠΒ II μπορεί να συνεισφέρει σε προγράμματα ή μέτρα τα οποία εισάγονται στο πλαίσιο μακροπεριφερειακής στρατηγικής και στα οποία συμμετέχουν οι δικαιούχοι του παραρτήματος I.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 10

Ανάθεση αρμοδιότητας

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 11 για την τροποποίηση του παραρτήματος II του παρόντος κανονισμού. Συγκεκριμένα, μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης επανεξέτασης και βάσει των συστάσεων που περιέχονται στην ενδιάμεση έκθεση επισκόπησης, η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξη για την τροποποίηση του παραρτήματος II του παρόντος κανονισμού έως τις 31 Μαρτίου 2018.

Άρθρο 11

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.

2. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 10 απονέμεται στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 10 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή από το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την

εξουσιοδότηση που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που καθορίζεται στην απόφαση. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που έχουν ήδη τεθεί σε ισχύ.

4. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

5. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη η οποία εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 10 τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της εν λόγω πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή εφόσον, πριν από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η περίοδος αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 12

Θέσπιση περαιτέρω κανόνων εφαρμογής

Πέραν των κανόνων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014, θεσπίζονται ειδικοί κανόνες για την καθιέρωση ενιαίων όρων εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

Άρθρο 13

Διαδικασία επιτροπής

1. Συστήνεται επιτροπή Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας («επιτροπή ΜΠΒ II»), η οποία απαρτίζεται από αντιπροσώπους των κρατών μελών και προεδρεύεται από αντιπρόσωπο της Επιτροπής. Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

2. Η επιτροπή ΜΠΒ II επικουρεί την Επιτροπή σε όλους τους τομείς πολιτικής που αναφέρονται στο άρθρο 3. Η επιτροπή ΜΠΒ II είναι αρμόδια επίσης για νομικές πράξεις και δεσμεύσεις δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 και για την εφαρμογή του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 389/2006.

Άρθρο 14

Επιβράβευση των επιδόσεων

1. Τα έγγραφα στρατηγικής που αναφέρονται στο άρθρο 6 προβλέπουν ότι ενδεδειγμένο ποσό βοήθειας παραμένει διαθέσιμο για την επιβράβευση ενός δικαιούχου του παραρτήματος I στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) ιδιαίτερη πρόοδος όσον αφορά την τήρηση των κριτηρίων προσχώρησης, και/ή
- β) αποτελεσματική υλοποίηση της προενταξιακής βοήθειας με επίτευξη ιδιαίτερος ικανοποιητικών αποτελεσμάτων όσον αφορά τους ειδικούς στόχους του σχετικού εγγράφου στρατηγικής.

2. Όταν η πρόοδος και/ή τα αποτελέσματα δικαιούχου του παραρτήματος I παραμένουν σημαντικά χαμηλότερα από τα συμφωνημένα επίπεδα που προβλέπονται στα έγγραφα στρατηγικής, η Επιτροπή προσαρμόζει αναλόγως τις χορηγήσεις, σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

3. Ενδεδειγμένο ποσό διατίθεται για τις ενισχύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και κατανέμεται βάσει αξιολόγησης των επιδόσεων και της προόδου που καλύπτει περίοδο αρκετών ετών αλλά το αργότερο έως το 2017 και 2020 αντίστοιχα. Λαμβάνονται υπόψη οι δείκτες επιδόσεων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2, και διευκρινίζονται στα έγγραφα στρατηγικής.

4. Η ενδεικτική κατανομή των κεφαλαίων της Ένωσης στα έγγραφα στρατηγικής που αναφέρεται στο άρθρο 6 λαμβάνει υπόψη τη δυνατότητα διάθεσης των σχετικών συμπληρωματικών κεφαλαίων βάσει των επιδόσεων και/ή της προόδου.

Άρθρο 15

Χρηματοδοτικό κονδύλι

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλι για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού την περίοδο από το 2014 έως το 2020 ορίζεται σε 11 698 668 000 EUR σε τρέχουσες τιμές. Ποσοστό μέχρι 4 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου διατίθεται σε προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ των δικαιούχων του παραρτήματος I και κρατών μελών, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητές τους.

2. Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, ένα ενδεικτικό ποσό 1 680 000 000 EUR από τους διάφορους μηχανισμούς για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης, ιδίως τον Μηχανισμό Αναπτυξιακής Συνεργασίας, όπως θεσπίσθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾, τον ΕΜΓ, τον ΜΠΒ II και τον Μηχανισμό Εταιρικής Σχέσης, όπως θεσπίσθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³⁾, κατανέμεται σε δράσεις σχετικά με την κινητικότητα, της μάθησης προς και από χώρες εταίρους κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 και δράσεις συνεργασίας και διαλόγου πολιτικής με αρχές, οργανισμούς και οργανώσεις από τις εν λόγω χώρες. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 εφαρμόζεται κατά τη χρήση των εν λόγω κονδυλίων.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος «Erasmus+»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό και για την κατάρτιση των αποφάσεων αριθ. 1719/2006/ΕΚ, αριθ. 1720/2006/ΕΚ και αριθ. 1298/2008/ΕΚ (ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 50).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, περί Μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας την περίοδο 2014-2020 (βλέπε σελίδα 44 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες (βλέπε σελίδα 77 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

Η χρηματοδότηση αυτή διατίθεται με δύο πολυετείς χορηγήσεις που θα καλύπτουν τα πρώτα τέσσερα έτη και τα επόμενα τρία έτη αντίστοιχα. Η κατανομή της εν λόγω χρηματοδότησης εμφανίζεται στον προγραμματισμό που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που προσδιορίζονται στις οικείες χώρες. Οι κατανομές μπορούν να αναθεωρηθούν σε περίπτωση σημαντικών απρόβλεπτων περιστάσεων ή σημαντικών πολιτικών αλλαγών σύμφωνα με τις προτεραιότητες της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

Άρθρο 16

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και εφαρμόζεται άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 11ης Μαρτίου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

- Αλβανία
- Βοσνία-Ερζεγοβίνη
- Ισλανδία
- Κοσσυφοπέδιο (*)
- Μαυροβούνιο
- Σερβία
- Τουρκία
- Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

(*) Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 1244/1999 και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Θεματικές προτεραιότητες της βοήθειας

Κατά περίπτωση, η βοήθεια μπορεί να καλύπτει τις εξής θεματικές προτεραιότητες:

- α) Συμμόρφωση με την αρχή της χρηστής δημόσιας διοίκησης και οικονομικής διακυβέρνησης. Οι παρεμβάσεις στον εν λόγω τομέα αποσκοπούν: στην ενίσχυση της δημόσιας διοίκησης, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης του επαγγελματισμού και της αποπολιτικοποίησης των δημόσιων υπηρεσιών, στην εισαγωγή αξιοκρατικών αρχών και τη διασφάλιση κατάλληλων διοικητικών διαδικασιών, στη βελτίωση της ικανότητας ενίσχυσης της μακροοικονομικής σταθερότητας και τη στήριξη της πορείας αφενός προς μια λειτουργική οικονομία της αγοράς και αφετέρου προς μια ανταγωνιστικότερη οικονομία, στη στήριξη της συμμετοχής στον πολυμερή μηχανισμό δημοσιονομικής εποπτείας της Ένωσης και στη συστηματική συνεργασία με διεθνή χρηματοοικονομικά ιδρύματα σε θεμελιώδη ζητήματα οικονομικής πολιτικής, καθώς και στην ενίσχυση της δημοσιονομικής διαχείρισης.
- β) Θέσπιση των απαραίτητων οργανισμών για τη διασφάλιση του κράτους δικαίου και ενθάρρυνση της ορθής λειτουργίας τους από τα πρώιμα στάδια. Οι παρεμβάσεις σε αυτόν τον τομέα αποσκοπούν: στη θέσπιση ανεξάρτητων, υποκείμενων σε λογοδοσία και αποτελεσματικών δικαστικών συστημάτων, τα οποία προβλέπουν, μεταξύ άλλων, διαφανή και αξιοκρατικά συστήματα διορισμού, αξιολόγησης και προαγωγών και αποτελεσματικές πειθαρχικές διαδικασίες σε περιπτώσεις επιλήψιμων πράξεων, στην εξασφάλιση της θέσπισης άρτιων συστημάτων προστασίας των συνόρων, διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών και παροχής ασύλου σε όσους έχουν ανάγκη, στην ανάπτυξη αποτελεσματικών εργαλείων για την πρόληψη και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς, στην προαγωγή και προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των μειονοτήτων — συμπεριλαμβανομένων των Ρομά, καθώς και των λεσβιών, ομοφυλοφίλων, αμφιφυλοφίλων και διεμφυλικών και μεσοφυλικών ατόμων — και των θεμελιωδών ελευθεριών, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης.
- γ) Ενδυνάμωση των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των οργανώσεων των κοινωνικών εταίρων, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματικών ενώσεων, στους δικαιούχων του παραρτήματος I και ενθάρρυνση της δικτύωσης σε όλα τα επίπεδα μεταξύ των επαγγελματικών οργανώσεων και των οργανώσεων των δικαιούχων του παραρτήματος I, επιτρέποντάς τους να αναπτύξουν ουσιαστικό διάλογο με φορείς του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα.
- δ) Επενδύσεις στην παιδεία, τις δεξιότητες και τη διά βίου μάθηση. Οι παρεμβάσεις σε αυτόν τον τομέα αποσκοπούν: στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε προσχολική, βασική και δευτεροβάθμια εκπαίδευση υψηλής ποιότητας, στη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, στην προσαρμογή των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, στη βελτίωση της ποιότητας και την ενίσχυση της αξίας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, στη βελτίωση της πρόσβασης στη διά βίου μάθηση και στη στήριξη επενδύσεων σε υποδομές εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως στόχο τη μείωση των εδαφικών ανισορροπιών και την ενθάρρυνση της εκπαίδευσης χωρίς διαχωρισμούς.
- ε) Προώθηση της απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού. Οι παρεμβάσεις σε αυτόν τον τομέα αποσκοπούν: στη διατηρήσιμη ένταξη, στην αγορά εργασίας, των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (ΕΑΕΚ), μέσω, μεταξύ άλλων, μέτρων που τονώνουν τις επενδύσεις στη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, στηρίζουν την ενσωμάτωση των ανέργων και ενθαρρύνουν την ενεργότερη συμμετοχή όλων των υποεκπροσωπούμενων ομάδων στην αγορά εργασίας. Άλλες βασικές παρεμβάσεις πρέπει να προσανατολίζονται στη στήριξη της ισότητας των φύλων, την προσαρμογή των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στην αλλαγή, τη θέσπιση αδιάλειπτου κοινωνικού διαλόγου και την ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας.
- στ) Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας. Οι παρεμβάσεις σε αυτόν τον τομέα αποσκοπούν: στην ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, λ.χ. Ρομά, στην καταπολέμηση διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού και στη βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, διατηρήσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, όπως η υγειονομική περίθαλψη και οι κοινωνικές υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, μέσω, μεταξύ άλλων, του εκσυγχρονισμού των συστημάτων κοινωνικής προστασίας.
- ζ) Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και εξάλειψη των σημείων συμφόρησης στις υποδομές των βασικών δικτύων, μέσω, κυρίως, επενδύσεων σε έργα με υψηλή προστιθέμενη ευρωπαϊκή αξία. Μετά τον προσδιορισμό τους, οι επενδύσεις ιεραρχούνται κατά προτεραιότητα ανάλογα με τη συμβολή τους στην κινητικότητα, τη βιωσιμότητα, τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, τη συνάφειά τους με τις διασυνδέσεις των κρατών μελών και τη συνοχή με τον στόχο του ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών.
- η) Βελτίωση της κατάστασης του ιδιωτικού τομέα και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της έξυπνης εξειδίκευσης, ως βασικών παραγόντων ανάπτυξης, δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και συνοχής. Προτεραιότητα δίνεται σε έργα που βελτιώνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον.
- θ) Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας, ιδίως μέσω της βελτίωσης των ερευνητικών υποδομών, ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος και της προώθησης της δικτύωσης και της συνεργασίας.
- ι) Συμβολή στη διατροφική ασφάλεια και τη διατήρηση διαφοροποιημένων και βιώσιμων συστημάτων καλλιέργειας σε δυναμικές αγροτικές κοινότητες και στην ύπαιθρο.
- ια) Ενίσχυση του αγροδιατροφικού τομέα έναντι των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς και σταδιακή ευθυγράμμιση του με τους ενωσιακούς κανόνες και πρότυπα. Ταυτόχρονα επιδιώκεται η επίτευξη οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων στο πλαίσιο μιας ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών.

- ιβ) Προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, συμβολή στον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ενίσχυση της ανθεκτικότητας στις κλιματικές αλλαγές και διακυβέρνηση της δράσης για το κλίμα και ενημέρωση. Η χρηματοδότηση από τον ΜΠΒ II ενισχύει πολιτικές που αποσκοπούν στη μετάβαση προς μια αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων, ασφαλή και βιώσιμη οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.
- ιγ) Προώθηση μέτρων συμφιλίωσης και οικοδόμησης της ειρήνης και της εμπιστοσύνης.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

Θεματικές προτεραιότητες της βοήθειας στον τομέα της εδαφικής συνεργασίας

Κατά περίπτωση, η βοήθεια στον τομέα της διασυνοριακής συνεργασίας μπορεί να καλύπτει τις εξής θεματικές προτεραιότητες:

- α) προαγωγή της απασχόλησης, της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού και της κοινωνικής και πολιτιστικής ένταξης σε διασυνοριακό επίπεδο μέσω, μεταξύ άλλων: της ολοκλήρωσης των διασυνοριακών αγορών εργασίας, η οποία συμπεριλαμβάνει τη διασυνοριακή κινητικότητα, κοινές τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης, υπηρεσίες πληροφόρησης, συμβουλευτικές υπηρεσίες και κοινά προγράμματα κατάρτισης, την ενίσχυση της ισότητας των φύλων, την παροχή ίσων ευκαιριών, την ενσωμάτωση κοινοτήτων μεταναστών και των ευάλωτων ομάδων, επενδύσεις σε δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης και τη στήριξη των επενδύσεων στη δημόσια υγεία και σε κοινωνικές υπηρεσίες,
- β) προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και στην αντιμετώπισή της, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων μέσω, μεταξύ άλλων: κοινών δράσεων περιβαλλοντικής προστασίας, της προαγωγής της βιώσιμης χρήσης των φυσικών πόρων, της αποτελεσματικής χρησιμοποίησης των πόρων, της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της μετάβασης προς μια βιώσιμη οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, της προώθησης των επενδύσεων για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων κινδύνων, εξασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα σε καταστροφές και αναπτύσσοντας συστήματα διαχείρισης καταστροφών και ετοιμότητας αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης,
- γ) προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και βελτίωση των δημόσιων υποδομών μέσω, μεταξύ άλλων: της μείωσης της απομόνωσης, βελτιώνοντας την πρόσβαση στα δίκτυα και τις υπηρεσίες μεταφορών, πληροφοριών και επικοινωνιών και επενδύοντας σε διασυνοριακά συστήματα και εγκαταστάσεις ύδρευσης, ενέργειας και διαχείρισης αποβλήτων,
- δ) ενθάρρυνση του τουρισμού και της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς,
- ε) επένδυση στη νεολαία, την παιδεία και τις δεξιότητες μέσω, μεταξύ άλλων: της ανάπτυξης και υλοποίησης κοινών προγραμμάτων και υποδομών εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης για την υποστήριξη κοινών δραστηριοτήτων για τη νεολαία,
- στ) προώθηση της τοπικής και περιφερειακής διακυβέρνησης και βελτίωση του σχεδιασμού και της διοικητικής ικανότητας της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης,
- ζ) βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ανάπτυξης μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του εμπορίου και των επενδύσεων μέσω, μεταξύ άλλων: της προαγωγής και στήριξης της επιχειρηματικότητας, ιδίως των μικρών με μεσαίων επιχειρήσεων, και της ανάπτυξης τοπικών διασυνοριακών αγορών και της διεθνοποίησης,
- η) ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης, της καινοτομίας και των τεχνολογιών πληροφόρησης και επικοινωνίας μέσω, μεταξύ άλλων, της προαγωγής της από κοινού χρήσης ανθρώπινων πόρων και εγκαταστάσεων για έρευνα και ανάπτυξη της τεχνολογίας.

Η χρηματοδότηση από τον ΜΠΒ II μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί, κατά περίπτωση, για τη συμμετοχή των δικαιούχων του παραρτήματος I σε πολυεθνικά και διαπεριφερειακά προγράμματα συνεργασίας, με τη στήριξη του ΕΤΠΑ για τον στόχο ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, και σε διασυνοριακά προγράμματα στο πλαίσιο του ΕΜΓ. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το πεδίο της βοήθειας καθορίζεται βάσει του κανονιστικού πλαισίου που διέπει τον αντίστοιχο μηχανισμό (που είναι είτε το ΕΤΠΑ είτε ο ΕΜΓ).

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽¹⁾

Βάσει του άρθρου 14 της ΣΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πριν από τον προγραμματισμό του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II) και έπειτα από αρχικές διαβουλεύσεις με τους σχετικούς δικαιούχους, όπου απαιτείται. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά χώρα/περιφέρεια και, στο πλαίσιο μιας χώρας/περιφέρειας, με τις προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα και τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά προτεραιότητα για τα γεωγραφικά προγράμματα, καθώς και την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις θεματικές προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα, την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας ⁽¹⁾, και την κατανομή της χρηματοδότησης για τις εν λόγω προτεραιότητες που προβλέπεται στα θεματικά προγράμματα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα λάβει υπόψη τη θέση που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επί του θέματος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την προετοιμασία της ενδιάμεσης επανεξέτασης και πριν από οποιαδήποτε ουσιώδη αναθεώρηση των εγγράφων προγραμματισμού κατά την περίοδο ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον κληθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα αναλύει σε ποιες περιπτώσεις ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα έγγραφα προγραμματισμού και θα παρέχει εξηγήσεις για οποιαδήποτε άλλη συνέχεια δόθηκε στον στρατηγικό διάλογο.

⁽¹⁾ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εκπροσωπηθεί στο επίπεδο του αρμόδιου Επιτρόπου.

(*) Κατά περίπτωση.

Κοινή δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη χρηματοδότηση των οριζόντιων προγραμμάτων για τις μειονότητες

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμφωνούν ότι το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ii) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II) πρέπει να ερμηνευθεί ότι επιτρέπει τη χρηματοδότηση προγραμμάτων που αποσκοπούν στην ενίσχυση του σεβασμού και της προστασίας των μειονοτήτων σύμφωνα με τα κριτήρια της Κοπεγχάγης, όπως ίσχυε δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 του Συμβουλίου της 17ης Ιουλίου 2006 για τη θέσπιση μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ).

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη χρήση εκτελεστικών πράξεων για τη θέσπιση διατάξεων όσον αφορά την εφαρμογή ορισμένων κανόνων του κανονισμού αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙ)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ότι οι κανόνες για την εφαρμογή των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών εξωτερικής δράσης της Ένωσης και άλλοι ειδικοί, αναλυτικότεροι κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙ), αποσκοπούν στη συμπλήρωση της βασικής πράξης και θα πρέπει, ως εκ τούτου, να αποτελέσουν κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, οι οποίες θα εκδοθούν βάσει του άρθρου 290 της ΣΛΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν θα φέρει αντίρρηση στην έκδοση του κειμένου στο οποίο συμφώνησαν οι συννομοθέτες. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το θέμα της οριοθέτησης μεταξύ του άρθρου 290 και του άρθρου 291 της ΣΛΕΕ είναι προς το παρόν υπό εξέταση από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση των «βιοκτόνων».

Δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την αναστολή της συνδρομής που χορηγείται δυνάμει των μηχανισμών χρηματοδότησης

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σημειώνει ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙ) δεν περιλαμβάνουν καμία ρητή αναφορά στη δυνατότητα αναστολής της συνδρομής σε περιπτώσεις όπου μια δικαιούχος χώρα δεν τηρεί τις βασικές αρχές που διατυπώνονται στις αντίστοιχες πράξεις, και ιδίως τις αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρεί ότι τυχόν αναστολή της συνδρομής που χορηγείται δυνάμει των εν λόγω μηχανισμών θα μπορούσε να επιφέρει μεταβολή του συνολικού χρηματοδοτικού καθεστώτος που έχει συμφωνηθεί στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως συννομοθέτης και ως ένα από τα δύο σκέλη της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής, έχει ως εκ τούτου το δικαίωμα να κάνει πλήρη χρήση των προνομίων του εν προκειμένω, εάν πρόκειται να ληφθεί τέτοια απόφαση.

Δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τους δικαιούχους που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙ)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σημειώνει ότι στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙ) χρησιμοποιείται ο όρος «δικαιούχοι που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι» σε ολόκληρο το κείμενο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρεί ότι ο όρος αυτός αναφέρεται σε χώρες.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 232/2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Μαρτίου 2014

για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 209 παράγραφος 1 και το άρθρο 212 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήδη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο παρών κανονισμός θεσπίζει τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας (ΕΜΓ) ως έναν από τους μηχανισμούς οι οποίοι παρέχουν άμεση στήριξη στις εξωτερικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντικαθιστά τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1638/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ ο οποίος έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013.
- (2) Το άρθρο 8 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) ορίζει ότι η Ένωση πρέπει να αναπτύσσει προνομιακές σχέσεις με τις γειτονικές χώρες, με στόχο την εγκαθίδρυση χώρου ευημερίας και καλής γειτονίας, ο οποίος θεμελιώνεται στις αξίες της Ένωσης και χαρακτηρίζεται από στενές και ειρηνικές σχέσεις βασιζόμενες στη συνεργασία.
- (3) Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ), η Ένωση προσφέρει στις χώρες της Ευρωπαϊκής γειτονίας μια προνομιακή σχέση, βασισμένη στην αμοιβαία προσήλωση στις αξίες της δημοκρατίας και των ανθρώπινων δικαιωμάτων, του κράτους δικαίου, της χρηστής διακυβέρνησης και των αρχών της οικονομίας της αγοράς, καθώς και της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, και στην προώθησή τους. Παρέχει επίσης, όπου κρίνεται σκόπιμο, ένα

πλαίσιο για τη βελτίωση της κινητικότητας και τις διαπροσωπικές επαφές, ιδίως μέσω της διευκόλυνσης της χορήγησης θεωρήσεων και των συμφωνιών επανεισοχής, καθώς και μέσω της απελευθέρωσης των θεωρήσεων κρίνοντας κατά περίπτωση

- (4) Από τη θέσπιση της, η ΕΠΓ ενίσχυσε τις σχέσεις με χώρες-εταίρους και απέφερε απτά οφέλη τόσο στην Ένωση όσο και στους εταίρους της, μεταξύ άλλων τη δρομολόγηση περιφερειακών πρωτοβουλιών και τη στήριξη του εκδημοκρατισμού στην Ευρωπαϊκή Γειτονία. Ορισμένες μείζονες εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Γειτονία οδήγησαν σε σφαιρική στρατηγική αναθεώρηση της ΕΠΓ το 2011. Η αναθεώρηση προβλέπει, μεταξύ άλλων, μεγαλύτερη στήριξη σε εταίρους που έχουν δεσμευθεί να οικοδομήσουν δημοκρατικές κοινωνίες και να πραγματοποιήσουν μεταρρυθμίσεις σύμφωνα με την προσέγγιση παροχής κινήτρων («more for more») και της αρχής της «αμοιβαίας ευθύνης», εταιρική σχέση με κοινωνίες και μια πιο διαφοροποιημένη και προσαρμοσμένη στις ανάγκες προσέγγιση έναντι καθεμιάς από τις χώρες-εταίρους. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να συνδέει με σαφήνεια το πλαίσιο ΕΠΓ και τη στήριξη που θα δοθεί βάσει του παρόντος κανονισμού.
- (5) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να στηρίζει την υλοποίηση των πολιτικών πρωτοβουλιών που συνέβαλαν στη διαμόρφωση της ΕΠΓ: της ανατολικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ένωσης και των ανατολικών γειτόνων της, της εταιρικής σχέσης για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία και της Ένωσης για τη Μεσόγειο στη Νότια Γειτονία. Οι εν λόγω πρωτοβουλίες είναι σημαντικές από στρατηγική άποψη και αποτελούν εξίσου σημαντικά πολιτικά πλαίσια για την εμβάθυνση των σχέσεων με τις χώρες-εταίρους και μεταξύ αυτών, βάσει των αρχών της αμοιβαίας ευθύνης, της από κοινού οικειοποίησης και της ευθύνης. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να στηρίζει επίσης την εφαρμογή της περιφερειακής συνεργασίας διαμέσου της Ευρωπαϊκής γειτονίας, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της πολιτικής της βόρειας διάστασης ή της συνέργειας για τη Μαύρη Θάλασσα, καθώς και, κυρίως στην περίπτωση της διασυννοτικής συνεργασίας, τις εξωτερικές πτυχές των μακροπεριφερειακών στρατηγικών.
- (6) Οι στόχοι του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να επιδιώχουν με την προσήκουσα συμμετοχή των εταίρων της εξωτερικής δράσης, μεταξύ των οποίων και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και οι τοπικές αρχές, για την προετοιμασία, την εφαρμογή και την παρακολούθηση της στήριξης της Ένωσης, δεδομένης της σημασίας του ρόλου τους. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να στηρίζει την ενίσχυση της ικανότητας των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εγχώρια λογοδοσία και η τοπική οικειοποίηση και να συμμετέχουν πλήρως στη διαδικασία εκδημοκρατισμού.
- (7) Ο παρών κανονισμός αναγνωρίζει το ειδικό καθεστώς της Ρωσικής Ομοσπονδίας αφενός ως γείτονα της Ένωσης και αφετέρου ως στρατηγικού εταίρου στην περιοχή.

⁽¹⁾ ΕΕ C 11 της 15.1.2013, σ 77.

⁽²⁾ ΕΕ C 391 της 18.12.2012, σ. 110.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1638/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2006 για τον καθορισμό γενικών διατάξεων σχετικά με τη θέσπιση ευρωπαϊκού μηχανισμού γειτονίας και εταιρικής σχέσης, (ΕΕ L 310 της 9.11.2006, σ. 1).

- (8) Θα πρέπει να παρασχεθεί στήριξη, τόσο μέσω του παρόντος κανονισμού, όσο και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας ανάμεσα στα κράτη μέλη, αφενός, και τις χώρες-εταίρους και/ή τη Ρωσική Ομοσπονδία, αφετέρου («άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία») κατά μήκος των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την προώθηση ολοκληρωμένης και βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης και συνεργασίας μεταξύ γειτονικών μεθοριακών περιοχών και αρμονικής εδαφικής ολοκλήρωσης σε ολόκληρη την Ένωση και με τις γειτονικές χώρες. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική υλοποίηση της διασυνοριακής συνεργασίας, είναι σημαντικό να εναρμονιστούν οι διαδικασίες με εκείνες στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, ανάλογα με την περίπτωση.
- (9) Επιπλέον, είναι σημαντικό να ενθαρρυνθεί και να διευκολυνθεί η συνεργασία μεταξύ της Ένωσης και των εταίρων της και άλλων συμμετεχουσών χωρών για το κοινό τους όφελος, ιδίως μέσω του βέλτιστου και πλέον αποτελεσματικού συντονισμού του παρεχόμενων πόρων και της συγκέντρωσης συνεισφορών από εσωτερικούς και εξωτερικούς μηχανισμούς του προϋπολογισμού της Ένωσης, κυρίως προς όφελος της διασυνοριακής συνεργασίας και έργων περιφερειακής συνεργασίας, έργων υποδομών που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Ένωση με τη συμμετοχή γειτονικών χωρών και άλλων τομέων συνεργασίας.
- (10) Στη διασυνοριακή συνεργασία θα πρέπει να μπορούν επίσης να συμμετέχουν χωρικές ενότητες κατά μήκος των συνόρων που ανήκουν σε χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), καθώς και οι οικείες χωρικές ενότητες των δικαιούχων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾. Η συμμετοχή των χωρών του ΕΟΧ στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας θα πρέπει να εξακολουθήσει να βασίζεται στους δικούς τους πόρους.
- (11) Αναμένεται ότι τα κράτη μέλη, οι χώρες εταίροι και άλλες συμμετέχουσες χώρες που λαμβάνουν μέρος στη διασυνοριακή συνεργασία και στην περιφερειακή συνεργασία θα παράσχουν συγχρηματοδότηση. Αυτό θα ενισχύσει τον βαθμό οικειοποίησης από τη χώρα, θα αυξήσει τους χρηματοδοτικούς πόρους που διατίθενται για τα προγράμματα και θα διευκολύνει τη συμμετοχή τοπικών συμφεροντούχων.
- (12) Με σκοπό την εναρμόνιση της ορολογίας που χρησιμοποιείται στον παρόντα κανονισμό με εκείνη της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, τα έγγραφα εφαρμογής για τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας θα πρέπει να αποκαλούνται κοινά επιχειρησιακά προγράμματα.
- (13) Η στήριξη που θα παρασχεθεί στις γειτονικές χώρες στο πλαίσιο που θεσπίζει η ΕΠΓ θα πρέπει να είναι συνεκτική με τους στόχους και τις αρχές των εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης και ιδίως την πολιτική ανάπτυξης της, καθώς και την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας. Θα πρέπει επίσης να εξασφαλιστεί η συνοχή με τις εξωτερικές πτυχές των εσωτερικών πολιτικών και μηχανισμών της Ένωσης.
- (14) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώκει την αποτελεσματικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων προκειμένου να βελτιστοποιήσει τα αποτελέσματα της εξωτερικής δράσης της. Αυτό θα πρέπει να επιτυγχάνεται μέσω της συνοχής και της συμπληρωματικότητας των ενωσιακών μηχανισμών εξωτερικής δράσης, καθώς και με τη δημιουργία συνεργιών μεταξύ του ΕΜΓ, άλλων μηχανισμών της Ένωσης για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης και άλλων πολιτικών της Ένωσης. Θα πρέπει δε περαιτέρω να συνεπάγεται αμοιβαία ενίσχυση των προγραμμάτων που καταρτίζονται στο πλαίσιο των μηχανισμών για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης.
- (15) Η κοινή στρατηγική ΕΕ-Αφρικής έχει σημασία για τις σχέσεις με τους μεσογειακούς εταίρους από τη Βόρεια Αφρική.
- (16) Η Ένωση και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να βελτιώσουν τη συνοχή, την αποτελεσματικότητα και τη συμπληρωματικότητα των αντίστοιχων πολιτικών τους που αφορούν τη συνεργασία με τις γειτονικές χώρες. Προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η συνεργασία της Ένωσης και η συνεργασία των κρατών μελών συμπληρώνουν και ενισχύουν η μία την άλλη, ενδείκνυται να προβλεφθεί κοινός προγραμματισμός, ο οποίος θα πρέπει να εφαρμόζεται όπου αυτό είναι εφικτό και συναφές. Θα πρέπει να διασφαλίζεται η συνεργασία και ο συντονισμός με άλλους μη ενωσιακούς δωρητές.
- (17) Η στήριξη της Ένωσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού θα πρέπει κατ' αρχήν να ευθυγραμμίζεται με τις αντίστοιχες εθνικές ή τοπικές στρατηγικές και τα μέτρα των χωρών-εταίρων καθώς και, κατά περίπτωση, της Ρωσικής Ομοσπονδίας.
- (18) Η Επιτροπή θα πρέπει να επιδιώκει την πιο αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων χρησιμοποιώντας χρηματοοικονομικούς μηχανισμούς με μόχλευση. Τέτοια αποτελέσματα θα μπορούσαν να αυξηθούν προβλέποντας τη χρησιμοποίηση και επαναχρησιμοποίηση των κεφαλαίων που επενδύονται και παράγονται από τους χρηματοοικονομικούς μηχανισμούς.
- (19) Η καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος είναι μια από τις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ένωση και χρειάζεται επείγουσα διεθνής δράση. Σύμφωνα με τον στόχο που αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 29ης Ιουνίου 2011, με τίτλο «Προϋπολογισμός για την Ευρώπη 2020», σχετικά με την αύξηση του συναφούς με το κλίμα ποσοστού του προϋπολογισμού της Ένωσης στο 20 % τουλάχιστον, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη του εν λόγω στόχου.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙ) (Βλ. σελίδα 11 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- (20) Ένα σταθερό πλαίσιο συνεργασίας με τις γειτονικές χώρες στον τομέα της ενέργειας και των πόρων, συνεπές προς τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς της Ένωσης, συμβάλλει στην ενίσχυση της ασφάλειας της Ένωσης στον εν λόγω τομέα.
- (21) Η ισότητα των φύλων, τα δικαιώματα των ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες και η καταπολέμηση των διακρίσεων και των ανισοτήτων αποτελούν εγκάρσιους στόχους σε όλες τις δράσεις που αναλαμβάνονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
- (22) Στο πλαίσιο των σχέσεων με τους εταίρους της σε παγκόσμιο επίπεδο, η Ένωση έχει δεσμευθεί να προωθήσει την αξιοπρεπή εργασία και την κοινωνική δικαιοσύνη, καθώς και να επικυρώσει και να εφαρμόσει αποτελεσματικά διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της εξάλειψης της παιδικής εργασίας, και των πολυμερών συμφωνιών για το περιβάλλον.
- (23) Ο παρών κανονισμός προβλέπει δημοσιονομικό κονδύλι για τη διάρκεια εφαρμογής του, το οποίο πρόκειται να αποτελέσει το ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 17 της Διοργανικής Συμφωνίας της 2ας Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση ⁽¹⁾, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.
- (24) Τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης θα πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων καθ' όλο τον κύκλο δαπανών, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης, του εντοπισμού και της διερεύνησης των παρατυπιών, της ανάκτησης των διαφυγόντων κονδυλίων, των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών ή των ποσών που έχουν χρησιμοποιηθεί εσφαλμένα και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, της επιβολής ποινών. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες συμφωνίες οι οποίες συνάπτονται με διεθνείς οργανισμούς και τρίτες χώρες.
- (25) Προκειμένου να προσαρμοστεί η στήριξη της Ένωσης κατά τον παρόντα κανονισμό, η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι σκόπιμο να ανατεθεί στην Επιτροπή όσον αφορά την τροποποίηση του καταλόγου των προτεραιοτήτων για στήριξη της Ένωσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού και των χρηματοδοτήσεων ανά τύπο προγράμματος. Έχει ιδιαίτερη σημασία να προβαίνει η Επιτροπή στις κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τη διάρκεια του προπαρασκευαστικού έργου της, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων. Κατά την προετοιμασία και την κατάρτιση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνά για την ταυτόχρονη, έγκαιρη και ορθή διαβίβαση των συναφών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
- (26) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή.
- (27) Οι εκτελεστικές εξουσίες που σχετίζονται με πολυετή ενιαία πλαίσια στήριξης, άλλα έγγραφα προγραμματισμού και τους κανόνες εφαρμογής για τον καθορισμό των ειδικών διατάξεων εφαρμογής της διασυνοριακής συνεργασίας θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾.
- (28) Η διαδικασία εξέτασης θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατ' αρχήν για την έκδοση των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων, δεδομένου του χαρακτήρα των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων, ιδίως του πολιτικού προσανατολισμού τους ή των δημοσιονομικών επιπτώσεών τους, εκτός των περιπτώσεων μέτρων μικρής δημοσιονομικής κλίμακας.
- (29) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾ θεσπίζει κοινούς κανόνες και διαδικασίες για την υλοποίηση των μηχανισμών της Ένωσης για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης.
- (30) Η οργάνωση και η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) θεσπίζονται με την απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽⁴⁾.
- (31) Στις χώρες της Ευρωπαϊκής γειτονιάς, όπου η εναρμόνιση προς τους κανόνες και τα πρότυπα της Ένωσης είναι ένας από τους βασικούς στόχους πολιτικής, η Ένωση είναι καλύτερα από κάθε άλλο φορέα σε θέση να παράσχει τη στήριξη της βάσει του παρόντος κανονισμού. Ορισμένες ειδικές μορφές στήριξης μπορούν να παρασχεθούν μόνο στο επίπεδο της Ένωσης. Οι εμπειρίες μετάβασης των κρατών μελών της ΕΕ μπορούν επίσης να συμβάλουν στην επιτυχία των μεταρρυθμίσεων σε χώρες της ευρωπαϊκής γειτονιάς και να προωθήσουν τις οικουμενικές αξίες στην Ευρωπαϊκή γειτονιά.
- (32) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της δράσης, μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να θεσπίζει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης (Βλ. σελίδα 95 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽⁴⁾ Απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΕ L 201 της 3.8.2010, σ. 30).

⁽¹⁾ ΕΕ L C 373 της 20.12.2013, σ. 1.

- (33) Ενδεικνύεται η ευθυγράμμιση της διάρκειας εφαρμογής του παρόντος κανονισμού με εκείνη του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου⁽¹⁾. Κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τυγχάνει εφαρμογής από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 1

Γενικός στόχος και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας με σκοπό να επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος προς ένα χώρο κοινής ευημερίας και καλής γειτονίας μεταξύ της Ένωσης και των χωρών και εδαφών που απαριθμούνται στο παράρτημα I («χώρες-εταίροι») με την ανάπτυξη προνομιακής σχέσης που βασίζεται στη συνεργασία, την ειρήνη και την ασφάλεια, την αμοιβαία ευθύνη και την κοινή δέσμευση στις οικουμενικές αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σύμφωνα με τη ΣΕΕ.

2. Η στήριξη της Ένωσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού χρησιμοποιείται προς όφελος των χωρών-εταίρων και των περιοχών που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για το κοινό όφελος της Ένωσης και των χωρών-εταίρων.

3. Η κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξη της Ένωσης ενδέχεται επίσης να χρησιμοποιηθεί με σκοπό να καταστεί εφικτή η συμμετοχή της Ρωσικής Ομοσπονδίας στη διασυνοριακή συνεργασία, σε περιφερειακή συνεργασία με συμμετοχή της Ένωσης, καθώς και σε σχετικά προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας στην εκπαίδευση, ιδίως τις ανταλλαγές φοιτητών.

4. Η Ένωση προωθεί, αναπτύσσει και εδραιώνει τις αξίες της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της οικουμενικότητας, του αδιαίρετου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, καθώς και τις αρχές της ισότητας και του κράτους δικαίου, επί των οποίων θεμελιώνεται, μέσω διαλόγου και συνεργασίας με τρίτες χώρες και σύμφωνα με τις αρχές του διεθνούς δικαίου. Για τους λόγους αυτούς, η χρηματοδότηση στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού συνάδει με τις εν λόγω αξίες και αρχές, καθώς και με τις δεσμεύσεις της Ένωσης βάσει του διεθνούς δικαίου, λαμβάνοντας υπόψη σχετικές πολιτικές και θέσεις της Ένωσης.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884).

Άρθρο 2

Ειδικοί στόχοι της στήριξης της Ένωσης

1. Η στήριξη της Ένωσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού επικεντρώνεται στην προώθηση της ενισχυμένης πολιτικής συνεργασίας, της ισχυρής και βιώσιμης δημοκρατίας, της σταδιακής οικονομικής ολοκλήρωσης και μιας ενισχυμένης εταιρικής σχέσης με τις κοινωνίες μεταξύ της Ένωσης και των χωρών-εταίρων και, ιδίως, την εφαρμογή συμφωνιών εταιρικής σχέσης και συνεργασίας, συμφωνιών σύνδεσης ή άλλων υφιστάμενων και μελλοντικών συμφωνιών, καθώς και σχεδίων δράσης που καθορίζονται με κοινή συμφωνία ή ισοδύναμων εγγράφων.

2. Η κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξη της Ένωσης στοχεύει ειδικότερα:

- α) στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, του κράτους δικαίου, των αρχών της ισότητας και της καταπολέμησης όλων των μορφών διακρίσεων, την εγκαθίδρυση ισχυρής και βιώσιμης δημοκρατίας, την προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης, την καταπολέμηση της διαφθοράς, την ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα και την ανάπτυξη μιας δυναμικής κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων,
- β) στην επίτευξη σταδιακής ενσωμάτωσης στην εσωτερική αγορά της Ένωσης και την ενίσχυση της τομεακής και διατομεακής συνεργασίας, μεταξύ άλλων μέσω νομοθετικής προσέγγισης και κανονιστικής σύγκλισης προς τα πρότυπα της Ένωσης και άλλα σχετικά διεθνή πρότυπα, και στη βελτιωμένη πρόσβαση στην αγορά, μεταξύ άλλων μέσω προωθημένων και περιεκτικών ζωνών ελεύθερων συναλλαγών, καθώς και την οικοδόμηση θεσμών και την πραγματοποίηση των σχετικών επενδύσεων, ιδίως στον τομέα των διασυνδέσεων,
- γ) στη δημιουργία προϋποθέσεων για την καλύτερη οργάνωση της νόμιμης μετανάστευσης και την προαγωγή της καλής διαχείρισης της κινητικότητας των προσώπων, για την εφαρμογή υφιστάμενων ή μελλοντικών συμφωνιών που συνάπτονται βάσει της Συνολικής Προσέγγισης της Μετανάστευσης και της Κινητικότητας, και για την προώθηση των διαπροσωπικών επαφών, ιδίως σε ό,τι αφορά πολιτιστικές, εκπαιδευτικές, επαγγελματικές και αθλητικές δραστηριότητες,
- δ) στη στήριξη έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης από κάθε άποψη, στη μείωση της φτώχειας, και μέσω της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα, της της μείωσης του κοινωνικού αποκλεισμού, την προαγωγή της δημιουργίας ικανοτήτων στις επιστήμες, την εκπαίδευση και ειδικότερα την τριτοβάθμια, στην τεχνολογία, την έρευνα και την καινοτομία, στην προώθηση της εσωτερικής οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, στην ανάπτυξη της υπαίθρου, στην προώθηση της δημόσιας υγείας και της προστασίας του περιβάλλοντος, στη δράση για το κλίμα και στην αύξηση της ανθεκτικότητας σε καταστροφές,
- ε) στην προώθηση μέτρων για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης, σχέσεων καλής γειτονίας και άλλων μέτρων που συμβάλλουν στην ασφάλεια από όλες τις απόψεις και την πρόληψη και επίλυση συγκρούσεων, συμπεριλαμβανομένων των παρατεινόμενων διενέξεων,
- στ) στην ενίσχυση της υποπεριφερειακής, περιφερειακής και ευρωπαϊκής συνεργασίας σε επίπεδο περιοχής γειτονίας, καθώς και της διασυνοριακής συνεργασίας.

3. Η επίτευξη των εν λόγω συγκεκριμένων στόχων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 μετράται χρησιμοποιώντας ιδίως τις σχετικές περιοδικές αναφορές της Ένωσης για την υλοποίηση της ΕΠΓ· για την παράγραφο 2 στοιχεία α), δ) και ε), τους σχετικούς δείκτες που ορίζονται από διεθνείς οργανισμούς και άλλα σχετικά όργανα· για την παράγραφο 2 στοιχεία β), γ) και δ), τον βαθμό υιοθέτησης, κατά περίπτωση, του κανονιστικού πλαισίου της Ένωσης από τις χώρες-εταίρους, και για την παράγραφο 2 στοιχεία γ) και στ) και τον αριθμό των σχετικών συμφωνιών και δράσεων συνεργασίας.

Οι δείκτες για τη μέτρηση της επίτευξης των συγκεκριμένων στόχων είναι προκαθορισμένοι, σαφείς, διαφανείς και, όπου κρίνεται απαραίτητο, ειδικοί για κάθε χώρα και μετρήσιμοι, περιλαμβάνουν δε, μεταξύ άλλων, εκλογές οι οποίες υποβάλλονται σε κατάλληλη παρακολούθηση, σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, ανεξάρτητη δικαιοσύνη, συνεργασία σε θέματα δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας, επίπεδο διαφθοράς, εμπορικές συναλλαγές, ισότητα των φύλων και δείκτες που επιτρέπουν τη μέτρηση εσωτερικών οικονομικών διαφορών, συμπεριλαμβανομένων των επιπέδων απασχόλησης.

4. Η κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξη της Ένωσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί επίσης σε άλλους σχετικούς τομείς, όταν κάτι τέτοιο συνάδει με τους συνολικούς στόχους της ΕΠΓ.

Άρθρο 3

Πολιτικό πλαίσιο

1. Το γενικό πολιτικό πλαίσιο για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή της στήριξης της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού καθορίζεται, σύμφωνα με την αρχή της οικειοποίησης, από τις συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας, τις συμφωνίες σύνδεσης και οποιαδήποτε άλλη υφιστάμενη ή μελλοντική συμφωνία που καθορίζει τις σχέσεις με τις χώρες-εταίρους, τις αντίστοιχες ανακοινώσεις της Επιτροπής, τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, καθώς και τις σχετικές δηλώσεις συνόδων κορυφής ή συμπεράσματα των υπουργικών συσκέψεων με τις χώρες-εταίρους της ΕΠΓ, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης και της Ένωσης για τη Μεσόγειο, καθώς και των οικείων ψηφισμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

2. Τα βασικά στοιχεία αναφοράς για τον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων της κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξης της Ένωσης και για την αξιολόγηση της προόδου όπως περιγράφεται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 είναι: τα προγράμματα δράσης ή τα διάφορα άλλα ισοδύναμα έγγραφα που καθορίζονται με κοινή συμφωνία, όπως τα θεματολόγια σύνδεσης μεταξύ των χωρών-εταίρων και της Ένωσης σε διμερείς ή πολυμερείς μορφές, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, στο πλαίσιο της ανατολικής εταιρικής σχέσης και της νότιας διάστασης της ΕΠΓ.

3. Εφόσον δεν υπάρχουν οι κατά την παράγραφο 1 συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και των χωρών-εταίρων, η κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξη της Ένωσης μπορεί να χορηγείται όταν κρίνεται σκόπιμη για την επιδίωξη πολιτικών στόχων της Ένωσης, προγραμματίζεται δε βάσει των στόχων αυτών, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της οικείας χώρας.

Άρθρο 4

Διαφοροποίηση, εταιρική σχέση και συγχρηματοδότηση

1. Η κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξη της Ένωσης που παρέχεται σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) του παρόντος κανονισμού σε κάθε χώρα-εταίρο βασίζεται σε κίνητρα και διαφοροποιείται ως προς τη μορφή και τα ποσά, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία που απαριθμούνται κατωτέρω και αντικατοπτρίζουν όσον αφορά τη χώρα εταίρο:

- α) τις ανάγκες, με τη χρήση δεικτών όπως ο πληθυσμός και το επίπεδο ανάπτυξης,
- β) τη δέσμευση και την πρόοδο στην επίτευξη των κοινώς συμφωνημένων πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών στόχων μεταρρύθμισης,
- γ) τη δέσμευση και την πρόοδο προς την καθιέρωση ισχυρής και βιώσιμης δημοκρατίας,
- δ) την εταιρική σχέση με την Ένωση, περιλαμβανομένου και του βαθμού φιλοδοξίας της εν λόγω εταιρικής σχέσης,
- ε) την ικανότητα απορρόφησης και τον ενδεχόμενο αντίκτυπο της κατά τον παρόντα κανονισμό στήριξης της Ένωσης.

Η στήριξη αυτή αντικατοπτρίζεται στα έγγραφα πολυετούς προγραμματισμού που αναφέρονται στο άρθρο 7.

2. Μετά την έγκριση των εγγράφων προγραμματισμού που προσδιορίζονται στο άρθρο 7 και με την επιφύλαξη των υπόλοιπων στοιχείων που περιγράφονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, το μερίδιο διαθέσιμων πόρων που χορηγείται στις χώρες-εταίρους θα προσαρμόζεται πρωτίστως σύμφωνα με την πρόοδό τους στην οικοδόμηση και στην εδραίωση ισχυρής και βιώσιμης δημοκρατίας και στην υλοποίηση των συμφωνημένων πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών στόχων μεταρρύθμισης ακολουθώντας την προσέγγιση βάσει κινήτρων.

Για τα γενικά προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη, το μερίδιο θα καθορίζεται σύμφωνα με την πρόοδο των χωρών εταίρων ως προς την οικοδόμηση και εδραίωση βιώσιμης δημοκρατίας, και λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδό τους κατά την εφαρμογή των συμφωνηθέντων στόχων μεταρρύθμισης που συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου αυτού.

Η πρόοδος των χωρών εταίρων αξιολογείται τακτικά, ιδίως μέσω των εκθέσεων προόδου της ΕΠΓ οι οποίες περιέχουν τάσεις σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη.

Η στήριξη μπορεί να επανεξεταστεί στην περίπτωση σοβαρής ή διαρκούς οπισθοδρόμησης.

3. Η προσέγγιση με γνώμονα τα κίνητρα δεν ισχύει για τη στήριξη της κοινωνίας των πολιτών, τις διαπροσωπικές επαφές συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας ανάμεσα στις τοπικές αρχές, τη στήριξη της βελτίωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή μέτρα στήριξης που σχετίζονται με κρίσεις. Στην περίπτωση σοβαρής ή επίμονης οπισθοδρόμησης η στήριξη μπορεί να ενισχυθεί.

4. Η προσέγγιση με βάση τα κίνητρα στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού υπόκειται σε τακτικές ανταλλαγές απόψεων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

5. Η στήριξη της Ένωσης που προβλέπεται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού εντάσσεται, κατά κανόνα, στο πλαίσιο εταιρικής σχέσης με τους δικαιούχους. Στην εταιρική σχέση μπορούν να συμμετάσχουν, κατά περίπτωση, οι ακόλουθοι συμφεροντούχοι κατά την προετοιμασία, εφαρμογή και παρακολούθηση της στήριξης της Ένωσης:

α) εθνικές και τοπικές αρχές, και

β) οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών,

μεταξύ άλλων μέσω διαβουλεύσεων και έγκαιρης πρόσβασης στις σχετικές πληροφορίες που τους επιτρέπουν να διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στη διαδικασία αυτή.

6. Η στήριξη της Ένωσης που παρέχεται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού συγχρηματοδοτείται κατ' αρχήν από τις χώρες-εταίρους και άλλες συμμετέχουσες χώρες από δημόσια κεφάλαια, συνεισφορές των δικαιούχων ή άλλες πηγές. Οι απαιτήσεις για συγχρηματοδότηση μπορεί να αίρονται σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και όταν τούτο είναι απαραίτητο για να στηριχθεί η ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και των μη κρατικών φορέων, και ειδικότερα των μικρής κλίμακας οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τους υπόλοιπους όρους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾.

Άρθρο 5

Συνοχή και συντονισμός δωρητών

1. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, διασφαλίζεται συνοχή με όλους τους τομείς της εξωτερικής δράσης της Ένωσης καθώς και με άλλες σχετικές πολιτικές της Ένωσης. Για τον σκοπό αυτό, τα μέτρα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), βασίζονται στα έγγραφα των πολιτικών συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 1 και 2, καθώς και στα συγκεκριμένα συμφέροντα, στις προτεραιότητες πολιτικές και τις στρατηγικές της Ένωσης. Τα μέτρα αυτά τηρούν τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί βάσει πολυμερών συμφωνιών και διεθνών συμβάσεων στις οποίες συμμετέχουν η Ένωση και οι χώρες-εταίροι.

2. Η Ένωση, τα κράτη μέλη και η ΕΤΕπ διασφαλίζουν τη συνοχή μεταξύ της στήριξης που παρέχεται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού και άλλης στήριξης που παρέχεται από την Ένωση, τα κράτη μέλη και ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

3. Η Ένωση και τα κράτη μέλη συντονίζουν τα κατ' ιδίαν προγράμματα στήριξης με σκοπό τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της παρεχόμενης στήριξης και τον διάλογο πολιτικής και την αποτροπή της επικάλυψης των χρηματοδοτήσεων, σύμφωνα με τις καθορισμένες αρχές για την ενίσχυση του επιχειρησιακού συντονισμού στον τομέα της εξωτερικής στήριξης και για την εναρμόνιση των πολιτικών και των διαδικασιών. Ο συντονισμός περιλαμβάνει τακτικές διαβουλεύσεις και συχνές ανταλλαγές σημα-

ντικών πληροφοριών κατά τη διάρκεια των διαφόρων φάσεων του κύκλου στήριξης, ιδίως επιτόπου. Ει δυνατόν και όταν κρίνεται σκόπιμο, εφαρμόζεται κοινός προγραμματισμός. Όταν αυτό δεν είναι εφικτό, εξετάζονται άλλες ρυθμίσεις, όπως η κατ' εξουσιοδότηση συνεργασία και ρυθμίσεις σχετικά με τις μεταβιβάσεις αρμοδιοτήτων, προκειμένου να εξασφαλιστεί ο ύψιστος δυνατός βαθμός συντονισμού.

Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση ως προς τον κοινό προγραμματισμό με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της έκθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 και περικλείει συστάσεις στις περιπτώσεις που δεν έχει πλήρως επιτευχθεί ο προγραμματισμός.

4. Η Ένωση, σε συνεννόηση με τα κράτη μέλη, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των διαβουλεύσεων σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας προγραμματισμού, για να διασφαλίσει τη συμπληρωματικότητα, τον κατάλληλο συντονισμό και συνεργασία με τους πολυμερείς και περιφερειακούς οργανισμούς και φορείς, συμπεριλαμβανομένων ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, οργανώσεων, ταμείων και προγραμμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ιδιωτικών και πολιτικών ιδρυμάτων και δωρητών εκτός της Ένωσης.

5. Τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3 αναφέρονται επίσης, στο μέτρο του δυνατού, στις δραστηριότητες άλλων δωρητών της Ένωσης.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ

Άρθρο 6

Τύποι προγραμμάτων

1. Η στήριξη της Ένωσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού προγραμματίζεται μέσω:

α) διμερών προγραμμάτων τα οποία αφορούν παροχή στήριξης της Ένωσης σε μία χώρα-εταίρο,

β) προγραμμάτων που αφορούν πολλά κράτη και τα οποία αφορούν κοινές προκλήσεις για όλες ή κάποιες από τις χώρες-εταίρους, βάσει των προτεραιοτήτων της ανατολικής εταιρικής σχέσης και της νότιας διάστασης της ΕΠΓ και λαμβάνοντας υπόψη το έργο που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της Ένωσης για τη Μεσόγειο, καθώς και περιφερειακής και υποπεριφερειακής συνεργασίας κυρίως μεταξύ δύο ή περισσότερων χωρών-εταίρων, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο της Βόρειας Διάστασης και της συνεργασίας για την περιοχή της Μαύρης Θάλασσας. Στη συνεργασία αυτή μπορεί να συμμετάσχει η Ρωσική Ομοσπονδία σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3,

γ) προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας τα οποία αφορούν συνεργασία μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών, αφενός, και μίας ή περισσότερων χωρών-εταίρων και/ή της Ρωσικής Ομοσπονδίας («άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία»), αφετέρου, τα οποία πραγματοποιούνται στο κοινό τμήμα των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 298 της 26.10.2012, σ. 1).

2. Οι προτεραιότητες για τη στήριξη της Ένωσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού εκτίθενται στο παράρτημα II.

3. Η στήριξη της Ένωσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού εφαρμόζεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 και, για τα προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του παρόντος κανονισμού, επίσης σύμφωνα με τους κανόνες εφαρμογής που καθορίζουν ειδικές διατάξεις για την εφαρμογή της διασυννοιακής συνεργασίας όπως αναφέρεται στο άρθρο 12 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 7

Προγραμματισμός και ενδεικτική κατανομή κεφαλαίων για ενδεικτικά προγράμματα ανά χώρα και ενδεικτικά προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη

1. Οι ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις για προγράμματα ανά χώρα καθορίζονται βάσει των κριτηρίων που περιγράφονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1.

2. Για τις χώρες για τις οποίες υπάρχουν τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2, του παρόντος κανονισμού θεσπίζεται αναλυτικό πολυετές ενιαίο πλαίσιο στήριξης σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Το εν λόγω πλαίσιο:

α) εξετάζει την πρόοδο που επιτυγχάνεται σε σχέση με το πλαίσιο πολιτικής και την επίτευξη των εκ των προτέρων συμφωνηθέντων στόχων, και σημειώνει την κατάσταση των σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και της χώρας εταίρου, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου φιλοδοξίας της χώρας αυτής για την εταιρική της σχέση με την Ένωση,

β) ορίζει τους στόχους και τις προτεραιότητες της ενωσιακής στήριξης, που επιλέγονται πρωτίστως μεταξύ εκείνων που περιλαμβάνονται στα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού και στις στρατηγικές ή τα προγράμματα των χωρών εταίρων, όταν οι εν λόγω στρατηγικές ή προγράμματα είναι συνεπή με το συνολικό πλαίσιο πολιτικής, καθώς και μεταξύ εκείνων για τις οποίες η τακτική αξιολόγηση της Ένωσης κατέδειξε ανάγκη στήριξης,

γ) αναφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, και

δ) ορίζει το ενδεικτικό επίπεδο χρηματοδότησης, κατανεμημένης ανά προτεραιότητα.

Οι ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις για κάθε ενιαίο πλαίσιο στήριξης καθορίζονται υπό μορφή ψαλίδας με απόκλιση όχι μεγαλύτερη του 20 % των εν λόγω χρηματοδοτήσεων.

Η διάρκεια ενός ενιαίου πλαισίου στήριξης αντιστοιχεί στη διάρκεια του σχετικού εγγράφου που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

3. Για τις χώρες για τις οποίες δεν υπάρχουν τα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού, εγκρίνεται αναλυτικό έγγραφο προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένης μιας στρατηγικής και ενός πολυετούς ενδεικτικού προγράμματος σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Το έγγραφο:

α) καθορίζει μια στρατηγική απόκρισης της Ένωσης βάσει ανάλυσης της κατάστασης της οικείας χώρας, των σχέσεών της με την Ένωση και των στρατηγικών ή των προγραμμάτων των χωρών εταίρων όταν οι εν λόγω στρατηγικές ή προγράμματα είναι συνεπή με το συνολικό πλαίσιο πολιτικής,

β) ορίζει τους στόχους και τις προτεραιότητες της στήριξης της Ένωσης,

γ) αναφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα και

δ) ορίζει το ενδεικτικό επίπεδο χρηματοδότησης, κατανεμημένης ανά προτεραιότητα.

Οι συνοδευτικές ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις καθορίζονται υπό μορφή ψαλίδας με απόκλιση όχι μεγαλύτερη του 20 % των εν λόγω χρηματοδοτήσεων. Το έγγραφο προγραμματισμού έχει κατάλληλη πολυετή διάρκεια.

4. Για προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη, εγκρίνεται αναλυτικό έγγραφο προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένης μιας στρατηγικής και ενός πολυετούς ενδεικτικού προγράμματος σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Συγκεκριμένα:

α) καθορίζει τους στόχους και τις προτεραιότητες της στήριξης της Ένωσης προς την περιφέρεια ή την υποπεριφέρεια, αποτυπώνοντας, κατά περίπτωση, τις προτεραιότητες που αποφασίστηκαν στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης ή της Ένωσης για τη Μεσόγειο,

β) αναφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα και

γ) ορίζει το ενδεικτικό επίπεδο χρηματοδότησης, κατανεμημένης ανά προτεραιότητα.

Οι ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις για προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη καθορίζονται βάσει διαφανών και αντικειμενικών κριτηρίων.

Το έγγραφο προγραμματισμού έχει κατάλληλη πολυετή διάρκεια.

5. Τα έγγραφα του ενιαίου πλαισίου στήριξης επανεξετάζονται όταν απαιτείται, μεταξύ άλλων λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές περιοδικές εκθέσεις της ΕΕ και το έργο των κοινών φορέων που ιδρύονται βάσει των συμφωνιών με τις χώρες-εταίρους, και μπορούν να αναθεωρηθούν σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Τα έγγραφα προγραμματισμού που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 του παρόντος άρθρου επανεξετάζονται μεσοπρόθεσμα ή όποτε κρίνεται απαραίτητο και μπορούν να αναθεωρηθούν σύμφωνα με την ίδια διαδικασία.

6. Προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή της προσέγγισης με βάση τα κίνητρα που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2, σε γενικά προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη χορηγείται ένα ποσοστό περίπου 10 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου που καθορίζεται στο άρθρο 17 παράγραφος 1, το οποίο συμπληρώνει τις χρηματοδοτήσεις για κάθε χώρα που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3. Οι σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής για την κατάρτιση αυτών των γενικών προγραμμάτων προσδιορίζουν τις χώρες που μπορούν να λαμβάνουν χρηματοδοτήσεις, ενώ οι χρηματοδοτήσεις αυτές καθαυτές αποφασίζονται βάσει της προόδου προς την ισχυρή και βιώσιμη δημοκρατία και την εφαρμογή των συμφωνηθέντων στόχων μεταρρύθμισης που συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου αυτού.

7. Όταν κρίνεται αναγκαίο για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή μέτρων για το κοινό όφελος της Ένωσης και των χωρών-εταίρων, σε τομείς όπως η διεθνική συνεργασία και οι διασυνδέσεις, η χρηματοδότηση στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού μπορεί να ενοποιηθεί με τη χρηματοδότηση που παρέχεται δυνάμει άλλων σχετικών κανονισμών της Ένωσης. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή αποφασίζει ποιο ενιαίο σύνολο κανόνων εφαρμόζεται.

8. Τα κράτη μέλη συμμετέχουν στη διαδικασία προγραμματισμού, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Τα κράτη μέλη εκείνα και άλλοι δωρητές που δεσμεύθηκαν να προγραμματίσουν από κοινού τη στήριξή τους με την Ένωση συμμετέχουν ιδιαίτερα ενεργά στη διαδικασία. Τα έγγραφα προγραμματισμού μπορεί να καλύπτουν επίσης τη συνεισφορά τους, κατά περίπτωση.

9. Όταν τα κράτη μέλη και άλλοι δωρητές έχουν δεσμευθεί να προγραμματίσουν από κοινού τη στήριξή τους, ένα έγγραφο κοινού πολυετούς προγραμματισμού δύναται να αντικαταστήσει το ενιαίο πλαίσιο στήριξης και τα έγγραφα προγραμματισμού που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4, υπό την προϋπόθεση ότι πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στις εν λόγω παραγράφους.

10. Σε περίπτωση κρίσεων ή απειλών για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου ή τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες, ή φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών, τα έγγραφα προγραμματισμού μπορούν να αναθεωρηθούν *ad hoc*. Μια τέτοια επείγουσα αναθεώρηση διασφαλίζει ότι διατηρείται η συνοχή μεταξύ των πολιτικών της Ένωσης, της στήριξης της Ένωσης που παρέχεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού και της στήριξης που παρέχεται δυνάμει άλλων μηχανισμών της Ένωσης για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης. Η επείγουσα αναθεώρηση μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την υιοθέτηση αναθεωρημένων εγγράφων προγραμματισμού. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή διαβιβάζει τα αναθεωρημένα έγγραφα προγραμματισμού στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για ενημέρωση εντός ενός μηνός από την έγκρισή τους.

11. Τυχόν προγραμματισμός ή αναθεωρήσεις προγραμμάτων που πραγματοποιούνται μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης επανεξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα, τα ευρήματα και τα συμπεράσματα της εν λόγω έκθεσης.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 8

Γεωγραφική επιλεξιμότητα

1. Τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) μπορούν να θεσπιστούν:

- για τα χερσαία σύνορα που καλύπτουν τις χωρικές ενότητες οι οποίες αντιστοιχούν στο επίπεδο 3 της Ονοματολογίας Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων (NUTS) ή ισοδύναμου επιπέδου που βρίσκονται κατά μήκος των χερσαίων συνόρων μεταξύ των κρατών μελών και των άλλων χωρών που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία, με την επιφύλαξη δυνητικών προσαρμογών οι οποίες απαιτούνται προκειμένου να διασφαλίζεται η συνοχή και η συνέχεια της δράσης συνεργασίας και σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 4,

- για τα θαλάσσια σύνορα που καλύπτουν τις εδαφικές μονάδες οι οποίες αντιστοιχούν στο επίπεδο 3 της NUTS ή ισοδύναμου επιπέδου που βρίσκονται κατά μήκος των θαλάσσιων συνόρων μεταξύ των κρατών μελών και των άλλων χωρών που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία, που απέχουν μεταξύ τους μέχρι 150 χιλιόμετρα, με την επιφύλαξη δυνητικών προσαρμογών οι οποίες απαιτούνται προκειμένου να διασφαλίζεται η συνοχή και η συνέχεια της δράσης συνεργασίας,

- γύρω από τα όρια των θαλάσσιων υδάτων που καλύπτουν τις παράκτιες εδαφικές μονάδες οι οποίες αντιστοιχούν στο επίπεδο 2 της NUTS ή ισοδύναμου επιπέδου που βρίσκονται στα όρια θαλάσσιων υδάτων κοινών στα κράτη μέλη και στις άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία.

2. Για να εξασφαλιστεί η συνέχεια των υφιστάμενων μηχανισμών συνεργασίας και σε άλλες αιτιολογημένες περιπτώσεις, καθώς και με σκοπό τη συμβολή στους στόχους του προγράμματος, μπορεί να επιτραπεί στις χωρικές ενότητες που συνορεύουν με τις χωρικές ενότητες οι οποίες αναφέρονται στην παράγραφο 1 να συμμετάσχουν στη διασυνοριακή συνεργασία. Οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες όμορες χωρικές ενότητες μπορούν να συμμετάσχουν σε συνεργασία καθορίζονται στα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα.

3. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, μπορεί να επιτραπεί η συμπερίληψη σημαντικών κοινωνικών, οικονομικών ή πολιτιστικών κέντρων στα κράτη μέλη ή σε άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία, τα οποία δεν συνορεύουν με επιλέξιμες χωρικές ενότητες, υπό την προϋπόθεση ότι μια τέτοια συμμετοχή συμβάλλει στους στόχους που ορίζονται στο έγγραφο προγραμματισμού. Οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες τέτοια κέντρα μπορούν να συμμετάσχουν σε συνεργασία καθορίζονται στα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα.

4. Όταν καταρτίζονται προγράμματα σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο β), η Επιτροπή μπορεί, σε συμφωνία με τους συμμετέχοντες, να προτείνει την επέκταση της γεωγραφικής επιλεξιμότητας σε ολόκληρη την εδαφική μονάδα NUTS επιπέδου 2 εντός της οποίας ευρίσκεται η εδαφική μονάδα NUTS επιπέδου 3.

5. Η διασυνοριακή συνεργασία έχει ως στόχο να είναι συνεκτική με τους στόχους ήδη υφιστάμενων και μελλοντικών μακροπεριφερειακών στρατηγικών.

Άρθρο 9

Προγραμματισμός και κατανομή πόρων για διασυνοριακή συνεργασία

1. Εκπονείται έγγραφο προγραμματισμού με σκοπό να οριστούν τα εξής:

- οι στρατηγικοί στόχοι που θα επιδιωχθούν από τη διασυνοριακή συνεργασία, και οι προτεραιότητες και τα αναμενόμενα αποτελέσματα αυτής της συνεργασίας,
- ο κατάλογος κοινών επιχειρησιακών προγραμμάτων που πρέπει να καταρτιστούν,

- γ) η ενδεικτική κατανομή των πόρων μεταξύ των προγραμμάτων για τα χερσαία και τα θαλάσσια σύνορα που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) και των προγραμμάτων για τα όρια θαλάσσιων υδάτων που αναφέρονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχείο γ),
- δ) οι ενδεικτικές πολυετείς χρηματοδοτήσεις σε κάθε κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα,
- ε) οι επιλέξιμες χωρικές ενότητες για συμμετοχή σε κάθε κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα και οι χωρικές ενότητες και τα κέντρα που ορίζονται στο άρθρο 8 παράγραφοι 2, 3 και 4,
- στ) η ενδεικτική χρηματοδότηση για τη στήριξη, ανάλογα με την περίπτωση, οριζόντιων δράσεων ανάπτυξης ικανοτήτων, δικτύωσης και ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των προγραμμάτων,
- ζ) οι συνεισφορές στα διεθνή προγράμματα τα οποία θεσπίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, στα οποία συμμετέχουν χώρες-εταίροι και/ή η Ρωσική Ομοσπονδία.

Το έγγραφο προγραμματισμού καλύπτει περίοδο επτά ετών και εγκρίνεται από την Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Επανεξετάζεται μεσοπρόθεσμα ή όποτε κρίνεται απαραίτητο και μπορεί να αναθεωρηθεί σύμφωνα με την εν λόγω διαδικασία.

2. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ. Το συνολικό ποσό της συνεισφοράς από το ΕΤΠΑ καθορίζεται δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στη χρήση της εν λόγω συνεισφοράς.

3. Ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II), όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014, μπορεί να συγχρηματοδοτήσει κοινά επιχειρησιακά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν οι δικαιούχοι που απαριθμούνται στο παράρτημα I του εν λόγω κανονισμού. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στη χρήση της εν λόγω συγχρηματοδότησης.

4. Οι ενδεικτικές κατανομές πόρων στα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα βασίζονται σε αντικειμενικά κριτήρια, ιδίως στον πληθυσμό των επιλέξιμων εδαφικών μονάδων όπως ορίζονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ). Κατά τον καθορισμό των ενδεικτικών χορηγήσεων, μπορούν να γίνουν προσαρμογές ώστε να αποτυπωθεί η ανάγκη ισορροπίας μεταξύ των συνεισφορών από το ΕΤΠΑ και των συνεισφορών που παρέχονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, καθώς και άλλων παραγόντων που επηρεάζουν τον βαθμό συνεργασίας, όπως τα ειδικά χαρακτηριστικά των παραμεθόριων περιοχών και η ικανότητά τους για διαχείριση και απορρόφηση της ενωσιακής στήριξης.

Άρθρο 10

Κοινά επιχειρησιακά προγράμματα

1. Η διασυνοριακή συνεργασία εφαρμόζεται μέσω πολυετών κοινών επιχειρησιακών προγραμμάτων, τα οποία αφορούν τη συνεργασία σε ένα σύνορο ή μια ομάδα συνόρων και περιλαμβάνουν

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΕ L 347, της 20.12.2013, σ. 259).

πολυετή μέτρα που επιδιώκουν ένα συνεκτικό σύνολο προτεραιοτήτων και που μπορούν να εφαρμοστούν με στήριξη της Ένωσης. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα βασίζονται στο έγγραφο προγραμματισμού που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1. Περιλαμβάνουν συνοπτική περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου που καλύπτουν τα στοιχεία τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 και στο άρθρο 12 παράγραφος 2.

2. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα για χερσαία και θαλάσσια σύνορα καθορίζονται για κάθε σύνορο στο κατάλληλο εδαφικό επίπεδο και περιλαμβάνουν επιλέξιμες χωρικές ενότητες οι οποίες ανήκουν σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη και σε μία ή περισσότερες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία.

3. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα γύρω από θαλάσσια ύδατα έχουν πολυμερή χαρακτήρα, καθορίζονται στο κατάλληλο εδαφικό επίπεδο και περιλαμβάνουν επιλέξιμες χωρικές ενότητες στα όρια κοινών θαλάσσιων υδάτων που ανήκουν σε πολλές συμμετέχουσες χώρες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται ένα τουλάχιστον κράτος μέλος και μία άλλη χώρα που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία. Μπορούν να περιλαμβάνουν διμερείς δραστηριότητες που στηρίζουν τη συνεργασία μεταξύ ενός κράτους μέλους και μίας άλλης χώρας που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία.

4. Εντός ενός έτους από την έγκριση του εγγράφου προγραμματισμού που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1, και μετά την έγκριση των κανόνων εφαρμογής για τον καθορισμό των ειδικών διατάξεων εφαρμογής της διασυνοριακής συνεργασίας, οι συμμετέχουσες χώρες υποβάλλουν από κοινού προτάσεις για κοινά επιχειρησιακά προγράμματα στην Επιτροπή. Η Επιτροπή, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται στους κανόνες εφαρμογής, θεσπίζει κάθε κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα αφού ελέγξει πρώτα τη συνοχή του με τον παρόντα κανονισμό, με το έγγραφο προγραμματισμού και με τους κανόνες εφαρμογής. Η Επιτροπή παρουσιάζει τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στα κράτη μέλη για ενημέρωση μέσα σε ένα μήνα από τη θέσπιση των εν λόγω προγραμμάτων.

5. Περιοχές σε χώρες διαφορετικές από τα κράτη μέλη ή άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία, οι οποίες συνορεύουν με επιλέξιμες περιοχές όπως ορίζονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) ή βρίσκονται στα όρια κοινών θαλάσσιων υδάτων που αποτελούν αντικείμενο κοινού επιχειρησιακού προγράμματος, μπορεί να καλύπτονται από ένα κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα και να επωφελούνται στήριξης από την Ένωση δυνάμει του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο έγγραφο προγραμματισμού που αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 1.

6. Η Επιτροπή και οι συμμετέχουσες χώρες λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας, ιδίως όσον αφορά τα θαλάσσια ύδατα, τα οποία θεσπίζονται βάσει του παρόντος κανονισμού, και τα προγράμματα διακρατικής συνεργασίας, τα οποία θεσπίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 και έχουν εν μέρει αλληλεπικαλυπτόμενη γεωγραφική κάλυψη, είναι πλήρως συμπληρωματικά και ενισχύονται αμοιβαίως.

7. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα μπορούν να επανεξετάζονται με πρωτοβουλία των συμμετεχουσών χωρών ή της Επιτροπής για λόγους όπως:

- α) αλλαγές των προτεραιοτήτων συνεργασίας ή κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις,
- β) αποτελέσματα εφαρμογής των εν λόγω μέτρων και εκείνων που προκύπτουν από τη διαδικασία παρακολούθησης και αξιολόγησης,
- γ) ανάγκη προσαρμογής των ποσών των διαθέσιμων κεφαλαίων και ανακατανομής των πόρων.

8. Έως το τέλος του ημερολογιακού έτους που έπεται του έτους θέσπισης των κοινών επιχειρησιακών προγραμμάτων, η Επιτροπή συνάπτει συμφωνία χρηματοδότησης με τις άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία. Η εν λόγω συμφωνία χρηματοδότησης εμπεριέχει τις νομικές διατάξεις που απαιτούνται για την εφαρμογή ενός κοινού επιχειρησιακού προγράμματος και μπορεί να συνοπογράφεται από τις άλλες συμμετέχουσες χώρες και από τη διαχειριστική αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ή από τη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένη η διαχειριστική αρχή.

Εάν απαιτείται, συνάπτεται συμφωνία, για παράδειγμα με τη μορφή μνημονίου κατανόησης, μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών και της διαχειριστικής αρχής προκειμένου να καθοριστούν οι ειδικές χρηματοδοτικές υποχρεώσεις και οι λεπτομέρειες εφαρμογής των προγραμμάτων των σχετικών χωρών, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστικών και διοικητικών καθηκόντων και υποχρεώσεών τους.

9. Κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα με τη συμμετοχή πάνω από μίας άλλης χώρας που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία θεσπίζεται αν τουλάχιστον μία άλλη χώρα που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία υπογράψει τη συμφωνία χρηματοδότησης. Άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία οι οποίες καλύπτονται από το πρόγραμμα που έχει θεσπιστεί μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα οποτεδήποτε υπογράφοντας τη συμφωνία χρηματοδότησης.

10. Εάν μια συμμετέχουσα χώρα αναλάβει να συγχρηματοδοτήσει ένα κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα, το εν λόγω πρόγραμμα αποσαφηνίζει τις ρυθμίσεις και τις απαραίτητες διασφαλίσεις για τον έλεγχο, την παροχή, χρήση και παρακολούθηση της συγχρηματοδότησης. Η σχετική συμφωνία χρηματοδότησης υπογράφεται από όλες τις συμμετέχουσες χώρες και τη διαχειριστική αρχή του κοινού επιχειρησιακού προγράμματος ή από τη χώρα στην οποία είναι εγκατεστημένη η διαχειριστική αρχή.

11. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα μπορούν επίσης να προβλέπουν τη δυνατότητα χρηματοδοτικής συνεισφοράς από και προς χρηματοοικονομικούς μηχανισμούς με τους οποίους μπορούν να συνδυαστούν οι επιχορηγήσεις, με την επιφύλαξη των κανόνων των εν λόγω μηχανισμών, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό συμβάλλει στην επίτευξη των προτεραιοτήτων των εν λόγω προγραμμάτων.

12. Με βάση την αρχή της εταιρικής σχέσης, οι συμμετέχουσες χώρες και οι τοπικές αρχές τους, κατά περίπτωση, επιλέγουν από κοινού τις δράσεις για τη στήριξη της Ένωσης που είναι σύμφωνες με τις προτεραιότητες και τα μέτρα κοινού επιχειρησιακού προγράμματος.

13. Σε ειδικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όταν:

- α) το κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν μπορεί να υποβληθεί λόγω προβλημάτων που απορρέουν από τις σχέσεις μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών ή μεταξύ της Ένωσης και μιας άλλης χώρας που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία,
- β) ένα κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα δεν μπορεί να υλοποιηθεί λόγω προβλημάτων που προκύπτουν στις σχέσεις ανάμεσα στις συμμετέχουσες χώρες,
- γ) τα συμμετέχοντα κράτη δεν έχουν υποβάλει στην Επιτροπή κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα έως τις 30 Ιουνίου 2017, ή
- δ) καμία από τις άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία του προγράμματος δεν έχει υπογράψει τη σχετική συμφωνία χρηματοδότησης έως το τέλος του έτους που έπεται της θέσπισης του προγράμματος,

η Επιτροπή λαμβάνει τα απαιτούμενα μέτρα, αφού προβεί σε διαβουλεύσεις με το ή τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, για να επιτρέψει στο ή στα εν λόγω κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν τη συνεισφορά του ΕΤΠΑ στο κοινό επιχειρησιακό πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφοι 7 και 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013.

14. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για δράσεις ή προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας που εκτείνονται σε περισσότερα έτη ενός οικονομικά έτη μπορούν να κατανεμηθούν σε περισσότερα έτη με ετήσιες δόσεις.

Άρθρο 11

Διαχείριση κοινών επιχειρησιακών προγραμμάτων

1. Τα κοινά επιχειρησιακά προγράμματα εφαρμόζονται συνήθως στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης με τα κράτη μέλη. Ωστόσο οι συμμετέχουσες χώρες μπορούν να προτείνουν εφαρμογή μέσω έμμεσης διαχείρισης, από έναν φορέα που περιλαμβάνεται στον κατάλογο του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και σύμφωνα με τους κανόνες εφαρμογής που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

2. Η Επιτροπή βεβαιώνεται βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών ότι το κράτος μέλος, στην περίπτωση της επιμερισμένης διαχείρισης, ή η άλλη χώρα που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία ή ο διεθνής οργανισμός, στην περίπτωση της έμμεσης διαχείρισης, έχουν καθορίσει και λειτουργούν συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που είναι σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, τον παρόντα κανονισμό και με τους κανόνες εφαρμογής του που αναφέρονται στο άρθρο 12 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

Τα σχετικά κράτη μέλη, οι άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία και οι σχετικοί διεθνείς οργανισμοί διασφαλίζουν την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, τη νομιμότητα και κανονικότητα των βασικών συναλλαγών και την τήρηση της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση και τον έλεγχο των προγραμμάτων.

Η Επιτροπή δύναται να απαιτεί από το σχετικό κράτος μέλος ή την άλλη χώρα που συμμετέχει στη διασυνοριακή συνεργασία ή τον σχετικό διεθνή οργανισμό να εξετάσουν μια καταγγελία που υποβάλλεται στην Επιτροπή σχετικά με την επιλογή ή την εφαρμογή των λειτουργιών που στηρίζονται στο πλαίσιο του παρόντος τίτλου ή τη λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

3. Για την κατάλληλη προετοιμασία κοινών επιχειρησιακών προγραμμάτων με σκοπό την εφαρμογή, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά την υποβολή κοινού επιχειρησιακού προγράμματος στην Επιτροπή θεωρούνται επιλέξιμες από την 1η Ιανουαρίου 2014.

4. Όταν η επιλεξιμότητα περιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014, ο φορέας που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ο οποίος μπορεί να προκηρύσσει προσκλήσεις για την υποβολή προτάσεων και προσφορών, δικαιούται να δεχθεί ως επιλέξιμους προσφέροντες, αιτούντες και υποψηφίους από μη επιλέξιμες χώρες ή αναθὰ μη επιλέξιμης καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 και το άρθρο 9 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

Άρθρο 12

Κανόνες εφαρμογής για τη διασυνοριακή συνεργασία

1. Οι κανόνες εφαρμογής για τον καθορισμό των ειδικών διατάξεων εφαρμογής του παρόντος τίτλου θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

2. Τα θέματα που καλύπτονται από τους κανόνες εφαρμογής περιλαμβάνουν λεπτομερείς διατάξεις, μεταξύ άλλων, σχετικά με:

- α) το ποσοστό και τις μεθόδους συγχρηματοδότησης,
- β) το περιεχόμενο, την εκπόνηση, την τροποποίηση και το κλείσιμο των κοινών επιχειρησιακών προγραμμάτων,
- γ) τον ρόλο και τη λειτουργία των δομών του προγράμματος, π.χ. την κοινή επιτροπή παρακολούθησης, τη διαχειριστική αρχή και την κοινή τεχνική γραμματεία της, συμπεριλαμβανομένης της θέσης, της ταυτοποίησης, της λογοδοσίας και της ευθύνης τους, την περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και τις προϋποθέσεις για την τεχνική και δημοσιονομική διαχείριση της στήριξης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της επιλεξιμότητας των δαπανών,
- δ) τις διαδικασίες ανάκτησης σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες και την παρακολούθηση και την αξιολόγηση,
- ε) την προβολή και τις δράσεις ενημέρωσης,
- στ) την επιμερισμένη ή την έμμεση διαχείριση που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 13

Ανάθεση εξουσίας

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 14 για να τροποποιεί το παράρτημα II. Συγκεκριμένα, μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης επανεξέτασης και βάσει των συστάσεων που περιέχονται στην εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξη για την τροποποίηση του παραρτήματος II έως τις 31 Μαρτίου 2018.

Άρθρο 14

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή σύμφωνα με τους όρους του παρόντος άρθρου.

2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 13 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 13 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή από το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την ανάθεση της αρμοδιότητας που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Τίθεται σε ισχύ την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που καθορίζεται στην απόφαση. Δεν θίγεται το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που έχουν ήδη τεθεί σε ισχύ.

4. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

5. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη η οποία εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 13 τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της εν λόγω πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή εφόσον, πριν από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η περίοδος αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 15

Επιτροπή

Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας. Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 16

Συμμετοχή τρίτης χώρας που δεν καλύπτεται από το άρθρο 1

1. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή και η αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης της Ένωσης ή να προωθηθεί η περιφερειακή ή διαπεριφερειακή συνεργασία, η Επιτροπή δύναται να αποφασίζει κρίνοντας κατά περίπτωση την επέκταση της επιλεξιμότητας ειδικών δράσεων, σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014, σε χώρες, εδάφη και περιοχές οι οποίες διαφορετικά δεν θα ήταν επιλέξιμες για χρηματοδότηση.

Κατά παρέκκλιση του άρθρου 8 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014, φυσικά και νομικά πρόσωπα από τις σχετικές χώρες, εδάφη και περιοχές δύνανται να συμμετέχουν στις διαδικασίες υλοποίησης τέτοιων πράξεων.

2. Οι δυνατότητες της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου μπορούν να προβλεφθούν στα έγγραφα προγραμματισμού που αναφέρονται στο άρθρο 7.

Άρθρο 17

Χρηματοδοτικό κονδύλι

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλι για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού για την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 15 432 634 000 EUR σε τρέχουσες τιμές. Ποσοστό έως 5 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου διατίθεται σε προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ).

2. Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, ένα ενδεικτικό ποσό ύψους 1 680 000 000 EUR από τους διάφορους μηχανισμούς για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης, δηλαδή τον Μηχανισμό Αναπτυξιακής Συνεργασίας που θεσπίστηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, τον ΕΜΓ, τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 231/2014 και τον Μηχανισμό Εταιρικής Σχέσης που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾, κατανέμεται σε

δράσεις σχετικά με τη μαθησιακή κινητικότητα με προορισμό ή προέλευση χώρες — εταίρους κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013, καθώς και στη συνεργασία και τον διάλογο πολιτικής με αρχές, ιδρύματα και οργανώσεις από τις εν λόγω χώρες. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 εφαρμόζεται στη χρήση αυτών των κονδυλίων.

Η χρηματοδότηση καθίσταται διαθέσιμη μέσω δύο πολυετών χορηγήσεων μόνο, που καλύπτουν τα πρώτα τέσσερα έτη και τα υπόλοιπα τρία έτη, αντίστοιχα. Η χορήγηση της εν λόγω χρηματοδότησης αποτυπώνεται στον πολυετή ενδεικτικό προγραμματισμό που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που προσδιορίζονται στις οικείες χώρες. Οι χορηγήσεις μπορούν να αναθεωρηθούν σε περίπτωση σημαντικών απρόβλεπτων περιστάσεων ή σημαντικών πολιτικών αλλαγών σύμφωνα με τις προτεραιότητες της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

Άρθρο 18

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σύμφωνα με την απόφαση 2010/427/ΕΕ.

Άρθρο 19

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και εφαρμόζεται άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 11ης Μαρτίου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος «ERASMUS+»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό και για την κατάρτιση των αποφάσεων αριθ. 1719/2006/ΕΚ, 1720/2006/ΕΚ και 1298/2008/ΕΚ (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 50).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, περί Μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας την περίοδο 2014-2020 (βλ. σελίδα 44 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες (βλ. σελίδα 77 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Οι χώρες-εταίροι που αναφέρονται στο άρθρο 1 είναι οι εξής:

Αζερμπαϊτζάν

Αίγυπτος

Αλγερία

Αρμενία

Γεωργία

Δημοκρατία της Μολδαβίας

Ιορδανία

Ισραήλ

Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη

Λευκορωσία

Λίβανος

Λιβύη

Μαρόκο

Ουκρανία

Συρία

Τυνησία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Προτεραιότητες της στήριξης της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού

Προκειμένου να στηριχθεί η επίτευξη των ειδικών στόχων που προβλέπονται στο άρθρο 2, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τα έγγραφα που καθορίζονται με κοινή συμφωνία όπως περιγράφεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2, η ενωσιακή χρηματοδότηση μπορεί να έχει τις προτεραιότητες που καθορίζονται στα σημεία 1, 2 και 3 του παρόντος παραρτήματος.

Ορισμένες από τις εν λόγω προτεραιότητες ενδεχομένως αφορούν πάνω από έναν τύπο προγράμματος. Πιθανές τροποποιήσεις αυτού του ενδεικτικού καταλόγου προτεραιοτήτων τηρούν την αρχή της από κοινού οικειοποίησης.

Μεταξύ των εν λόγω προτεραιοτήτων περιλαμβάνονται εγκάρσια ζητήματα συμπεριλαμβανομένης της ισχυρής και βιώσιμης δημοκρατίας, των ανθρώπινων δικαιωμάτων, της ισότητας των φύλων, της καταπολέμησης της διαφθοράς και της προστασίας του περιβάλλοντος.

1. Η στήριξη της Ένωσης σε διμερές επίπεδο έχει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- ανθρώπινα δικαιώματα, χρηστή διακυβέρνηση και κράτος δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της μεταρρύθμισης της δικαιοσύνης, της δημόσιας διοίκησης και του τομέα της ασφάλειας,
- θεσμική συνεργασία και δημιουργία ικανοτήτων, μεταξύ άλλων για την εφαρμογή των συμφωνιών της Ένωσης,
- στήριξη παραγόντων της κοινωνίας των πολιτών και του ρόλου τους στη μεταρρυθμιστική διαδικασία και τη μετάβαση στη δημοκρατία,
- βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, συμπεριλαμβανομένου του περιφερειακού και τοπικού επιπέδου, και εδαφική συνοχή,
- ανάπτυξη των κοινωνικών τομέων, ιδίως για τους νέους, με έμφαση στην κοινωνική δικαιοσύνη και συνοχή καθώς και στην απασχόληση,
- ανάπτυξη του εμπορίου και του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, απασχόληση και υλοποίηση σφαιρικών και σε βάθος ζωνών ελεύθερων συναλλαγών,
- γεωργική και αγροτική ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της επισιτιστικής ασφάλειας,
- βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων,
- ενεργειακός τομέας με έμφαση στην ενεργειακή απόδοση και την ανανεώσιμη ενέργεια,
- μεταφορές και υποδομές,
- εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης,
- κινητικότητα και διαχείριση της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των μεταναστών,
- οικοδόμηση εμπιστοσύνης και άλλα μέτρα που συμβάλλουν στην πρόληψη και την επίλυση συγκρούσεων, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης σε πληγέντες πληθυσμούς και της ανασυγκρότησης.

Οι προτεραιότητες που καθορίζονται σε αυτό το σημείο μπορούν να συμβάλουν σε πάνω από έναν στόχους του παρόντος κανονισμού.

2. Η στήριξη της Ένωσης σε πολυκρατικό επίπεδο έχει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- ανθρώπινα δικαιώματα, χρηστή διακυβέρνηση και κράτος δικαίου,
- θεσμική συνεργασία και δημιουργία ικανοτήτων,
- περιφερειακή συνεργασία, ιδίως στο πλαίσιο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, της Ένωσης για τη Μεσόγειο και της εταιρικής σχέσης για τη δημοκρατία και την κοινή ευημερία,
- τριτοβάθμια εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων, κινητικότητα φοιτητών και προσωπικού, νεολαία και πολιτισμός,
- βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, ανάπτυξη του εμπορίου και του ιδιωτικού τομέα και στήριξη σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις,
- ενεργειακός τομέας, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειακών δικτύων,
- διασυνδέσεις μεταφορών και υποδομών,
- βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των υδάτων, της πράσινης ανάπτυξης, του περιβάλλοντος και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και του μετριασμού της,
- στήριξη στην κοινωνία των πολιτών,
- κινητικότητα και διαχείριση της μετανάστευσης,
- οικοδόμηση εμπιστοσύνης και άλλα μέτρα τα οποία συμβάλλουν στην πρόληψη και την επίλυση συγκρούσεων.

Οι προτεραιότητες που καθορίζονται σε αυτό το σημείο μπορούν να συμβάλουν σε πάνω από έναν στόχους του παρόντος κανονισμού.

3. Η ενωσιακή στήριξη μέσω προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας θα έχει, κατά περίπτωση, τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη,
- το περιβάλλον, τη δημόσια υγεία, την ασφάλεια και την προστασία,
- την κινητικότητα προσώπων, αγαθών και κεφαλαίου.

Οι προτεραιότητες που καθορίζονται σε αυτό το σημείο αποτυπώνουν κοινές προκλήσεις. Αποτελούν το πλαίσιο για τον προσδιορισμό ειδικών προτεραιοτήτων με τις χώρες που συμμετέχουν στη διασυνοριακή συνεργασία. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών θα συμμετάσχουν στην ανάπτυξη των προγραμμάτων και θα αποτελέσουν τους κύριους δικαιούχους τους, μαζί με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Χρηματοδοτήσεις ανά τύπο προγράμματος

Διμερή προγράμματα: μέχρι 80 %

Προγράμματα που αφορούν πολλά κράτη: μέχρι 35 %

Διασυνοριακή συνεργασία: μέχρι 5 %

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽¹⁾

Βάσει του άρθρου 14 της ΣΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πριν από τον προγραμματισμό του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και έπειτα από αρχικές διαβουλεύσεις με τους σχετικούς δικαιούχους, όπου απαιτείται. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά χώρα/περιφέρεια και, στο πλαίσιο μιας χώρας/περιφέρειας, με τις προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα και τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά προτεραιότητα για τα γεωγραφικά προγράμματα, καθώς και την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις θεματικές προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα, την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*), και την κατανομή της χρηματοδότησης για τις εν λόγω προτεραιότητες που προβλέπεται στα θεματικά προγράμματα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα λάβει υπόψη τη θέση που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επί του θέματος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την προετοιμασία της ενδιάμεσης επανεξέτασης και πριν από οποιαδήποτε ουσιώδη αναθεώρηση των εγγράφων προγραμματισμού κατά την περίοδο ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον κληθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα αναλύει σε ποιες περιπτώσεις ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα έγγραφα προγραμματισμού και θα παρέχει εξηγήσεις για οποιαδήποτε άλλη συνέχεια δόθηκε στον στρατηγικό διάλογο.

⁽¹⁾ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εκπροσωπηθεί στο επίπεδο του αρμόδιου Επιτρόπου.

(*) Κατά περίπτωση.

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη χρήση εκτελεστικών πράξεων για τη θέσπιση διατάξεων όσον αφορά την εφαρμογή ορισμένων κανόνων του κανονισμού αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ότι οι κανόνες για την εφαρμογή των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών εξωτερικής δράσης της Ένωσης και άλλοι ειδικοί, λεπτομερέστεροι εκτελεστικοί κανόνες στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II), αποσκοπούν στη συμπλήρωση της βασικής πράξης και θα πρέπει, ως εκ τούτου, να αποτελέσουν κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, οι οποίες θα εκδοθούν βάσει του άρθρου 290 της ΣΛΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν θα φέρει αντίρρηση στην έκδοση του κειμένου στο οποίο συμφώνησαν οι συννομοθέτες. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το θέμα της οριοθέτησης μεταξύ του άρθρου 290 και του άρθρου 291 της ΣΛΕΕ είναι προς το παρόν υπό εξέταση από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση των «βιοκτόνων».

Δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την αναστολή της συνδρομής που χορηγείται δυνάμει των μηχανισμών χρηματοδότησης

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σημειώνει ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-20, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II) δεν περιλαμβάνουν καμία ρητή αναφορά στη δυνατότητα αναστολής της συνδρομής σε περιπτώσεις όπου μια δικαιούχος χώρα δεν τηρεί τις βασικές αρχές που διατυπώνονται στις αντίστοιχες πράξεις, και ιδίως τις αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρεί ότι τυχόν αναστολή της συνδρομής που χορηγείται δυνάμει των εν λόγω μηχανισμών θα μπορούσε να επιφέρει μεταβολή του συνολικού χρηματοδοτικού καθεστώτος που έχει συμφωνηθεί στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως συννομοθέτης και ως ένα από τα δύο σκέλη της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής, έχει ως εκ τούτου το δικαίωμα να κάνει πλήρη χρήση των προνομίων του εν προκειμένω, εάν πρόκειται να ληφθεί τέτοια απόφαση.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 233/2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Μαρτίου 2014

περί μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας την περίοδο 2014-2020

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως τα άρθρα 209 παράγραφος 1 και 212 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο παρών κανονισμός αποτελεί μέρος της πολιτικής αναπτυξιακής συνεργασίας της Ένωσης και ιδρύει έναν από τους μηχανισμούς στήριξης των εξωτερικών πολιτικών της. Αντικαθιστά τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾ ο οποίος λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2013.

(2) Η καταπολέμηση της φτώχειας παραμένει πρωταρχικός στόχος της αναπτυξιακής πολιτικής της Ένωσης, όπως ορίζεται στον Τίτλο V Κεφάλαιο 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στον Τίτλο III Μέρος Πέμπτο Κεφάλαιο 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), σύμφωνα με τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας (ΑΣΧ) και άλλες διεθνώς συμφωνηθείσες αναπτυξιακές δεσμεύσεις και στόχους εγκεκριμένους από την Ένωση και τα κράτη μέλη της στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών και λοιπών αρμόδιων διεθνών οργανισμών.

(3) Η κοινή δήλωση του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών που συνήλθαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την αναπτυξιακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Η Ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη» ⁽⁴⁾ («Ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη») και οι συμφωνηθείσες τροποποιήσεις της, καθορίζει το πλαίσιο γενικής πολιτικής, τις κατευθύνσεις και τα κεντρικά σημεία στην εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

(4) Βαθμιαίως η ενωσιακή αρωγή θα πρέπει να συνεισφέρει στη μείωση της εξάρτησης από τη βοήθεια.

(5) Η διεθνής δράση της Ένωσης επιδιώκει να προωθήσει στο ευρύτερο παγκόσμιο πλαίσιο τις αρχές που ενέπνευσαν τη δημιουργία, την ανάπτυξη και τη διεύρυνσή της: τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, την οικουμενικότητα και το αδιαίρετο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, τον σεβασμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, τις αρχές της ισότητας και της αλληλεγγύης και τον σεβασμό των αρχών του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς δικαίου. Επιδιώκει, μέσω του διαλόγου και της συνεργασίας, την ανάληψη δεσμεύσης για τον σεβασμό και την εδραίωση αυτών των αρχών στις χώρες, περιφέρειες και εδάφη εταίρους. Επιδιώκοντας την πραγμάτωση αυτών των αρχών, η Ένωση αποδεικνύει την προστιθέμενη αξία της ως παράγοντος των αναπτυξιακών πολιτικών.

(6) Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και ιδίως κατά τη διαδικασία προγραμματισμού, η Ένωση θα πρέπει να συνυπολογίζει τις προτεραιότητες, τους στόχους και τα κριτήρια αναφοράς σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία που έχει καθορίσει για τις χώρες εταίρους, ιδίως τις ανά χώρα στρατηγικές της για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

(7) Η Ένωση θα πρέπει να αναγνωρίζει ότι ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι θεμελιώδεις ελευθερίες, το κράτος δικαίου, οι δημοκρατικές αρχές, η διαφάνεια, η χρηστή διακυβέρνηση, η ειρήνη και η σταθερότητα και η ισότητα των φύλων έχουν ζωτική σημασία για την ανάπτυξη των χωρών εταίρων και ότι τα ζητήματα αυτά θα πρέπει να ενσωματωθούν στην αναπτυξιακή πολιτική της Ένωσης, ιδίως κατά τον προγραμματισμό και τις συμφωνίες με χώρες εταίρους.

(8) Η αποτελεσματικότητα της βοήθειας, η μεγαλύτερη διαφάνεια, συνεργασία και συμπληρωματικότητα και καλύτερη εναρμόνιση, ο συγχρονισμός με τις χώρες εταίρους καθώς και ο συντονισμός των διαδικασιών μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της όσο και με άλλους χορηγούς και αναπτυξιακούς φορείς, έχουν καθοριστική σημασία για τη συνοχή και καταλληλότητα της βοήθειας, ενώ ταυτόχρονα μειώνουν το κόστος που φέρουν οι χώρες εταίροι. Μέσω της αναπτυξιακής πολιτικής της, η Ένωση δεσμεύεται να υλοποιήσει τα συμπεράσματα της Διακήρυξης για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας που ενέκρινε το Φόρουμ υψηλού επιπέδου για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας στο Παρίσι, στις 2 Μαρτίου 2005, το Πρόγραμμα Δράσης της Άκρα που εγκρίθηκε στις 4 Σεπτεμβρίου 2008 και τη συνακόλουθη διακήρυξη του Μπουσάν της 1ης Δεκεμβρίου 2011. Οι εν λόγω δεσμεύσεις οδήγησαν σε ορισμένα συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνελθόντων στο πλαίσιο του

⁽¹⁾ ΕΕ C 391, της 18.12.2012, σ. 110.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας (ΕΕ L 378 της 27.12.2006, σ. 41).

⁽⁴⁾ ΕΕ C 46 της 24.2.2006, σ. 1.

Συμβουλίου, όπως ο κώδικας δεοντολογίας της ΕΕ για τη συμπληρωματικότητα και τον επιμερισμό καθηκόντων στο πλαίσιο της αναπτυξιακής πολιτικής και το επιχειρησιακό πλαίσιο για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας. Οι προσπάθειες και οι διαδικασίες κοινού προγραμματισμού θα πρέπει να ενισχυθούν.

- (9) Η βοήθεια της Ένωσης θα πρέπει να στηρίξει την κοινή στρατηγική Αφρικής-ΕΕ, που εγκρίθηκε κατά τη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Αφρικής, στη Λισαβόνα, στις 8-9 Δεκεμβρίου 2007 και τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις και προσθήκες, βάσει του κοινού οράματος, των αρχών και των στόχων στα οποία θεμελιώνεται η στρατηγική εταιρική σχέση Αφρικής-ΕΕ.

- (10) Η Ένωση και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να βελτιώσουν τη συνοχή, τον συντονισμό και τη συμπληρωματικότητα των οικείων πολιτικών αναπτυξιακής συνεργασίας, ανταποκρινόμενοι ιδίως στις προτεραιότητες των χωρών και περιφερειών εταίρων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Για να εξασφαλιστεί ότι η πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας της Ένωσης και των κρατών μελών της αλληλοσυμπληρώνονται και αλληλοενισχύονται, και για να υλοποιηθεί η βοήθεια αποτελεσματικά, χωρίς επικαλύψεις και παραλείψεις, χρειάζονται επείγοντως κατάλληλες κοινές διαδικασίες προγραμματισμού οι οποίες θα εφαρμόζονται όταν είναι εφικτό και απαραίτητο.

- (11) Η πολιτική και η διεθνής δράση της Ένωσης για την αναπτυξιακή συνεργασία διέπεται από τους ΑΣΧ, όπως η εξάλειψη της ακραίας φτώχειας και της πείνας, ως εκάστοτε τροποποιούνται και από τους αναπτυξιακούς στόχους, αρχές και δεσμεύσεις που εγκρίνουν η Ένωση και τα κράτη μέλη της, στο πλαίσιο επίσης της συνεργασίας τους με τον ΟΗΕ και με άλλα αρμόδια διεθνή φόρουμ αναπτυξιακής συνεργασίας. Η πολιτική και η διεθνής δράση της Ένωσης καθοδηγούνται επίσης από τις δεσμεύσεις και τις υποχρεώσεις της όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, του Διεθνούς Συμφώνου για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα, της Σύμβασης για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων εις βάρος των γυναικών, της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των παιδιών και της Διακήρυξης των Ηνωμένων Εθνών για το δικαίωμα στην ανάπτυξη.

- (12) Η Ένωση είναι σταθερά προσηλωμένη στην ισότητα των φύλων ως ανθρώπινο δικαίωμα, ζήτημα κοινωνικής δικαιοσύνης και βασική αξία της αναπτυξιακής της πολιτικής. Η ισότητα των φύλων έχει μεγάλη σημασία για την επίτευξη όλων των ΑΣΧ. Το Συμβούλιο ενέκρινε στις 14 Νοεμβρίου 2010 το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών στο πλαίσιο της ανάπτυξης (2010-2015).

- (13) Η Ένωση θα πρέπει να δίνει μέγιστη προτεραιότητα στην ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση κρίσεων και καταστροφών και εμπόλεμων και επισφαλών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των μεταβατικών καταστάσεων και των συνθηκών ύστερα από κρίση. Αυτή η προσέγγιση θα βασίζεται κυρίως στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2007 για την αντίδραση της ΕΕ σε καταστάσεις αστάθειας, και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου και των Αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνεληθόντων στις 19 Νοεμβρίου 2007 στα πλαίσια του Συμβουλίου για την ασφάλεια και την ανάπτυξη, καθώς και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2011 για την πρόληψη συγκρούσεων και στα τυχόν επακόλουθα συμπεράσματα.

- (14) Ιδίως όταν οι ανάγκες είναι πιο πιεστικές και η φτώχεια πιο διαδεδομένη και βαθιά, η στήριξη της Ένωσης θα πρέπει να έχει ως στόχο να βοηθήσει τις χώρες και τους πληθυσμούς να ανταπεξέλθουν. Αυτό θα πρέπει να γίνει με κατάλληλο συνδυασμό προσεγγίσεων, αντιδράσεων και μηχανισμών, εξασφαλίζοντας ιδίως ότι οι προσεγγίσεις που έχουν γνώμονα την ασφάλεια, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανάπτυξη είναι ισορροπημένες, συνεκτικές και αποτελεσματικά συντονισμένες, συνδυάζοντας την αρωγή, την αποκατάσταση και την ανάπτυξη.

- (15) Η βοήθεια της Ένωσης θα πρέπει να εστιάζεται εκεί που θα έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο, όσον αφορά την ικανότητά της να δρα παγκοσμίως και να αντιμετωπίζει τις παγκόσμιες προκλήσεις, όπως η εξάλειψη της φτώχειας, η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη ή η προώθηση της δημοκρατίας, της χρηστής διακυβέρνησης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου σε όλο τον κόσμο, η μακροπρόθεσμη και προβλέψιμη δέσμευση για αναπτυξιακή βοήθεια και ο ρόλος της στον συντονισμό με τα κράτη μέλη της. Για να διασφαλιστεί αυτός ο αντίκτυπος, θα πρέπει να εφαρμοστεί η αρχή της διαφοροποίησης, όχι μόνο στην κατανομή των κεφαλαίων, αλλά και στον προγραμματισμό, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η διμερής συνεργασία για την ανάπτυξη εστιάζεται στις χώρες εταίρους που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, καθώς και στα ασταθή και πλέον ευάλωτα κράτη με περιορισμένη ικανότητα πρόσβασης σε άλλες πηγές χρηματοδότησης για να στηρίξουν την ανάπτυξή τους, λαμβάνοντας υπόψη τον δυνητικό αντίκτυπο της συνδρομής της Ένωσης στις χώρες εταίρους. Η Ένωση θα πρέπει να συνάψει νέες εταιρικές σχέσεις με χώρες που παύουν να είναι δικαιούχες προγραμμάτων διμερούς βοήθειας, οι οποίες θα βασίζονται κυρίως σε περιφερειακά και θεματικά προγράμματα βάσει του προκειμένου νομοθετήματος, και βάσει άλλων θεματικών χρηματοδοτικών μηχανισμών για την εξωτερική δράση της Ένωσης, ιδίως του Μέσου εταιρικής σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες που δημιουργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1) («Μέσο εταιρικής σχέσης»).

(1) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μέσου εταιρικής σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες (Βλ. σελίδα 77 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- (16) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώκει την αποτελεσματικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων μεγιστοποιώντας τον αντίκτυπο της εξωτερικής δράσης της. Αυτό θα πρέπει να επιτυγχάνεται μέσω συνολικής προσέγγισης για κάθε χώρα, στη βάση της συνοχής και της συμπληρωματικότητας των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, καθώς και με τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ του παρόντος μηχανισμού, άλλων μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης και άλλων πολιτικών της. Αυτό θα πρέπει περαιτέρω να συνεπάγεται αμοιβαία ενίσχυση των προγραμμάτων που καταρτίζονται στο πλαίσιο των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης. Στην προσπάθεια για μια συνολική συνοχή της εξωτερικής της δράσης κατά το άρθρο 21 ΣΕΕ, η Ένωση διασφαλίζει τη συνοχή της αναπτυξιακής της πολιτικής, ως απαιτεί το άρθρο 208 ΣΛΕΕ.
- (17) Τηρώντας τη γενική απαίτηση μιας συνεκτικής αναπτυξιακής πολιτικής, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα αυξημένης συνοχής μεταξύ των πολιτικών της Ένωσης. Θα πρέπει να επιτρέπει την πλήρη ευθυγράμμιση με τις χώρες και περιφέρειες εταίρους χρησιμοποιώντας, όποτε είναι δυνατόν, εθνικά αναπτυξιακά σχέδια ή παρόμοια περιεκτικά αναπτυξιακά έγγραφα, τα οποία εγκρίνονται με τη συμμετοχή των αρμόδιων εθνικών και περιφερειακών φορέων, ως βάση για τον προγραμματισμό της δράσης της Ένωσης. Επιπλέον θα πρέπει να επιδιώκει τον καλύτερο συντονισμό μεταξύ χορηγών, ιδίως μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της, μέσω κοινού προγραμματισμού.
- (18) Στη σημερινή εποχή της παγκοσμιοποίησης, οι διάφορες εσωτερικές πολιτικές της Ένωσης, όπως οι πολιτικές για το περιβάλλον, την κλιματική αλλαγή, την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την απασχόληση (συμπεριλαμβανομένης της αξιοπρεπούς εργασίας για όλους), την ισότητα των φύλων, την ενέργεια, τους υδάτινους πόρους, τις μεταφορές, την υγεία, την εκπαίδευση, τη δικαιοσύνη και την ασφάλεια, τον πολιτισμό, την έρευνα και καινοτομία, την κοινωνία των πληροφοριών, τη μετανάστευση, τη γεωργία και την αλιεία, γίνονται ολοένα και περισσότερο στοιχείο της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.
- (19) Η στρατηγική για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, δηλαδή τα αναπτυξιακά μοντέλα που ενισχύουν την κοινωνική, οικονομική και εδαφική συνοχή και επιτρέπουν στους φτωχούς να συμβάλουν περισσότερο στον εθνικό πλούτο και να επωφεληθούν από αυτόν, τονίζει τη δέσμευση της Ένωσης να προωθήσει στις εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές της την έξυπνη, χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμη ανάπτυξη, μέσω του συνδυασμού της οικονομικής, της κοινωνικής και της περιβαλλοντικής συνιστώσας.
- (20) Η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και η προστασία του περιβάλλοντος είναι από τις σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν η Ένωση και οι αναπτυσσόμενες χώρες και η ανάγκη για εθνική και διεθνή δράση είναι επιτακτική. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει, επομένως, να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου να διατεθεί ποσοστό τουλάχιστον 20 % του προϋπολογισμού της Ένωσης σε μια κοινωνία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή, ενώ ποσοστό 25 % των προβλεπόμενων στον παρόντα κανονισμό πόρων του προγράμματος για τα παγκόσμια δημόσια αγαθά και τις προκλήσεις πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη στόχων που αφορούν την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον. Οι δράσεις σε αυτούς τους τομείς πρέπει, όταν είναι εφικτό, να αλληλοενισχύονται, ώστε να έχουν ισχυρότερο αντίκτυπο.
- (21) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει στην Ένωση να συμβάλλει στην εκπλήρωση της κοινής της δέσμευσης για παροχή συνεχιζόμενης στήριξης της ανθρώπινης ανάπτυξης προκειμένου να βελτιωθεί η ζωή των ανθρώπων. Ποσοστό τουλάχιστον 25 % των πόρων του προγράμματος για τα παγκόσμια δημόσια αγαθά και τις προκλήσεις θα πρέπει προς το σκοπό αυτό να στηρίξει τον τομέα της ανάπτυξης.
- (22) Τουλάχιστον το 20 % της χορηγούμενης βοήθειας βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη των βασικών κοινωνικών υπηρεσιών, με έμφαση στην υγεία και την εκπαίδευση, καθώς και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αναγνωρίζοντας ότι θα πρέπει κατά κανόνα να υπάρχει ένας βαθμός ευελιξίας, όπως στην περίπτωση της έκτακτης βοήθειας. Στην ετήσια έκθεση που αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ θα πρέπει να περιλαμβάνονται δεδομένα σχετικά με την ανωτέρω απαίτηση.
- (23) Στο πρόγραμμα δράσης της Κωνσταντινούπολης (2011-2012) για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, του ΟΗΕ, οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες ανέλαβαν τη δέσμευση να ενσωματώσουν εμπορικές πολιτικές και πολιτικές για την ενίσχυση των εμπορικών ικανοτήτων στις εθνικές αναπτυξιακές στρατηγικές τους. Επιπλέον, στην 8η Υπουργική Διάσκεψη του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου της Γενεύης (15-17 Δεκεμβρίου 2011), οι υπουργοί συμφώνησαν να διατηρήσουν και πέραν του 2011 τα επίπεδα της βοήθειας για το εμπόριο που αντανακλούν τουλάχιστον τον μέσο όρο της περιόδου 2006-2008. Αυτές οι προσπάθειες πρέπει να συνοδεύονται από καλύτερη και πιο επικεντρωμένη βοήθεια για το εμπόριο και από εμπορική διευκόλυνση.
- (24) Μολονότι τα θεματικά προγράμματα θα πρέπει κατά κύριο λόγο να στηρίζουν τις αναπτυσσόμενες χώρες, θα πρέπει να είναι επίσης επιλέξιμες για θεματικά προγράμματα υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό ορισμένες δικαιούχες χώρες καθώς και οι Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη («ΥΧΕ»), τα χαρακτηριστικά των οποίων δεν πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να ορισθούν ως δικαιούχοι επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας («ΕΑΒ») από την Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («ΕΑΒ/ΟΟΣΑ») αλλά οι οποίες καλύπτονται από το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο β).

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 περί κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των εργαλείων χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της ΕΕ (Βλ. σελίδα 95 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

(25) Οι λεπτομέρειες των τομέων συνεργασίας και οι προσαρμογές της χρηματοδότησης ανά γεωγραφική περιοχή και τομέα συνεργασίας αποτελούν μη ουσιώδη στοιχεία του παρόντος κανονισμού. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ, για να επικαιροποιεί εκείνα τα στοιχεία των παραρτημάτων του παρόντος κανονισμού που ορίζουν λεπτομέρειες των τομέων συνεργασίας βάσει γεωγραφικών και θεματικών προγραμμάτων και την ενδεικτική χρηματοδότηση ανά γεωγραφική περιοχή και τομέα συνεργασίας. Έχει ιδιαίτερη σημασία να διεξάγει η Επιτροπή τις απαραίτητες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες, και σε επίπεδο εμπειρογνομώνων. Η Επιτροπή, κατά την προετοιμασία και σύνταξη κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, θα πρέπει να διασφαλίζει την ταυτόχρονη, έγκαιρη και σωστή διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

(26) Προκειμένου να εξασφαλισθούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εκτέλεση του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες σχετικές με τα έγγραφα στρατηγικής και τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό. Οι αρμοδιότητες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

(27) Λαμβάνοντας υπόψη τον χαρακτήρα αυτών των εκτελεστικών πράξεων, και ιδίως τον χαρακτήρα πολιτικού προσανατολισμού ή τις δημοσιονομικές επιπτώσεις τους, πρέπει κατ' αρχήν να εφαρμόζεται για την έκδοσή τους η διαδικασία εξέτασης, με εξαίρεση τα μέτρα με χρηματοδότηση μικρής κλίμακας.

(28) Η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που έχουν άμεση εφαρμογή όταν, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις που συνδέονται με την ανάγκη ταχείας αντίδρασης της Ένωσης, αυτό επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους επείγουσας ανάγκης.

(29) Κοινói κανόνες και διαδικασίες για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

(30) Η οργάνωση και λειτουργία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης ορίζονται στην απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽²⁾,

(31) Εφόσον οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα

στο επίπεδο της Ένωσης, η Ένωση δύναται να θεσπίζει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη αυτών των στόχων.

(32) Ο παρών κανονισμός θεσπίζει, για τη συνολική διάρκεια εφαρμογής του, ένα χρηματοδοτικό κονδύλιο που συνιστά προνομιακή αναφορά, κατά την έννοια του σημείου 17 της Διοργανικής Συμφωνίας της 2ας Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά ζητήματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση ⁽³⁾, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και του Συμβουλίου κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.

(33) Θα πρέπει να ευθυγραμμισθεί η περίοδος εφαρμογής του παρόντος κανονισμού με αυτήν του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου ⁽⁴⁾. Συνεπώς, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ισχύει από 1ης Ιανουαρίου 2014 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Δια του παρόντος κανονισμού ιδρύεται Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΜΑΣ) δια του οποίου η Ένωση μπορεί να χρηματοδοτεί:

α) γεωγραφικά προγράμματα που αποσκοπούν στη στήριξη της αναπτυξιακής συνεργασίας με αναπτυσσόμενες χώρες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των δικαιούχων της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας της ΕΑΒ/ΟΟΣΑ, εκτός:

i) των χωρών που είναι συμβαλλόμενες στη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης ΑΚΕ-ΕΕ μεταξύ της ομάδας κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου, που υπεγράφη στο Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000 ⁽⁵⁾, εκτός της Νοτίου Αφρικής·

ii) των χωρών που είναι επιλέξιμες για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης·

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

⁽²⁾ Απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΕ L 201 της 3.8.2010, σ. 30).

⁽³⁾ ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884).

⁽⁵⁾ ΕΕ L 317 της 15.12.2000, σ. 3.

- iii) των χωρών που είναι επιλέξιμες για ενωσιακή χρηματοδότηση δυνάμει του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας που ιδρύθηκε δια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ (ο «Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας»·
- iv) δικαιούχων που είναι επιλέξιμοι για ενωσιακή χρηματοδότηση δυνάμει του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας που ιδρύθηκε δια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾ (ο «Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας»·
- β) θεματικά προγράμματα τα οποία αφορούν τα παγκόσμια δημόσια αγαθά και προκλήσεις που συνδέονται με την ανάπτυξη και τη στήριξη οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών αρχών σε χώρες εταίρους, δυνάμει του στοιχείου α) της παρούσας παραγράφου, και χώρες επιλέξιμες για χρηματοδότηση της Ένωσης δυνάμει των μηχανισμών που αναφέρονται στο στοιχείο α) σημεία i) ως iii) της παρούσας παραγράφου, και χώρες και εδάφη που καλύπτονται από την απόφαση 2013/755/EU του Συμβουλίου ⁽³⁾
- γ) ένα Παναφρικανικό Πρόγραμμα για τη στήριξη της στρατηγικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ένωσης και Αφρικής, και τις ακόλουθες σχετικές τροποποιήσεις και προσθήκες, και την κάλυψη δραστηριοτήτων διαπεριφερειακού, ηπειρωτικού ή παγκόσμιου χαρακτήρα στην Αφρική και με αυτήν..
2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ως περιφέρεια ορίζεται η γεωγραφική οντότητα που περιλαμβάνει περισσότερες από μία αναπτυσσόμενες χώρες.
3. Οι χώρες και τα εδάφη στην παράγραφο 1 στο εξής αναφέρονται στα πλαίσια του παρόντος κανονισμού ως «χώρες εταίροι» ή «περιφέρειες εταίροι», ανάλογα με την περίπτωση, βάσει του σχετικού γεωγραφικού, θεματικού ή panaφρικανικού προγράμματος.

Άρθρο 2

Στόχοι και κριτήρια επιλεξιμότητας

1. Εντός του πλαισίου των αρχών και των στόχων της εξωτερικής δράσης της Ένωσης και της ευρωπαϊκής κοινής αντίληψης για την ανάπτυξη και των τροποποιήσεων αυτής που έχουν συμφωνηθεί:
- α) πρωταρχικός στόχος της συνεργασίας βάσει του παρόντος κανονισμού είναι η μείωση και, μακροπρόθεσμα, η εξάλειψη της φτώχειας·
- β) σύμφωνα με τον πρωταρχικό στόχο του στοιχείου α), η συνεργασία στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού συμβάλει επίσης:
- i) στην ενίσχυση της βιώσιμης οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, και

- ii) στην εδραίωση και στήριξη της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της χρηστής διακυβέρνησης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των σχετικών αρχών του διεθνούς δικαίου.

Η επίτευξη των στόχων του πρώτου εδαφίου μετράται δια καταλλήλων δεικτών που περιλαμβάνουν και δείκτες ανθρωπίνης ανάπτυξης, και ιδίως τον ΑΣΧ 1 όσον αφορά το στοιχείο α) και τους ΑΣΧ 1 έως 8 όσον αφορά το στοιχείο β) και, για την περίοδο μετά το 2015, άλλων δεικτών που έχουν συμφωνηθεί σε διεθνές επίπεδο από την Ένωση και τα κράτη μέλη της.

2. Η συνεργασία βάσει του παρόντος κανονισμού θα συμβάλει στην τήρηση των διεθνών δεσμεύσεων και την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της Ένωσης, ιδίως των ΑΣΧ, και των νέων αναπτυξιακών στόχων μετά το 2015.

3. Οι δράσεις βάσει γεωγραφικών προγραμμάτων σχεδιάζονται ακολουθώντας τα κριτήρια για την επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια που καθόρισε η ΕΑΒ/ΟΟΣΑ.

Οι δράσεις του Παναφρικανικού και των θεματικών προγραμμάτων σχεδιάζονται ακολουθώντας τα κριτήρια για την επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια που καθόρισε η ΕΑΒ/ΟΟΣΑ, εκτός εάν:

- α) η δράση εφαρμόζεται σε μια χώρα ή έδαφος δικαιούχο που δεν μπορεί να λάβει το καθεστώς δικαιούχου χώρας ή εδάφους για ΕΑΒ σύμφωνα με την ΕΑΒ/ΟΟΣΑ· ή
- β) η δράση υλοποιεί μια παγκόσμια πρωτοβουλία, μια προτεραιότητα πολιτικής της Ένωσης ή μια διεθνή υποχρέωση ή δέσμευση της Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχείο β) και ε) χωρίς να έχει χαρακτηριστικά που πληρούν τα κριτήρια της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας.

4. Με την επιφύλαξη του στοιχείου α) της παραγράφου 3, τουλάχιστον το 95 % των δαπανών που προβλέπονται στο πλαίσιο των θεματικών προγραμμάτων και τουλάχιστον το 90 % των δαπανών που προβλέπονται στο πλαίσιο του Παναφρικανικού προγράμματος πρέπει να πληρούν τα κριτήρια για την ΕΑΒ τα οποία έχει θεσπίσει η ΕΑΒ/ΟΟΣΑ.

5. Οι δράσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/96 του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, και είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση βάσει αυτού, δεν χρηματοδοτούνται, κατ'αρχήν, βάσει του παρόντος κανονισμού, εκτός εάν πρέπει να εξασφαλιστεί συνέχεια της συνεργασίας από κατάσταση κρίσης σε συνθήκες σταθερότητας για ανάπτυξη. Σε αυτές τις περιπτώσεις, λαμβάνεται ειδική μέριμνα για μια αποτελεσματική σύνδεση της ανθρωπιστικής βοήθειας, της βοήθειας αποκατάστασης και της αναπτυξιακής βοήθειας.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας (Βλ. σελίδα 27 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για την ίδρυση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (IPA II) (Βλ. σελίδα 11 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽³⁾ Απόφαση 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2013, για τη σύνδεση των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα («Overseas association») (ΕΕ L 344 της 19.12.2013, σ. 1).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/96 του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 1996 σχετικά με την ανθρωπιστική βοήθεια (ΕΕ L 163 της 2.7.1996, σ. 1).

Άρθρο 3

Γενικές αρχές

1. Η Ένωση επιδιώκει την προώθηση, ανάπτυξη και εδραίωση των αρχών της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, που αποτελούν τα θεμέλιά της, μέσω του διαλόγου και της συνεργασίας με τις χώρες και περιφέρειες εταίρους.

2. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού επιδιώκεται διαφοροποιημένη προσέγγιση μεταξύ των χωρών εταίρων, ώστε να εξασφαλίζεται ότι τους προσφέρεται ειδικά προσαρμοσμένη συνεργασία βασισμένη:

- α) στις ανάγκες τους, βάσει κριτηρίων που περιλαμβάνουν τον πληθυσμό, το κατά κεφαλήν εισόδημα, την έκταση της φτώχειας, την εισοδηματική κατανομή και το επίπεδο ανθρώπινης ανάπτυξης·
- β) στις ικανότητές τους να δημιουργούν και να έχουν πρόσβαση σε χρηματοδοτικούς πόρους και στις ικανότητές τους απορρόφησης·
- γ) στις δεσμεύσεις και τις επιδόσεις τους, βάσει κριτηρίων και δεικτών που περιλαμβάνουν την πολιτική, την οικονομική και την κοινωνική πρόοδο, την ισότητα των φύλων, την πρόοδο όσον αφορά τη χρηστή διακυβέρνηση και τα ανθρώπινα δικαιώματα, και την αποτελεσματική χρήση της βοήθειας, ιδίως δε τον τρόπο με τον οποίο μια χώρα χρησιμοποιεί σπάνιους πόρους για την ανάπτυξη, αρχίζοντας από τους δικούς της πόρους· και
- δ) στον δυνητικό αντίκτυπο της βοήθειας της Ένωσης στις χώρες εταίρους.

Κατά την κατανομή των πόρων δίνεται προτεραιότητα στις χώρες με τις μεγαλύτερες ανάγκες, ιδίως στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και τις χώρες χαμηλού εισοδήματος, καθώς και τις χώρες που βρίσκονται σε κρίση, μετά από κρίση και σε επισφαλή ή ευάλωτη κατάσταση.

Προς υποβοήθηση της ανάλυσης και του προσδιορισμού των χωρών που χρειάζονται περισσότερο βοήθεια, χρησιμοποιούνται κριτήρια όπως ο δείκτης ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, ο δείκτης οικονομικής ευπάθειας και άλλοι οικείοι δείκτες, μεταξύ άλλων για τη μέτρηση της φτώχειας και της ανισότητας εντός των χωρών.

3. Σε όλα τα προγράμματα ενσωματώνονται οριζόντια ζητήματα όπως ορίζονται στην ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη. Επιπλέον ενσωματώνονται όπου κρίνεται σκόπιμο η πρόληψη των συγκρούσεων, η αξιοπρεπή εργασία και η κλιματική αλλαγή.

Εννοείται ότι τα οριζόντια ζητήματα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο περιλαμβάνουν τις ακόλουθες διαστάσεις, στις οποίες πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία όπου το απαιτούν οι περιστάσεις:

εξάλειψη των διακρίσεων, δικαιώματα ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες, δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, δικαιώματα των ατόμων με απειλητικές για τη ζωή ασθένειες και άλλων ευάλωτων ομάδων, βασικά εργατικά δικαιώματα και κοινωνική ένταξη, ενδυνάμωση των γυναικών, κράτος δικαίου, οικοδόμηση ικανοτήτων για τα κοινοβούλια και την κοινωνία των πολιτών και προώθηση του διαλόγου, της συμμετοχής και της συμφιλίωσης, καθώς και δημιουργία θεσμών, μεταξύ άλλων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

4. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, εξασφαλίζεται συνοχή πολιτικής για την ανάπτυξη και συνέπεια με άλλους τομείς της εξωτερικής δράσης της Ένωσης καθώς και με άλλες συναφείς πολιτικές της Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 208 ΣΛΕΕ.

Από την άποψη αυτή, μέτρα που χρηματοδοτούνται βάσει του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των έργων που διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), βασίζονται στις πολιτικές αναπτυξιακής συνεργασίας οι οποίες ορίζονται σε πράξεις όπως συμφωνίες, δηλώσεις και σχέδια δράσης μεταξύ της Ένωσης και των εμπλεκόμενων χωρών και περιφερειών εταίρων, καθώς και στις σχετικές αποφάσεις, τα ειδικά συμφέροντα, τις πολιτικές προτεραιότητες και τις στρατηγικές της Ένωσης.

5. Η Ένωση και τα κράτη μέλη επιδιώκουν τακτικές και συχνές ανταλλαγές πληροφοριών, μεταξύ άλλων με άλλους χορηγούς, και προωθούν τον καλύτερο συντονισμό και τη μεγαλύτερη συμπληρωματικότητα της δράσης των χορηγών, μέσω της συνεργασίας για κοινό πολυετή προγραμματισμό που βασίζεται στις στρατηγικές των χωρών εταίρων για τη μείωση της φτώχειας ή σε ισοδύναμες αναπτυξιακές στρατηγικές. Μπορούν να αναλάβουν κοινή δράση που να περιλαμβάνει την κοινή ανάλυση αυτών των στρατηγικών και την κοινή ανταπόκριση σε αυτές, τον προσδιορισμό τομέων προτεραιότητας για παρέμβαση και τον ενδοκρατικό επιμερισμό των καθηκόντων, με τη διοργάνωση κοινών αποστολών χορηγών και με τη χρήση μηχανισμών συγχρηματοδότησης και συμφωνιών συνεργασίας κατ' ανάθεση.

6. Η Ένωση προωθεί την πολυμερή προσέγγιση των παγκόσμιων προκλήσεων και συνεργάζεται με τα κράτη μέλη σε αυτή τη συνάρτηση. Όπου χρειάζεται, ενισχύει τη συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και φορείς και άλλους διμερείς χορηγούς.

7. Οι σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των χωρών εταίρων, αφετέρου, βασίζονται στις κοινές αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου καθώς και τις αρχές της οικειοποίησης και της αμοιβαίας ευθύνης, τις οποίες και προωθούν.

Επιπλέον, στις σχέσεις με χώρες εταίρους λαμβάνεται υπόψη η δέσμευσή τους και οι επιδόσεις τους στην εφαρμογή διεθνών συμφωνιών και συμβατικών σχέσεων με την Ένωση.

8. Η Ένωση προωθεί την αποτελεσματική συνεργασία με χώρες και περιφέρειες εταίρους, σύμφωνα με τη διεθνή βέλτιστη πρακτική. Εναρμονίζει τη στήριξή της με τις εθνικές ή περιφερειακές στρατηγικές ανάπτυξης, τις πολιτικές και τις διαδικασίες μεταρρυθμίσεων των χωρών ή περιφερειών εταίρων, όταν αυτό είναι εφικτό, και στηρίζει τη δημοκρατική οικειοποίηση και την εσωτερική και αμοιβαία λογοδοσία. Για τον σκοπό αυτό προωθεί:

- α) μια αναπτυξιακή διαδικασία που είναι διαφανής και εφαρμόζεται με πρωτοβουλία της χώρας ή περιφέρειας εταίρου και είναι αποδεκτή από αυτήν, μεταξύ άλλων με προώθηση της τοπικής εμπειρογνομosύνης·
- β) μια προσέγγιση με βάση τα δικαιώματα που περιλαμβάνει όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, είτε τα ατομικά και πολιτικά είτε τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, προκειμένου να ενσωματωθούν οι αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, να βοηθηθούν οι χώρες εταίροι στην τήρηση των διεθνών υποχρεώσεων τους όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα και να στηριχθούν οι κάτοχοι αυτών των δικαιωμάτων, ιδίως οι φτωχοί και οι ευάλωτες ομάδες, κατά τη διεκδίκησή τους·
- γ) την ενδυνάμωση του πληθυσμού των χωρών εταίρων, συμμετοχικές και χωρίς αποκλεισμούς προσεγγίσεις της ανάπτυξης καθώς και ευρεία συμμετοχή όλων των τμημάτων της κοινωνίας στην αναπτυξιακή διεργασία και στον εθνικό και περιφερειακό διάλογο, περιλαμβανομένου του πολιτικού διαλόγου. Δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στον αντίστοιχο ρόλο των κοινοβουλίων, των τοπικών αρχών και της κοινωνίας των πολιτών, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τη συμμετοχή, την εποπτεία και τη λογοδοσία·
- δ) αποτελεσματικούς τρόπους και μέσα συνεργασίας όπως ορίζονται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΑΒ/ΟΟΣΑ, μεταξύ άλλων με τη χρήση καινοτόμων μέσων όπως ο συνδυασμός επιχορηγήσεων και δανείων καθώς και άλλοι μηχανισμοί επιμερισμού του κινδύνου σε επιλεγμένους τομείς και χώρες όπως επίσης και η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα ζητήματα της βιωσιμότητας των χρεών, του αριθμού των μέσων αυτών και της απαίτησης για συστηματική αξιολόγηση του αντίκτυπου σύμφωνα με τους στόχους του παρόντος κανονισμού, ιδίως τη μείωση της φτώχειας.

Όλα τα προγράμματα, οι παρεμβάσεις και οι τρόποι και μηχανισμοί συνεργασίας προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε χώρας ή περιφέρειας εταίρου, με έμφαση σε προσεγγίσεις βάσει προγραμμάτων, στη χορήγηση προβλέψιμης χρηματοδότησης για τη βοήθεια, στη συγκέντρωση ιδιωτικών πόρων, εξίσου από τοπικούς ιδιωτικούς φορείς, στην καθολική και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες και στην ανάπτυξη και τη χρήση εθνικών συστημάτων·

- ε) τη συγκέντρωση εγχώριων εσόδων μέσω της ενίσχυσης της δημοσιονομικής πολιτικής των χωρών εταίρων για να μειωθεί η φτώχεια και η εξάρτηση από τη βοήθεια·
- στ) τον μεγαλύτερο αντίκτυπο των πολιτικών και του προγραμματισμού μέσω του συντονισμού, της συνέπειας και της εναρμό-

νισης μεταξύ των χορηγών για τη δημιουργία συνεργειών και την αποφυγή επικαλύψεων και επαναλήψεων, τη μεγαλύτερη συμπληρωματικότητα και στήριξη πρωτοβουλιών των χορηγών·

- ζ) τον συντονισμό στις χώρες και περιφέρειες εταίρους με βάση συμφωνημένες κατευθυντήριες γραμμές και αρχές βέλτιστης πρακτικής σχετικά με τον συντονισμό και την αποτελεσματικότητα της βοήθειας·
- η) προσεγγίσεις για την ανάπτυξη βάσει αποτελεσμάτων, που περιλαμβάνουν διαφανή και με πρωτοβουλία των χωρών πλαίσια αποτελεσμάτων με βάση, κατά περίπτωση, διεθνώς αποδεκτούς στόχους και δείκτες, όπως οι δείκτες των ΑΣΧ για την αξιολόγηση και διάδοση των αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβανομένων των εκροών, της έκβασης και του αντίκτυπου της αναπτυξιακής βοήθειας.

9. Η Ένωση στηρίζει όπου χρειάζεται την εφαρμογή διμερούς, περιφερειακής και πολυμερούς συνεργασίας και διαλόγου, την αναπτυξιακή διάσταση των συμφωνιών εταιρικής σχέσης και την τριμερή συνεργασία. Η Ένωση προωθεί επίσης τη συνεργασία Νότου-Νότου.

10. Η Επιτροπή ενημερώνει και ανταλλάσσει τακτικά απόψεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

11. Η Επιτροπή επιδιώκει τακτική ανταλλαγή πληροφοριών με την κοινωνία των πολιτών και τις τοπικές αρχές.

12. Στις δραστηριότητες αναπτυξιακής συνεργασίας η Ένωση αξιοποιεί τις εμπειρίες και τα διδάγματα των κρατών μελών και τα χρησιμοποιεί από κοινού.

13. Η βοήθεια της Ένωσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν χρησιμοποιείται για την προμήθεια όπλων ή πυρομαχικών ούτε για επιχειρήσεις που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στον τομέα της άμυνας.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Άρθρο 4

Υλοποίηση της βοήθειας από την Ένωση

Η βοήθεια της Ένωσης υλοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 μέσω:

- α) γεωγραφικών προγραμμάτων·
- β) θεματικών προγραμμάτων αποτελούμενων από:
 - i) ένα Συνολικό πρόγραμμα δημοσίων αγαθών και προκλήσεων, και
 - ii) ένα πρόγραμμα για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις τοπικές αρχές· και
- γ) ενός Παναφρικανικού προγράμματος.

Άρθρο 5

Γεωγραφικά προγράμματα

1. Οι δραστηριότητες συνεργασίας της Ένωσης βάσει του παρόντος άρθρου υλοποιούνται μέσω δραστηριοτήτων σε εθνικό, περιφερειακό και ηπειρωτικό επίπεδο.

2. Ένα γεωγραφικό πρόγραμμα περιλαμβάνει τη συνεργασία στους κατάλληλους τομείς δραστηριότητας:

α) σε περιφερειακό επίπεδο με τις χώρες εταίρους που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α), ιδίως προκειμένου να μετριαστούν οι επιπτώσεις από τον τερματισμό της βοήθειας σε χώρες εταίρους που παρουσιάζουν μεγάλες και αυξανόμενες ανισότητες ή

β) διμερώς:

i) με χώρες εταίρους που δεν είναι χώρες υψηλού μεσαίου εισοδήματος στον κατάλογο αναπτυσσόμενων χωρών της ΕΑΒ/ΟΟΣΑ ή δεν έχουν ΑΕΠ μεγαλύτερο του ενός τοις εκατό του παγκόσμιου ΑΕΠ,

ii) σε έκτακτες περιπτώσεις, και ενόψει της σταδιακής κατάργησης των αναπτυξιακών επιχορηγήσεων, η διμερής συνεργασία μπορεί επίσης να αναληφθεί με περιορισμένο αριθμό χωρών-εταίρων, όταν αιτιολογείται δεόντως βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 2. Η εν λόγω σταδιακή κατάργηση πραγματοποιείται σε στενό συντονισμό με τους χορηγούς. Η διακοπή του εν λόγω είδους της συνεργασίας συνοδεύεται, όπου είναι σκόπιμο, από διάλογο πολιτικής με την ενδιαφερόμενη χώρα, με έμφαση στις ανάγκες των φτωχότερων και των πλέον ευάλωτων ομάδων.

3. Τα γεωγραφικά προγράμματα αντλούνται από τους τομείς συνεργασίας που περιέχονται στην Ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη, ως εκάστοτε τροποποιούνται δια συμφωνίας, καθώς και από τους ακόλουθους τομείς συνεργασίας, για να επιτευχθούν οι στόχοι που προβλέπονται στο άρθρο 2:

α) ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία και χρηστή διακυβέρνηση:

- i) ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία και κράτος δικαίου·
- ii) ισότητα των φύλων, χειραφέτηση των γυναικών και ίσες ευκαιρίες για τις γυναίκες·
- iii) διαχείριση του δημόσιου τομέα σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο·
- iv) φορολογική πολιτική και διοίκηση·
- v) καταπολέμηση της διαφθοράς·
- vi) κοινωνία των πολιτών και τοπικές αρχές·
- vii) προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών.

β) χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμη ανάπτυξη για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού:

- i) υγεία, εκπαίδευση, κοινωνική προστασία, απασχόληση και πολιτισμός·
- ii) περιβάλλον επιχειρήσεων, περιφερειακή ολοκλήρωση και παγκόσμιες αγορές·
- iii) βιώσιμη γεωργία· επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια·
- iv) βιώσιμη ενέργεια·
- v) διαχείριση των φυσικών πόρων, περιλαμβανομένων του εδάφους, των δασών και των υδάτων·
- vi) κλιματική αλλαγή και περιβάλλον.

γ) άλλοι σημαντικοί τομείς για την ανάπτυξη:

- i) μετανάστευση και άσυλο·
- ii) σύνδεση της ανθρωπιστικής βοήθειας και της αναπτυξιακής συνεργασίας·
- iii) ανθεκτικότητα και μείωση του κινδύνου καταστροφών·
- iv) ανάπτυξη και ασφάλεια, περιλαμβανομένης της πρόληψης συγκρούσεων.

4. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τους τομείς συνεργασίας της παραγράφου 3 ορίζονται στο παράρτημα Ι.

5. Στο πλαίσιο του κάθε διμερούς προγράμματος, η Ένωση εστιάζει τη βοήθειά της κατά κανόνα το πολύ σε τρεις τομείς οι οποίοι συμφωνούνται με τη χώρα εταίρο όταν είναι δυνατό.

Άρθρο 6

Θεματικά προγράμματα

1. Οι δράσεις στο πλαίσιο θεματικών προγραμμάτων εισφέρουν προστιθέμενη αξία και συμπληρώνουν και εναρμονίζονται με δράσεις που χρηματοδοτούνται βάσει γεωγραφικών προγραμμάτων.

2. Για τον προγραμματισμό θεματικών δράσεων εφαρμόζεται τουλάχιστον ένας από τους ακόλουθους όρους:

- α) οι στόχοι πολιτικής της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν με τον κατάλληλο ή αποτελεσματικό τρόπο μέσω γεωγραφικών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, όταν δεν υπάρχει γεωγραφικό πρόγραμμα ή όταν το πρόγραμμα αυτό έχει ανασταλεί ή όταν δεν υπάρχει συμφωνία για τη δράση με τη σχετική χώρα εταίρο·
- β) οι δράσεις αφορούν παγκόσμιες προτεραιότητες που στηρίζουν διεθνώς συμφωνηθέντες αναπτυξιακούς στόχους ή παγκόσμια δημόσια αγαθά και προκλήσεις·

γ) οι δράσεις έχουν πολυπεριφερειακό, πολυκρατικό ή/και οριζόντιο χαρακτήρα·

δ) οι δράσεις υλοποιούν καινοτόμες πολιτικές ή πρωτοβουλίες με στόχο την τεκμηρίωση μελλοντικών δράσεων·

ε) οι δράσεις αντανακλούν μια πολιτική προτεραιότητα της Ένωσης ή διεθνή υποχρέωση ή δέσμευσή της σχετικά με την αναπτυξιακή συνεργασία.

3. Εκτός αν προβλέπεται άλλως στον παρόντα κανονισμό, οι θεματικές δράσεις θα ωφελήσουν άμεσα τις χώρες ή τα εδάφη του άρθρου 1 παράγραφος 1 στοιχείο β) και εκτελούνται επιτοπίως. Οι δράσεις μπορούν να πραγματοποιούνται εκτός των εν λόγω χωρών ή εδαφών αν αυτός είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος να επιτευχθούν οι στόχοι του οικείου προγράμματος.

Άρθρο 7

Παγκόσμια δημόσια αγαθά και προκλήσεις

1. Ο στόχος της βοήθειας της Ένωσης στο πλαίσιο του προγράμματος «Παγκόσμια δημόσια αγαθά και προκλήσεις» είναι να στηρίξει δράσεις στους εξής τομείς:

α) περιβάλλον και κλιματική αλλαγή·

β) βιώσιμη ενέργεια·

γ) ανθρώπινη ανάπτυξη, μεταξύ άλλων αξιοπρεπής εργασία, κοινωνική δικαιοσύνη και πολιτισμός·

δ) επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια και βιώσιμη γεωργία· και

ε) μετανάστευση και άσυλο.

2. Περισσότερες λεπτομέρειες για τους τομείς συνεργασίας της παραγράφου 1 ορίζονται στο παράρτημα II τμήμα Α.

Άρθρο 8

Οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τοπικές αρχές

1. Ο στόχος της βοήθειας της Ένωσης βάσει του προγράμματος «Οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τοπικές αρχές» είναι να ενισχύσει τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις τοπικές αρχές σε χώρες εταίρους και, όταν αυτό προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό, στην Ένωση και δικαιούχους επιλέξιμους δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014.

Οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται εκτελούνται κυρίως από τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις τοπικές αρχές. Όταν κρίνεται απαραίτητο χάριν αποτελεσματικότητας, οι εν λόγω δραστηριότητες μπορούν να εκτελεστούν και από άλλους φορείς προς όφελος των σχετικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών αρχών.

2. Περισσότερες λεπτομέρειες για τους τομείς συνεργασίας βάσει του παρόντος άρθρου ορίζονται στο παράρτημα II τμήμα Β.

Άρθρο 9

Παναφρικανικό Πρόγραμμα

1. Ο στόχος της βοήθειας της Ένωσης βάσει του Παναφρικανικού Προγράμματος είναι να στηρίξει την στρατηγική εταιρική σχέση ΕΕ-Αφρικής και τις ακόλουθες σχετικές τροποποιήσεις και προσθήκες, για να καλύψει δραστηριότητες διαπεριφερειακού, ηπειρωτικού ή παγκόσμιου χαρακτήρα στην Αφρική και με αυτήν.

2. Το Παναφρικανικό Πρόγραμμα συμπληρώνει και εναρμονίζεται με άλλα προγράμματα δυνάμει του παρόντος κανονισμού, καθώς και με άλλους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, ιδίως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας.

3. Περισσότερες λεπτομέρειες για τους τομείς συνεργασίας βάσει του παρόντος άρθρου ορίζονται στο παράρτημα III.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ

Άρθρο 10

Γενικό πλαίσιο

1. Για τα γεωγραφικά προγράμματα, τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για χώρες και περιφέρειες εταίρους εκπονούνται βάσει εγγράφου στρατηγικής, όπως προβλέπει το άρθρο 11.

Για τα θεματικά προγράμματα, τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα εκπονούνται σύμφωνα με το άρθρο 13.

Το Παναφρικανικό πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα εκπονείται σύμφωνα με το άρθρο 14.

2. Η Επιτροπή εγκρίνει τα εκτελεστικά μέτρα του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 βάσει των εγγράφων προγραμματισμού των άρθρων 11, 13 και 14 του παρόντος κανονισμού.

3. Η στήριξη της Ένωσης μπορεί επίσης να λαμβάνει τη μορφή μέτρων τα οποία δεν καλύπτονται από τα έγγραφα που αναφέρονται στα άρθρα 11, 13 και 14 του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

4. Η Ένωση και τα κράτη μέλη συνεννοούνται σε πρώιμο στάδιο της διαδικασίας προγραμματισμού και καθ' όλη της τη διάρκεια, για να προαγάγουν τη συνεκτικότητα, τη συμπληρωματικότητα και τη συνοχή των δραστηριοτήτων συνεργασίας τους. Η διαβούλευση αυτή μπορεί να καταλήξει σε κοινό προγραμματισμό Ένωσης και κρατών μελών της. Η Ένωση συνεννοείται και με άλλους χορηγούς και αναπτυξιακούς παράγοντες και με αντιπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών, τοπικές αρχές και άλλους εκτελεστικούς φορείς. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τηρείται ενήμερο.

5. Ο προγραμματισμός βάσει του παρόντος κανονισμού λαμβάνει δεόντως υπόψη τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία στις χώρες εταίρους.

6. Επιτρέπεται ορισμένα κεφάλαια προβλεπόμενα δια του παρόντος κανονισμού να μένουν αδιάθετα ώστε η Ένωση να μπορεί να αντιμετωπίσει απρόβλεπτες περιστάσεις και ειδικότερα ευαίσθητες καταστάσεις, κρίσεις και καταστάσεις μετά την κρίση, καθώς και να είναι δυνατός ο συγχρονισμός με τους κύκλους στρατηγικής των χωρών εταίρων και η τροποποίηση της ενδεικτικής κατανομής κονδυλίων μετά τις επανεξετάσεις δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 5, του άρθρου 13 παράγραφος 2 και του άρθρου 14 παράγραφος 3. Με την επιφύλαξη μεταγενέστερης διάθεσης ή ανακατανομής με τις διαδικασίες του άρθρου 15, η χρήση αυτών των κεφαλαίων θα αποφασιστεί αργότερα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

Το μέρος των αχρησιμοποίητων κεφαλαίων κάθε τύπου προγράμματος δεν υπερβαίνει το 5 %, με εξαίρεση τους σκοπούς του συγχρονισμού και ισχύει για τις χώρες του άρθρου 12 παράγραφος 1.

7. Με την επιφύλαξη του άρθρου 2 παράγραφος 3, η Επιτροπή μπορεί να συμπεριλάβει συγκεκριμένη κατανομή πιστώσεων προκειμένου να συνδράμει χώρες και περιφέρειες εταίρους, με σκοπό την ενδυνάμωση της συνεργασίας τους με γειτονικές εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ένωσης.

8. Τυχόν προγραμματισμός ή αναθεωρήσεις προγραμμάτων που πραγματοποιούνται μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα, τα ευρήματα και τα συμπεράσματα της εν λόγω έκθεσης.

Άρθρο 11

Έγγραφα προγραμματισμού για γεωγραφικά προγράμματα

1. Η κατάρτιση, εφαρμογή και αναθεώρηση όλων των εγγράφων προγραμματισμού στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου πραγματοποιείται σύμφωνα με τις αρχές της πολιτικής συνοχής για την ανάπτυξη και τις αρχές της αποτελεσματικότητας της βοήθειας: δημοκρατική οικειοποίηση, εταιρική σχέση, συντονισμός, εναρμόνιση, ευθυγράμμιση με τα συστήματα της χώρας ή της περιφέρειας εταίρου, διαφάνεια, αμοιβαία λογοδοσία και προσανατολισμός με γνώμονα τα αποτελέσματα, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφοι 4 έως 8. Όπου είναι εφικτό, η περίοδος προγραμματισμού συγχρονίζεται με τους στρατηγικούς κύκλους της χώρας εταίρου.

Τα έγγραφα προγραμματισμού για γεωγραφικά προγράμματα, περιλαμβανομένων των κοινών εγγράφων προγραμματισμού, βασίζονται, στο μέτρο του δυνατού, σε διάλογο μεταξύ της Ένωσης, των κρατών

μελών και της οικείας χώρας ή περιφέρειας εταίρου, περιλαμβανομένων των εθνικών και περιφερειακών κοινοβουλίων, στον οποίο συμμετέχει η κοινωνία των πολιτών και οι περιφερειακές και τοπικές αρχές καθώς και άλλα μέρη, ώστε να ενισχυθεί η οικειοποίηση της διαδικασίας και να ενθαρρυνθεί η στήριξη εθνικών αναπτυξιακών στρατηγικών, ιδίως των στρατηγικών για τη μείωση της φτώχειας.

2. Τα έγγραφα στρατηγικής συντάσσονται από την Ένωση για να εξασφαλισθεί ένα συνεκτικό πλαίσιο αναπτυξιακής συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης και της οικείας χώρας ή περιφέρειας εταίρου, σύμφωνα με τον γενικό σκοπό, το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους, τις αρχές και τις περί πολιτικής διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

3. Κανένα έγγραφο στρατηγικής δεν απαιτείται για:

α) χώρες που έχουν εθνική αναπτυξιακή στρατηγική με τη μορφή ενός εθνικού αναπτυξιακού σχεδίου ή παρόμοιου αναπτυξιακού εγγράφου, το οποίο είναι αποδεκτό από την Επιτροπή ως βάση για το αντίστοιχο πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα, κατά την έγκριση του τελευταίου εγγράφου·

β) χώρες ή περιφέρειες για τις οποίες έχει καταρτιστεί κοινό έγγραφο-πλαίσιο που θεσπίζει συνολική στρατηγική της Ένωσης και περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο για την αναπτυξιακή πολιτική·

γ) χώρες ή περιφέρειες για τις οποίες έχει συμφωνηθεί ένα κοινό πολυετές έγγραφο προγραμματισμού μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών·

δ) περιφέρειες που έχουν μια στρατηγική από κοινού συμφωνηθείσα με την Ένωση·

ε) χώρες με τις οποίες η Ένωση σκοπεύει να συγχρονίσει τη στρατηγική της με νέο εθνικό κύκλο που θα αρχίζει πριν την 1η Ιανουαρίου 2017· σε αυτές τις περιπτώσεις, το πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα για την ενδιάμεση περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2014 και της αρχής νέου εθνικού κύκλου περιλαμβάνει την αντίδραση της Ένωσης για την εν λόγω χώρα·

στ) χώρες ή περιφέρειες που χρηματοδοτούνται με κεφάλαια της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού τα οποία δεν υπερβαίνουν τα 50 000 000 EUR για την περίοδο 2014-2020·

Στην περίπτωση των στοιχείων β) και στ) του πρώτου εδαφίου, το πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα για τη συγκεκριμένη χώρα ή περιφέρεια περιλαμβάνει την αναπτυξιακή στρατηγική της Ένωσης για τη συγκεκριμένη χώρα ή περιφέρεια.

4. Τα έγγραφα στρατηγικής υπόκεινται σε ενδιάμεση ή, ενδεχομένως, σε ad hoc επανεξέταση με την εφαρμογή, αν χρειαστεί, των διαδικασιών και αρχών οι οποίες ορίζονται στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας που συνάπτονται με τις οικείες χώρες ή περιφέρειες.

5. Πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για τα γεωγραφικά προγράμματα καταρτίζονται για κάθε μία από τις χώρες ή τις περιφέρειες που εισπράττουν ένα ενδεικτικό ποσό από τα κεφάλαια της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού. Με εξαίρεση τις χώρες ή τις περιφέρειες που αναφέρονται στα στοιχεία ε) και στ) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3, τα έγγραφα αυτά συντάσσονται βάσει των εγγράφων στρατηγικής ή ισοδύναμων εγγράφων όπως αναφέρονται στην παράγραφο 3.

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, το κοινό έγγραφο πολυετούς προγραμματισμού που προβλέπεται στο στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου μπορεί να εκληφθεί ως πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα όταν είναι σύμφωνο με τις αρχές και τους όρους που θεσπίζονται στην παρούσα παράγραφο, συμπεριλαμβανομένης μιας ενδεικτικής κατανομής κεφαλαίων, και με βάση τις διαδικασίες του άρθρου 15.

Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για τα γεωγραφικά προγράμματα ορίζουν τους τομείς προτεραιότητας που επιλέγονται για χρηματοδότηση από την Ένωση, τους ειδικούς στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, σαφείς, συγκεκριμένους και διαφανείς δείκτες επιδόσεων, τις ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις, συνολικά και ανά τομέα προτεραιότητας και, όπου έχει εφαρμογή, των διαδικασιών βοήθειας.

Η Επιτροπή εγκρίνει τις πολυετείς ενδεικτικές πιστώσεις στο εσωτερικό κάθε γεωγραφικού προγράμματος σύμφωνα με τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού, βάσει των κριτηρίων του άρθρου 3 παράγραφος 2, και λαμβάνοντας υπόψη, παράλληλα με την ιδιαιτερότητα του κάθε προγράμματος, τις ειδικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι χώρες ή περιφέρειες που βρίσκονται σε κρίση, είναι ευάλωτες, ασταθείς βρίσκονται σε πόλεμο ή αντιμετωπίζουν συχνές καταστροφές.

Κατά περίπτωση, οι χρηματοδοτήσεις μπορεί να δοθούν υπό μορφή εύρους τιμών ή/και ορισμένα κεφάλαια μπορεί να μένουν αδιάθετα. Δεν μπορεί να προβλεφθεί ενδεικτική χρηματοδότηση πέραν της περιόδου 2014-2020 εκτός εάν υπόκειται ρητώς στη διαθεσιμότητα πόρων πέραν αυτής της περιόδου.

Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για τα γεωγραφικά προγράμματα μπορούν αν χρειασθεί να επανεξετάζονται, μεταξύ άλλων και για την αποτελεσματική εφαρμογή τους, λαμβάνοντας υπόψη ενδιάμεσες ή ad hoc επανεξετάσεις του εγγράφου στρατηγικής στο οποίο βασίζονται.

Οι ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις, οι προτεραιότητες, οι συγκεκριμένοι στόχοι, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οι δείκτες επιδόσεων και οι διαδικασίες βοήθειας, όπου υπάρχουν, μπορούν επίσης να προσαρμόζονται κατόπιν επανεξετάσεων, ιδίως μετά από κατάσταση κρίσης ή μετά από κρίση.

Οι επανεξετάσεις καλύπτουν τις ανάγκες καθώς και τη δέσμευση και την πρόοδο προς τους συμφωνηθέντες στόχους ανάπτυξης, περιλαμβανομένων αυτών που αναφέρονται στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τη χρηστή διακυβέρνηση.

6. Η Επιτροπή υποβάλει έκθεση ως προς τον κοινό προγραμματισμό με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ενδιάμεσης έκθεσης του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 και περικλείει σε αυτήν συστάσεις αν ο κοινός προγραμματισμός δεν έχει επιτευχθεί πλήρως.

Άρθρο 12

Προγραμματισμός για χώρες και περιφέρειες σε κατάσταση κρίσης, μετά από κρίση ή σε επισφαλή κατάσταση

1. Κατά την κατάρτιση των εγγράφων προγραμματισμού για χώρες και περιφέρειες σε κατάσταση κρίσης, μετά από κρίση ή που βρίσκονται σε επισφαλή κατάσταση ή είναι επηρεαζόμενες σε φυσικές καταστροφές, λαμβάνονται δεόντως υπόψη ο βαθμός έκθεσης, οι ειδικές ανάγκες και η εκεί επικρατούσα κατάσταση.

Λαμβάνεται η απαιτούμενη μέριμνα για την πρόληψη συγκρούσεων, για την οικοδόμηση του κράτους και της ειρήνης, για τη συμφιλίωση μετά από συγκρούσεις και για μέτρα ανοικοδόμησης, καθώς και για τον ρόλο των γυναικών και τα δικαιώματα των παιδιών στις διαδικασίες αυτές.

Όταν ορισμένες χώρες ή περιφέρειες εταίροι εμπλέκονται άμεσα ή επηρεάζονται από μια κατάσταση κρίσης, μετά από κρίση ή επισφαλή κατάσταση, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ της επείγουσας βοήθειας, της αποκατάστασης και της ανάπτυξης μεταξύ όλων των σχετικών φορέων, ώστε να διευκολυνθεί η μετάβαση από μια κατάσταση επείγουσας ανάγκης στην ανάπτυξη.

Τα έγγραφα προγραμματισμού για χώρες και περιφέρειες που είναι ευάλωτες ή πλήττονται τακτικά από φυσικές καταστροφές προβλέπουν ετοιμότητα για την αντιμετώπιση και την πρόληψη των καταστροφών και για τη διαχείριση των συνεπειών τέτοιων καταστροφών, αντιμετωπίζουν την ευπάθεια σε τέτοιου είδους κλυδωνισμούς και ενισχύουν την ανθεκτικότητά.

2. Για δεόντως αιτιολογημένους επιτακτικούς λόγους επείγουσας ανάγκης, όπως καταστάσεις κρίσεων ή άμεσης απειλής κατά της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή των θεμελιωδών ελευθεριών, η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει αμέσως εφαρμοστέες εκτελεστικές πράξεις με τη διαδικασία επείγοντος στην οποία παραπέμπει το άρθρο 16 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 για να τροποποιεί στρατηγικά έγγραφα και πολυετή ενδεικτικά προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 11 του παρόντος κανονισμού.

Οι επανεξετάσεις αυτές μπορεί να προτείνουν μια ειδική και προσαρμοσμένη στρατηγική που διασφαλίζει τη μετάβαση σε μακροπρόθεσμη συνεργασία και ανάπτυξη, με την προώθηση ενός καλύτερου συντονισμού και τη μετάβαση από τους μηχανισμούς της ανθρωπιστικής βοήθειας σε μηχανισμούς αναπτυξιακής πολιτικής.

Άρθρο 13

Έγγραφα προγραμματισμού για θεματικά προγράμματα

1. Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για θεματικά προγράμματα καθορίζουν τη στρατηγική της Ένωσης για το εκάστοτε θέμα και, σε σχέση με το πρόγραμμα για τα παγκόσμια δημόσια αγαθά και τις προκλήσεις, για κάθε τομέα συνεργασίας, τις προτεραιότητες που επιλέγονται για χρηματοδότηση από την Ένωση, τους ειδικούς στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, σαφείς, συγκεκριμένους και διαφανείς δείκτες επιδόσεων, τη διεθνή κατάσταση και τις δραστηριότητες των κυριότερων εταίρων και, κατά περίπτωση, τις διαδικασίες βοήθειας.

Κατά περίπτωση, καθορίζονται οι πόροι και οι δραστηριότητες παρέμβασης για συμμετοχή σε παγκόσμιες πρωτοβουλίες.

Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για θεματικά προγράμματα, συμπληρώνουν τα γεωγραφικά προγράμματα και είναι σύμφωνα με τα έγγραφα στρατηγικής του άρθρου 11 παράγραφος 2.

2. Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για θεματικά προγράμματα, προβλέπουν επίσης την ενδεικτική χρηματοδότηση, συνολικά, ανά τομέα συνεργασίας και ανά τομέα προτεραιότητας. Κατά περίπτωση, η ενδεικτική χρηματοδότηση είναι δυνατό να χορηγείται με τη μορφή εύρους τιμών ή/και ορισμένα κεφάλαια μπορεί να μένουν αδιάθετα.

Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για θεματικά προγράμματα, τροποποιούνται όταν είναι απαραίτητο για την αποτελεσματική εφαρμογή τους, λαμβάνοντας υπόψη ενδιάμεσες ή ad hoc επανεξιτάσεις.

Οι ενδεικτικές κατανομές κονδυλίων, οι προτεραιότητες, οι ειδικοί στόχοι, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οι δείκτες επιδόσεων και οι τυχόν διαδικασίες βοήθειας μπορούν επίσης να προσαρμόζονται ως αποτέλεσμα των επανεξιτάσεων.

Άρθρο 14

Έγγραφα προγραμματισμού για το Παναφρικανικό Πρόγραμμα

1. Για το Παναφρικανικό πρόγραμμα, η κατάρτιση, η εφαρμογή και η επανεξέταση των εγγράφων προγραμματισμού συνάδουν προς τις αρχές της αποδοτικότητας της βοήθειας κατά τα αναφερόμενα στις παραγράφους 4 έως 8 του άρθρου 3.

Για το Παναφρικανικό πρόγραμμα τα έγγραφα προγραμματισμού βασίζονται σε διάλογο που πραγματοποιείται με τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων, όπως το Παναφρικανικό Κοινοβούλιο.

2. Στο πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα για το Παναφρικανικό Πρόγραμμα καθορίζονται οι προτεραιότητες που επιλέγονται για χρηματοδότηση από την Ένωση, οι ειδικοί στόχοι, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, σαφείς, συγκεκριμένοι και διαφανείς δείκτες επιδόσεων και, όπου έχει εφαρμογή, οι διαδικασίες βοήθειας.

Για το Παναφρικανικό πρόγραμμα το πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα είναι εναρμονισμένο με τα γεωγραφικά και τα θεματικά προγράμματα στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.

3. Για το Παναφρικανικό πρόγραμμα το πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα προβλέπει επίσης τις ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις, συνολικά, ανά τομέα συνεργασίας και ανά τομέα προτεραιότητας. Ανάλογα με την περίπτωση, η ενδεικτική αυτή χρηματοδότηση μπορεί να παρέχεται υπό μορφή εύρους τιμών.

Για το Παναφρικανικό πρόγραμμα το πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα υπόκειται σε επανεξέταση όταν αυτό επιβάλλεται για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων προκλήσεων ή δυσχερειών εφαρμογής, και για να ληφθούν υπόψη τυχόν αναθεωρήσεις της στρατηγικής εταιρικής σχέσης.

Άρθρο 15

Έγκριση εγγράφων στρατηγικής και έκδοση πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων

1. Η Επιτροπή εγκρίνει τα έγγραφα στρατηγικής του άρθρου 11 και εγκρίνει πολυετή ενδεικτικά προγράμματα κατ' άρθρο 11, 13 και 14 μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται και σε επανεξιτάσεις οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα τη σημαντική τροποποίηση της στρατηγικής ή του προγραμματισμού της.

2. Για δεόντως αιτιολογημένους επιτακτικούς λόγους επείγουσας ανάγκης, όπως καταστάσεις κρίσεων ή άμεσης απειλής κατά της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή των θεμελιωδών ελευθεριών, η Επιτροπή μπορεί να επανεξετάζει στρατηγικά έγγραφα σύμφωνα με το άρθρο 11 του παρόντος κανονισμού και πολυετή ενδεικτικά προγράμματα σύμφωνα με τα άρθρα 11, 13 και 14 του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με τη διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 16 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 16

Συμμετοχή τρίτης χώρας μη επιλέξιμης βάσει του παρόντος κανονισμού

Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιστάσεις και χωρίς να θίγεται το άρθρο 2 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή και η αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης της Ένωσης ή για να ενισχυθεί η περιφερειακή ή διαπεριφερειακή συνεργασία, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίζει, εντός των πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων και σύμφωνα με το άρθρο 15 του παρόντος κανονισμού ή τα σχετικά εκτελεστικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014, να επεκτείνει την επιλεξιμότητα δράσεων σε χώρες και εδάφη που, υπό διαφορετικές συνθήκες, δεν θα ήταν επιλέξιμες για χρηματοδότηση βάσει του άρθρου 1 του παρόντος κανονισμού, εφόσον η προς υλοποίηση δράση έχει παγκόσμιο, περιφερειακό, διαπεριφερειακό ή διασυνοριακό χαρακτήρα.

Άρθρο 17

Ανάθεση εξουσίας στην Επιτροπή

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 18 για να τροποποιεί:

α) τις λεπτομέρειες σχετικά με τους τομείς συνεργασίας που αναφέρονται:

i) στο άρθρο 5 παράγραφος 3, όπως ορίζονται στο παράρτημα I, μέρη Α και Β·

ii) στο άρθρο 7 παράγραφος 2, όπως ορίζονται στο παράρτημα II μέρος Α·

iii) στο άρθρο 8 παράγραφος 2, όπως ορίζονται στο παράρτημα II μέρος Β·

iv) στο άρθρο 9 παράγραφος 3, όπως ορίζονται στο παράρτημα III και ειδικότερα σε ό,τι αφορά στη συνέχεια που δίνεται στις συνόδους κορυφής Αφρικής-ΕΕ·

β) τις ενδεικτικές κατανομές των χρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο των γεωγραφικών προγραμμάτων και του θεματικού προγράμματος «παγκόσμια δημόσια αγαθά και προκλήσεις», ως έχει στο παράρτημα IV. Οι τροποποιήσεις δεν θα έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση του αρχικού ποσού κατά ποσοστό άνω του 5 %, εκτός από τις κατανομές δυνάμει του παραρτήματος IV παράγραφος 1) στοιχείο β).

2. Συγκεκριμένα, μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης επανεξέτασης, σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 και βάσει των συστάσεων που περιέχονται στην ενδιάμεση έκθεση, η Επιτροπή εκδίδει τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, έως τις 31 Μαρτίου 2018.

Άρθρο 18

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Η εξουσία έκδοσης πράξεων κατ' εξουσιοδότηση ανατίθεται στην Επιτροπή υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.

2. Η αναφερόμενη στο άρθρο 17 εξουσία έκδοσης πράξεων κατ' εξουσιοδότηση ανατίθεται στην Επιτροπή για την περίοδο ισχύος του παρόντος κανονισμού.

3. Η εξουσιοδότηση που αναφέρεται στο άρθρο 17 μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή από το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την ανάθεση εξουσίας που ορίζεται στη συγκεκριμένη απόφαση. Τίθεται σε ισχύ την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που καθορίζεται στην απόφαση. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που βρίσκονται ήδη σε ισχύ.

4. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

5. Η εκδοθείσα σύμφωνα με το άρθρο 17 κατ' εξουσιοδότηση πράξη τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή από το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή εφόσον, πριν από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχουν αμφότερα ενημερώσει την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η ανωτέρω προθεσμία παρατείνεται κατά δύο μήνες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 19

Επιτροπή

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή (η επιτροπή του ΜΑΣ). Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

2. Ένας παρατηρητής της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων συμμετέχει στις εργασίες της επιτροπής του ΜΑΣ για τα θέματα που αφορούν την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Άρθρο 20

Ποσό δημοσιονομικής αναφοράς

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 19 661 639 000 EUR.

Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

2. Τα αναφερόμενα στα άρθρα 5 έως 9 ενδεικτικά ποσά που διατίθενται σε κάθε πρόγραμμα για την περίοδο 2014-2020, ορίζονται στο παράρτημα IV.

3. Όπως ορίζεται στο άρθρο 18 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (¹), ένα ενδεικτικό ποσό 1 680 000 000 EUR από τα διάφορα εργαλεία χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης (μηχανισμός αναπτυξιακής συνεργασίας, ευρωπαϊκός μηχανισμός γειτονίας, μέσο εταιρικής σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες και μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας), κατανέμεται στις δράσεις μαθησιακής κινητικότητας προς ή από χώρες-εταίρους εν τη έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 και στον διάλογο σχετικά με τη συνεργασία και τις πολιτικές με αρχές/ιδρύματα/οργανώσεις από τις εν λόγω χώρες.

Για τη χρησιμοποίηση της χρηματοδότησης αυτής εφαρμόζονται οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013.

(¹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 για την θέσπιση του «Erasmus+»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό και την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 1719/2006/ΕΚ, αριθ. 1720/2006/ΕΚ και αριθ. 1298/2008/ΕΚ (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 50).

Η χρηματοδότηση καθίσταται διαθέσιμη μέσω δύο πολυετών χορηγήσεων που θα καλύπτουν τα πρώτα τέσσερα χρόνια και τα υπόλοιπα τρία χρόνια αντίστοιχα. Αυτά τα κονδύλια συνυπολογίζονται στον πολυετή ενδεικτικό προγραμματισμό του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με τις διαπιστωθείσες ανάγκες και τις προτεραιότητες των σχετικών χωρών. Οι χορηγήσεις μπορούν να αναθεωρηθούν σε περίπτωση σοβαρών απρόβλεπτων περιστάσεων ή σημαντικών πολιτικών αλλαγών σύμφωνα με τις εξωτερικές προτεραιότητες της Ένωσης.

4. Η χρηματοδότηση βάσει του παρόντος κανονισμού για δράσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 δεν υπερβαίνει τα 707 000 000 EUR. Τα κεφάλαια αντλούνται από τις χρηματοδοτικές κατανομές για γεωγραφικά προγράμματα και προσδιορίζονται η αναμενόμενη περιφερειακή κατανομή και τα είδη δράσεων. Η βάση του παρόντος κανονισμού χρηματοδότηση για δράσεις που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 χρησιμοποιείται για δράσεις στις χώρες εταίρους που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό, ενώ ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις φτωχότερες χώρες. Η δράση κινητικότητα σπουδαστών και προσωπικού μεταξύ συμμετεχουσών και χωρών εταίρων που χρηματοδοτείται με τη διάθεση κονδυλίων από τον παρόντα κανονισμό, εστιάζεται σε τομείς που είναι σημαντικοί για τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων χωρών.

5. Στην ετήσια έκθεσή της σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού, κατά το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 η Επιτροπή περιλαμβάνει κατάλογο όλων των δράσεων της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου οι οποίες χρηματοδοτούνται με κονδύλια που προέρχονται από τον παρόντα κανονισμό, καθώς και εκτίμηση της συμμόρφωσής τους με τους στόχους και τις αρχές που ορίζονται στα άρθρα 2 και 3.

Άρθρο 21

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σύμφωνα με την απόφαση 2010/427/ΕΕ.

Άρθρο 22

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και εφαρμόζεται άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 11 Μαρτίου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΠΕΔΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Α. ΚΟΙΝΑ ΠΕΔΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Τα γεωγραφικά προγράμματα καταρτίζονται από τα πεδία συνεργασίας που προσδιορίζονται κατωτέρω, τα οποία δεν πρέπει να θεωρείται ότι εξισώνονται με τομείς. Οι προτεραιότητες θα καθοριστούν σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η Ένωση στον τομέα της αναπτυξιακής πολιτικής, ιδίως τους ΑΣΧ και τους νέους διεθνώς συμφωνημένους αναπτυξιακούς στόχους για μετά το 2015 που τροποποιούν ή αντικαθιστούν τους ΑΣΧ και βάσει ενός πολιτικού διαλόγου με κάθε επιλέξιμη χώρα ή περιφέρεια εταίρο.

I. Ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία και χρηστή διακυβέρνηση

α) Ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία και κράτος δικαίου

- i) υποστήριξη του εκδημοκρατισμού και ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών, περιλαμβανομένου του ρόλου των κοινοβουλίων,
- ii) ενίσχυση του κράτους δικαίου και της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και των συστημάτων προστασίας και διασφάλιση της ανεμπόδιστης και ισότιμης πρόσβασης όλων στη δικαιοσύνη,
- iii) υποστήριξη της διαφάνειας και της συνεπούς λειτουργίας των οργάνων και αποκέντρωση· προώθηση συμμετοχικού εγχώριου κοινωνικού διαλόγου και διαλόγων για τη διακυβέρνηση και τα ανθρώπινα δικαιώματα,
- iv) προώθηση της ελευθερίας των μέσω μαζικής ενημέρωσης, περιλαμβανομένων και των σύγχρονων μέσων επικοινωνίας,
- v) προώθηση του πολιτικού πλουραλισμού, προστασία των αστικών, πολιτισμικών, οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων και προστασία προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες και στις πιο ευαίσθητες ομάδες,
- vi) υποστήριξη του αγώνα κατά των διακρίσεων και των πρακτικών διαχωρισμού για οιονδήποτε λόγο όπως η φυλή ή η εθνική καταγωγή, η κάστα, η θρησκεία ή οι πεποιθήσεις, το φύλο, η σεξουαλική ταυτότητα ή ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η κοινωνική τάξη, η αναπηρία, η κατάσταση της υγείας ή η ηλικία,
- vii) προώθηση των ληξιαρχικών καταχωρίσεων, ιδίως της πράξης γέννησης και της πράξης θανάτου,

β) Ισότητα των φύλων, χειραφέτηση των γυναικών και ίσες ευκαιρίες για αυτές,

- i) προώθηση της ίσης μεταχείρισης και ισότητας μεταξύ των φύλων,
- ii) προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών, μεταξύ άλλων μέσω δράσεων κατά του γάμου ανηλίκων και άλλων επιβλαβών παραδοσιακών πρακτικών όπως ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων και κατά οιασδήποτε μορφής βίας κατά γυναικών και κοριτσιών και αρωγή στα θύματα βίας λόγω φύλου,
- iii) υποστήριξη της χειραφέτησης των γυναικών, περιλαμβανομένης αυτής στους ρόλους τους ως φορέων της ανάπτυξης και οικοδόμησης της ειρήνης.

γ) Διαχείριση του δημόσιου τομέα σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο

- i) υποστήριξη της ανάπτυξης του δημόσιου τομέα με σκοπό την προώθηση της γενικευμένης και χωρίς διακρίσεις πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες, ιδίως στην υγεία και την παιδεία,
- ii) υποστήριξη προγραμμάτων για τη βελτίωση της χάραξης πολιτικής και της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, που θα περιλαμβάνουν τη σύσταση και την ενίσχυση των φορέων και μέτρων ελέγχου, λογιστικού ελέγχου και φορέων και μέτρων για την καταπολέμηση της απάτης, και για τη θεσμική ανάπτυξη, περιλαμβανομένης της διαχείρισης των ανθρωπίνων πόρων,
- iii) ενίσχυση της τεχνικής πείρας των κοινοβουλίων, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να έχουν πρόσβαση και να συνεισφέρουν στην κατάρτιση και παρακολούθηση των εθνικών προϋπολογισμών, περιλαμβανομένων των εγχώριων εσόδων από την εξόρυξη πόρων και από φορολογικά θέματα.

δ) Φορολογική πολιτική και διοίκηση

- i) στήριξη για τη σύσταση ή την ενίσχυση δικαίων, διαφανών, αποτελεσματικών, προοδευτικών και βιώσιμων εγχώριων φορολογικών συστημάτων,
- ii) ενίσχυση των δυνατοτήτων παρακολούθησης σε αναπτυσσόμενες χώρες όσον αφορά τον αγώνα κατά της φοροδιαφυγής και των παράνομων χρηματοδοτικών ροών,
- iii) στήριξη της παραγωγής και της διάδοσης εργασιών για τη φορολογική απάτη και τις επιπτώσεις της, που έχουν πραγματοποιήσει εποπτικά όργανα, κοινοβούλια και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών,

- iv) υποστήριξη πολυμερών και περιφερειακών πρωτοβουλιών για τη φορολογική διοίκηση και τις φορολογικές μεταρρυθμίσεις,
 - v) στήριξη των αναπτυσσόμενων χωρών ώστε να συμμετέχουν αποτελεσματικότερα σε διεθνείς δομές και διαδικασίες για τη φορολογική συνεργασία,
 - vi) στήριξη στην συμπερίληψη των ανά χώρα και ανά σχέδιο ενημερώσεων στη νομοθεσία των χωρών εταίρων, ώστε να ενισχυθεί η διαφάνεια.
- ε) Καταπολέμηση της διαφθοράς
- i) παροχή βοήθειας σε χώρες εταίρους για την καταπολέμηση όλων των μορφών διαφθοράς, μεταξύ άλλων μέσω παρεμβάσεων, ευαισθητοποίησης και υποβολής αναφορών,
 - ii) ενίσχυση των δυνατοτήτων των ελεγκτικών και εποπτικών οργάνων και της δικαιοσύνης.
- στ) Κοινωνία των πολιτών και τοπικές αρχές.
- i) υποστήριξη της δημιουργίας υποδομής για οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, προκειμένου να ενισχυθεί η φωνή τους και η ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία ανάπτυξης και να προαχθεί ο πολιτικός, κοινωνικός και οικονομικός διάλογος,
 - ii) στήριξη της δημιουργίας ικανοτήτων για τις τοπικές αρχές και αξιοποίηση της εμπειρογνομosούνους τους προκειμένου να προαχθεί μια εδαφική προσέγγιση για την ανάπτυξη, καθώς και διαδικασίες αποκέντρωσης,
 - iii) προώθηση ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη συμμετοχή των πολιτών και τη δράση της κοινωνίας των πολιτών.
- ζ) Προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών
- i) προώθηση της χορήγησης πιστοποιητικών,
 - ii) υποστήριξη κατάλληλου και υγιούς επιπέδου διαβίωσης και της υγιούς ενηλικίωσης,
 - iii) διασφάλιση της παροχής βασικής εκπαίδευσης σε όλους.

II. Βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη για ανθρώπινη ανάπτυξη

- α) Υγεία, εκπαίδευση, κοινωνική προστασία, απασχόληση και πολιτισμός
- i) υποστήριξη τομεακών μεταρρυθμίσεων που αυξάνουν την πρόσβαση σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως σε υπηρεσίες ποιοτικής υγείας και εκπαίδευσης, με επίκεντρο τους σχετικούς ΑΣΧ και την πρόσβαση σε τέτοιες υπηρεσίες από φτωχές, περιθωριοποιημένες και ευαίσθητες ομάδες,
 - ii) ενίσχυση των τοπικών δυνατοτήτων για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων, περιφερειακών και τοπικών προκλήσεων μέσω, μεταξύ άλλων, της χρήσης τομεακής δημοσιονομικής στήριξης με εντατικοποιημένο πολιτικό διάλογο,
 - iii) ενίσχυση των συστημάτων υγείας, που θα αντιμετωπίζει μεταξύ άλλων την έλλειψη έμπειρων παρόχων υγειονομικών υπηρεσιών, δίκαιη χρηματοδότηση για την υγεία και δημιουργία φαρμάκων και εμβολίων που θα είναι οικονομικά περισσότερο προστά για τους φτωχούς,
 - iv) προώθηση της πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής της Πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου και του Προγράμματος δράσης της Διεθνούς Διάσκεψης για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη καθώς και των αποτελεσμάτων των αναθεωρητικών διασκέψεων και στο πλαίσιο αυτό προώθηση της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και των σχετικών με αυτήν δικαιωμάτων,
 - v) διασφάλιση της δέουσας παροχής προστιτού πόσιμου νερού καλής ποιότητας, επαρκούς αποχέτευσης και υγιεινής,
 - vi) ενίσχυση της στήριξης για ποιοτική εκπαίδευση και της ισότιμης πρόσβασης σε αυτήν,
 - vii) υποστήριξη της επαγγελματικής κατάρτισης για απασχολησιμότητα και δυνατότητα να διεξάγονται και να αξιοποιούνται τα πορίσματα ερευνών προς όφελος της βιώσιμης ανάπτυξης,
 - viii) υποστήριξη των εθνικών συστημάτων κοινωνικής προστασίας και των κατώτατων ορίων τους, περιλαμβανομένων των κοινωνικών συστημάτων υγειονομικής και συνταξιοδοτικής ασφάλισης, με επίκεντρο τη μείωση των ανισοτήτων,
 - ix) υποστήριξη της ατζέντας της αξιοπρεπούς εργασίας και προώθηση του κοινωνικού διαλόγου,
 - x) προαγωγή του διαπολιτισμικού διαλόγου, της πολιτισμικής πολυμορφίας και του σεβασμού της άνευ διακρίσεων αξιοπρέπειας όλων των πολιτισμών,
 - xi) προαγωγή της διεθνούς συνεργασίας για την τόνωση της συμβολής των βιομηχανιών πολιτιστικών αγαθών στην οικονομική μεγέθυνση των αναπτυσσόμενων χωρών, προκειμένου να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες που προσφέρει για την καταπολέμηση της φτώχειας, μεταξύ άλλων με την αντιμετώπιση ζητημάτων όπως η πρόσβαση στην αγορά και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

- β) Επιχειρηματικό περιβάλλον, περιφερειακή ολοκλήρωση και παγκόσμιες αγορές
- i) υποστήριξη της ανάπτυξης ενός ανταγωνιστικού τοπικού ιδιωτικού τομέα, περιλαμβανομένης της δημιουργίας τοπικής θεσμικής και επιχειρηματικής υποδομής,
 - ii) στήριξη για την ανάπτυξη τοπικών συστημάτων παραγωγής και τοπικών επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων των «πράσινων» επιχειρήσεων,
 - iii) προώθηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των συνεταιρισμών, και του δικαίου εμπορίου,
 - iv) προαγωγή της ανάπτυξης των τοπικών, εγχώριων και περιφερειακών αγορών, περιλαμβανομένων των αγορών περιβαλλοντικών αγαθών και υπηρεσιών,
 - v) στήριξη στις μεταρρυθμίσεις του νομοθετικού και του κανονιστικού πλαισίου και στην επιβολή τους,
 - vi) διευκόλυνση της πρόσβασης στις επιχειρήσεις και στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως οι μικροπιστώσεις και οι αποταμιεύσεις, η μικροασφάλιση και η μεταφορά πληρωμών,
 - vii) υποστήριξη της επιβολής διεθνών συμφωνημένων εργασιακών δικαιωμάτων,
 - viii) θέσπιση και βελτίωση νόμων και κτηματολογικών μητρώων για την προστασία των δικαιωμάτων έγγραφας και πνευματικής ιδιοκτησίας,
 - ix) προώθηση πολιτικών για την έρευνα και για την καινοτομία που συμβάλλουν στη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη,
 - x) προώθηση επενδύσεων που δημιουργούν βιώσιμη απασχόληση, μεταξύ άλλων μέσω δεσμευτικών μηχανισμών, με εστίαση της προσοχής στη χρηματοδότηση για εγχώριες εταιρείες και στη μόχλευση εγχώριων κεφαλαίων, ιδίως σε επίπεδο ΜΜΕ και στήριξη για την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου,
 - xi) βελτίωση της υποδομής τηρουμένων πλήρως των κοινωνικών και των περιβαλλοντικών προτύπων,
 - xii) προώθηση τομεακών προσεγγίσεων για βιώσιμες μεταφορές, καλύπτοντας της ανάγκες των χωρών εταίρων, διασφαλίζοντας την ασφάλεια των μεταφορών, την οικονομική προστιτότητα, την αποδοτικότητα και τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον,
 - xiii) σύμπραξη με τον ιδιωτικό τομέα για την ενίσχυση της κοινωνικά υπεύθυνης και βιώσιμης ανάπτυξης, προώθηση της κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευθύνης των εταιρειών, της λογοδοσίας και του κοινωνικού διαλόγου,
 - xiv) παροχή βοήθειας στις αναπτυσσόμενες χώρες στο εμπόριο και στις απόπειρες περιφερειακής και ηπειρωτικής ενσωμάτωσης, και παροχή βοήθειας για την ομαλή και σταδιακή ενσωμάτωσή τους στην παγκόσμια οικονομία,
 - xv) υποστήριξη πιο γενικευμένης πρόσβασης σε πληροφορίες και τεχνολογίες επικοινωνιών για τη γεφύρωση της ψηφιακής υστέρησης.
- γ) Βιώσιμη γεωργία, επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια
- i) συμβολή στην ενίσχυση της «ανθεκτικότητας» των αναπτυσσόμενων χωρών σε κρίσιμες καταστάσεις (όπως η έλλειψη πόρων και ανεφοδιασμού, η αστάθεια των τιμών) και αντιμετώπιση ανεπαρειών, παρέχοντας σε φτωχούς καλύτερη πρόσβαση στη γη, στην τροφή, στο νερό, στην ενέργεια και στη χρηματοδότηση χωρίς να βλάπτεται το περιβάλλον,
 - ii) υποστήριξη βιώσιμων γεωργικών πρακτικών και της σχετικής αγροτικής έρευνας και επικέντρωση στις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις και στους αγροτικούς βιοτικούς πόρους;
 - iii) υποστήριξη των γυναικών στη γεωργία,
 - iv) ενθάρρυνση της προσπάθειας των κυβερνήσεων να διευκολύνουν τις κοινωνικά και οικολογικά υπεύθυνες ιδιωτικές επενδύσεις,
 - v) υποστήριξη των στρατηγικών προσεγγίσεων για την επισιτιστική ασφάλεια, εστιάζοντας στη διαθεσιμότητα των τροφίμων, στην πρόσβαση σε αυτά, στις υποδομές, στην αποθήκευση και στη διατροφή,
 - vi) αντιμετώπιση του υποσιτισμού και της έλλειψης επισιτιστικής ασφάλειας με βασικές παρεμβάσεις σε καταστάσεις μετάβασης και αστάθειας,
 - vi) υποστήριξη της συμμετοχικής, αποκεντρωμένης και περιβαλλοντικά βιώσιμης εδαφικής ανάπτυξης ανά χώρα.
- δ) Βιώσιμη ενέργεια
- i) βελτίωση της πρόσβασης σε σύγχρονες, προσιτές, βιώσιμες, αποτελεσματικές, καθαρές και ανανεώσιμες υπηρεσίες ενέργειας,
 - ii) προώθηση τοπικών και περιφερειακών λύσεων για τη βιώσιμη ενέργεια και την αποκεντρωμένη παραγωγή ενέργειας.

- ε) Διαχείριση των φυσικών πόρων, περιλαμβανομένων του εδάφους, των δασών και των υδάτων και ειδικότερα:
- i) υποστήριξη εποπτικών διαδικασιών και οργάνων και στήριξη των μεταρρυθμίσεων των κυβερνήσεων που προάγουν τη βιώσιμη και διαφανή διαχείριση και διατήρηση των φυσικών πόρων,
 - ii) προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στο νερό, καθώς και ενοποιημένη διαχείριση των υδάτινων πόρων και των λεκανών απορροής ποταμών,
 - iii) προαγωγή της προστασίας και της βιώσιμης χρήσης των υπηρεσιών για τη βιολογική ποικιλομορφία και τα οικοσυστήματα,
 - iv) προώθηση των βιώσιμων μορφών παραγωγής και κατανάλωσης και της ασφαλούς και βιώσιμης διαχείρισης των χημικών ουσιών και των αποβλήτων, λαμβανομένων υπόψη των επιπτώσεών τους για την υγεία.
- στ) Κλιματική αλλαγή και περιβάλλον
- i) προώθηση της χρήσης πιο καθαρών τεχνολογιών, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αποδοτικότητας των πόρων με στόχο την επίτευξη ανάπτυξης χαμηλών εκπομπών, ενισχύοντας παράλληλα τα περιβαλλοντικά πρότυπα,
 - ii) βελτίωση της αντοχής των αναπτυσσόμενων χωρών στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής υποστηρίζοντας την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή με βάση το οικοσύστημα και μέτρα μετριασμού και μείωσης των κινδύνων από καταστροφές,
 - iii) υποστήριξη της εφαρμογής των σχετικών πολυμερών συμφωνιών για το περιβάλλον, ιδίως της ενίσχυσης της περιβαλλοντικής διάστασης στο θεσμικό πλαίσιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την προώθηση της προστασίας της βιοποικιλότητας,
 - iv) συμβολή προς χώρες εταίρους στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της μετακίνησης και μετανάστευσης συνεπεία της κλιματικής αλλαγής και ανακατασκευή κλιματικών εγκαταστάσεων για πρόσφυγες.

III. Άλλοι σημαντικοί τομείς για την ανάπτυξη

- α) Μετανάστευση και άσυλο
- i) υποστήριξη στοχευμένων προσπαθειών για πλήρη αξιοποίηση του συσχετισμού μεταξύ μετανάστευσης, κινητικότητας, απασχόλησης και μείωσης της φτώχειας, προκειμένου να καταστεί η μετανάστευση θετική δύναμη για την ανάπτυξη και να μειωθεί η «φυγή εγκεφάλων»,
 - ii) στήριξη στις αναπτυσσόμενες χώρες για την έγκριση μακροπρόθεσμων πολιτικών διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών, οι οποίες θα σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα των μεταναστών και των οικογενειών τους και θα προάγουν την κοινωνική τους προστασία.
- β) Σύνδεση της ανθρωπιστικής βοήθειας και της αναπτυξιακής συνεργασίας
- i) ανοικοδόμηση και αποκατάσταση, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, των περιφερειών και των χωρών που έχουν πληγεί από συγκρούσεις καθώς και από ανθρωπογενείς και φυσικές καταστροφές,
 - ii) διενέργεια μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δραστηριοτήτων με στόχο την αυτάρκεια και την ένταξη ή επανένταξη εκτοπισμένων πληθυσμών, οι οποίες θα συνδέουν την ανθρωπιστική βοήθεια, την αποκατάσταση και την ανάπτυξη.
- γ) Ανθεκτικότητα και μείωση του κινδύνου καταστροφών
- i) σε επισφαλείς καταστάσεις, στήριξη στην παροχή βασικών υπηρεσιών και στην οικοδόμηση νόμιμων, αποτελεσματικών και ανθεκτικών κρατικών θεσμών και ενεργής και οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, σε συνεργασία με τη σχετική χώρα,
 - ii) συμβολή στην πρόληψη ασταθών κυβερνήσεων, συγκρούσεων, φυσικών καταστροφών και άλλων τύπων κρίσεων μέσω της συνδρομής στις προσπάθειες των χωρών εταίρων και των περιφερειακών οργανώσεων να ενισχυθούν τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης καθώς και η ανάπτυξη δημοκρατικού κυβερνητικού και θεσμικού δυναμικού,
 - iii) ενίσχυση της ετοιμότητας στη μείωση των κινδύνων, την αντιμετώπιση και την πρόληψη καταστροφών και διαχείριση των συνεπειών των καταστροφών αυτών.
- δ) Ανάπτυξη και ασφάλεια, περιλαμβανομένης της πρόληψης συγκρούσεων
- i) αντιμετώπιση των θεμελιωδών αιτιών των βίαιων συγκρούσεων, περιλαμβανομένης της φτώχειας, της υποβάθμισης, της εκμετάλλευσης και της άνισης κατανομής και πρόσβασης σε γη και φυσικούς πόρους, της ασθενούς διακυβέρνησης, των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανισότητας μεταξύ των φύλων ως μέσων στήριξης της παρέμβασης σε συγκρούσεις και της επίλυσής τους και της δημιουργίας συνθηκών ειρήνης,
 - ii) προώθηση του διαλόγου, της συμμετοχής και της συμφιλίωσης με στόχο την προώθηση της ειρήνης και την αποφυγή κρουσμάτων βίας, σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές,
 - iii) ενίσχυση της συνεργασίας και των πολιτικών μεταρρυθμίσεων στους τομείς της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, του αγώνα κατά των ναρκωτικών και άλλων μορφών διακίνησης, περιλαμβανομένης της παράνομης εμπορίας ανθρώπων, της διαφθοράς και του ξεπλύματος χρήματος.

B. ΕΙΔΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Η συνδρομή της Ένωσης θα στηρίζει δράσεις και τομεακούς διαλόγους συναφείς με το άρθρο 5 και το παρόν παράρτημα μέρος Α και με το γενικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού. Δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στους τομείς που περιγράφονται κατωτέρω, αντανakλώντας τις από κοινού συμφωνηθείσες στρατηγικές.

I. Λατινική Αμερική

- α) ενθάρρυνση της κοινωνικής συνοχής, ιδίως της κοινωνικής ένταξης, της αξιοπρεπούς εργασίας και της δικαιοσύνης, της ισότητας των φύλων και της χειραφέτησης των γυναικών·
- β) αντιμετώπιση ζητημάτων διακυβέρνησης και στήριξη των πολιτικών μεταρρυθμίσεων, ιδίως στους τομείς που αφορούν τις κοινωνικές πολιτικές, τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών και τη φορολογία, την ασφάλεια (συμπεριλαμβανομένων των ναρκωτικών, της εγκληματικότητας και της διαφθοράς), την ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης, των δημόσιων θεσμών σε τοπικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (που περιλαμβάνει καινοτόμους μηχανισμούς για την τεχνική συνεργασία, όπως ο TAIEX (Technical Assistance and Information Exchange) και οι αδελοφοποιήσεις, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που περιλαμβάνουν τα δικαιώματα των μειονοτήτων, των αυτοχθόνων πληθυσμών και των ανθρώπων αφρικανικής καταγωγής, το σεβασμό των θεμελιωδών εργασιακών κανόνων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), το περιβάλλον, την καταπολέμηση των διακρίσεων, την καταπολέμηση της σεξουαλικής βίας, της βίας λόγω φύλου και της βίας εις βάρος παιδιών και την καταπολέμηση της παραγωγής, κατανάλωσης και διακίνησης ναρκωτικών·
- γ) στήριξη μιας ενεργής, οργανωμένης και ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών και ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου μέσω της στήριξης των κοινωνικών εταίρων·
- δ) ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής ιδίως με τη δημιουργία και ενίσχυση βιώσιμων συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας, περιλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης, και της δημοσιονομικής μεταρρύθμισης, ενίσχυση της ικανότητας των φορολογικών συστημάτων και της καταπολέμησης της απάτης και της φοροδιαφυγής, κάτι που συμβάλλει στην ενίσχυση της ισότητας και της διανομής του πλούτου·
- ε) στήριξη των λατινοαμερικάνικων χωρών με στόχο την κάλυψη των υποχρεώσεών τους για δέουσα επιμέλεια στους τομείς της πρόληψης, διερεύνησης, νομικής δίωξης, καταδίκης, αποκατάστασης και προσοχής των περιπτώσεων δολοφονιών γυναικών·
- στ) στήριξη διαφόρων διαδικασιών περιφερειακής ολοκλήρωσης και διασύνδεση υποδομών δικτύων, με διασφάλιση της συμπληρωματικότητας με δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και άλλους οργανισμούς·
- ζ) εξέταση της σύνδεσης ασφάλειας — ανάπτυξης·
- η) ενίσχυση της δυνατότητας παροχής οικουμενικής πρόσβασης σε ποιοτικές βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης·
- θ) στήριξη πολιτικών στον τομέα της εκπαίδευσης και της ανάπτυξης ενός κοινού φόρουμ τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Λατινικής Αμερικής·
- ι) αντιμετώπιση της οικονομικής αστάθειας και συμβολή στο διαρθρωτικό μετασχηματισμό με τη θέσπιση ισχυρών εταιρικών σχέσεων στους τομείς των σχέσεων ανοικτού και θεμιτού εμπορίου, των παραγωγικών επενδύσεων για περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης στην πράσινη οικονομία χωρίς αποκλεισμούς, τη μεταφορά γνώσης και τη συνεργασία για έρευνα, καινοτομία και τεχνολογία, καθώς και προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε όλες τις διαστάσεις της, με ιδιαίτερη έμφαση στις προκλήσεις των μεταναστευτικών ροών, της επισιτιστικής ασφάλειας (περιλαμβανομένης της βιώσιμης γεωργίας και αλιείας), της κλιματικής αλλαγής, των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας και της προστασίας και βελτίωσης της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένων των υδάτινων πόρων, του εδάφους και των δασών· στήριξη της ανάπτυξης των πολύ μικρών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ως κύρια πηγή της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, της ανάπτυξης και των θέσεων εργασίας· προώθηση της αναπτυξιακής βοήθειας για το εμπόριο, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Λατινικής Αμερικής μπορούν να επωφεληθούν από τις διεθνείς εμπορικές ευκαιρίες, λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές στο Σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων·
- ια) μετριασμός του αρνητικού αντικτύπου που θα έχει στην οικονομία πολλών χωρών της εν λόγω περιφέρειας ο αποκλεισμός τους από το Σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων·
- ιβ) εξασφάλιση της κατάλληλης παρακολούθησης για τα βραχυπρόθεσμα επείγοντα μέτρα σε σχέση με την ανάκαμψη μετά από καταστροφές ή κρίσεις τα οποία εφαρμόζονται μέσω άλλων μηχανισμών χρηματοδότησης.

II. Νότια Ασία**1) Προαγωγή της δημοκρατικής διακυβέρνησης**

- α) στήριξη δημοκρατικών διαδικασιών, ενθάρρυνση της ουσιαστικής δημοκρατικής διακυβέρνησης, ενίσχυση των δημόσιων θεσμών και οργανισμών (μεταξύ άλλων σε τοπικό επίπεδο), στήριξη της αποτελεσματικής αποκέντρωσης, της αναδιάρθρωσης του κράτους και των εκλογικών διαδικασιών·
- β) στήριξη για την ανάπτυξη μιας ενεργής, οργανωμένης και ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου μέσω της στήριξης των κοινωνικών εταίρων·

- γ) δημιουργία και ενίσχυση νόμιμων, αποτελεσματικών και υπεύθυνων δημόσιων οργανισμών, προώθηση θεσμικών και διοικητικών μεταρρυθμίσεων, της χρηστής διακυβέρνησης, της καταπολέμησης της διαφθοράς και της διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών, καθώς και στήριξη του κράτους δικαίου·
 - δ) ενίσχυση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, των μεταναστών, των αυτοχθόνων πληθυσμών και ευάλωτων ομάδων, καταπολέμηση των διακρίσεων, της σεξουαλικής βίας, της βίας λόγω φύλου και της βίας εις βάρος παιδιών και της εμπορίας ανθρώπων·
 - ε) προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσω της προώθησης θεσμικών μεταρρυθμίσεων (μεταξύ άλλων για τη χρηστή διακυβέρνηση και την καταπολέμηση της διαφθοράς, τη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών, τη φορολογία και τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης) και νομοθετικών, διοικητικών και κανονιστικών μεταρρυθμίσεων σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, ιδίως στα ευάλωτα κράτη και σε χώρες σε κατάσταση σύγκρουσης και μετά τις συγκρούσεις·
- 2) Προαγωγή της κοινωνικής ένταξης και της ανθρώπινης ανάπτυξης σε όλες τις διαστάσεις της
- α) ενθάρρυνση της κοινωνικής συνοχής, ειδικότερα της κοινωνικής ένταξης, της αξιοπρεπούς εργασίας και της δικαιοσύνης και της ισότητας των φύλων μέσω πολιτικών για την εκπαίδευση και την υγεία και άλλων κοινωνικών πολιτικών·
 - β) ενίσχυση της δυνατότητας παροχής οικουμενικής πρόσβασης σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης, βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση για όλους με στόχο την ενίσχυση της γνώσης, των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων — κατά περίπτωση — της αντιμετώπισης της ανισότητας και των διακρίσεων με βάση την εργασία και την καταγωγή, και ιδίως των διακρίσεων λόγω κοινωνικής τάξης (κάστας)·
 - γ) προώθηση της κοινωνικής προστασίας και ένταξης, της αξιοπρεπούς εργασίας και των θεμελιωδών κανόνων εργασίας, της δικαιοσύνης και της ισότητας των φύλων μέσω πολιτικών για την εκπαίδευση και την υγεία και άλλων κοινωνικών πολιτικών·
 - δ) προώθηση υπηρεσιών εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης και υγείας υψηλού επιπέδου και προσβάσιμων από όλους (συμπεριλαμβανομένων των κοριτσιών και των γυναικών)·
 - ε) στο πλαίσιο της σχέσης της ασφάλειας με την ανάπτυξη, καταπολέμηση της βίας λόγω φύλου και καταγωγής, της απαγωγής παιδιών, της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, της παραγωγής, κατανάλωσης και διακίνησης ναρκωτικών και άλλων μορφών παράνομου εμπορίου·
 - στ) δημιουργία εταιρικών σχέσεων προσανατολισμένων στην ανάπτυξη με άξονα τη γεωργία, τον ιδιωτικό τομέα, το εμπόριο, τις επενδύσεις, τη βοήθεια, τη μετανάστευση, την έρευνα, την καινοτομία και την τεχνολογία και την παροχή δημόσιων αγαθών, με στόχο τη μείωση της φτώχειας και την κοινωνική ένταξη·
- 3) Στήριξη της αειφόρου ανάπτυξης, βελτίωση της αντοχής των κοινωνιών της νότιας Ασίας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών καταστροφών·
- α) προώθηση βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και βιοτικών πόρων, ολοκληρωμένης αγροτικής ανάπτυξης, αειφόρου γεωργίας και δασοκομίας, επισιτιστικής ασφάλειας και διατροφής·
 - β) προώθηση της βιώσιμης χρησιμοποίησης των φυσικών πόρων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, προστασία της βιοποικιλότητας, διαχείριση των υδάτινων πόρων και των αποβλήτων, προστασία του εδάφους και των δασών·
 - γ) συμβολή στις προσπάθειες αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής μέσω της υποστήριξης μέτρων προσαρμογής, μετριασμού των επιπτώσεων και μείωσης του κινδύνου καταστροφών·
 - δ) στήριξη των προσπάθειών για βελτίωση της οικονομικής διαφοροποίησης, της ανταγωνιστικότητας και του εμπορίου, ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα με ιδιαίτερη έμφαση, στις πολύ μικρές επιχειρήσεις, στις ΜΜΕ και τους συνεταιρισμούς·
 - ε) προώθηση της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής καθώς και επενδύσεων σε καθαρές τεχνολογίες, βιώσιμες μορφές ενέργειας, τις μεταφορές, την αειφόρο γεωργία και αλιεία, την προστασία και βελτίωση της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένων των υδάτινων πόρων και των δασών, και τη δημιουργία κατάλληλων θέσεων απασχόλησης στην πράσινη οικονομία·
 - στ) στήριξη της ετοιμότητας αντιμετώπισης καταστροφών και της μακροπρόθεσμης αποκατάστασης μετά από καταστροφές, περιλαμβανομένου του τομέα της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας και της παροχής βοήθειας σε ανθρώπους που εγκατέλειψαν τις εστίες τους·
- 4) Στήριξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης και συνεργασίας
- α) ενθάρρυνση της περιφερειακής ολοκλήρωσης και συνεργασίας με τρόπο προσανατολισμένο προς την παραγωγή αποτελεσμάτων, μέσω της παροχής στήριξης στην περιφερειακή ολοκλήρωση και το διάλογο, συγκεκριμένα μέσω της Ένωσης της νότιας Ασίας για την περιφερειακή συνεργασία (SAARC) και προάγοντας τους αναπτυξιακούς στόχους της διαδικασίας της Κωνσταντινούπολης («στην καρδιά της Ασίας»)·
 - β) στήριξη της αποτελεσματικής διαχείρισης των συνόρων και της διασυνοριακής συνεργασίας για την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης των παραμεθόριων περιφερειών· καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της παραγωγής, κατανάλωσης και διακίνησης ναρκωτικών·
 - γ) στήριξη περιφερειακών πρωτοβουλιών σχετικά με τις σημαντικότερες μεταδοτικές ασθένειες· συμβολή στην πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων για την υγεία, συμπεριλαμβανομένων όσων οφείλονται στην αλληλεπίδραση μεταξύ ζώων, ανθρώπων και των διαφόρων περιβαλλόντων τους·

III. Βόρεια και νοτιοανατολική Ασία

1) Προαγωγή της δημοκρατικής διακυβέρνησης

- α) συμβολή στον εκδημοκρατισμό, δημιουργία και ενίσχυση νόμιμων, αποτελεσματικών και υπεύθυνων δημόσιων οργανισμών και φορέων και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσω της προώθησης θεσμικών μεταρρυθμίσεων (περιλαμβανομένης της χρηστής διακυβέρνησης και της καταπολέμησης της διαφθοράς, της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, της φορολογίας και της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης) και νομοθετικών, διοικητικών και κανονιστικών μεταρρυθμίσεων σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, ιδίως στα ευάλωτα κράτη και σε χώρες σε κατάσταση σύγκρουσης και μετά τις συγκρούσεις·
- β) ενίσχυση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και των αυτοχθόνων πληθυσμών, τήρηση των θεμελιωδών κανόνων εργασίας, καταπολέμηση των διακρίσεων, καταπολέμηση της σεξουαλικής βίας, της βίας λόγω φύλου και της βίας εις βάρος παιδιών, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών που εμπλέκονται σε ένοπλες συγκρούσεις, και αντιμετώπιση του προβλήματος της εμπορίας ανθρώπων·
- γ) στήριξη της αρχιτεκτονικής ανθρωπίνων δικαιωμάτων της ASEAN (Association of Southeast Asian Nations) και ειδικότερα του έργου της Διακυβερνητικής Επιτροπής της ASEAN για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα·
- δ) δημιουργία και ενίσχυση νόμιμων, αποτελεσματικών και υπεύθυνων δημόσιων θεσμών και οργανισμών·
- ε) στήριξη μιας ενεργής, οργανωμένης και ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών και ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου μέσω της στήριξης των κοινωνικών εταίρων·
- στ) στήριξη των προσπάθειών της περιφέρειας να ενισχύσει τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και την ασφάλεια των πολιτών, μεταξύ άλλων μέσω μεταρρυθμίσεων των τομέων της δικαιοσύνης και ασφάλειας, και να προαγάγει το διεθνικό και διαδερσκευτικό διάλογο και τις ειρηνευτικές διαδικασίες·
- ζ) στο πλαίσιο της σχέσης της ασφάλειας με την ανάπτυξη, καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, της παραγωγής, κατανάλωσης και διακίνησης ναρκωτικών και άλλων μορφών παράνομου εμπορίου και στήριξη της αποτελεσματικής διαχείρισης των συνόρων και της διασυνοριακής συνεργασίας για την προώθηση βιώσιμης οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης στις παραμεθόριες περιοχές· στήριξη για δραστηριότητες άρσης ναρκοπεδίων.

2) Προαγωγή της κοινωνικής ένταξης και της ανθρώπινης ανάπτυξης σε όλες τις διαστάσεις της

- α) ενθάρρυνση της κοινωνικής συνοχής, ιδίως της κοινωνικής ένταξης, της αξιοπρεπούς εργασίας και της δικαιοσύνης και ισότητας των φύλων·
- β) ενίσχυση της δυνατότητας παροχής οικουμενικής πρόσβασης σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης· βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση για όλους με στόχο την ενίσχυση της γνώσης, των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων — κατά περίπτωση — της αντιμετώπισης της ανισότητας και των διακρίσεων με βάση την εργασία και την καταγωγή, και ειδικότερα των διακρίσεων λόγω κοινωνικής τάξης (κάστας)·
- γ) δημιουργία εταιρικών σχέσεων προσανατολισμένων στην ανάπτυξη με άξονα τη γεωργία, τον ιδιωτικό τομέα, το εμπόριο, τις επενδύσεις, τη βοήθεια, τη μετανάστευση, την έρευνα, την καινοτομία και την τεχνολογία και την παροχή δημόσιων αγαθών, με στόχο τη μείωση της φτώχειας και την κοινωνική ένταξη·
- δ) στήριξη των προσπαθειών που καταβάλλει η περιφέρεια για την πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων για την υγεία, συμπεριλαμβανομένων όσων οφείλονται στην αλληλεπίδραση μεταξύ ζώων, ανθρώπων και των διαφόρων περιβαλλόντων τους·
- ε) προώθηση της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, της δια βίου μάθησης και κατάρτισης (συμπεριλαμβανομένων της ανώτατης εκπαίδευσης, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης) και βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας·
- στ) προώθηση μιας πιο πράσινης οικονομίας και της αειφόρου ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, ιδίως στους τομείς της γεωργίας, της επισιτιστικής ασφάλειας και διατροφής, των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας και της προστασίας και βελτίωσης της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστήματος·
- ζ) στο πλαίσιο της σχέσης της ασφάλειας με την ανάπτυξη, καταπολέμηση της βίας λόγω φύλου και καταγωγής και της απαγωγής παιδιών.

3) Στήριξη της αειφόρου ανάπτυξης και βελτίωση της αντοχής των κοινωνιών της νοτιοανατολικής Ασίας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών καταστροφών

- α) στήριξη μέτρων για το μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, προώθηση της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής·
- β) στήριξη της περιφέρειας ώστε να εντάξει την προβληματική της κλιματικής αλλαγής στις στρατηγικές αειφόρου ανάπτυξης, να θεσπίσει πολιτικές και μέσα για την προσαρμογή και το μετριασμό, να αντιμετωπίσει τις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και να ενισχύσει τις μακροπρόθεσμες πρωτοβουλίες συνεργασίας και να μειώσει τα τρωτά σημεία έναντι των καταστροφών, καθώς και να υποστηρίξει το πολυτομεακό πλαίσιο της ASEAN για την κλιματική αλλαγή: γεωργία και δασοκομία με στόχο την επισιτιστική ασφάλεια (AFCC)·

- γ) ενόψει της αύξησης του πληθυσμού και της μεταβαλλόμενης καταναλωτικής ζήτησης στήριξη της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής καθώς και των επενδύσεων σε καθαρές τεχνολογίες, ειδικότερα σε περιφερειακό επίπεδο, βιώσιμες μορφές ενέργειας, τις μεταφορές, την αειφόρο γεωργία και αλιεία, την προστασία και βελτίωση της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένων των υδάτινων πόρων και των δασών, και τη δημιουργία κατάλληλων θέσεων απασχόλησης στην πράσινη οικονομία·
 - δ) σύνδεση αρωγής, αποκατάστασης και ανάπτυξης μέσω της εξασφάλισης της κατάλληλης παρακολούθησης για τα βραχυ-πρόθεσμα επείγοντα μέτρα σε σχέση με την ανάκαμψη μετά από καταστροφές ή κρίσεις τα οποία εφαρμόζονται μέσω άλλων μηχανισμών χρηματοδότησης· στήριξη της ετοιμότητας αντιμετώπισης καταστροφών και της μακροπρόθεσμης αποκατάστασης μετά από καταστροφές, περιλαμβανομένου του τομέα της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας και της παροχής βοήθειας σε ανθρώπους που εγκατέλειψαν τις εστίες τους.
- 4) Στήριξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης και συνεργασίας σε όλη τη βόρειο και νοτιοανατολική Ασία
- α) ενθάρρυνση της μεγαλύτερης περιφερειακής ολοκλήρωσης και συνεργασίας με τρόπο προσανατολισμένο προς την παραγωγή αποτελεσμάτων, μέσω της στήριξης της περιφερειακής ολοκλήρωσης και του διαλόγου·
 - β) στήριξη της κοινωνικοοικονομικής ολοκλήρωσης και της δυνατότητας διασύνδεσης της ASEAN, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των σχετικών με την ανάπτυξη στόχων της Οικονομικής Κοινότητας της ASEAN, του Γενικού Προγράμματος για τη δυνατότητα διασύνδεσης της ASEAN και των προοπτικών για μετά το 2015 (Post-2015 Vision)·
 - γ) προώθηση της βοήθειας σχετικά με το εμπόριο και της αναπτυξιακής βοήθειας για το εμπόριο, μεταξύ άλλων για να εξασφαλίζεται ότι οι πολύ μικρές και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις επωφελούνται από τις διεθνείς εμπορικές ευκαιρίες·
 - δ) κινητοποίηση χρηματοδότησης για βιώσιμες υποδομές και δίκτυα που ευνοούν την περιφερειακή ολοκλήρωση, την κοινωνική ένταξη και συνοχή και την αειφόρο μεγέθυνση, εξασφαλίζοντας παράλληλα συμπληρωματικότητα με δραστηριότητες που υποστηρίζονται από την ΕΤΕπ και άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς της Ένωσης καθώς και με άλλους θεσμικούς φορείς στον τομέα αυτό·
 - ε) ενθάρρυνση του διαλόγου μεταξύ οργανισμών και χωρών της ASEAN και της Ένωσης·
 - στ) στήριξη περιφερειακών πρωτοβουλιών σχετικά με τις σημαντικότερες μεταδοτικές ασθένειες· συμβολή στην πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων για την υγεία, συμπεριλαμβανομένων όσων οφείλονται στην αλληλεπίδραση μεταξύ ζώων, ανθρώπων και των διαφόρων περιβαλλόντων τους.

IV. Κεντρική Ασία

- α) ως πρωταρχικοί στόχοι, συμβολή στη βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, την κοινωνική συνοχή και τη δημοκρατία·
- β) στήριξη της επισιτιστικής ασφάλειας, πρόσβαση σε βιώσιμη ενεργειακή ασφάλεια, ύδρευση και αποχέτευση για τους τοπικούς πληθυσμούς· προώθηση και στήριξη της ετοιμότητας στην αντιμετώπιση καταστροφών και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή·
- γ) στήριξη των αντιπροσωπευτικών και δημοκρατικά εκλεγμένων κοινοβουλίων, προώθηση και στήριξη της χρηστής διακυβέρνησης και του εκδημοκρατισμού, της χρηστής διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών· στήριξη του κράτους δικαίου, με εύρυθμη λειτουργία των θεσμών και ουσιαστικό σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας των φύλων, στήριξη μιας ενεργής, οργανωμένης και ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών και ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου μέσω της στήριξης των κοινωνικών εταίρων·
- δ) προώθηση της αειφόρου οικονομικής ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, αντιμετώπιση κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων και στήριξη της καινοτομίας και της τεχνολογίας, της αξιοπρεπούς εργασίας, της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης, προώθηση της οικονομικής διαφοροποίησης με στήριξη των πολύ μικρών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ενισχύοντας την ανάπτυξη μιας ρυθμισμένης κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, του ανοικτού και θεμιτού εμπορίου και των επενδύσεων, περιλαμβανομένων κανονιστικών μεταρρυθμίσεων·
- ε) στήριξη της αποτελεσματικής διαχείρισης των συνόρων και της διασυνοριακής συνεργασίας για την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης των παραμεθόριων περιφερειών· στο πλαίσιο της σχέσης μεταξύ της ασφάλειας και της ανάπτυξης, καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και όλων των μορφών παράνομης εμπορίας, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της παραγωγής, κατανάλωσης ναρκωτικών και των αρνητικών επιπτώσεων τους, μεταξύ άλλων του HIV/AIDS·
- στ) προώθηση της διμερούς και περιφερειακής συνεργασίας, του διαλόγου και της ολοκλήρωσης, και με χώρες που καλύπτονται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας και άλλους μηχανισμούς της Ένωσης για τη στήριξη των πολιτικών μεταρρυθμίσεων, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας θεσμών, όταν ενδείκνυται, της τεχνικής βοήθειας (π.χ. TAIEX), της ανταλλαγής πληροφοριών και των αλληλοβοηθειών, καθώς και με ουσιαστικές επενδύσεις μέσω των κατάλληλων μηχανισμών για τη συγκέντρωση χρηματοδοτικών πόρων στους τομείς της εκπαίδευσης, του περιβάλλοντος και της ενέργειας, της ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές ρύπων/της αντοχής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής·
- ζ) ενίσχυση της δυνατότητας παροχής οικουμενικής πρόσβασης σε ποιοτικές βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης· υποστήριξη της πρόσβασης των πληθυσμών, ιδίως των νέων και των γυναικών, στην απασχόληση, μεταξύ άλλων με την παροχή στήριξης για τη βελτίωση της γενικής, της επαγγελματικής και της ανώτατης εκπαίδευσης.

V. Μέση Ανατολή

- α) αντιμετώπιση των ζητημάτων του εκδημοκρατισμού και της διακυβέρνησης (συμπεριλαμβανομένου του φορολογικού τομέα), του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας των φύλων, των θεμελιωδών ελευθεριών και της πολιτικής ισότητας, με στόχο να ενθαρρυνθούν οι πολιτικές μεταρρυθμίσεις, η καταπολέμηση της διαφθοράς και η διαφάνεια στη δικαστική διαδικασία και να οικοδομηθούν νομιμοποιημένοι, δημοκρατικοί, αποτελεσματικοί και υπεύθυνοι δημόσιοι θεσμοί και μια ενεργή, ανεξάρτητη και οργανωμένη κοινωνία των πολιτών· ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου μέσω της στήριξης των κοινωνικών εταίρων·
- β) στήριξη της κοινωνίας των πολιτών στον αγώνα της για την υπεράσπιση των θεμελιωδών ελευθεριών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών·
- γ) προώθηση της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς και ενθάρρυνση της κοινωνικής συνοχής και ανάπτυξης, ειδικότερα δημιουργία απασχόλησης, κοινωνική ένταξη, αξιοπρεπής εργασία και δικαιοσύνη και ισότητα των φύλων· ενίσχυση της δυνατότητας παροχής οικουμενικής πρόσβασης σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης· αντιμετώπιση, κατά περίπτωση, της ανισότητας και των διακρίσεων με βάση την εργασία και την καταγωγή, και ειδικότερα των διακρίσεων λόγω κοινωνικής τάξης (κάστας)·
- δ) στήριξη με σκοπό την αγωγή του πολίτη, ιδίως μέσω της κατάρτισης, της εκπαίδευσης και της συμμετοχής παιδιών, νέων και γυναικών·
- ε) προώθηση βιώσιμης οικονομικής μεταρρύθμισης και διαφοροποίησης, σχέσεων ανοικτού και θεμιτού εμπορίου, της ανάπτυξης μιας ρυθμισμένης και βιώσιμης κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, παραγωγικών και αειφόρων επενδύσεων στους κυριότερους τομείς (όπως η ενέργεια, με ιδιαίτερη έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας)·
- στ) προώθηση των καλών σχέσεων γειτονίας, της περιφερειακής συνεργασίας, του διαλόγου και της ολοκλήρωσης, και με χώρες οι οποίες καλύπτονται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας και τα κράτη του Κόλπου, τα οποία καλύπτονται από τον Μηχανισμό Εταιρικής Σχέσης και άλλους μηχανισμούς της Ένωσης, στηρίζοντας τις προσπάθειες ολοκλήρωσης στο εσωτερικό της περιοχής, π.χ. στους τομείς της οικονομίας, της ενέργειας, των υδάτων, των μεταφορών και των προσφύγων·
- ζ) προώθηση της αειφόρου και δίκαιης διαχείρισης των υδάτινων πόρων καθώς και της προστασίας τους·
- η) συμπλήρωση των πόρων που διατίθενται βάσει του παρόντος κανονισμού με συνεπή εργασία και στήριξη μέσω άλλων μηχανισμών και πολιτικών της Ένωσης, οι οποίοι μπορεί να εστιάζουν στην πρόσβαση στην εσωτερική αγορά της Ένωσης, την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και την ευρύτερη περιφερειακή ολοκλήρωση·
- θ) στο πλαίσιο της σχέσης της ασφάλειας με την ανάπτυξη, καταπολέμηση της παραγωγής, κατανάλωσης και διακίνησης ναρκωτικών·
- ι) στο πλαίσιο της σχέσης μεταξύ της ανάπτυξης και της μετανάστευσης, διαχείριση της μετανάστευσης και παροχή βοήθειας σε εκτοπιζόμενους και πρόσφυγες.

VI. Λοιπές χώρες

- α) στήριξη της εδραίωσης μιας δημοκρατικής κοινωνίας, της χρηστής διακυβέρνησης, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας των φύλων, του κράτους δικαίου και συμβολή στη σταθερότητα και ολοκλήρωση της περιφέρειας και της ηπείρου· στήριξη μιας ενεργής, οργανωμένης και ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών και ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου μέσω της στήριξης των κοινωνικών εταίρων·
- β) παροχή στήριξης στις προσπάθειες προσαρμογής που είναι αποτέλεσμα της δημιουργίας διαφόρων ζωνών ελεύθερων συναλλαγών·
- γ) στήριξη της καταπολέμησης της φτώχειας, της ανισότητας και του αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης των βασικών αναγκών των κοινοτήτων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και της προώθησης της κοινωνικής συνοχής και των αναδιανεμητικών πολιτικών που στοχεύουν στη μείωση των ανισοτήτων·
- δ) ενίσχυση της δυνατότητας παροχής οικουμενικής πρόσβασης σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης·
- ε) βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας με ιδιαίτερη έμφαση στην ατζέντα της αξιοπρεπούς εργασίας της ΔΟΕ·
- στ) αντιμετώπιση της οικονομικής αστάθειας και συμβολή στο διαρθρωτικό μετασχηματισμό με έμφαση στην αξιοπρεπή απασχόληση μέσω της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης και μιας ενεργειακά αποδοτικής και βασίζομενης στις ανανεώσιμες πηγές οικονομίας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, με τη θέσπιση ισχυρών εταιρικών σχέσεων στους τομείς των σχέσεων θεμιτού εμπορίου, των παραγωγικών επενδύσεων για περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης στην πράσινη οικονομία χωρίς αποκλεισμούς, τη μεταφορά γνώσης και τη συνεργασία για την έρευνα, την καινοτομία και την τεχνολογία και την προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε όλες τις διαστάσεις της, με ιδιαίτερη έμφαση στις προκλήσεις των μεταναστευτικών ροών, της στέγασης, της επισιτιστικής ασφάλειας (περιλαμβανομένης της βιώσιμης γεωργίας και αλιείας), της κλιματικής αλλαγής, των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας και της προστασίας και βελτίωσης της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένων των υδάτινων πόρων και του εδάφους·
- ζ) αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας και της βίας λόγω φύλου και των προβλημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένου του HIV/AIDS και των επιπτώσεών του στην κοινωνία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΤΟΜΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Α. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Το πρόγραμμα για τα παγκόσμια δημόσια αγαθά και τις προκλήσεις αποσκοπεί στην ενίσχυση της συνεργασίας, της ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών και των ικανοτήτων των χωρών εταίρων, με σκοπό να συμβάλει στην εξάλειψη της φτώχειας, στην κοινωνική συνοχή και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Το πρόγραμμα απορρέει από τους ακόλουθους τομείς συνεργασίας, εξασφαλίζοντας τη μέγιστη συνέργεια μεταξύ τους λόγω της ισχυρής διασύνδεσής τους.

I. Περιβάλλον και κλιματική αλλαγή

- α) συμβολή στην εξωτερική διάσταση των ενωσιακών πολιτικών για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή τηρουμένων πλήρως των βασικών αρχών της πολιτικής για τη συνοχή στην ανάπτυξη και άλλων αρχών που κατοχυρώνονται στη ΣΛΕΕ·
- β) προσπάθεια παροχής βοήθειας στις αναπτυσσόμενες χώρες ώστε να επιτύχουν τους ΑΣΧ, ή οιοδήποτε μεταγενέστερο πλαίσιο εγκρίνεται από την Ένωση και τα κράτη μέλη της, που συνδέονται με τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων και τη βιωσιμότητα του περιβάλλοντος·
- γ) υλοποίηση πρωτοβουλιών της Ένωσης και συμφωνημένων δεσμεύσεων σε διεθνές και περιφερειακό επίπεδο ή/και διασυνοριακού χαρακτήρα, ιδίως στους τομείς της κλιματικής αλλαγής, μέσω της προώθησης στρατηγικών ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή που να αποσκοπούν σε χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, δίνοντας προτεραιότητα στις στρατηγικές προώθησης της βιοοικολογίας, της προστασίας των οικοσυστημάτων και των φυσικών πόρων, της βιώσιμης διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των ωκεανών, της ξηράς, των υδάτινων πόρων, της αλιείας και των δασών (λόγου χάρι μέσω μηχανισμών όπως οι συμφωνίες FLEGT), της ερμηνείας, της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτινων πόρων, της ασφαλούς διαχείρισης χημικών και αποβλήτων, της επάρκειας των πόρων και της πράσινης οικονομίας·
- δ) μεγαλύτερη ολοκλήρωση και εξορθολογισμός των στόχων σε σχέση με την κλιματική αλλαγή και των περιβαλλοντικών στόχων στα πλαίσια της αναπτυξιακής συνεργασίας της Ένωσης, μέσω στήριξης εργασιών μεθοδολογίας και έρευνας σε και από τις αναπτυσσόμενες χώρες που περιλαμβάνουν μηχανισμούς παρακολούθησης, αναφοράς και επαλήθευσης, χαρτογράφηση οικοσυστημάτων, εκτίμηση και αποτίμηση, βελτίωση της περιβαλλοντικής εμπειρογνομοσύνης και προώθηση καινοτόμων δράσεων και της συνοχής της πολιτικής·
- ε) ενίσχυση της περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και στήριξη της διαμόρφωσης πολιτικής σε διεθνές επίπεδο για τη βελτίωση της συνοχής και της αποτελεσματικότητας της παγκόσμιας διακυβέρνησης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, με στήριξη της περιβαλλοντικής παρακολούθησης και αξιολόγησης σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο και με προώθηση της αποτελεσματικής συμμόρφωσης και εκτελεστικών μέτρων στις αναπτυσσόμενες χώρες για τις πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες·
- στ) Ενσωμάτωση τόσο της διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών όσο και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στον σχεδιασμό της ανάπτυξης και τις επενδύσεις, και προώθηση της υλοποίησης στρατηγικών που στοχεύουν στη μείωση του κινδύνου καταστροφών, όπως είναι η προστασία των οικοσυστημάτων και η αποκατάσταση των υγροτόπων·
- ζ) Αναγνώριση της αποφασιστικής σημασίας της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στις πολιτικές για την κλιματική αλλαγή με προώθηση των μικρών γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων ως αυτόνομες στρατηγικές προσαρμογής και μετριασμού στον Νότο καθώς χρησιμοποιούν με βιώσιμο τρόπο φυσικούς πόρους όπως είναι οι υδάτινοι πόροι και οι βοσκότοποι.

II. Βιώσιμη ενέργεια

- α) προώθηση της πρόσβασης σε αξιόπιστες υπηρεσίες ασφαλούς, προσιτής, φιλικής προς το κλίμα και βιώσιμης ενέργειας, ως βασικού μοχλού για την εξάλειψη της φτώχειας και για την χωρίς αποκλεισμούς μεγέθυνση και ανάπτυξη, με ειδική έμφαση στη χρήση τοπικών και περιφερειακών ανανεώσιμων ενεργειακών πηγών και εξασφάλιση της πρόσβασης σε φτωχούς πληθυσμούς και κατοίκους απομακρυσμένων περιοχών·
- β) ενίσχυση της μεγαλύτερης χρήσης τεχνολογιών ανανεώσιμης ενέργειας, ιδίως των αποκεντρωμένων προσεγγίσεων, καθώς και της ενεργειακής απόδοσης και προώθηση στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές ρύπων·
- γ) προώθηση της ενεργειακής ασφάλειας στις χώρες εταίρους και τις τοπικές κοινότητες μέσω, για παράδειγμα, της διαφοροποίησης των πηγών και οδών μεταφοράς, της αντιμετώπισης των ζητημάτων μεταβλητότητας των τιμών, των δυνατοτήτων μείωσης εκπομπών, της βελτίωσης των αγορών και της ενίσχυσης των ενεργειακών και ειδικότερα των ηλεκτρικών διασυνδέσεων και του εμπορίου.

III. Ανθρώπινη ανάπτυξη, μεταξύ άλλων αξιοπρεπής εργασία, κοινωνική δικαιοσύνη και πολιτισμός**α) Υγεία**

- i) βελτίωση της υγείας και της ευζωίας των ανθρώπων στις αναπτυσσόμενες χώρες με στήριξη της χωρίς αποκλεισμούς και οικογενειακής πρόσβασης σε βασικές δημόσιες υγειονομικές εγκαταστάσεις, αγαθά και υπηρεσίες με συνεχή φροντίδα από το στάδιο της πρόληψης έως αυτό της υποστήριξης μετά από την περιθάλψη, καθώς και της ισότιμης παροχής και της ικανοποιητικής ποιότητάς τους με έμφαση ιδίως στις ανάγκες των προσώπων που ανήκουν σε μειονεκτικές και ευπαθείς ομάδες·
- ii) στήριξη και διαμόρφωση του πολιτικού θεματολογίου παγκόσμιων πρωτοβουλιών για άμεσο σημαντικό όφελος στις χώρες εταίρους, με γνώμονα την παραγωγή αποτελεσμάτων, την αποτελεσματικότητα της βοήθειας και τις επιπτώσεις στα συστήματα υγείας, στηρίζοντας τη συμμετοχή των χωρών εταίρων σε αυτές τις πρωτοβουλίες·
- iii) στήριξη ειδικών πρωτοβουλιών κυρίως σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο, με την ενίσχυση των συστημάτων υγείας και την παροχή βοήθειας στις χώρες ώστε να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν ασφαλείς, τεκμηριωμένες και βιώσιμες εθνικές πολιτικές υγείας σε τομείς προτεραιότητας, όπως είναι η υγεία των παιδιών και των μητέρων, καθώς και ο εμβολιασμός και η αντιμετώπιση των παγκόσμιων απειλών κατά της υγείας (όπως ο ιός HIV/AIDS, η φυματίωση, η ελονοσία, άλλες ασθένειες που συνδέονται με τη φτώχεια και οι παραμελημένες ασθένειες)·
- iv) προώθηση της πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής της Πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου και του Προγράμματος δράσης της Διεθνούς Διάσκεψης για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη καθώς και των αποτελεσμάτων των αναθεωρητικών διασκέψεων και στο πλαίσιο αυτό προώθηση της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και των συναφών δικαιωμάτων·
- v) προώθηση, παροχή και επέκταση των βασικών υπηρεσιών και της ψυχολογικής υποστήριξης για θύματα βίας, ιδίως γυναίκες και παιδιά.

β) Εκπαίδευση, γνώση και δεξιότητες

- i) Στήριξη της επίτευξης διεθνώς συμφωνημένων στόχων στην εκπαίδευση μέσω παγκόσμιων πρωτοβουλιών και εταιρικών σχέσεων, με ειδική έμφαση στην προώθηση της γνώσης, των δεξιοτήτων και αξιών για τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη·
- ii) προώθηση της ανταλλαγής εμπειριών, ορθών πρακτικών και καινοτομίας, βάσει μιας ισορροπημένης προσέγγισης της ανάπτυξης εκπαιδευτικών συστημάτων·
- iii) βελτίωση της ίσης πρόσβασης στην εκπαίδευση και της ποιότητας της, ιδίως των προσώπων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, των μεταναστών, των γυναικών και των κοριτσιών, προσώπων που ανήκουν σε θρησκευτικές μειονότητες, ανθρώπων με αναπηρίες, ανθρώπων που ζουν σε ευάλωτες συνθήκες και σε χώρες που απέχουν περισσότερο από την επίτευξη των παγκόσμιων στόχων, και βελτίωση της περάτωσης της βασικής εκπαίδευσης και της μετάβασης στον κατώτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

γ) Ισότητα των φύλων, χειραφέτηση των γυναικών και προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών:

- i) στήριξη προγραμμάτων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής χειραφέτησης, του ηγετικού ρόλου και της ίσης πολιτικής συμμετοχής των γυναικών και κοριτσιών·
- ii) στήριξη εθνικών, περιφερειακών και παγκόσμιων πρωτοβουλιών για την ένταξη της ισότητας των φύλων και της χειραφέτησης των γυναικών και κοριτσιών σε πολιτικές, σχέδια και προϋπολογισμούς, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών, περιφερειακών και εθνικών πλαισίων ανάπτυξης και στο θεματολόγιο που αφορά την αποτελεσματικότητα της βοήθειας, ώστε να εκριζωθούν οι πρακτικές προγεννητικής επιλογής του φύλου που βασίζονται σε προκαταλήψεις λόγω φύλου·
- iii) αντιμετώπιση της σεξουαλικής και σεξιστικής βίας και στήριξη των θυμάτων αυτής.

δ) Νέοι και παιδιά:

- i) καταπολέμηση κάθε μορφής εμπορίας παιδιών και άσκησης βίας κατά των παιδιών και κακομεταχείρισής τους καθώς και όλων των μορφών παιδικής εργασίας, καταπολέμηση των γάμων ανηλίκων και προαγωγή πολιτικών που λαμβάνουν υπόψη την ιδιαίτερη ευπάθεια και τις ιδιαίτερες δυνατότητες των παιδιών και των νέων, προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων τους, περιλαμβανομένης της εγγραφής στα ληξιαρχικά μητρώα, της εκπαίδευσής τους, της υγείας τους και των μέσων επιβίωσής τους, με αφετηρία τη συμμετοχή και τη χειραφέτησή τους,
- ii) ενίσχυση της δυνατότητας των αναπτυσσόμενων χωρών να προάγουν πολιτικές προς όφελος των παιδιών και των νέων και προώθηση του ρόλου των παιδιών και των νέων ως φορέων ανάπτυξης,
- iii) στήριξη της ανάπτυξης συγκεκριμένων στρατηγικών και παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση ιδιαίτερων προβλημάτων και προκλήσεων που θίγουν παιδιά και νέους, ιδίως στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και της απασχόλησης, λαμβανομένων υπόψη κατά τον καλύτερο τρόπο των συμφερόντων τους σε όλες τις σχετικές δράσεις.

ε) Απαγόρευση διακρίσεων

- i) στήριξη τοπικών, περιφερειακών, εθνικών και παγκόσμιων πρωτοβουλιών για την προώθηση της καταπολέμησης των διακρίσεων λόγω φύλου, ταυτότητας του φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, κάστας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ασθένειας, ηλικίας και γενετήσιου προσανατολισμού μέσω της ανάπτυξης πολιτικών, σχεδίων και προϋπολογισμών, καθώς και μέσω της ανταλλαγής ορθών πρακτικών και πραγματογνωμοσύνης·
- ii) διασφάλιση ευρύτερου διαλόγου σχετικά με το θέμα της καταπολέμησης των διακρίσεων και της προστασίας των φορέων υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

στ) Απασχόληση, δεξιότητες, κοινωνική προστασία και κοινωνική ένταξη:

- i) στήριξη υψηλής παραγωγικότητας και αξιοπρεπούς απασχόλησης, ιδίως μέσω της στήριξης ασφαλών πολιτικών και στρατηγικών απασχόλησης και εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης για τη δυνατότητα απασχόλησης σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και τις προοπτικές, συνθηκών εργασίας που περιλαμβάνουν την άτυπη οικονομία, την προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας με βάση τους βασικούς κανόνες εργασίας της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), και μέσω της καταπολέμησης της παιδικής εργασίας, και του κοινωνικού διαλόγου καθώς και διευκόλυνση της κινητικότητας των εργαζομένων με τον σεβασμό και την προώθηση των δικαιωμάτων των μεταναστών·
- ii) ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής ιδίως με τη δημιουργία και ενίσχυση βιώσιμων συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας, περιλαμβανομένων των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης για όσους ζουν σε συνθήκες φτώχειας, και της δημοσιονομικής μεταρρύθμισης, ενίσχυση της ικανότητας των φορολογικών συστημάτων και της καταπολέμησης της απάτης και της φοροδιαφυγής, κάτι που συμβάλλει στην ενίσχυση της ισότητας και της διανομής του πλούτου·
- iii) ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και της ισότητας των φύλων με συνεργασία για δίκαιη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, απασχόληση για όλους, ενδυνάμωση και σεβασμός των δικαιωμάτων ειδικών ομάδων, ιδίως των μεταναστών, των παιδιών και των νέων, των ατόμων με αναπηρίες, των γυναικών, των αυτοχθόνων πληθυσμών και των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι όλες αυτές οι ομάδες θα μπορούν να συμμετέχουν και όντως θα συμμετέχουν και θα επωφελούνται από τη δημιουργία πλούτου και την πολιτισμική πολυμορφία.

ζ) Ανάπτυξη, απασχόληση και συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα

- i) Προώθηση δράσεων που αποσκοπούν στη δημιουργία περισσότερων και βελτιωμένων θέσεων εργασίας με την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας και αξιοπιστίας των τοπικών μικροεπιχειρήσεων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων και ενσωμάτωσή τους στην τοπική, περιφερειακή και παγκόσμια οικονομία, ώστε να βοηθηθούν οι αναπτυσσόμενες χώρες να ενταχθούν σε περιφερειακά και πολυμερή συστήματα εμπορίου,
- ii) ανάπτυξη τοπικής βιοτεχνίας, χρήσιμης στη διαφύλαξη της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς,
- iii) ανάπτυξη ενός κοινωνικά και οικολογικά υπεύθυνου τοπικού ιδιωτικού τομέα και βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος,
- iv) προώθηση αποδοτικής οικονομικής πολιτικής που να στηρίζει την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και των τοπικών βιομηχανιών προς την κατεύθυνση διαδικασιών που οδηγούν στην πράσινη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία, την επάρκεια πόρων και τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή.
- v) Προώθηση της χρήσης ηλεκτρονικών επικοινωνιών ως εργαλείου στήριξης της ανάπτυξης υπέρ των φτωχών σε όλους τους τομείς, με στόχο να γεφρωθεί το ψηφιακό χάσμα ανάμεσα στις ανεπτυγμένες και τις βιομηχανοποιημένες χώρες και στο εσωτερικό των αναπτυσσόμενων χωρών, ώστε να επιτευχθεί ένα επαρκές πολιτικό και κανονιστικό πλαίσιο σε αυτόν τον τομέα, και να προωθηθεί η αναγκαία υποδομή και η χρήση υπηρεσιών και εφαρμογών που βασίζονται στις τεχνολογίες πληροφοριών και τηλεπικοινωνιών.
- vi) προώθηση της χρηματοπιστωτικής ένταξης με στήριξη της πρόσβασης σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και της αποτελεσματικής χρήσης τους, όπως είναι οι μικροπιστώσεις και αποταμιεύσεις, η μικροασφάλιση και η μεταφορά πληρωμών, από μικροεπιχειρήσεων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων και νοικοκυριά, ιδιαίτερα από μειονεκτικές και ευπαθείς ομάδες.

η) Πολιτισμός

- i) προαγωγή του διαπολιτισμικού διαλόγου, της πολιτισμικής πολυμορφίας και σεβασμός της ίσης αξιοπρέπειας όλων των πολιτισμών,
- ii) προαγωγή της διεθνούς συνεργασίας για την τόνωση της συμβολής των βιομηχανιών πολιτιστικών αγαθών στην οικονομική μεγέθυνση των αναπτυσσόμενων χωρών, προκειμένου να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες που προσφέρει για την καταπολέμηση της φτώχειας, μεταξύ άλλων με την αντιμετώπιση ζητημάτων όπως η πρόσβαση στην αγορά και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.
- iii) προώθηση του σεβασμού για τις κοινωνικές, πολιτιστικές και πνευματικές αξίες των αυτοχθόνων πληθυσμών και των μειονοτήτων ώστε να τονωθεί η ισότητα και η δικαιοσύνη στις πολυεθνικές κοινωνίες, σύμφωνα με τα καθολικά ανθρώπινα δικαιώματα των οποίων δικαιούνται να απολαύουν όλοι, περιλαμβανομένων των αυτοχθόνων πληθυσμών και των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες,
- iv) στήριξη του πολιτιστικού τομέα ως πολλά υποσχόμενου για την ανάπτυξη και μεγέθυνση.

IV. Η επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια και η βιώσιμη γεωργία

Ο παρών τομέας συνεργασίας ενισχύει τη συνεργασία, την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών και τις ικανότητες των χωρών εταίρων όσον αφορά τους τέσσερις πυλώνες της επισιτιστικής ασφάλειας μέσω προσέγγισης ευαισθητοποιημένης για την ισότητα των φύλων: διαθεσιμότητα τροφίμων (παραγωγή), πρόσβαση (μεταξύ άλλων γαίες, υποδομές για τη μεταφορά τροφίμων από περιοχές με πλεόνασμα σε περιοχές με ελλείμματα, αγορές, δημιουργία αποθεματικού εγχώριων προϊόντων, δίκτυα ασφαλείας), χρήση (διατροφικές παρεμβάσεις με όρους κοινωνικής ευθύνης) και σταθερότητα, ενώ ασχολείται με το δίκαιο εμπόριο και δίνει προτεραιότητα σε πέντε διαστάσεις: γεωργική παραγωγή και κτηνοτροφία σε μικρές εκμεταλλεύσεις, επεξεργασία τροφίμων για τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας, διακυβέρνηση, περιφερειακή ολοκλήρωση και μηχανισμοί βοήθειας εύαλτων πληθυσμών, δια των εξής τρόπων:

- α) Προώθηση της ανάπτυξης της γεωργικής παραγωγής και της κτηνοτροφίας σε βιώσιμες μικρές εκμεταλλεύσεις, μέσω ασφαλών πρόσβασης στην τεχνολογία (περιλαμβανομένων των τεχνολογιών των πληροφοριών και της επικοινωνίας) βασισμένης στα οικοσυστήματα, σε χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, μέσω της αναγνώρισης, προώθησης και ενίσχυσης των τοπικών και αυτόνομων στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και μέσω υπηρεσιών γεωργικών εφαρμογών και τεχνικών υπηρεσιών, συστημάτων αγροτικής ανάπτυξης, και μέτρων παραγωγικών και υπεύθυνων επενδύσεων, σύμφωνα με διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές, βιώσιμης διαχείρισης της γης και των φυσικών πόρων, κατοχύρωσης των δικαιωμάτων της γης των πληθυσμών, υπό όλες τους τις μορφές και παρέχοντας πρόσβαση στη γη για τους τοπικούς πληθυσμούς, και μέσω της προστασίας της γενετικής πολυμορφίας, σε ένα ενθαρρυντικό οικονομικό περιβάλλον·
- β) στήριξη της διαμόρφωσης πολιτικής και διακυβέρνησης των σχετικών τομέων με περιβαλλοντική και κοινωνική υπευθυνότητα, του ρόλου των δημόσιων και μη δημόσιων φορέων στη ρύθμιση του τομέα και τη χρήση δημόσιων αγαθών, της ικανότητας οργάνωσης του τομέα, επαγγελματικών οργάνωσεων και οργανισμών·
- γ) ενίσχυση της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας, περιλαμβανομένης της προστασίας της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστημάτων, πολιτικών κλιματικής προσαρμογής, συστημάτων πληροφοριών, πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων και στρατηγικών όσον αφορά τη διατροφή εύαλτων πληθυσμών, τα οποία κινητοποιούν τους απαραίτητους πόρους για βασικές παρεμβάσεις που θα μπορούσαν να προλάβουν την πλειονότητα των περιπτώσεων υποσιτισμού·
- δ) ενίσχυση ασφαλών και βιώσιμων πρακτικών σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων και ζωοτροφών.

V. Μετανάστευση και άσυλο

Ο παρών τομέας συνεργασίας σκοπεύει στην ενίσχυση του πολιτικού διαλόγου, στη συνεργασία, στη ανταλλαγή τεχνολογίας και εμπειριών των χωρών εταίρων, των οργάνωσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών, προκειμένου να στηριχθεί η κινητικότητα ανθρώπων ως θετικό στοιχείο της ανθρώπινης ανάπτυξης. Ο παρών τομέας συνεργασίας, που βασίζεται σε μια προσέγγιση της μετανάστευσης με βάση όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, ατομικά, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά, θα αντιμετωπίσει τις προκλήσεις των μεταναστευτικών ροών, συμπεριλαμβανομένης της μετανάστευσης Νότου-Νότου, την κατάσταση των εύαλτων μεταναστών, όπως είναι οι ασυνόδευτοι ανήλικοι μετανάστες, τα θύματα παράνομης διακίνησης, οι αιτούντες άσυλο, οι μετανάστριες, και την κατάσταση των παιδιών, των γυναικών και των οικογενειών που παραμένουν στις χώρες προέλευσης, δια των εξής τρόπων:

- α) προώθηση του χειρισμού των ζητημάτων της μετανάστευσης σε όλα τα επίπεδα, εστιάζοντας ιδιαίτερα στις κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της μετανάστευσης, και αναγνωρίζοντας τον βασικό ρόλο των οργάνωσεων της κοινωνίας των πολιτών, περιλαμβανομένης της διασποράς, και των τοπικών αρχών όσον αφορά την αντιμετώπιση της μετανάστευσης ως ουσιώδες στοιχείο της αναπτυξιακής στρατηγικής·
- β) διασφάλιση καλύτερης διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών σε όλες τις διατάσεις τους, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση των ικανοτήτων των κυβερνήσεων και άλλων ενδιαφερομένων φορέων από χώρες εταίρους σε τομείς όπως: νόμιμη μετανάστευση και κινητικότητα· πρόληψη της παράνομης μετανάστευσης, παράνομη διακίνηση μεταναστών και εμπορία ανθρώπων· διευκόλυνση της βιώσιμης επιστροφής παράνομων μεταναστών και στήριξη της εθελούσιας επιστροφής και επανένταξης· ολοκληρωμένες ικανότητες διαχείρισης συνόρων· και διεθνής προστασία και άσυλο·
- γ) μεγιστοποίηση της αναπτυξιακής επίπτωσης της αυξημένης κινητικότητας των ανθρώπων σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο, και ειδικότερα της καλής διαχείρισης της μετανάστευσης εργατικού δυναμικού, βελτίωση των διαδικασιών ένταξης των μεταναστών στις χώρες προορισμού, προαγωγή και προστασία των δικαιωμάτων των μεταναστών και των οικογενειών τους, μέσω της στήριξης της διαμόρφωσης και εφαρμογής ασφαλών περιφερειακών και εθνικών μεταναστευτικών πολιτικών και πολιτικών για το άσυλο, μέσω της ένταξης της διάστασης της μετανάστευσης σε άλλες περιφερειακές και εθνικές πολιτικές και μέσω της στήριξης για τη συμμετοχή των οργάνωσεων των μεταναστών και των τοπικών αρχών στη χάραξη πολιτικής και στην παρακολούθηση των διαδικασιών εφαρμογής της πολιτικής αυτής·
- δ) ανάπτυξη κοινής αντιμετώπισης όσον αφορά τη σχέση μετανάστευσης και ανάπτυξης, περιλαμβανομένων των κοινωνικών και οικονομικών συνεπειών των κυβερνητικών πολιτικών, είτε αυτές αφορούν τον τομέα της μετανάστευσης, ασύλου ή άλλους τομείς·
- ε) ενίσχυση των ικανοτήτων χορήγησης ασύλου και υποδοχής σε χώρες εταίρους.

Ο παρών τομέας συνεργασίας θα υποστηρίζεται από το Ταμείο ασύλου, μετανάστευσης και ένταξης και το Ταμείο εσωτερικής ασφάλειας με πλήρη σεβασμό στην αρχή της συνοχής της αναπτυξιακής πολιτικής.

B. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της πρωτοβουλίας διαρθρωμένου διαλόγου της Επιτροπής και την προσήλωση της Ένωσης στις αρχές των ανθρώπινων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας, και της χρηστής διακυβέρνησης, στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών στις χώρες εταίρους και, εφόσον προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό, στην Ένωση, τις υποψήφιες χώρες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες. Αποσκοπεί στην κατοχύρωση ενός περιβάλλοντος που θα διευκολύνει τη συμμετοχή των πολιτών και τη δράση και συνεργασία της κοινωνίας των πολιτών, τις ανταλλαγές γνώσεων και εμπειριών και ικανοτήτων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών στις χώρες εταίρους για τη στήριξη των διεθνώς συμφωνημένων αναπτυξιακών στόχων.

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, «οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών» είναι μη κρατικοί, μη κερδοσκοπικοί φορείς που λειτουργούν σε ανεξάρτητη και υπόλογη βάση, περιλαμβάνουν δε: μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις που εκπροσωπούν αυτόχθονες πληθυσμούς, οργανώσεις που εκπροσωπούν εθνικές ή/και εθνοτικές μειονότητες, οργανώσεις διασποράς, οργανώσεις μεταναστών στις χώρες εταίρους, τοπικές εμπορικές ενώσεις και ομάδες πολιτών, συνεταιρισμοί, ενώσεις εργοδοτών και συνδικαλιστικές οργανώσεις (κοινωνικοί εταίροι), οργανώσεις που εκπροσωπούν οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα, οργανώσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς και της απάτης και την προάσπιση της χρηστής διακυβέρνησης, οργανώσεις των δικαιωμάτων των πολιτών και οργανώσεις για την καταπολέμηση των διακρίσεων, τοπικές οργανώσεις (περιλαμβανομένων των δικτύων) που δραστηριοποιούνται στην αποκεντρωμένη περιφερειακή συνεργασία και ολοκλήρωση, οργανώσεις καταναλωτών, οργανώσεις γυναικών και νεολαίας, περιβαλλοντικές οργανώσεις, οργανώσεις διδασκαλίας, πολιτιστικές, ερευνητικές και επιστημονικές οργανώσεις, πανεπιστήμια, εκκλησίες και θρησκευτικές ενώσεις και κοινότητες, μέσα μαζικής επικοινωνίας και μη κυβερνητικές ενώσεις κάθε μορφής και ανεξάρτητα ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων ανεξάρτητων πολιτικών ιδρυμάτων, που μπορούν να συμβάλουν στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος κανονισμού.

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού οι «τοπικές αρχές» περιλαμβάνουν ένα μεγάλο φάσμα φορέων σε επίπεδο κατώτερο από το εθνικό και κυβερνητικές υπηρεσίες, δηλαδή οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, κοινότητες, επαρχίες, κομητείες, περιφέρειες κλπ.

Το πρόγραμμα θα συμβάλει:

- α) σε μια χωρίς αποκλεισμούς και υπεύθυνη κοινωνία στις συνεργαζόμενες χώρες, μέσω ενισχυμένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών αρχών και της παροχής βασικών υπηρεσιών σε πληθυσμούς που έχουν ανάγκη·
- β) σε αυξημένο επίπεδο ευαισθητοποίησης στην Ευρώπη όσον αφορά ζητήματα ανάπτυξης και στην κινητοποίηση της κοινής γνώμης στην Ένωση, τις υποψήφιες χώρες και τις εν δυνάμει υποψήφιες χώρες, για τη μείωση της φτώχειας και την υλοποίηση βιώσιμων αναπτυξιακών στρατηγικών στις χώρες εταίρους·
- γ) σε αυξημένη ικανότητα των δικτύων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών, των χωρών της Ευρώπης και του Νότου, των πλατφορμών και συμμαχιών για τη διασφάλιση ενός ουσιαστικού και συνεχούς πολιτικού διαλόγου στον τομέα της ανάπτυξης και για την προώθηση της δημοκρατικής διακυβέρνησης.

Οι δυνητικές δραστηριότητες που θα στηρίζονται από αυτό το πρόγραμμα:

- α) παρεμβάσεις σε χώρες εταίρους οι οποίες στηρίζουν τις ευάλωτες και περιθωριοποιημένες ομάδες ανθρώπων παρέχοντας βασικές υπηρεσίες μέσω των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών αρχών·
- β) δράσεις που προορίζονται να ενισχύσουν τις ικανότητες των δικαιούχων φορέων, συμπληρωματικά προς τη στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος, με στόχο:
 - i) τη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη συμμετοχή των πολιτών και τη δράση της κοινωνίας των πολιτών και της ικανότητας των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών να συμμετέχουν αποτελεσματικά στη διαδικασία χάραξης πολιτικής και στην παρακολούθηση των διαδικασιών εφαρμογής της πολιτικής αυτής·
 - ii) να διευκολυνθεί η βελτίωση του διαλόγου και η καλύτερη διάδραση μεταξύ των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των τοπικών αρχών, του κράτους και άλλων αναπτυξιακών φορέων στο πλαίσιο της ανάπτυξης·
 - iii) την ενίσχυση της ικανότητας των τοπικών αρχών να συμμετέχουν αποτελεσματικά στην αναπτυξιακή διεργασία με την αναγνώριση του ειδικού ρόλου και των ιδιαιτεροτήτων τους·
- γ) την ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα ανάπτυξης, την ενθάρρυνση των πολιτών στο να γίνουν πιο ενεργοί και υπεύθυνοι και την προώθηση επίσημης και άτυπης εκπαίδευσης σχετικά με την ανάπτυξη στην Ένωση, στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες, με στόχο την εδραίωση της αναπτυξιακής πολιτικής στις κοινωνίες, τη συγκέντρωση μεγαλύτερης δημόσιας στήριξης για δράσεις που στοχεύουν στην καταπολέμηση της φτώχειας και την εγκαθίδρυση δικαιότερων σχέσεων μεταξύ αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών, τη μεγαλύτερη συνειδητοποίηση όσον αφορά τα θέματα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι αναπτυσσόμενες χώρες και οι λαοί τους και την προώθηση αφενός του δικαιώματος σε μια αναπτυξιακή διαδικασία, κατά την οποία όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες θα είναι πλήρως σεβαστά, και αφετέρου της κοινωνικής διάστασης της παγκοσμιοποίησης·
- δ) τον συντονισμό, την ανάπτυξη ικανοτήτων και τη θεσμική ενίσχυση των δικτύων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών, στο εσωτερικό των οργανώσεών τους και μεταξύ των διαφόρων τύπων ενδιαφερόμενων φορέων που δραστηριοποιούνται στον δημόσιο διάλογο για την ανάπτυξη και τον συντονισμό, την ανάπτυξη ικανοτήτων και τη θεσμική ενίσχυση των δικτύων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών αρχών και κεντρικών οργανώσεων των νότιων χωρών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΤΟΜΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΑΝΑΦΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Παναφρικανικό Πρόγραμμα στηρίζει τους στόχους και τις γενικές αρχές της στρατηγικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της Αφρικής και της Ένωσης. Προωθεί τις γενικές αρχές μιας εταιρικής σχέσης προσανατολισμένης στον άνθρωπο και την αρχή της «ενιαίας αντιμετώπισης της Αφρικής» καθώς και τη συνοχή ανάμεσα στο περιφερειακό και ηπειρωτικό επίπεδο. Εστιάζει σε δραστηριότητες διαπεριφερειακού, ηπειρωτικού και παγκόσμιου χαρακτήρα εντός και με την Αφρική και στηρίζει κοινές πρωτοβουλίες Αφρική-ΕΕ στην παγκόσμια σκηνή. Το πρόγραμμα παρέχει κυρίως στήριξη στα εξής πεδία της εταιρικής σχέσης:

- α) ειρήνη και ασφάλεια,
 - β) δημοκρατική διακυβέρνηση και ανθρώπινα δικαιώματα,
 - γ) εμπόριο, περιφερειακή ολοκλήρωση και υποδομή (περιλαμβανομένων των πρώτων υλών),
 - δ) ΑΣΧ και νέοι αναπτυξιακοί στόχοι που συμφωνούνται σε διεθνές επίπεδο για μετά το 2015,
 - ε) ενέργεια,
 - στ) κλιματική αλλαγή και περιβάλλον,
 - ζ) μετανάστευση, κινητικότητα και απασχόληση,
 - η) επιστήμες, κοινωνία της πληροφορίας και διάστημα,
 - θ) οριζόντια θέματα.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2014-2020

	(σε εκατομμύρια EUR)
Σύνολο	19 662
(1) Γεωγραφικά προγράμματα	11 809 ⁽¹⁾
α) Ανά γεωγραφική περιοχή	
i) Λατινική Αμερική	2 500
ii) Νότια Ασία	3 813
iii) Βόρεια και νοτιοανατολική Ασία	2 870
iv) Κεντρική Ασία	1 072
v) Μέση Ανατολή	545
vi) Λοιπές χώρες	251
β) Ανά τομέα συνεργασίας	
i) Ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία και χρηστή διακυβέρνηση:	τουλάχιστον 15 %
ii) Χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμη ανάπτυξη για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού:	τουλάχιστον 45 %
(2) Θεματικά προγράμματα	7 008
α) Παγκόσμια δημόσια αγαθά και προκλήσεις	5 101
i) Περιβάλλον και κλιματική αλλαγή ⁽²⁾	27 %
ii) Βιώσιμη ενέργεια	12 %
iii) Ανθρώπινη ανάπτυξη, μεταξύ άλλων αξιοπρεπής εργασία, κοινωνική δικαιοσύνη και πολιτισμός	25 %
Εκ των οποίων:	
— Υγεία	τουλάχιστον 40 %
— Εκπαίδευση, γνώση και δεξιότητες	τουλάχιστον 17,5 %
— Ισότητα των φύλων, γυναικεία χειραφέτηση και προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών-παιδιά και νέοι, αποφυγή διακρίσεων-απασχόληση, δεξιότητες, κοινωνική προστασία και κοινωνική ενσωμάτωση- μεγέθυνση, θέσεις εργασίας και δέσμευση του ιδιωτικού τομέα, πολιτισμός	τουλάχιστον 27,5 %
iv) Επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια και βιώσιμη γεωργία	29 %
v) Μετανάστευση και άσυλο	7 %
Τουλάχιστον το 50 % των κεφαλαίων, πριν από τη χρησιμοποίηση συστημάτων δεικτών βάσει της μεθοδολογίας του ΟΟΣΑ (σύστημα δεικτών του Ρίο), θα χρησιμοποιηθούν για στόχους που συνδέονται με τη δράση για το κλίμα και το περιβάλλον.	
β) Οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τοπικές αρχές	1 907
(3) Παναφρικανικό Πρόγραμμα	845

⁽¹⁾ Από τα οποία 758 εκατομμύρια EUR σε μη διατεθέντα κονδύλια

⁽²⁾ Καταρχήν, τα κεφάλαια θα κατανέμονται ισομερώς μεταξύ του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής.

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽¹⁾

Βάσει του άρθρου 14 της ΣΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πριν από τον προγραμματισμό του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020 και έπειτα από αρχικές διαβουλεύσεις με τους σχετικούς δικαιούχους, όπου απαιτείται. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά χώρα/περιφέρεια και, στο πλαίσιο μιας χώρας/περιφέρειας, με τις προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα και τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά προτεραιότητα για τα γεωγραφικά προγράμματα, καθώς και την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις θεματικές προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα, την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*), και την κατανομή της χρηματοδότησης για τις εν λόγω προτεραιότητες που προβλέπεται στα θεματικά προγράμματα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα λάβει υπόψη τη θέση που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επί του θέματος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την προετοιμασία της ενδιάμεσης επανεξέτασης και πριν από οποιαδήποτε ουσιώδη αναθεώρηση των εγγράφων προγραμματισμού κατά την περίοδο ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον κληθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα αναλύει σε ποιες περιπτώσεις ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα έγγραφα προγραμματισμού και θα παρέχει εξηγήσεις για οποιαδήποτε άλλη συνέχεια δόθηκε στον στρατηγικό διάλογο.

⁽¹⁾ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εκπροσωπηθεί στο επίπεδο του αρμόδιου Επιτρόπου.

(*) Κατά περίπτωση.

Δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο ii) του κανονισμού αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020

Όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο ii) του κανονισμού αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020, κατά τον χρόνο της έναρξης ισχύος του εν λόγω κανονισμού, οι ακόλουθες χώρες εταίροι θεωρούνται επιλέξιμες για διμερή συνεργασία, ως εξαιρετικές περιπτώσεις, μεταξύ άλλων και ενόψει της σταδιακής κατάργησης των αναπτυξιακών επιχορηγήσεων: Κούβα, Κολομβία, Ισημερινός, Περου και Νότια Αφρική.

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το άρθρο 5 του κανονισμού αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ζητήσει τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προτού προβεί σε αλλαγή του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο ii) του κανονισμού αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020.

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη χρηματοδότηση για βασικές υπηρεσίες

Ο κανονισμός αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020 θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα στην Ένωση να συμβάλλει στην υλοποίηση της κοινής ενωσιακής δέσμευσης για την παροχή συνεχούς στήριξης για ανθρώπινη ανάπτυξη με σκοπό τη βελτίωση της ζωής των ανθρώπων σύμφωνα με τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας. Τουλάχιστον το 20 % της χορηγούμενης δύναμης του εν λόγω κανονισμού βοήθειας θα κατανεμηθεί σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, με επίκεντρο την υγεία και την εκπαίδευση, και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αναγνωρίζοντας ότι κατά κανόνα θα πρέπει να υπάρχει κάποιος βαθμός ευελιξίας, όπως σε περιπτώσεις που αφορούν την παροχή έκτακτης βοήθειας. Τα δεδομένα που αφορούν την τήρηση της παρούσας δήλωσης θα συμπεριλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 13 του κανονισμού αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

Δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την αναστολή της συνδρομής που χορηγείται δυνάμει των μηχανισμών χρηματοδότησης

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σημειώνει ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II) δεν περιλαμβάνουν καμία ρητή αναφορά στη δυνατότητα αναστολής της συνδρομής σε περιπτώσεις όπου μια δικαιούχος χώρα δεν τηρεί τις βασικές αρχές που διατυπώνονται στις αντίστοιχες πράξεις, και ιδίως τις αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρεί ότι τυχόν αναστολή της συνδρομής που χορηγείται δυνάμει των εν λόγω μηχανισμών θα μπορούσε να επιφέρει μεταβολή του συνολικού χρηματοδοτικού καθεστώτος που έχει συμφωνηθεί στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως συννομοθέτης και ως ένα από τα δύο σκέλη της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής, έχει ως εκ τούτου το δικαίωμα να κάνει πλήρη χρήση των προνομίων του εν προκειμένω, εάν πρόκειται να ληφθεί τέτοια απόφαση.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 234/2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Μαρτίου 2014

σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207 παράγραφος 2, το άρθρο 209 παράγραφος 1 και το άρθρο 212 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήδη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ένωση θα πρέπει να προσπαδεί να αναπτύσσει σχέσεις και να δημιουργεί εταιρικές σχέσεις με τρίτες χώρες. Ο παρών κανονισμός αποτελεί ένα νέο και συμπληρωματικό μέσο που παρέχει άμεση στήριξη στις εξωτερικές πολιτικές της Ένωσης, διευρύνοντας τις εταιρικές σχέσεις συνεργασίας και τους διαλόγους πολιτικής σε τομείς και αντικείμενα πέραν της αναπτυξιακής συνεργασίας. Αξιοποιεί την πείρα που αποκτήθηκε με εκβιομηχανισμένες χώρες και υψηλού εισοδήματος χώρες και εδάφη με βάση τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1934/2006 του Συμβουλίου ⁽³⁾.
- (2) Το πεδίο συνεργασίας βάσει των γεωγραφικών προγραμμάτων με αναπτυσσόμενες χώρες, εδάφη και περιοχές δυνάμει του Μηχανισμού Αναπτυξιακής Συνεργασίας που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ περιορίστηκε σχεδόν αποκλειστικά στη χρηματοδότηση μέτρων για την επίτευξη των κριτηρίων της δημόσιας αναπτυξιακής βοήθειας (ΔΑΒ) που έχει θεσπίσει η Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας (ΕΑΒ) του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ).
- (3) Την τελευταία δεκαετία, η Ένωση ενισχύει με συνέπεια τις διμερείς της σχέσεις με ευρύ φάσμα εκβιομηχανισμένων και λοιπών χωρών και εδαφών υψηλού ή μέσου εισοδήματος σε διάφορες περιοχές του κόσμου.
- (4) Η Ένωση χρειάζεται ένα χρηματοδοτικό μέσο εξωτερικής πολιτικής παγκόσμιας εμβέλειας, το οποίο θα καθιστά δυνατή τη χρηματοδότηση μέτρων που δεν εμπίπτουν μεν

στο πεδίο της ΔΑΒ αλλά που είναι καίριας σημασίας για την εμβάθυνση και την παγίωση των σχέσεων της με τις οικείες τρίτες χώρες, ιδίως μέσω των διαλόγων πολιτικής και της ανάπτυξης εταιρικών σχέσεων. Το νέο αυτό μέσο, καινοτόμο όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής και τους στόχους, θα πρέπει να δημιουργήσει ένα θετικό περιβάλλον για την εμβάθυνση της σχέσης μεταξύ της Ένωσης και των οικείων τρίτων χωρών και να προωθήσει τα βασικά συμφέροντα της Ένωσης.

- (5) Είναι προς το συμφέρον της Ένωσης να εμβαδύνει τις σχέσεις της και τον διάλογο με χώρες στις οποίες η Ένωση έχει στρατηγικό συμφέρον για την προώθηση σχέσεων, κυρίως αναπτυσσόμενες και αναπτυσσόμενες χώρες των οποίων ο ρόλος αυξάνεται διαρκώς στις παγκόσμιες υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένης της παγκόσμιας διακυβέρνησης, στην εξωτερική πολιτική, στη διεθνή οικονομία, σε πολυμερή φόρουμ και οργανισμούς όπως οι Ομάδες G8 και G20 και στην αντιμετώπιση προκλήσεων παγκόσμιας κλίμακας.
- (6) Η Ένωση οφείλει να αναπτύξει ολοκληρωμένες εταιρικές σχέσεις με νέους παράγοντες στη διεθνή σκηνή προκειμένου να διαμορφώσει μια σταθερή και χωρίς αποκλεισμούς διεθνή τάξη, να επιδιώξει κοινά παγκόσμια δημόσια αγαθά, να προωθήσει τα βασικά της συμφέροντα και να βελτιώσει την προβολή της στις χώρες αυτές.
- (7) Το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού χρειάζεται να είναι παγκόσμιο, ώστε να καθιστά δυνατή τη στήριξη μέτρων συνεργασίας όπως ενδείκνυται προκειμένου να ενισχυθούν οι σχέσεις με κάθε χώρα όπου η Ένωση έχει στρατηγικά συμφέροντα, σύμφωνα με τους στόχους του παρόντος κανονισμού.
- (8) Είναι προς το συμφέρον της Ένωσης να συνεχίσει να προωθεί τον διάλογο και τη συνεργασία με χώρες που δεν είναι πλέον επιλέξιμες για διμερή προγράμματα στο πλαίσιο του μέσου για αναπτυξιακή συνεργασία που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁾ («μέσο για αναπτυξιακή συνεργασία»).
- (9) Επιπλέον, είναι προς το συμφέρον της Ένωσης να έχει παγκόσμιους θεσμούς χωρίς αποκλεισμούς που θα βασίζονται σε ένα αποτελεσματικό πολυμερές σύστημα και να εργασθεί προς τούτο.

⁽¹⁾ ΕΕ C 391 της 18.12.2012, σ. 110.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1934/2006 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τη θέσπιση χρηματοδοτικού μέσου για τη συνεργασία με τις εκβιομηχανισμένες και τις λοιπές υψηλού εισοδήματος χώρες και εδάφη (ΕΕ L 405 της 30.12.2006, σ. 41).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας (ΕΕ L 378 της 27.12.2006, σ. 41).

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση οικονομικού μέσου για την αναπτυξιακή συνεργασία για την περίοδο 2014–2020 (βλ. σελίδα 44 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- (10) Μέσω του παρόντος κανονισμού, η Ένωση θα πρέπει να συμβάλει στην υλοποίηση της εξωτερικής διάστασης της στρατηγικής που περιγράφεται από την Επιτροπή στην ανακοίνωση της 3ης Μαρτίου 2010 με τίτλο «Ευρώπη 2020 — Στρατηγική για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» («Ευρώπη 2020»), βασιζόμενη σε τρεις πυλώνες: οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό. Ειδικότερα, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να στηρίζει στόχους σχετικούς με παγκόσμια ζητήματα όπως η κλιματική αλλαγή, η ενεργειακή ασφάλεια και η αποδοτική αξιοποίηση πόρων, η μετάβαση σε μια πιο «πράσινη» οικονομία, η επιστήμη, η καινοτομία και η ανταγωνιστικότητα, η κινητικότητα, το εμπόριο και οι επενδύσεις, οι οικονομικές εταιρικές σχέσεις, η συνεργασία με τρίτες χώρες σε ζητήματα επιχειρήσεων, απασχόλησης και κανονιστικής ρύθμισης, καθώς και η καλύτερη πρόσβαση των εταιρειών από την Ένωση στις αγορές, συμπεριλαμβανομένης της διεθνοποίησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ). Θα πρέπει επίσης να προάγει τη δημόσια διπλωματία, την εκπαιδευτική/ακαδημαϊκή συνεργασία και δραστηριότητες προβολής.
- (11) Ειδικότερα, η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής αναγνωρίζεται ως μία από τις μεγαλύτερες παγκόσμιες προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η Ένωση και η ευρύτερη διεθνής κοινότητα. Η κλιματική αλλαγή είναι ένας τομέας όπου απαιτείται επειγόντως ανάληψη διεθνούς δράσης και όπου η επίτευξη των στόχων της Ένωσης επιβάλλει συνεργασία με χώρες-εταίρους. Γι' αυτό, η Ένωση πρέπει να καταβάλει νέες προσπάθειες για να προωθήσει παγκόσμια συναίνεση στο ζήτημα αυτό. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής της 29 Ιουνίου 2011 με τίτλο «Προϋπολογισμός» για την «Ευρώπη 2020» που καλεί την Ένωση να αυξήσει το συναφές με το κλίμα ποσοστό του προϋπολογισμού της στο 20 % τουλάχιστον, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να συνεισφέρει στην επίτευξη του εν λόγω σκοπού.
- (12) Τα διεθνή προβλήματα προς επίλυση, όπως η υποβάθμιση του περιβάλλοντος και η πρόσβαση σε πρώτες ύλες και σπάνιες γαίες και η βιώσιμη χρήση τους, απαιτούν προσέγγιση διεπόμενη από κανόνες και χωρίς αποκλεισμούς.
- (13) Η Ένωση είναι αποφασισμένη να συμβάλει στην επίτευξη των παγκόσμιων στόχων που έχουν τεθεί για τη βιοποικιλότητα μέχρι το 2020 και στην υλοποίηση της συναφούς στρατηγικής όσον αφορά την κινητοποίηση πόρων.
- (14) Η Ένωση δεσμεύεται, στις σχέσεις της με τους εταίρους της ανά τον κόσμο, να προωθεί την αξιοπρεπή εργασία για όλους καθώς και την επικύρωση και την αποτελεσματική εφαρμογή των διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων εργασίας και των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών.
- (15) Σημαντικό στρατηγικό συμφέρον της Ένωσης είναι η ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης με την πρόωθηση του δίκαιου και ανοικτού εμπορίου και των επενδύσεων σε πολυμερές και διμερές επίπεδο και με την υποστήριξη της διαπραγμάτευσης και της εφαρμογής των συμφωνιών της Ένωσης για το εμπόριο και τις συμφωνίες επενδύσεων στις οποίες αποτελεί μέρος η Ένωση. Μέσω του παρόντος κανονισμού, η Ένωση θα πρέπει να συμβάλει στη δημιουργία ασφαλούς κλίματος για την αύξηση των εμπορικών και επενδυτικών ευκαιριών για τις εταιρείες από την Ένωση σε όλο τον κόσμο, κυρίως τις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων στηρίζοντας τη ρυθμιστική συνεργασία και σύγκλιση, προωθώντας διεθνή πρότυπα, βελτιώνοντας την προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και επιδιώκοντας την άρση των αδικαιολόγητων εμποδίων πρόσβασης στην αγορά.
- (16) Σύμφωνα με το άρθρο 21 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΕΕ), η δράση της Ένωσης στη διεθνή σκηνή θα πρέπει να διέπεται από τις αρχές που ενέπνευσαν την ίδρυση, την εξέλιξη και τη διεύρυνσή της, και τις οποίες επιδιώκει να προωθήσει στον κόσμο γενικότερα, όπως είναι συγκεκριμένα η δημοκρατία, το κράτος δικαίου, ο οικουμενικός και αδιαίρετος χαρακτήρας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, ο σεβασμός της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, η αρχή της ισότητας και της αλληλεγγύης, καθώς και η τήρηση των αρχών του Χάρτη Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς δικαίου,
- (17) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώκει την αποτελεσματικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων προκειμένου να βελτιστοποιήσει τα αποτελέσματα της εξωτερικής δράσης της. Αυτό θα πρέπει να επιτυγχάνεται μέσω της συνοχής και της συμπληρωματικότητας των ενωσιακών μηχανισμών εξωτερικής δράσης, καθώς και με τη δημιουργία συνεργιών μεταξύ του μηχανισμού που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό, άλλων μηχανισμών για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης και άλλων πολιτικών της Ένωσης. Θα πρέπει δε περαιτέρω να συνεπάγεται αμοιβαία ενίσχυση των προγραμμάτων που καταρτίζονται στο πλαίσιο των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης.
- (18) Προκειμένου να διασφαλισθεί η προβολή της βοήθειας της Ένωσης μεταξύ των πολιτών των δικαιούχων χωρών και των πολιτών της Ένωσης, θα πρέπει, εφόσον ενδείκνυται, να υπάρχει στοχευμένη επικοινωνία και ενημέρωση με τα κατάλληλα μέσα.
- (19) Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, πρέπει να επιδιωχθεί διαφοροποιημένη και ευέλικτη προσέγγιση με βασικές χώρες-εταίρους, η οποία να λαμβάνει υπόψη τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά τους πλαίσια, καθώς και τα ειδικά συμφέροντα, και τις προτεραιότητες πολιτικής και τις στρατηγικές της Ένωσης, διατηρώντας ταυτόχρονα την ικανότητά της να παρεμβαίνει οπουδήποτε στον κόσμο όποτε χρειαστεί. Η Ένωση θα πρέπει να εφαρμόσει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της εξωτερικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των τομεακών πολιτικών της Ένωσης όσο και των τομεακών πολιτικών της.
- (20) Προκειμένου να κάνει πράξη τη δέσμευσή της περί αποτελεσματικότερης προαγωγής και υπεράσπισης των συμφερόντων της, στο πλαίσιο των σχέσεών της με τρίτες χώρες, η Ένωση θα πρέπει να μπορεί να ανταποκρίνεται ευέλικτα και έγκαιρα σε εξελισσόμενες ή απρόβλεπτες ανάγκες, μέσω της υιοθέτησης ειδικών μέτρων που δεν καλύπτονται από πολυετή ενδεικτικά προγράμματα.

- (21) Οι στόχοι του παρόντος κανονισμού πρέπει, ει δυνατόν και όπου κρίνεται σκόπιμο, να επιδιώκονται σε διαβούλευση με τους σχετικούς εταίρους και ενδιαφερόμενους, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία των ρόλων τους.
- (22) Η εξωτερική δράση της Ένωσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη σαφών αποτελεσμάτων (που καλύπτουν τις αποδόσεις, τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο) σε χώρες που επωφελούνται από την βοήθεια της Ένωσης. Όταν ενδείκνυται και είναι δυνατόν, τα αποτελέσματα της εξωτερικής δράσης της Ένωσης και η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να παρακολουθούνται και να αξιολογούνται βάσει προκαθορισμένων, σαφών, διαφανών και, εάν χρειάζεται, ειδικών ανά χώρα και μετρήσιμων δεικτών, προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες και τους στόχους του εν λόγω μηχανισμού.
- (23) Οι δράσεις δυνάμει του παρόντος κανονισμού πρέπει να λαμβάνουν δεόντως υπόψη, κατά περίπτωση, τα ψηφίσματα και τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
- (24) Προκειμένου να αναπροσαρμοσθεί το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού στις ταχείες εξελίξεις σε τρίτες χώρες, η εξουσία για την έκδοση πράξεων, σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή όσον αφορά τις προτεραιότητες που καθορίζονται στην Παράρτημα. Έχει ιδιαίτερη σημασία να προβαίνει η Επιτροπή στις κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τη διάρκεια του προπαρασκευαστικού έργου της, επίσης σε επίπεδο εμπειρογνομώνων. Κατά την προετοιμασία και την κατάρτιση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνά για την ταυτόχρονη, έγκαιρη και ορθή διαβίβαση των συναφών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
- (25) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίες συνθήκες για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή. Οι αρμοδιότητες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾. Δεδομένης της φύσης των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων, και ιδίως της φύσης τους ως προανατολισμού πολιτικής και των δημοσιονομικών τους επιπτώσεων, για την υιοθέτησή τους πρέπει να χρησιμοποιείται η διαδικασία εξέτασης, με εξαίρεση τα τεχνικά εκτελεστικά μέτρα μικρής οικονομικής κλίμακας.
- (26) Κοινοί κανόνες και διαδικασίες για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης θεσπίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾.
- (27) Ο παρών κανονισμός καθορίζει συνολική χρηματοδότηση για την περίοδο εφαρμογής του η οποία θα συνιστά το βασικό ποσό αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 17 της διοργανικής συμφωνίας της 2ας Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση ⁽³⁾, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία προϋπολογισμού.
- (28) Η οργάνωση και η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης καθορίζονται στην απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽⁴⁾.
- (29) Εφόσον οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, και ιδίως η θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας του, να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας όπως ορίζονται στο άρθρο 5 της ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (30) Είναι σκόπιμο να ευθυγραμμισθεί η περίοδος εφαρμογής του παρόντος κανονισμού με αυτήν του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 ⁽⁵⁾. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να εφαρμοσθεί ο παρών κανονισμός από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και στόχοι

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει Μέσο Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες («Μέσο εταιρικής σχέσης») με σκοπό την προαγωγή και προώθηση των ενωσιακών και των αμοιβαίων συμφερόντων. Το Μέσο Εταιρικής Σχέσης υποστηρίζει μέτρα τα οποία επιδιώκουν με αποτελεσματικό και ευέλικτο τρόπο την υλοποίηση στόχων που απορρέουν από τις διμερείς, περιφερειακές ή πολυμερείς σχέσεις της Ένωσης με τρίτες χώρες και αντιμετωπίζουν προκλήσεις παγκόσμιας κλίμακας, και εξασφαλίζουν κατάλληλη συνέχεια των αποφάσεων που λαμβάνονται σε πολυμερές επίπεδο.

⁽¹⁾ ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1.

⁽²⁾ Απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΕ L 201 της 3.8.2010, σ. 30).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη θέσπιση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884).

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης (βλ. σελίδα 95 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

2. Τα μέτρα που θα χρηματοδοτηθούν βάσει του μέσου εταιρικής σχέσης θα πρέπει να αντανακλούν τους ακόλουθους ειδικούς στόχους της Ένωσης:

- α) στήριξη των στρατηγικών της Ένωσης για διμερείς, περιφερειακές και διαπεριφερειακές εταιρικές σχέσεις συνεργασίας, μέσω της προβολής διαλόγων πολιτικής και της ανάπτυξης συλλογικών προσεγγίσεων και τρόπων αντιμετώπισης προκλήσεων παγκόσμιας κλίμακας. Η επίτευξη του στόχου αυτού θα αξιολογηθεί μεταξύ άλλων με βάση την πρόοδο που σημειώνουν βασικές χώρες-εταίροι στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής ή στην προώθηση των περιβαλλοντικών προτύπων της Ένωσης·
- β) υλοποίηση της διεθνούς διάστασης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Για τη μέτρηση της επίτευξης του στόχου αυτού λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός υλοποίησης των πολιτικών και των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» από βασικές χώρες εταίρους·
- γ) βελτίωση της πρόσβασης σε αγορές τρίτων χωρών-εταίρων και τόνωση των εμπορικών, των επενδυτικών και των επιχειρηματικών ευκαιριών για τις εταιρείες από την Ένωση, με παράλληλη εξάλειψη των φραγμών στην πρόσβαση στην αγορά και στις επενδύσεις, μέσω οικονομικών εταιρικών σχέσεων, επιχειρηματικής και ρυθμιστικής συνεργασίας. Η επίτευξη του στόχου αυτού μετράται βάσει του μεριδίου της Ένωσης στο εξωτερικό εμπόριο με βασικές χώρες-εταίρους και των εμπορικών και επενδυτικών ροών προς χώρες-εταίρους που αποτελούν ειδικό στόχο των δράσεων, των προγραμμάτων και των μέτρων που υλοποιούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού·
- δ) ευρεία ενίσχυση της κατανόησης και της προβολής της Ένωσης και του ρόλου της στην παγκόσμια σκηνή, μέσω της δημόσιας διπλωματίας, των διαπροσωπικών επαφών, της συνεργασίας σε εκπαιδευτικά και ακαδημαϊκά θέματα, των δεξαμενών σκέψης και δραστηριοτήτων προβολής με σκοπό την προώθηση των αξιών και των συμφερόντων της Ένωσης. Η επίτευξη του στόχου αυτού δύναται να μετράται, μεταξύ άλλων, με δημοσκοπήσεις ή αξιολογήσεις.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός στηρίζει καταρχάς μέτρα συνεργασίας με χώρες στις οποίες η Ένωση έχει στρατηγικό συμφέρον για την προώθηση σχέσεων, κυρίως ανεπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες των οποίων ο ρόλος αυξάνεται διαρκώς στις διεθνείς υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένης της εξωτερικής πολιτικής, στην διεθνή οικονομία και στο διεθνές εμπόριο, σε πολυμερή φόρα και στην παγκόσμια διακυβέρνηση, στην αντιμετώπιση προκλήσεων παγκόσμιας κλίμακας ή όπου η Ένωση έχει άλλα σημαντικά συμφέροντα.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, επιλέξιμες για συνεργασία δυνάμει του παρόντος κανονισμού μπορούν να είναι όλες οι τρίτες χώρες, περιφέρειες και εδάφη.

Άρθρο 3

Γενικές αρχές

1. Η Ένωση επιδιώκει την προώθηση, την ανάπτυξη και την παγίωση των αρχών της δημοκρατίας, της ισότητας, του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου, οι οποίες αποτελούν θεμελιώδεις αρχές της, μέσω του διαλόγου και της συνεργασίας με τρίτες χώρες.

2. Για να ενισχυθεί ο αντίκτυπος της βοήθειας που παρέχει η Ένωση, επιδιώκεται διαφοροποιημένη και ευέλικτη προσέγγιση, όπου είναι αναγκαίο, κατά τον σχεδιασμό της συνεργασίας με τρίτες χώρες ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά τους πλαίσια καθώς και τα ειδικά συμφέροντα, οι προτεραιότητες πολιτικής και οι στρατηγικές της Ένωσης.

3. Η Ένωση προωθεί μια συνεκτική πολυμερή προσέγγιση όσον αφορά τις παγκόσμιες προκλήσεις και ενισχύει τη συνεργασία με διεθνείς ή περιφερειακούς οργανισμούς και όργανα όπως, μεταξύ άλλων, με διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, υπηρεσίες, ταμεία και προγράμματα των Ηνωμένων Εθνών και άλλους διμερείς δωρητές.

4. Όταν εφαρμόζει τον παρόντα κανονισμό και διαμορφώνει πολιτική, στρατηγικό σχεδιασμό και προγραμματισμό και υλοποιεί μέτρα, η Ένωση επιδιώκει να διασφαλίσει συνοχή και συνέπεια με άλλους τομείς της εξωτερικής της δράσης, ιδίως με τον Μέσο Αναπτυξιακής Συνεργασίας και με άλλες συναφείς πολιτικές της Ένωσης.

5. Τα χρηματοδοτούμενα δυνάμει του παρόντος κανονισμού μέτρα βασίζονται, όπου απαιτείται, σε πολιτικές συνεργασίας που θεσπίζονται με πράξεις όπως συμφωνίες, δηλώσεις και σχέδια δράσης που συμφωνούνται μεταξύ της Ένωσης και των οικείων διεθνών οργανισμών ή μεταξύ της Ένωσης και των ενδιαφερόμενων τρίτων χωρών και περιφερειών.

Τα χρηματοδοτούμενα δυνάμει του παρόντος κανονισμού μέτρα καλύπτουν επίσης τομείς που αφορούν την προώθηση των ειδικών συμφερόντων, προτεραιοτήτων πολιτικής και στρατηγικών της Ένωσης.

6. Η στήριξη που παρέχει η Ένωση δυνάμει του παρόντος κανονισμού διέπεται από τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

Άρθρο 4

Προγραμματισμός και ενδεικτική κατανομή κονδυλίων

1. Η Επιτροπή εγκρίνει πολυετή ενδεικτικά προγράμματα (ΠΕΠ) σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

2. Τα ΠΕΠ καθορίζουν τα στρατηγικά και/ή αμοιβαία συμφέροντα και προτεραιότητες της Ένωσης, τους συγκεκριμένους στόχους της και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Για χώρες ή περιφέρειες για τις οποίες για τις οποίες έχει καταρτιστεί κοινό έγγραφο-πλαίσιο που θεσπίζει συνολική στρατηγική της Ένωσης, τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα βασίζονται στο έγγραφο αυτό.

3. Τα ΠΕΠ καθορίζουν επίσης τους τομείς προτεραιότητας που επιλέγονται προς χρηματοδότηση από την Ένωση και σκιαγραφούν την ενδεικτική κατανομή των κονδυλίων, τόσο συνολικά όσο και ανά τομέα προτεραιότητας και ανά χώρα-εταίρο ή ανά ομάδα χωρών-εταίρων για το εκάστοτε χρονικό διάστημα, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής σε παγκόσμιες πρωτοβουλίες. Τα κονδύλια αυτά μπορούν, ανάλογα με την περίπτωση, να εκφράζονται υπό μορφή ψαλίδας.

4. Τα ΠΕΠ μπορούν να προβλέπουν μέρος των κονδυλίων, το οποίο δεν υπερβαίνει το 5 % του συνολικού ποσού, το οποίο δεν διατίθεται σε τομέα προτεραιότητας ή σε χώρα-εταίρο ή σε ομάδα χωρών. Οι αναλήψεις υποχρεώσεων για τα κονδύλια αυτά γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

5. Εφόσον υπάρχουν δεόντως αιτιολογημένοι επείγοντες λόγοι, είναι δυνατόν να εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 16 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 για τον σκοπό της τροποποίησης των ΠΕΠ.

6. Όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του άρθρου 1, η Επιτροπή μπορεί να λαμβάνει υπόψη τη γεωγραφική εγγύτητα των εξόχως απόκεντρων περιοχών και των υπερπόντιων χωρών και εδαφών της Ένωσης στη συνεργασία της Ένωσης με τρίτες χώρες.

7. Τυχόν προγραμματισμός ή αναθεωρήσεις προγραμμάτων που πραγματοποιούνται μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης επισκόπησης που αναφέρεται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 (η «ενδιάμεση έκθεση επισκόπησης») λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα, τα ευρήματα και τα συμπεράσματα της εν λόγω έκθεσης.

Άρθρο 5

Θεματικές Προτεραιότητες

Ανατίθεται στην Επιτροπή η αρμοδιότητα έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 7 για την τροποποίηση των θεματικών προτεραιοτήτων που επιδιώκονται από τη βοήθεια της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού, όπως καθορίζεται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού. Συγκεκριμένα, μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης επισκόπησης, σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 234/2014 («ενδιάμεση έκθεση επισκόπησης») και βάσει των συστάσεων που περιέχονται στην εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξη για την τροποποίηση του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού έως τις 31 Μαρτίου 2018.

Άρθρο 6

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Η εξουσία έκδοσης των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 5 ανατίθεται στην Επιτροπή υπό τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου:

2. Η εξουσία έκδοσης των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρονται στο άρθρο 5 ανατίθεται στην Επιτροπή για την περίοδο ισχύος του παρόντος κανονισμού.

3. Η ανάθεση εξουσίας που αναφέρεται στο άρθρο 5 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή από το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την ανάθεση της εξουσίας που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Τίθεται σε ισχύ την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που καθορίζεται στην απόφαση. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που έχουν ήδη τεθεί σε ισχύ.

4. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

5. Η κατά το άρθρο 5 εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση πράξη τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή εφόσον, πριν από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η ανωτέρω προθεσμία παρατείνεται κατά δύο μήνες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 7

Επιτροπή

Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή του Μέσου Εταιρικής Σχέσης. Η επιτροπή αυτή πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 8

Συνολική χρηματοδότηση

1. Η συνολική χρηματοδότηση για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 954 765 000 EUR.

Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή, εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, προκειμένου να προωθηθεί η διεθνής διάσταση της ανώτερης εκπαίδευσης, ένα ενδεικτικό ποσό 1 680 000 000 EUR από τα διάφορα μέσα που προβλέπονται για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης, (μέσο αναπτυξιακής συνεργασίας, ευρωπαϊκός μηχανισμός γειτονίας που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ II) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾ και Μέσο Εταιρικής Σχέσης), κατανέμεται στις δράσεις μαθησιακής κινητικότητας προς ή από χώρες-εταίρους κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 και στον διάλογο περί συνεργασίας και πολιτικής με αρχές, ιδρύματα και οργανώσεις από αυτές τις χώρες. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 εφαρμόζεται στην χρήση αυτών των κονδυλίων.

Η χρηματοδότηση καθίσταται διαθέσιμη μέσω δύο πολυετών χορηγήσεων που θα καλύπτουν τα πρώτα τέσσερα έτη και τα υπόλοιπα τρία έτη, αντίστοιχα. Η χρηματοδότηση αυτή αποτυπώνεται στον πολυετή ενδεικτικό προγραμματισμό που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που προσδιορίζονται στις οικείες χώρες. Οι χρηματοδοτήσεις μπορούν να επανεξεταστούν σε περίπτωση απρόβλεπτων σοβαρών περιστά-

σεων ή σημαντικών πολιτικών αλλαγών, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

3. Δράσεις στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 χρηματοδοτούνται από το Μέσον εταιρικής σχέσης μόνον εάν δεν είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο άλλων μέσων χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης, και συμπληρώνουν ή ενισχύουν άλλες πρωτοβουλίες βάσει του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 9

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σύμφωνα με την απόφαση 2010/427/ΕΕ.

Άρθρο 10

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει από την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος

Στρασβούργο, 11ης Μαρτίου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την θέσπιση του «Erasmus +»: του προγράμματος της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την νεολαία και τον αθλητισμό και την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 1719/2006/ΕΚ, αριθ. 1720/2006/ΕΚ και αριθ. 1298/2008/ΕΚ (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 50).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για τον καθορισμό ευρωπαϊκού μηχανισμού γειτονίας (βλ. σελίδα 27 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας),

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ II) (βλ. σελίδα 11 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΜΕΣΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ: ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

1. Στόχος που καθορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α):

Στήριξη των στρατηγικών της Ένωσης για διμερείς, περιφερειακές και διαπεριφερειακές εταιρικές σχέσεις συνεργασίας, μέσω της προβολής διαλόγου πολιτικής και της ανάπτυξης συλλογικών προσεγγίσεων και τρόπων αντιμετώπισης των προκλήσεων παγκόσμιας κλίμακας.

- Στήριξη της εφαρμογής των συμφωνιών εταιρικής σχέσης και συνεργασίας, των σχεδίων δράσης και παρόμοιων διμερών μέσων·
- Εμβάθυνση του πολιτικού και οικονομικού διαλόγου με τρίτες χώρες, ιδιαίτερης σημασίας για τις διεθνείς υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένης της εξωτερικής πολιτικής·
- Στήριξη της συνεργασίας με σχετικές τρίτες χώρες επί διμερών και διεθνών θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος·
- Προώθηση κατάλληλης συνέχειας ή συντονισμένης εφαρμογής των συμπερασμάτων διεθνών βημάτων διαλόγου, όπως η Ομάδα G-20.

Ενίσχυση της συνεργασίας επί διεθνών προκλήσεων με ιδιαίτερη έμφαση στην αλλαγή του κλίματος, την ενεργειακή ασφάλεια και την προστασία του περιβάλλοντος.

- Εντατικοποίηση των προσπάθειών στις χώρες εταίρους για την μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου, ιδίως με την προώθηση και την στήριξη καταλλήλων κανόνων και προτύπων επιδόσεων·
- Τόνωση της πράσινης παραγωγής και του πράσινου εμπορίου·
- Ανάπτυξη της ενεργειακής συνεργασίας·
- Προώθηση ανανεώσιμων και βιώσιμων πηγών ενέργειας.

2. Στόχος που καθορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο β):

Υλοποίηση της διεθνούς διάστασης της «Ευρώπης 2020», βασισμένης σε τρεις πυλώνες: οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό·

- Ενίσχυση του διαλόγου πολιτικής και της συνεργασίας με τις σχετικές τρίτες χώρες, λαμβάνοντας υπόψιν όλους τους τομείς που εμπίπτουν στο πλαίσιο της «Ευρώπης 2020»·
- Προώθηση των εσωτερικών πολιτικών της Ένωσης με βασικές χώρες-εταίρους και στήριξη της ρυθμιστικής σύγκλισης εν προκειμένω.

3. Στόχος που καθορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο γ):

Διευκόλυνση και στήριξη των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων με τις χώρες εταίρους·

- Προώθηση ασφαλούς περιβάλλοντος για επενδύσεις και επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, αντιμετώπισης των εμποδίων πρόσβασης στην αγορά, ενισχυμένης ρυθμιστικής συνεργασίας και προώθησης των ευκαιριών για τα εμπορεύματα και τις υπηρεσίες της Ένωσης, ιδίως σε τομείς όπου η Ένωση έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, καθώς και διεθνών προτύπων.
- Στήριξη της διαπραγμάτευσης, υλοποίησης και επιβολής των συμφωνιών εμπορίου και επενδύσεων στις οποίες συμμετέχει η Ένωση.

4. Στόχος που καθορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο δ):

Ενίσχυση της συνεργασίας στην ανωτάτη εκπαίδευση: Ενίσχυση της κινητικότητας σπουδαστών και ακαδημαϊκού προσωπικού για την δημιουργία εταιρικών σχέσεων που αποσκοπούν στην βελτίωση της ποιότητας της ανωτάτης εκπαίδευσης και των κοινών τίτλων σπουδών με στόχο την ακαδημαϊκή αναγνώριση (πρόγραμμα Erasmus +)

- Ενισχυμένη διάδοση της γνώσης της Ένωσης και μεγαλύτερη προβολή της: Προώθηση των αξιών και συμφερόντων της Ένωσης στις χώρες-εταίρους μέσω ενισχυμένων δραστηριοτήτων δημόσιας διπλωματίας και προβολής με στόχο την στήριξη των επιδιώξεων του Μέσου.

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽¹⁾

Βάσει του άρθρου 14 της ΣΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πριν από τον προγραμματισμό του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες και έπειτα από αρχικές διαβουλεύσεις με τους σχετικούς δικαιούχους, όπου απαιτείται. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά χώρα/περιφέρεια και, στο πλαίσιο μιας χώρας/περιφέρειας, με τις προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα και τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά προτεραιότητα για τα γεωγραφικά προγράμματα, καθώς και την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις θεματικές προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα, την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*), και την κατανομή της χρηματοδότησης για τις εν λόγω προτεραιότητες που προβλέπεται στα θεματικά προγράμματα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα λάβει υπόψη τη θέση που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επί του θέματος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την προετοιμασία της ενδιάμεσης επανεξέτασης και πριν από οποιαδήποτε ουσιώδη αναθεώρηση των εγγράφων προγραμματισμού κατά την περίοδο ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον κληθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα αναλύει σε ποιες περιπτώσεις ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα έγγραφα προγραμματισμού και θα παρέχει εξηγήσεις για οποιαδήποτε άλλη συνέχεια δόθηκε στον στρατηγικό διάλογο.

⁽¹⁾ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εκπροσωπηθεί στο επίπεδο του αρμόδιου Επιτρόπου.

(*) Κατά περίπτωση.

Δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την αναστολή της συνδρομής που χορηγείται δυνάμει των μηχανισμών χρηματοδότησης

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σημειώνει ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II) δεν περιλαμβάνουν καμία ρητή αναφορά στη δυνατότητα αναστολής της συνδρομής σε περιπτώσεις όπου μια δικαιούχος χώρα δεν τηρεί τις βασικές αρχές που διατυπώνονται στις αντίστοιχες πράξεις, και ιδίως τις αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρεί ότι τυχόν αναστολή της συνδρομής που χορηγείται δυνάμει των εν λόγω μηχανισμών θα μπορούσε να επιφέρει μεταβολή του συνολικού χρηματοδοτικού καθεστώτος που έχει συμφωνηθεί στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως συννομοθέτης και ως ένα από τα δύο σκέλη της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής, έχει ως εκ τούτου το δικαίωμα να κάνει πλήρη χρήση των προνομίων του εν προκειμένω, εάν πρόκειται να ληφθεί τέτοια απόφαση.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 235/2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 11ης Μαρτίου 2014****για την καθιέρωση χρηματοδοτικού μέσου για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα παγκοσμίως**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως τα άρθρα 209 και 212,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο παρών κανονισμός θεσπίζει έναν από τους μηχανισμούς οι οποίοι παρέχουν άμεση στήριξη στις εξωτερικές πολιτικές της Ένωσης και αντικαθιστά τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1889/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾. Θεσπίζει χρηματοδοτικό μέσο για την προώθηση και στήριξη της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως που καθιστά δυνατή τη χορήγηση βοήθειας ανεξάρτητα από τη συγκατάθεση των κυβερνήσεων και άλλων δημόσιων αρχών των οικείων τρίτων χωρών.
- (2) Το άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) ορίζει ότι η Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες. Οι αξίες αυτές είναι κοινές στα κράτη μέλη εντός κοινωνίας που χαρακτηρίζεται από τον πλουραλισμό, την απαγόρευση των διακρίσεων, την ανοχή, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.
- (3) Σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 παράγραφος 3 της ΣΕΕ καθώς και το άρθρο 8 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών αποτελεί θεμελιώδη αξία και στόχο της Ένωσης και η Ένωση πρέπει να προωθεί και να ενσωματώνει την ισότητα των φύλων σε όλες τις δραστηριότητές της.
- (4) Σύμφωνα με το άρθρο 21 ΣΕΕ, η εξωτερική δράση της Ένωσης διέπεται από τις αρχές που ενέπνευσαν και τη δημιουργία της: τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, την οικουμενικότητα και το αδιαίρετο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, τον σεβασμό της

ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, τις αρχές της ισότητας και της αλληλεγγύης και τον σεβασμό των αρχών του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς δικαίου.

- (5) Εντός του πλαισίου των αρχών και των στόχων της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, η προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης καθώς και η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, αποτελούν δύο βασικούς πυλώνες της αναπτυξιακής πολιτικής της Ένωσης. Η δέσμευση που ανέλαβε η Ένωση υπέρ του σεβασμού, της προώθησης και της προστασίας των δημοκρατικών αρχών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο των συμβατικών σχέσεων της με τις τρίτες χώρες.
- (6) Η κοινή ανακοίνωση της Υπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για τις εξωτερικές υποθέσεις και την πολιτική ασφάλειας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 12ης Δεκεμβρίου 2011 με τίτλο «Ανθρώπινα δικαιώματα και δημοκρατία στην καρδιά της εξωτερικής δράσης της ΕΕ — Προς μια πιο αποτελεσματική προσέγγιση» πρότεινε ειδικά μέτρα για την αύξηση της αποτελεσματικότητας και της συνοχής της ενωσιακής προσέγγισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας.
- (7) Το μέσο που θεσπίζεται με τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των στόχων της αναπτυξιακής πολιτικής της ιδιαίτερα των στόχων που καθορίζονται στην κοινή δήλωση του Συμβουλίου και των εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών στο Συμβούλιο, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής για την αναπτυξιακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο: «Η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη» και στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 13ης Οκτωβρίου 2011, με τίτλο: «Αυξάνοντας τον αντίκτυπο της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ: Πρόγραμμα για αλλαγή», και των πολιτικών της Ένωσης σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των στόχων που προβάλλονται στο στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ και το σχέδιο δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία, που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο, στις 25 Ιουνίου 2012.
- (8) Σύμφωνα με το Στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ και το σχέδιο δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία, προκειμένου να ενσωματώσει τις αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η Ένωση θα πρέπει να ακολουθήσει προσέγγιση με βάση τα δικαιώματα, η οποία θα περιλαμβάνει όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, αστικά και πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά ή πολιτιστικά.
- (9) Η συμβολή της Ένωσης στη δημοκρατία και το κράτος δικαίου και στην προαγωγή και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών βασίζεται στην Παγκόσμια Διακήρυξη ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το Διεθνές σύμφωνο αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων και το Διεθνές σύμφωνο για τα οικονομικά, πολιτικά και πολιτιστικά δικαιώματα, και άλλες πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα που έχουν θεσπιστεί στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών (ΗΕ), καθώς και στις σχετικές περιφερειακές πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

⁽¹⁾ ΕΕ C 11 της 15.1.2013, σ. 81.

⁽²⁾ ΕΕ C 391 της 18.12.2012, σ. 110.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1889/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για την καθιέρωση ενός χρηματοδοτικού μέσου για την προαγωγή της δημοκρατίας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου παγκοσμίως (ΕΕ L 386 της 29.12.2006, σ. 1).

- (10) Η ισότητα των φύλων, τα δικαιώματα των γυναικών, περιλαμβανομένης της χειραφέτησης των γυναικών, και η ίση μεταχείριση συνιστούν θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα και έχουν βασική σημασία για την κοινωνική δικαιοσύνη καθώς και για την καταπολέμηση των ανισοτήτων. Η προαγωγή των δικαιωμάτων αυτών θα πρέπει να αποτελεί εγκαίρως προτεραιότητα του παρόντος κανονισμού.
- (11) Η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι άρρηκτα συνδεδεμένα και αλληλοενισχυόμενα, όπως υπενθυμίζεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 18ης Νοεμβρίου 2009 σχετικά με την υποστήριξη της δημοκρατίας στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ. Οι θεμελιώδεις ελευθερίες σκέψης, συνείδησης και θρησκείας ή πεποίθησης, έκφρασης, του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι είναι οι προϋποθέσεις της πολιτικής πολυφωνίας, των δημοκρατικών διαδικασιών και της ανοιχτής κοινωνίας, ενώ ο δημοκρατικός έλεγχος, η λογοδοσία σε εθνικό επίπεδο και ο διαχωρισμός των εξουσιών έχουν ουσιαστική σημασία για να διατηρηθεί η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και το κράτος δικαίου, τα οποία αποτελούν με τη σειρά τους προϋπόθεση για την αποτελεσματική προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- (12) Το καθήκον της ανάπτυξης και της διατήρησης μιας παιδείας γύρω από τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και της υποστήριξης της ανάδυσης μιας ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης του ρόλου της ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών στις αντίστοιχες χώρες, και της εφαρμογής της δημοκρατίας στην πράξη για όλους, παρόλο που επείγει και αντιμετωπίζει δυσκολίες στις νέες δημοκρατίες, αποτελεί στην πραγματικότητα μια ατέρμονη πρόκληση, που αφορά, κύρια και πρωταρχικά, τον λαό σε επίπεδο κάθε χώρας, χωρίς ωστόσο να παραγνωρίζεται η δέσμευση της διεθνούς κοινότητας. Απαιτεί ευρύ φάσμα θεσμικών οργάνων, περιλαμβανομένων των εθνικών δημοκρατικών κοινοβουλίων και τοπικά εκλεγμένων συνελεύσεων, που διασφαλίζουν τη συμμετοχή, την εκπροσώπηση, την υπευθυνότητα και τη λογοδοσία. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις χώρες που βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο καθώς και σε ασταθείς ή μετασυγκρουσιακές καταστάσεις. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι εμπειρίες και τα διδάγματα που αντλήθηκαν από μεταβατικές περιόδους προς τη δημοκρατία στο πλαίσιο των πολιτικών διεύρυνσης και γειτονίας της ΕΕ.
- (13) Για να αντιμετωπιστούν τα ανωτέρω θέματα αποτελεσματικά, εγκαίρως, με διαφάνεια και ευελιξία μετά από τη λήξη ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1889/2006, απαιτούνται σε διαρκή βάση ειδικοί χρηματοδοτικοί πόροι και ένα χωριστό χρηματοδοτικό μέσο που θα μπορούν να λειτουργούν ανεξάρτητα.
- (14) Η βοήθεια της Ένωσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να σχεδιαστεί κατά τρόπο που να συμπληρώνει διάφορα άλλα μέσα εφαρμογής των πολιτικών της Ένωσης με επίδραση στη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τα εν λόγω μέσα ποικίλλουν από τον πολιτικό διάλογο και τα διπλωματικά διαβήματα σε διάφορα μέσα χρηματοδοτικής και τεχνικής συνεργασίας, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα γεωγραφικά και θεματικά προγράμματα. Η βοήθεια της Ένωσης θα πρέπει να συμπληρώνει επίσης τις δράσεις βάσει του μέσου για τη συμβολή στη σταθερότητα και την ειρήνη που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 230/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ οι οποίες αφορούν περισσότερο την αντιμετώπιση των κρίσεων, συμπεριλαμβανομένων των επειγουσών δράσεων που είναι απαραίτητες κατά τις πρώτες φάσεις της διαδικασίας μετάβασης.
- (15) Βάσει του παρόντος κανονισμού η Ένωση θα πρέπει να παρέχει βοήθεια που θα εστιάζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα και σε θέματα εκδημοκρατισμού, σε παγκόσμιο, περιφερειακό, εθνικό και τοπικό επίπεδο, σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών. Ως προς αυτό, η κοινωνία των πολιτών νοείται ως καλύπτουσα όλους τους τύπους κοινωνικών δράσεων ατόμων ή ομάδων τα οποία είναι ανεξάρτητα από το κράτος και των οποίων οι δραστηριότητες συμβάλλουν στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως ορίζονται στη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα και την ευθύνη των ιδιωτών, ομάδων και οργάνων της κοινωνίας για την προαγωγή και προστασία οικουμενικά αναγνωρισμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών («Διακήρυξη για τους Υπερασπιστές των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων»). Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να δοθεί η δέουσα προσοχή στις τοπικές στρατηγικές της Ένωσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα ανά χώρα.
- (16) Επιπλέον, ενώ οι στόχοι για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να εντάσσονται συνεχώς σε κάθε μέσο χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης, η βοήθεια της Ένωσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να έχει ειδικό συμπληρωματικό και επιπρόσθετο ρόλο λόγω του παγκόσμιου χαρακτήρα της και της ανεξαρτησίας της δράσης από τη συναίνεση των κυβερνήσεων και των άλλων δημόσιων αρχών των οικείων τρίτων χωρών. Ο εν λόγω ρόλος θα πρέπει να επιτρέπει τη συνεργασία και τη σύμπραξη με την κοινωνία των πολιτών για τα ευαίσθητα θέματα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας, όπως το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μεταναστών και των δικαιωμάτων των αιτούντων άσυλο και των εντός της χώρας εκτοπισμένων, και προσφέρει ευελιξία και απαιτεί αντίδραση στις μεταβαλλόμενες συνθήκες, ή τις ανάγκες των δικαιούχων ή τις περιόδους κρίσης. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να παρέχει στην Ένωση τη δυνατότητα να διατυπώσει και να υποστηρίξει ειδικούς στόχους και μέτρα σε διεθνές επίπεδο, που δεν έχουν γεωγραφικές αναφορές ούτε αφορούν καταστάσεις κρίσεων, και που ενδέχεται να απαιτούν διεθνική προσέγγιση ή να συμπεριλάβουν ενέργειες τόσο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και σε πολλές τρίτες χώρες. Επιπλέον, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να παρέχει το αναγκαίο πλαίσιο για ενέργειες, όπως η στήριξη ανεξάρτητων αποστολών εκλογικών παρατηρητών εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες απαιτούν πολιτική συνοχή, ένα ενιαίο σύστημα διαχείρισης και κοινά πρότυπα λειτουργίας.
- (17) Η ανάπτυξη και εδραίωση της δημοκρατίας στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού μπορεί ενδεχομένως να περιλαμβάνει την πρόβλεψη στρατηγικής στήριξης σε δημοκρατικά εκλεγμένα κοινοβούλια και σε εθνικές συντακτικές συνελεύσεις ιδιαίτερα για να ενισχύει την ικανότητά τους να υποστηρίξουν και να προωθούν διαδικασίες δημοκρατικής μεταρρύθμισης.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 230/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μέσου για τη συμβολή στη σταθερότητα και την ειρήνη (βλ. σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- (18) Η Ένωση θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή σε χώρες και καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, στις οποίες τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες βρίσκονται σε μεγάλο κίνδυνο, και στις οποίες η έλλειψη σεβασμού των δικαιωμάτων και των ελευθεριών αυτών είναι ιδιαίτερα έντονη και συστηματική. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι πολιτικές προτεραιότητες θα πρέπει να είναι η προώθηση του σεβασμού για τις σχετικές εθνικές νομοθεσίες, η παροχή απτής στήριξης και μέσων δράσης στην τοπική κοινωνία των πολιτών, και η συμβολή στο έργο της, το οποίο φέρει σε πέρας υπό εξαιρετικά δυσχερείς συνθήκες. Σε τέτοιες χώρες ή καταστάσεις και προκειμένου να ανταποκριθεί σε επείγουσες ανάγκες προστασίας των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των υπερασπιστών της δημοκρατίας, η Ένωση θα πρέπει να είναι σε θέση να αντιδρά ευέλικτα και έγκαιρα, μέσω της χρήσης ταχύτερων και περισσότερο ευέλικτων διοικητικών διαδικασιών και μέσω διαφόρων μηχανισμών χρηματοδότησης. Αυτό θα πρέπει να συμβαίνει, ιδίως στην περίπτωση που η επιλογή των διαδικαστικών λεπτομερειών θα μπορούσε να επηρεάσει άμεσα την αποτελεσματικότητα των μέτρων ή θα μπορούσε να θέσει τους δικαιούχους σε κίνδυνο σοβαρού εκφοβισμού, αντιποίνων ή άλλου είδους κινδύνους.
- (19) Σε καταστάσεις σύγκρουσης, η Ένωση θα πρέπει να προαγάγει τη συμμόρφωση όλων των συγκρουόμενων μερών με τις νομικές υποχρεώσεις τους βάσει του διεθνούς ανθρωπίνου δικαίου, σύμφωνα με τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές της Ένωσης. Περαιτέρω, σε χώρες που βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο, η βοήθεια της Ένωσης με βάση τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να υποστηρίζει ένα κατάλληλο περιβάλλον για την ανάδειξη των πολιτικών παραγόντων προσηλωμένων σε ένα δημοκρατικό πλουραλιστικό πολυκομματικό σύστημα. Ο παρών κανονισμός στοχεύει επίσης στην προαγωγή των δημοκρατικών δομών, την κατανομή των εξουσιών και τη δημιουργία υπεύθυνων κρατικών θεσμών.
- (20) Οι αποστολές παρατήρησης εκλογών της ΕΕ συμβάλλουν αισθητά και επιτυχώς στις δημοκρατικές διαδικασίες σε τρίτες χώρες. Ωστόσο, η προώθηση και στήριξη της δημοκρατίας προχωρεί πολύ πιο πέρα από τις εκλογικές διαδικασίες και, συνεπώς, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όλες οι φάσεις του εκλογικού κύκλου. Οι δαπάνες των αποστολών παρατήρησης εκλογών της ΕΕ θα πρέπει κατά συνέπεια να μην απορροφούν δυσανάλογα μεγάλο ποσοστό της συνολικής χρηματοδότησης που είναι διαθέσιμη βάσει του παρόντος κανονισμού.
- (21) Θα πρέπει να υπογραμμισθεί η σημασία της δημιουργίας της θέσης του Ειδικού Εντεταλμένου της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα (ΕΕΕΕ). Ο ΕΕΕΕ θα πρέπει να συμβάλλει στην ενότητα, συνοχή και αποτελεσματικότητα της δράσης και της πολιτικής της Ένωσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και θα πρέπει να βοηθά να διασφαλισθεί ότι όλα τα μέσα της Ένωσης και οι δράσεις των κρατών μελών διεξάγονται συντονισμένα για να επιτευχθούν οι στόχοι της ενωσιακής πολιτικής.
- (22) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώκει την αποτελεσματικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων προκειμένου να βελτιστοποιήσει τα αποτελέσματα της εξωτερικής δράσης της. Αυτό θα πρέπει να επιτυγχάνεται μέσω της συνοχής και της συμπληρωματικότητας των διαφόρων ενωσιακών μηχανισμών εξωτερικής δράσης της Ένωσης, καθώς και με τη δημιουργία συνεργιών μεταξύ του παρόντος κανονισμού, άλλων ενωσιακών μηχανισμών χρηματοδότησης εξωτερικής δράσης και άλλων πολιτικών της Ένωσης. Θα πρέπει δε περαιτέρω να συνεπάγεται αμοιβαία ενίσχυση των προγραμμάτων που καταρτίζονται στο πλαίσιο των μηχανισμών χρηματοδότησης εξωτερικής δράσης.
- (23) Η Ένωση και τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώκουν τακτικές ανταλλαγές πληροφοριών και διαβουλεύονται μεταξύ τους σε πρώιμο στάδιο της διαδικασίας προγραμματισμού για να προαγάγουν τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των αντίστοιχων δραστηριοτήτων τους. Η Ένωση θα πρέπει να διαβουλεύεται επίσης με άλλους χορηγούς και σχετικούς φορείς.
- (24) Η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή υπηρεσία εξωτερικής δράσης (ΕΥΕΔ), κατά περίπτωση, θα πρέπει να προβαίνουν σε τακτικές και συχνές ανταλλαγές απόψεων και πληροφοριών με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στα έγγραφα, προκειμένου να μπορούν να ασκούν το δικαίωμα του ελέγχου που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, έχοντας την κατάλληλη ενημέρωση. Τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να συνεκτιμούν δεόντως τις απόψεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- (25) Η Ένωση, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των αντιπροσωπιών της, θα πρέπει να επιδιώκει τακτικές ανταλλαγές πληροφοριών και διαβουλεύσεις με την κοινωνία των πολιτών, σε όλα τα επίπεδα, περιλαμβανομένων των τρίτων χωρών, από τα πρώτα στάδια της διαδικασίας προγραμματισμού, προκειμένου να διευκολύνει τις αντίστοιχες συμβολές της κοινωνίας των πολιτών, για να βεβαιωθεί ότι διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στη διαδικασία αυτή.
- (26) Προκειμένου να αναπροσαρμοσθεί το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού στις ταχείες εξελίξεις σε τρίτες χώρες, η εξουσία για την έκδοση πράξεων, σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή όσον αφορά τις προτεραιότητες που καθορίζονται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού. Έχει ιδιαίτερη σημασία να προβαίνει η Επιτροπή στις κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τη διάρκεια του προπαρασκευαστικού έργου της, επίσης σε επίπεδο εμπειρογνομόνων. Κατά την προετοιμασία και την κατάρτιση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, η Επιτροπή θα πρέπει να μεριμνά για την ταυτόχρονη, έγκαιρη και ορθή διαβίβαση των συναφών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.
- (27) Οι εκτελεστικές αρμοδιότητες σχετικά με τον προγραμματισμό και τη χρηματοδότηση των δράσεων που στηρίζονται από τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011. Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση αυτών των εκτελεστικών πράξεων, και ιδίως τον πολιτικό προσανατολισμό τους και τις δημοσιονομικές επιπτώσεις τους, πρέπει για την έκδοσή τους να εφαρμόζεται κατά κανόνα η διαδικασία εξέτασης, με εξαίρεση τα τεχνικά εκτελεστικά μέτρα μικρότερης δημοσιονομικής κλίμακας.

(¹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

- (28) Οι κοινοί κανόνες και διαδικασίες για την εφαρμογή των μέσων της Ένωσης για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης θεσπίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.
- (29) Ο παρών κανονισμός καθορίζει δημοσιονομικό κονδύλιο για όλη την περίοδο εφαρμογής του το οποίο θα συνιστά το βασικό ποσό αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 17 της διοργανικής συμφωνίας της 2ας Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση ⁽²⁾ για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία προϋπολογισμού.
- (30) Η οργάνωση και η λειτουργία της ΕΥΕΔ καθορίζονται στην απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽³⁾.
- (31) Εφόσον οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, ήτοι η προαγωγή της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων τους, να επιτευχθούν καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας όπως ορίζονται στο άρθρο 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.
- (32) Είναι σκόπιμο να διασφαλισθεί η ήπια μετάβαση χωρίς διακοπή μεταξύ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1889/2006 και του παρόντος κανονισμού και να ευθυγραμμισθεί η διάρκεια εφαρμογής του παρόντος κανονισμού με τη διάρκεια του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 ⁽⁴⁾. Κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τυγχάνει εφαρμογής από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και στόχοι

Ο παρών κανονισμός θεσπίζει ένα Ευρωπαϊκό Μέσο για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα δικαιώματα (ΕΜΔΑΔ) για την περίοδο 2014-2020, βάσει του οποίου η Ένωση θα παρέχει βοήθεια για την ανάπτυξη και εδραίωση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης της Ένωσης (βλ. σελίδα 95 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας)

⁽²⁾ ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1.

⁽³⁾ Απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΕ L 201 της 3.8.2010, σ. 30).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με τη θέσπιση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884).

Η εν λόγω βοήθεια αποβλέπει, ιδίως, στα ακόλουθα:

- α) στήριξη, ανάπτυξη και εδραίωση της δημοκρατίας σε τρίτες χώρες με την προαγωγή της συμμετοχικής και αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, την ενίσχυση του συνολικού δημοκρατικού κύκλου, ιδίως με την τόνωση του ενεργού ρόλου της κοινωνίας των πολιτών εντός του κύκλου αυτού και του κράτους δικαίου και τη βελτίωση της αξιοπιστίας των εκλογικών διαδικασιών, ιδίως μέσω αποστολών εκλογικών παρατηρητών.
- β) προώθηση του σεβασμού και της τήρησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως διακηρύσσονται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων δικαιωμάτων ΗΕ και σε άλλες διεθνείς και περιφερειακές πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, και ενίσχυση της προστασίας, προαγωγής, εφαρμογής και παρακολούθησής τους, κυρίως μέσω της υποστήριξης σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θύματα καταπίεσης και εκμετάλλευσης.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Η βοήθεια της Ένωσης εστιάζει στα ακόλουθα:

- α) στήριξη και ενίσχυση της συμμετοχικής και αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, σύμφωνα με τη συνολική προσέγγιση για το δημοκρατικό κύκλο, συμπεριλαμβανομένης της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, και των διαδικασιών εκδημοκρατισμού σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, κυρίως μέσω οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών, σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, μεταξύ άλλων, με:
 - i) την προώθηση των ελευθεριών του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι, της ανεμπόδιστης κυκλοφορίας προσώπων, της ελευθερίας της γνώμης και της έκφρασης, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής, καλλιτεχνικής και πολιτιστικής έκφρασης, της ανεμπόδιστης πρόσβασης σε πληροφορίες, της ελευθερίας του τύπου και της ανεξαρτησίας και του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης, τόσο των παραδοσιακών όσο και αυτών που βασίζονται στις τεχνολογίες των πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), της ελευθερίας του Διαδικτύου, καθώς και μέτρα για την καταπολέμηση των διοικητικών φραγμών στην άσκηση αυτών των ελευθεριών, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της λογοκρισίας, ειδικότερα μέσω της έκδοσης και εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας·
 - ii) την ενίσχυση του κράτους δικαίου, την προώθηση της ανεξαρτησίας του δικαστικού και του νομοθετικού σώματος, την ενθάρρυνση και αξιολόγηση νομοθετικών και θεσμικών μεταρρυθμίσεων και της εφαρμογής τους, και την προώθηση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη, καθώς και την υποστήριξη των εθνικών ιδρυμάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
 - iii) την προώθηση και ενίσχυση του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, των ad hoc διεθνών ποινικών δικαστηρίων και των διαδικασιών μεταβατικής δικαιοσύνης και εξεύρεσης της αλήθειας, καθώς και μηχανισμών συμφιλίωσης·
 - iv) τη στήριξη της μετάβασης στη δημοκρατία και μεταρρυθμίσεων για την επίτευξη πραγματικής και διαφανούς δημοκρατικής και εσωτερικής υπευθυνότητας και εποπτείας, συμπεριλαμβανομένων των τομέων της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, και ενίσχυση των μέτρων κατά της διαφθοράς·

- v) την προώθηση του πολιτικού πλουραλισμού και της δημοκρατικής πολιτικής εκπροσώπησης και την ενθάρρυνση της πολιτικής συμμετοχής των γυναικών και των ανδρών, ιδίως των μελών ευάλωτων και των περιθωριοποιημένων ομάδων, τόσο με την ιδιότητα του ψηφοφόρου όσο και με εκείνη του υποψηφίου, σε διαδικασίες δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο·
- vi) ενίσχυση της τοπικής δημοκρατίας μέσω της εξασφάλισης καλύτερης συνεργασίας μεταξύ των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό την πολιτική εκπροσώπηση σε επίπεδο πιο κοντά στους πολίτες·
- vii) την προώθηση της ίσης συμμετοχής γυναικών και ανδρών και γυναικών στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή, και την υποστήριξη της ισότητας των φύλων, της συμμετοχής των γυναικών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και της πολιτικής εκπροσώπησης των γυναικών, ειδικότερα στις διαδικασίες πολιτικής μετάβασης, εκδημοκρατισμού και οικοδόμησης κρατικών θεσμών·
- viii) την προώθηση της ίσης συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή, περιλαμβανομένων μέτρων για τη διευκόλυνση της άσκησης των σχετικών ελευθεριών, καθώς και την υποστήριξη της ισότητας των ευκαιριών, της αποφυγής διακρίσεων και της πολιτικής εκπροσώπησης·
- ix) την υποστήριξη μέτρων για τη διευκόλυνση της ειρηνικής συμφιλίωσης των τμημάτων των κοινωνιών, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης για μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τον εκδημοκρατισμό·
- β) προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών όπως έχουν διακηρυχθεί στην Παγκόσμια Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα δικαιώματα των ΗΕ και σε άλλα διεθνή και περιφερειακά μέσα στους τομείς των ατομικών, πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, κυρίως μέσω οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, μεταξύ άλλων σχετικά με:
- i) την κατάργηση της θανατικής ποινής, και εκεί όπου υφίσταται ακόμη η θανατική ποινή, την αναστολή των εκτελέσεων με σκοπό την κατάργησή της, καθώς και την υποστήριξη για την κατάργησης της και την τήρηση διεθνών ελάχιστων κανόνων·
- ii) την αποφυγή των βασανιστηρίων, της απάνθρωπης μεταχείρισης και κάθε άλλης σκληρής, απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας καθώς και των αναγκαστικών εξαφανίσεων και την αποκατάσταση των θυμάτων βασανιστηρίων·
- iii) την υποστήριξη, προστασία και παροχή βοήθειας στους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων την κάλυψη της επείγουσας ανάγκης προστασίας τους, σύμφωνα με το άρθρο 1 της Διακήρυξης των ΗΕ για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων· οι εν λόγω στόχοι, περιλαμβανομένης της μακροπρόθεσμης βοήθειας και της πρόσβασης σε καταφύγιο θα μπορούσαν να καλύπτονται από τον μηχανισμό προστασίας των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
- iv) την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, των διακρίσεων κάθε μορφής, όπως αυτών που βασίζονται στο φύλο, στην φυλή, στο χρώμα, στην κοινωνική τάξη, στην εθνοτική ή κοινωνική προέλευση, στα γενετικά χαρακτηριστικά, στη γλώσσα, στην θρησκεία ή στις πεποιθήσεις, στα πολιτικά ή σε οιαδήποτε άλλα φρονήματα, στην ιδιότητα του μέλους εθνικής μειονότητας, στην περιουσία, στη γέννηση, στην αναπηρία, στην ηλικία, στον γενετήσιο προσανατολισμό και στην ταυτότητα φύλου·
- v) την ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, μεταξύ άλλων με μέτρα εξάλειψης κάθε μορφής μίσους, μισαλλοδοξίας και διάκρισης που βασίζεται στη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, και με ενίσχυση της ανοχής και του σεβασμού της θρησκευτικής και πολιτιστικής ποικιλομορφίας εντός και μεταξύ των κοινωνιών·
- vi) τα δικαιώματα των αυτοχθόνων λαών, όπως καθορίζονται στην Διακήρυξη των ΗΕ για τα Δικαιώματα των Αυτοχθόνων Πληθυσμών, μεταξύ άλλων, τονίζοντας τη σημασία της συμμετοχής τους στην ανάπτυξη των έργων που τους αφορούν και συμπεριλαμβανομένης της στήριξης για τη διευκόλυνση της αλληλεπίδρασης των αυτοχθόνων πληθυσμών καθώς και της συμμετοχής σε διεθνείς μηχανισμούς·
- vii) τα δικαιώματα των ατόμων που ανήκουν σε εθνικές ή εθνοτικές, θρησκευτικές και γλωσσικές μειονότητες, όπως προβλέπονται στη Δήλωση των ΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων που ανήκουν σε εθνικές ή εθνοτικές, θρησκευτικές και γλωσσικές μειονότητες·
- viii) τα δικαιώματα των λεσβίων, ομοφυλοφίλων, αμφιφυλόφιλων, διεμφυλικών και ερμαφρόδιτων ατόμων (ΛΟΑΔΕ), συμπεριλαμβανομένων μέτρων με σκοπό την αποποινικοποίηση της ομοφυλοφιλίας, την καταπολέμηση της ομοφοβικής και τρανσφοβικής βίας και δώξεων, και την προώθηση της ελευθερίας του συνέρχεσθαι, του συνεταιρίζεσθαι και της έκφρασης των ΛΟΑΔΕ·
- ix) τα δικαιώματα των γυναικών, όπως διακηρύσσονται στη Σύμβαση των ΗΕ για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων εις βάρος των γυναικών και τα προαιρετικά της πρωτόκολλα, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για την καταπολέμηση κάθε μορφής βίας εναντίον γυναικών και κοριτσιών, ιδιαίτερα του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων, των καταναγκαστικών και προσυμφωνημένων γάμων, των εγκλημάτων τιμής, της ενδοοικογενειακής και σεξουαλικής βίας, της εμπορίας γυναικών και κοριτσιών·
- x) τα δικαιώματα του παιδιού, όπως διακηρύσσονται στη Σύμβαση των ΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού και τα προαιρετικά της πρωτόκολλα, συμπεριλαμβανομένων της καταπολέμησης της παιδικής εργασίας, της διακίνησης παιδιών και της παιδικής πορνείας, καθώς και της στρατολόγησης και χρησιμοποίησης ανήλικων στρατιωτών, και της προστασίας των παιδιών από διακρίσεις, ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας ή πίστης, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής, εθνοτικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας, αναπηρίας, γέννησης ή οποιαδήποτε άλλης κατάστασης·
- xi) τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, όπως καθορίζονται στη Σύμβαση των ΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες·

- xii) τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, μεταξύ άλλων το δικαίωμα σε ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο και θεμελιώδεις κανόνες εργασίας·
- xiii) την εταιρική κοινωνική ευθύνη, ειδικότερα με την εφαρμογή των κατευθυντήριων αρχών των ΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα, και την επιχειρηματική ελευθερία όπως καθορίζονται στο άρθρο 16 του Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- xiv) την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την παρακολούθηση στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας·
- xv) την υποστήριξη των τοπικών, περιφερειακών, εθνικών ή διεθνών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που συμμετέχουν στην προστασία, την προώθηση ή την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών·
- xvi) την προαγωγή της βελτίωσης των συνθηκών κράτησης και τήρησης των προτύπων σε φυλακές που θα πρέπει να συνάδουν με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα θεμελιώδη δικαιώματα·
- γ) ενίσχυση του διεθνούς πλαισίου για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δικαιοσύνης, της ισότητας των φύλων, του κράτους δικαίου και της δημοκρατίας, και για την προαγωγή του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου, ιδίως με:
- την παροχή στήριξης για διεθνή και περιφερειακά μέσα και οργανισμούς στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δικαιοσύνης, του κράτους δικαίου και της δημοκρατίας·
 - την προώθηση της συνεργασίας από την κοινωνία των πολιτών με διεθνείς και περιφερειακούς διακυβερνητικούς οργανισμούς και την υποστήριξη των δραστηριοτήτων της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας ικανοτήτων για τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, που αποβλέπουν στην προώθηση και την παρακολούθηση της εφαρμογής διεθνών και περιφερειακών μέσων που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δικαιοσύνη, το κράτος δικαίου και τη δημοκρατία·
 - κατάρτιση και διάδοση πληροφοριών σχετικά με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και στήριξη της επιβολής του·
- δ) ενίσχυση της εμπιστοσύνης στις δημοκρατικές εκλογικές διαδικασίες και στους δημοκρατικούς θεσμούς και αύξηση της αξιοπιστίας και της διαφάνειάς τους, σε όλα τα στάδια του εκλογικού κύκλου, ιδιαίτερα:
- με την αύξηση των αποστολών εκλογικών παρατηρητών της ΕΕ και με άλλα μέτρα παρακολούθησης των εκλογικών διαδικασιών·
 - συμβάλλοντας στην ανάπτυξη του δυναμικού των εκλογικών παρατηρητών των εγχώριων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, και στηρίζοντας τις πρωτοβουλίες τους που προωθούν τη συμμετοχή στην εκλογική διαδικασία και την παρακολούθησή της·
 - υποστηρίζοντας μέτρα που αποβλέπουν στη συνεπή ένταξη των εκλογικών διαδικασιών στον δημοκρατικό κύκλο, στη διάδοση πληροφοριών και την υλοποίηση συστάσεων των αποστολών εκλογικών παρατηρητών της ΕΕ, ιδίως μέσω συνεργασίας με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και με τους αρμόδιους κρατικούς φορείς, περιλαμβανομένων των κοινοβουλίων και κυβερνήσεων, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό,
- προωθώντας την ομαλή διεξαγωγή των εκλογικών διαδικασιών, τη μείωση της εκλογικής βίας και την αποδοχή των αξιοπιστών αποτελεσμάτων από όλα τα τμήματα της κοινωνίας.
 - Οι αρχές της αποφυγής διακρίσεων για οποιονδήποτε λόγο, της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου, της συμμετοχής, της ενδυνάμωσης καθώς και η λογοδοσία, το άνοιγμα και η διαφάνεια λαμβάνονται υπόψη, εφόσον είναι σκόπιμο, όλα τα μέτρα που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό.
 - Τα μέτρα που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό εφαρμόζονται στο έδαφος τρίτων χωρών ή συνδέονται άμεσα με καταστάσεις που προκύπτουν σε τρίτες χώρες ή συνδέονται άμεσα με παγκόσμιες ή περιφερειακές δράσεις.
 - Τα μέτρα που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό λαμβάνουν υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά της κρίσης ή των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και των χωρών ή των καταστάσεων όπου παρατηρείται σοβαρή έλλειψη θεμελιωδών ελευθεριών, όπου η ανθρώπινη ασφάλεια κινδυνεύει περισσότερο ή όπου οι οργανώσεις και οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δραστηριοποιούνται υπό τις πλέον αντίξοες συνθήκες.

Άρθρο 3

Συντονισμός, συνέπεια και συμπληρωματικότητα της βοήθειας της Ένωσης

- Η βοήθεια της Ένωσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού συνάδει με το συνολικό πλαίσιο της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, και συμπληρωματική προς τη βοήθεια που προβλέπεται στο πλαίσιο σχετικών μηχανισμών ή συμφωνιών εξωτερικής βοήθειας.
- Για να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα, η συνοχή και η συνέπεια της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, η Ένωση και τα κράτη μέλη επιδιώκουν τακτικές ανταλλαγές πληροφοριών και διαβουλεύσεις μεταξύ τους σε πρώιμο στάδιο του προγραμματισμού, προκειμένου να προάγονται η συμπληρωματικότητα και η συνοχή μεταξύ των αντίστοιχων δραστηριοτήτων τους, τόσο στο επίπεδο της λήψης αποφάσεων όσο και επί τόπου. Οι διαβουλεύσεις αυτές μπορεί να συνεπάγονται από κοινού προγραμματισμό και κοινές δραστηριότητες μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών. Η Ένωση διαβουλεύεται επίσης με άλλους χορηγούς και φορείς.
- Η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ προβαίνουν, κατά περίπτωση, σε τακτικές ανταλλαγές απόψεων και πληροφοριών με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- Η Ένωση επιδιώκει τακτικές ανταλλαγές πληροφοριών και διαβουλεύεται με την κοινωνία των πολιτών, σε όλα τα επίπεδα, περιλαμβανομένων των τρίτων χωρών. Ειδικότερα, η Ένωση παρέχει, όποτε είναι δυνατόν και σύμφωνα με τις σχετικές διαδικασίες, την τεχνική καθοδήγηση και υποστήριξη σχετικά με την διαδικασία αίτησης.

Άρθρο 4

Γενικό πλαίσιο προγραμματισμού και εφαρμογής

1. Η βοήθεια της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού χορηγείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 και μέσω των ακόλουθων μέτρων:
 - α) έγγραφα στρατηγικής που αναφέρονται στο άρθρο 5 και ενδεχόμενες αναθεωρήσεις τους·
 - β) ετήσια προγράμματα δράσης, μεμονωμένα μέτρα και μέτρα στήριξης βάσει των άρθρων 2 και 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014·
 - γ) ειδικά μέτρα βάσει του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.
2. Τυχόν προγραμματισμός ή αναθεωρήσεις προγραμμάτων που πραγματοποιούνται μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης επισκόπησης που αναφέρεται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 («ενδιάμεση έκθεση επισκόπησης») λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα, τα ευρήματα και τα συμπεράσματα της εν λόγω έκθεσης.

Άρθρο 5

Έγγραφα στρατηγικής

1. Τα έγγραφα στρατηγικής καθορίζουν τη στρατηγική της Ένωσης για τη χορήγηση βοήθειας στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, βάσει των προτεραιοτήτων της Ένωσης, τη διεθνή κατάσταση και τις δραστηριότητες των κυρίων εταίρων. Είναι συνεπή με τον γενικό σκοπό, τους στόχους, το πεδίο εφαρμογής και τις αρχές του παρόντος κανονισμού.
2. Τα έγγραφα στρατηγικής καθορίζουν τους τομείς προτεραιότητας που επιλέγονται για χρηματοδότηση από την Ένωση στη διάρκεια της περιόδου ισχύος του παρόντος κανονισμού, τους ειδικούς στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τους δείκτες απόδοσης. Προσδιορίζουν επίσης την ενδεικτική κατανομή κονδυλίων, τόσο συνολικά όσο και ανά τομέα προτεραιότητας, υπό μορφή ψαλίδας, ανάλογα με την περίπτωση.
3. Τα έγγραφα στρατηγικής εγκρίνονται με τη διαδικασία εξέτασης που ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Όταν το απαιτούν σημαντικές αλλαγές περιστάσεων και πολιτικής, τα έγγραφα στρατηγικής επικαιροποιούνται σύμφωνα με την ίδια διαδικασία.

Άρθρο 6

Θεματικές προτεραιότητες και εξουσιοδότηση

Οι ειδικοί στόχοι και προτεραιότητες της βοήθειας της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού περιλαμβάνονται στο παράρτημα.

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων για την τροποποίηση των θεματικών προτεραιοτήτων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα. Συγκεκριμένα, μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης επισκόπησης, και βάσει των συστάσεων που περιέχονται στην ενδιάμεση έκθεση επισκόπησης, η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξη για την τροποποίηση του παραρτήματος έως τις 31 Μαρτίου 2018.

Άρθρο 7

Άσκηση εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η αναφερόμενη στο άρθρο 6 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 6 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για την περίοδο ισχύος του παρόντος κανονισμού.
3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 6 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή από το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Τίθεται σε ισχύ την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που καθορίζεται στην απόφαση. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που έχουν ήδη τεθεί σε ισχύ.
4. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

5. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη η οποία εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 6 τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της εν λόγω πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή εφόσον, πριν από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η περίοδος αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 8

Επιτροπή

Η Επιτροπή επικουρείται από μια επιτροπή για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα («η επιτροπή»). Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 9

Πρόσβαση σε έγγραφα

Προκειμένου να εξασφαλίσουν τη δυνατότητα άσκησης των εξουσιών ελέγχου τους εν πλήρη γνώσει, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχουν πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα του ΕΜΔΑΔ, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες.

Άρθρο 10

Δημοσιονομικό κονδύλιο

Το δημοσιονομικό κονδύλιο για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, για την περίοδο 2014–2020, ανέρχεται σε 1 332 752 000 EUR.

Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Άρθρο 11

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σύμφωνα με την απόφαση 2010/427/ΕΕ.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και εφαρμόζεται άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 11ης Μαρτίου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. SCHULZ

Άρθρο 12

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ειδικοί στόχοι και προτεραιότητες του (ΕΜΔΑΔ)

Ο στρατηγικός προσανατολισμός της Ένωσης για την επίτευξη του σκοπού του ΕΜΔΑΔ βασίζεται στους πέντε στόχους που περιγράφονται στο παρόν παράρτημα.

1. Στόχος 1 — Στήριξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των υπερασπιστών τους σε καταστάσεις στις οποίες κινδυνεύουν περισσότερο.

Οι δράσεις βάσει του στόχου αυτού θα στηρίζουν αποτελεσματικά τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (ΥΑΔ) που κινδυνεύουν περισσότερο και σε καταστάσεις όπου ελλοχεύει ο μεγαλύτερος κίνδυνος για τις θεμελιώδεις ελευθερίες. Το ΕΜΔΑΔ θα συμβάλει, μεταξύ άλλων, στην κάλυψη των επείγουσών αναγκών των ΥΑΔ. Επίσης, θα παράσχει μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη στήριξη, η οποία θα επιτρέψει στους ΥΑΔ και στην κοινωνία των πολιτών να επιτελέσουν το έργο τους. Οι δράσεις θα λάβουν υπόψη τη σημερινή ανησυχητική τάση του περιορισμένου χώρου της κοινωνίας των πολιτών.

2. Στόχος 2 — Στήριξη άλλων προτεραιοτήτων της Ένωσης στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Οι δράσεις βάσει του στόχου αυτού θα επικεντρωθούν στη στήριξη δραστηριοτήτων σε τομείς όπου η Ένωση έχει προστιθέμενη αξία ή θεματική δέσμευση, π.χ. σημερινές και μελλοντικές κατευθυντήριες γραμμές (του Συμβουλίου) ή ψηφίσματα (του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου) περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων που εκδίδονται ή θα εκδοθούν σύμφωνα με το άρθρο 2. Οι δράσεις θα συνάδουν με τις προτεραιότητες του Στρατηγικού Πλαισίου της ΕΕ και του σχεδίου δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία.

Οι δράσεις βάσει του στόχου αυτού θα στηρίζουν, μεταξύ άλλων, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (κυρίως την κατάργηση της θανατικής ποινής, των βασανιστηρίων και κάθε άλλης μορφής σκληρής, απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας), τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, την πάταξη της ατιμωρησίας, την αποφυγή κάθε μορφής διάκρισης, τα δικαιώματα των γυναικών και την ισότητα των φύλων. Προσοχή θα δοθεί επίσης στην ανάδειξη των ζητημάτων στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

3. Στόχος 3 — Στήριξη της δημοκρατίας

Οι δράσεις βάσει του στόχου αυτού θα στηρίζουν τους φιλειρηνικούς υπερασπιστές της δημοκρατίας σε τρίτες χώρες με σκοπό την ενίσχυση της συμμετοχικής και αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, της διαφάνειας και της λογοδοσίας. Οι δράσεις θα επικεντρωθούν στην παγίωση της πολιτικής συμμετοχής και αντιπροσώπευσης καθώς και στην προάσπιση της δημοκρατίας.

Θα εξετασθούν όλες οι πτυχές του εκδημοκρατισμού, μεταξύ άλλων, το κράτος δικαίου, η προαγωγή και η προστασία των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων, όπως της ελευθερίας της έκφρασης σε επιγραμμικό και μη περιβάλλον και της ελευθερίας του συνέργεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι. Αυτό περιλαμβάνει την ενεργή συμμετοχή στην εξελισσόμενη μεθοδολογική συζήτηση για τη στήριξη της δημοκρατίας.

Κατά περίπτωση, οι δράσεις θα λάβουν υπόψη τις συστάσεις των αποστολών παρατήρησης εκλογών της ΕΕ.

4. Στόχος 4 — Αποστολές παρατήρησης εκλογών της ΕΕ

Οι δράσεις βάσει του στόχου αυτού θα επικεντρωθούν στην παρατήρηση εκλογών που συμβάλλει στη βελτίωση της διαφάνειας και της εμπιστοσύνης στην εκλογική διαδικασία στο πλαίσιο της ευρύτερης προώθησης και στήριξης των δημοκρατικών διαδικασιών οι οποίες περιγράφονται στο στόχο 3.

Οι πλήρεις κλίμακες αποστολές παρατήρησης εκλογών της ΕΕ αναγνωρίζονται ευρέως ως εμβληματικά σχέδια της εξωτερικής δράσης της ΕΕ και παραμένουν η κύρια μορφή δράσης του συγκεκριμένου στόχου.

Οι αποστολές είναι οι πλέον κατάλληλες για την παροχή ενημερωμένης αξιολόγησης των εκλογικών διαδικασιών και συστάσεων για την περαιτέρω βελτίωση στο πλαίσιο της συνεργασίας και του πολιτικού διαλόγου της Ένωσης με τρίτες χώρες. Συγκεκριμένα, η προσέγγιση που περιλαμβάνει όλα τα στάδια του εκλογικού κύκλου, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων συνέχειας, θα αναπτυχθεί περαιτέρω με συμπληρωματικές δράσεις μεταξύ διμερούς προγραμματισμού και έργων του ΕΜΔΑΔ.

5. Στόχος 5 — Υποστήριξη των στοχευμένων βασικών φορέων και διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών και περιφερειακών μέσων και μηχανισμών περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Γενικός στόχος είναι η ενίσχυση του διεθνούς και του περιφερειακού πλαισίου για την προαγωγή και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δικαιοσύνης, του κράτους δικαίου και της δημοκρατίας, σύμφωνα με τις προτεραιότητες πολιτικής της Ένωσης.

Οι δράσεις βάσει του στόχου αυτού θα περιλαμβάνουν δραστηριότητες για τη στήριξη της συμβολής της τοπικής κοινωνίας των πολιτών στους διαλόγους της Ένωσης περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων (σύμφωνα με τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ) και την ανάπτυξη και την εφαρμογή διεθνών και περιφερειακών μέσων και μηχανισμών περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διεθνών μέσων και μηχανισμών ποινικής δικαιοσύνης, συμπεριλαμβανομένου του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην προώθηση και την παρακολούθηση των εν λόγω μηχανισμών από την κοινωνία των πολιτών.

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽¹⁾

Βάσει του άρθρου 14 της ΣΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πριν από τον προγραμματισμό του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 235/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για την καθιέρωση ενός χρηματοδοτικού μέσου για την προώθηση της δημοκρατίας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου παγκοσμίως και έπειτα από αρχικές διαβουλεύσεις με τους σχετικούς δικαιούχους, όπου απαιτείται. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά χώρα/περιφέρεια και, στο πλαίσιο μιας χώρας/περιφέρειας, με τις προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα και τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά προτεραιότητα για τα γεωγραφικά προγράμματα, καθώς και την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις θεματικές προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα, την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*), και την κατανομή της χρηματοδότησης για τις εν λόγω προτεραιότητες που προβλέπεται στα θεματικά προγράμματα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα λάβει υπόψη τη θέση που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επί του θέματος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την προετοιμασία της ενδιάμεσης επανεξέτασης και πριν από οποιαδήποτε ουσιώδη αναθεώρηση των εγγράφων προγραμματισμού κατά την περίοδο ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον κληθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα αναλύει σε ποιες περιπτώσεις ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα έγγραφα προγραμματισμού και θα παρέχει εξηγήσεις για οποιαδήποτε άλλη συνέχεια δόθηκε στον στρατηγικό διάλογο.

⁽¹⁾ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εκπροσωπηθεί στο επίπεδο του αρμόδιου Επιτρόπου.

(*) Κατά περίπτωση.

Κοινή δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις αποστολές παρατήρησης εκλογών

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπογραμμίζουν τη σημαντική συμβολή των αποστολών παρατήρησης εκλογών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΑΠΕ της ΕΕ) στην πολιτική εξωτερικών σχέσεων της Ένωσης για τη στήριξη της δημοκρατίας στις χώρες εταίρους. Οι ΑΠΕ της ΕΕ συμβάλλουν στην αύξηση της διαφάνειας των εκλογικών διαδικασιών και της εμπιστοσύνης σε αυτές και παρέχουν τεκμηριωμένη αξιολόγηση των εκλογών, καθώς και συστάσεις για την περαιτέρω βελτίωσή τους, στο πλαίσιο της συνεργασίας και του πολιτικού διαλόγου της Ένωσης με τις χώρες εταίρους. Σε αυτό το πλαίσιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμφωνούν ότι ποσοστό έως 25 % του προϋπολογισμού για την περίοδο 2014-2020 βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 235/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για την καθιέρωση ενός χρηματοδοτικού μέσου για την προώθηση της δημοκρατίας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου παγκοσμίως θα πρέπει να διατεθεί για τη χρηματοδότηση των ΑΠΕ της ΕΕ, ανάλογα με τις ετήσιες προτεραιότητες όσον αφορά τις εκλογές.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 236/2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Μαρτίου 2014

για τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 209 παράγραφος 1 και το άρθρο 212 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να υιοθετήσει κοινούς κανόνες και διαδικασίες για την εφαρμογή ενός πλήρους συνόλου μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης που θα καλύπτει ένα φάσμα πολιτικών σχετικά με αυτήν τη δράση. Οι εν λόγω μηχανισμοί χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης για την περίοδο 2014-2020 είναι: ο Μηχανισμός για την αναπτυξιακή συνεργασία (ΜΑΣ), όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾, το Ευρωπαϊκό Μέσο για τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΜΔΔΑ), όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 235/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας (ΕΜΓ), όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁾, ο Μηχανισμός συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη, όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 230/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁶⁾, ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II), όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁷⁾, και το Μέσο

Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες, όπως θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁸⁾ (εφεξής καλούμενοι από κοινού «Μηχανισμοί» και μεμονωμένα «Μηχανισμός»).

(2) Οι κοινοί κανόνες και διαδικασίες θα πρέπει να είναι σύμφωνοι με τους δημοσιονομικούς κανόνες που ισχύουν για τον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, όπως ορίζεται στον κανονισμό του Ευρωπαϊκού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁹⁾, συμπεριλαμβανομένων των αντίστοιχων κανόνων που έχουν υιοθετηθεί από την Επιτροπή ⁽¹⁰⁾ για την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού.

(3) Οι Μηχανισμοί προβλέπουν ότι γενικά οι δράσεις που θα χρηματοδοτούνται βάσει αυτών θα πρέπει να αποτελούν το αντικείμενο πολυετούς ενδεικτικού προγραμματισμού, με πρόβλεψη του πλαισίου εντός του οποίου θα πρέπει να εκδίδονται οι χρηματοδοτικές αποφάσεις σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και με τις διαδικασίες που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹¹⁾.

(4) Οι χρηματοδοτικές αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνουν τη μορφή ετήσιων ή πολυετών προγραμμάτων δράσης και μεμονωμένων μέτρων όταν τηρείται ο σχεδιασμός που προβλέπεται από τον πολυετή ενδεικτικό προγραμματισμό, ειδικών μέτρων, όταν απαιτείται λόγω απρόβλεπτων και δεόντως αιτιολογημένων αναγκών ή περιστάσεων, και μέτρων στήριξης. Μέτρα στήριξης μπορούν να λαμβάνονται είτε στο πλαίσιο ετήσιου ή πολυετούς προγράμματος δράσης ή εκτός του πεδίου εφαρμογής των εγγράφων ενδεικτικού προγραμματισμού.

(5) Οι χρηματοδοτικές αποφάσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν σε παράρτημα περιγραφή κάθε δράσης, που καθορίζει τους στόχους της, τις κύριες δραστηριότητες, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τις μεθόδους εφαρμογής, τον προϋπολογισμό και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα, τυχόν συνδεδεμένα μέτρα στήριξης και ρυθμίσεις για τον έλεγχο των επιδόσεων, και θα πρέπει να εγκρίνονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

⁽¹⁾ ΕΕ C 391 της 18.12.2012, σ. 110.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (δεν έχει δημοσιευτεί ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, περί μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας την περίοδο 2014-2020 (βλ. σελίδα 44 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 235/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για την καθιέρωση χρηματοδοτικού μέσου για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα παγκοσμίως (βλ. σελίδα 85 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας (βλ. σελίδα 27 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽⁶⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 230/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη θέσπιση μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη (βλ. σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II) (βλ. σελίδα 11 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες (βλ. σελίδα 77 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ L 298, 31.12.2012, σ.1).

⁽¹⁰⁾ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1268/2012 της Επιτροπής, της 29ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ L 362, 31.12.2012, σ. 1).

⁽¹¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

- (6) Λόγω του προγραμματισμού πολιτικών ή της φύσης της δημοσιονομικής εκτέλεσης των εν λόγω εκτελεστικών πράξεων, ειδικότερα των δημοσιονομικών επιπτώσεών τους, η διαδικασία εξέτασης θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την έγκρισή τους, εκτός των μεμονωμένων και ειδικών μέτρων με προκαθορισμένα κατώτατα όρια. Εντούτοις, η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει άμεσα εφαρμοστέες εκτελεστικές πράξεις όταν, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις οι οποίες σχετίζονται με την ανάγκη έγκαιρης αντίδρασης εκ μέρους της Ένωσης, το απαιτούν επιτακτικοί λόγοι επείγοντος. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα πρέπει να ενημερώνεται δεόντως εν προκειμένω, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
- (7) Για την εφαρμογή των Μηχανισμών, όταν η διαχείριση της λειτουργίας ανατίθεται σε ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς φορείς, η απόφαση της Επιτροπής θα πρέπει να καλύπτει ειδικότερα διατάξεις για τον καταμερισμό του κινδύνου, τη διαφάνεια, τις αποδοχές του ενδιάμεσου φορέα που είναι αρμόδιος για την εφαρμογή, τη χρήση και επαναχρησιμοποίηση κονδυλίων και των πιθανών κερδών και τις υποχρεώσεις για υποβολή εκθέσεων και τους μηχανισμούς ελέγχου, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012.
- (8) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώκει την αποτελεσματικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων προκειμένου να βελτιστοποιήσει τα αποτελέσματα της εξωτερικής δράσης της. Αυτό θα πρέπει να επιτυγχάνεται μέσω της συνοχής και συμπληρωματικότητας των μηχανισμών εξωτερικής δράσης της Ένωσης, καθώς και με τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ των Μηχανισμών και άλλων πολιτικών της Ένωσης. Θα πρέπει δε τούτο περαιτέρω να συνεπάγεται αμοιβαία ενίσχυση των προγραμμάτων που καταρτίζονται στο πλαίσιο των Μηχανισμών και, κατά περίπτωση, τη χρησιμοποίηση χρηματοοικονομικών μηχανισμών με μόχλευση.
- (9) Σύμφωνα με το άρθρο 21 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ), η δράση της Ένωσης στη διεθνή σκηνή πρέπει να διέπεται από τις αρχές που ενέπνευσαν τη δημιουργία, την ανάπτυξη και τη διεύρυνσή της και τις οποίες επιδιώκει να προαγάγει στον υπόλοιπο κόσμο, δηλαδή τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τον οικουμενικό και αδιαίρετο χαρακτήρα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, τον σεβασμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, την αρχή της ισότητας και την αλληλεγγύη και τον σεβασμό των αρχών του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς δικαίου.
- (10) Σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της Ένωσης στο 3ο και το 4ο Φόρουμ υψηλού επιπέδου για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας (Άκκρα 2008 και Μπουσάν 2011) και με τη σύσταση της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («ΟΟΣΑ-ΕΑΒ») σχετικά με την αποδέσμευση της παροχής δημόσιας αναπτυξιακής βοήθειας (ΔΑΒ) στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και στις φτωχές υπερχρεωμένες χώρες, η Επιτροπή θα πρέπει να αποδεσμεύσει την παροχή βοήθειας της Ένωσης στον μέγιστο βαθμό, μεταξύ άλλων για καινοτόμους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς, και να προωθήσει τη συμμετοχή οντοτήτων από χώρες εταίρους στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.
- (11) Προκειμένου να διασφαλιστεί η προβολή στους πολίτες των δικαιούχων χωρών και στους πολίτες της Ένωσης της βοήθειας της Ένωσης, θα πρέπει, όπου αυτό ενδείκνυται, να υπάρχουν στοχευμένη επικοινωνία και ενημέρωση με τα κατάλληλα μέσα.
- (12) Η εξωτερική δράση της Ένωσης στο πλαίσιο των Μηχανισμών θα πρέπει να συμβάλλει στην επίτευξη σαφών αποτελεσμάτων (που καλύπτουν τις αποδόσεις, τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπο) σε χώρες που επωφελούνται από την εξωτερική χρηματοδοτική βοήθεια της Ένωσης. Όταν ενδείκνυται και είναι δυνατόν, τα αποτελέσματα της εξωτερικής δράσης της Ένωσης και η αποτελεσματικότητα ενός Μηχανισμού θα πρέπει να παρακολουθούνται και να αξιολογούνται βάσει προκαθορισμένων, σαφών, διαφανών και, εάν χρειάζεται, ειδικών ανά χώρα και μετρήσιμων δεικτών, προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες και τους στόχους του οικείου Μηχανισμού.
- (13) Τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης θα πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου δαπανών, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης, του εντοπισμού και της διερεύνησης παρατυπιών, της ανάκτησης διαφυγόντων κονδυλίων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή καταχρηστικώς χρησιμοποιηθέντων κεφαλαίων και, κατά περίπτωση, με την επιβολή χρηματικών ποινών. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με τις ισχύουσες συμφωνίες οι οποίες συνάπτονται με διεθνείς οργανισμούς και τρίτες χώρες.
- (14) Θα πρέπει να προβλεφθούν διατάξεις για τις μεθόδους χρηματοδότησης, την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, τους κανόνες ιθαγένειας και καταγωγής, την αξιολόγηση των δράσεων, την υποβολή εκθέσεων και την επανεξέταση και αξιολόγηση των Μηχανισμών.
- (15) Με την επιφύλαξη των μηχανισμών συνεργασίας που αναπτύσσονται με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών σε όλα τα επίπεδα, σύμφωνα με το άρθρο 11 ΣΕΕ, οι ενδιαφερόμενοι φορείς δικαιούχων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών, έχουν εξέχοντα ρόλο όσον αφορά την εξωτερική πολιτική της Ένωσης. Κατά τη διαδικασία εφαρμογής, ιδίως κατά την προετοιμασία, εκτέλεση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των μέτρων που λαμβάνονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, είναι σημαντικό να ζητείται δεόντως η γνώμη τους ώστε να διασφαλίζεται ότι έχουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία και να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι ιδιαιτερότητές τους.

- (16) Σύμφωνα με τα άρθρα 208, το άρθρο 209 παράγραφος 3 και το άρθρο 212 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δυνάμει των όρων του καταστατικού της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και της απόφασης αριθ. 1080/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, η ΕΤΕπ συμβάλλει στην εφαρμογή των μέτρων που είναι αναγκαία για την προώθηση των σκοπών των πολιτικών για την ανάπτυξη και άλλων εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης, και παρεμβαίνει συμπληρωματικά προς τους μηχανισμούς εξωτερικής δράσης της Ένωσης. Θα πρέπει να αξιοποιούνται οι ευκαιρίες να συνδυάζεται η χρηματοδότηση της ΕΤΕπ με δημοσιονομικούς πόρους της Ένωσης. Γίνεται διαβούλευση με την ΕΤΕπ κατά τη διαδικασία προγραμματισμού της Ένωσης, εάν είναι σκόπιμο.
- (17) Οι διεθνείς οργανισμοί και οι οργανισμοί για την ανάπτυξη συνεργάζονται συστηματικά με μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς ως εταίρους υλοποίησης και χρειάζεται ενδεχομένως να τους αναθέτουν καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, θα πρέπει να προβλεφθεί στον παρόντα κανονισμό να επιτραπεί η ανάθεση των καθηκόντων σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, υπό όρους ισοδύναμους με τους ισχύοντες για την Επιτροπή.
- (18) Προκειμένου να ενισχυθούν η αυτεξούσια χάραξη των αναπτυξιακών διαδικασιών των χωρών εταίρων και η βιωσιμότητα της εξωτερικής βοήθειας και σύμφωνα με τις δεσμεύσεις για την αποτελεσματικότητα της διεθνούς βοήθειας τις οποίες έχουν αναλάβει η Ένωση και οι χώρες εταίροι, η Ένωση θα πρέπει να προωθεί, κατά περίπτωση ανάλογα με τη φύση της εκάστοτε δράσης, την αξιοποίηση των θεσμών, συστημάτων και διαδικασιών των χωρών εταίρων.
- (19) Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη και το διεθνές πρόγραμμα για την αποτελεσματικότητα της διεθνούς βοήθειας και όπως υπογραμμίζεται στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Ιουλίου 2011 σχετικά με το μέλλον της δημοσιονομικής στήριξης της ΕΕ στις αναπτυσσόμενες χώρες, την ανακοίνωση της Επιτροπής της 13ης Οκτωβρίου 2011 με τίτλο «Αύξηση του αντικτύπου της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ: ένα πρόγραμμα δράσης για αλλαγή» και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 2012 με τίτλο «Η μελλοντική προσέγγιση για τη δημοσιονομική στήριξη της ΕΕ στις τρίτες χώρες», η δημοσιονομική στήριξη οφείλει να αξιοποιηθεί αποτελεσματικά προκειμένου να προωθήσει τη μείωση της φτώχειας και τη χρήση των συστημάτων των χωρών, να καταστήσει τη βοήθεια περισσότερο προβλέψιμη και να τονώσει την οικειοποίηση των αναπτυξιακών πολιτικών και μεταρρυθμίσεων. Η εκταμίευση των προβλεπόμενων δημοσιονομικών δόσεων θα πρέπει να εξαρτάται από την ικανοποιητική πρόοδο που σημειώνεται ως προς την επίτευξη των στόχων που έχουν συμφωνηθεί με τις χώρες εταίρους. Στις χώρες που επωφελούνται από το είδος αυτό χρηματοδοτικής

βοήθειας της Ένωσης, η Ένωση στηρίζει την ανάπτυξη του κοινοβουλευτικού και λογιστικού ελέγχου, της διαφάνειας και της πρόσβασης του κοινού στις πληροφορίες.

- (20) Η δράση της Ένωσης για την προώθηση των αρχών της δημοκρατίας και την ενίσχυση του εκδημοκρατισμού μπορεί να εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, με την παροχή στήριξης σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και ανεξάρτητα όργανα που δρουν στο χώρο αυτό, όπως το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Δημοκρατία.
- (21) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων τους, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των εν λόγω στόχων αυτών.
- (22) Είναι σκόπιμο να ευθυγραμμισθεί η περίοδος εφαρμογής του παρόντος κανονισμού με εκείνη του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου ⁽²⁾. Κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμοσθεί από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και αρχές

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει τους κανόνες και τους όρους παροχής της χρηματοδοτικής βοήθειας της Ένωσης σε δράσεις, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων δράσης και άλλων μέτρων, βάσει των ακόλουθων μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης για την περίοδο 2014-2020: του Μηχανισμού για την αναπτυξιακή συνεργασία (ΜΑΣ), του Ευρωπαϊκού Μέσου για τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΜΔΔΑ), του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας (ΕΜΓ), του Μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη, του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II) και του Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες (εφεξής καλούμενοι από κοινού «Μηχανισμοί» και μεμονωμένα «Μηχανισμός»).

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ο όρος «χώρες» περιλαμβάνει εδάφη και περιφέρειες, κατά περίπτωση.

⁽¹⁾ Απόφαση αριθ. 1080/2011/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, για τη χορήγηση εγγύησης της ΕΕ στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για την κάλυψη ζημιών από δάνεια και εγγυήσεις δανείων για έργα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 633/2009/ΕΚ (ΕΕ L 280 της 27.10.2011, σ. 1).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για τα έτη 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884).

2. Ο παρών κανονισμός δεν ισχύει για την υλοποίηση δράσεων που χρηματοδοτούν το πρόγραμμα Erasmus+ δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 233/2014, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 232/2014, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 234/2014. Οι εν λόγω δράσεις αυτές υλοποιούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, βάσει των εγγράφων ενδεικτικού προγραμματισμού που αναφέρονται στον εφαρμοστέο Μηχανισμό, εξασφαλίζοντας και τη συμμόρφωση με τους εν λόγω κανονισμούς.

3. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι δράσεις υλοποιούνται σύμφωνα με τους στόχους του εφαρμοστέου Μηχανισμού και σε συμμόρφωση με αποτελεσματική προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Η ενωσιακή χρηματοδοτική βοήθεια που παρέχεται βάσει των Μηχανισμών είναι σύμφωνη με τους κανόνες και τις διαδικασίες που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, ο οποίος παρέχει το βασικό δημοσιονομικό και νομικό πλαίσιο για την εφαρμογή τους.

4. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή χρησιμοποιεί τις πιο αποτελεσματικές και αποδοτικές μεθόδους εφαρμογής. Όταν είναι εφικτό και ενδεδειγμένο δεδομένης της φύσης της δράσης, η Επιτροπή ευνοεί επίσης τη χρήση των απλούστερων διαδικασιών.

5. Λαμβανομένης υπόψη της παραγράφου 4, κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού η Επιτροπή ευνοεί την αξιοποίηση των συστημάτων των χωρών εταίρων όταν είναι εφικτό και ενδεδειγμένο δεδομένης της φύσης της δράσης.

6. Η Ένωση επιδιώκει την προώθηση, ανάπτυξη και εδραίωση των αρχών της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, που αποτελούν τα θεμέλιά της, με βάση το διάλογο και τη συνεργασία με τις χώρες και περιφέρειες εταίρους, όπου ενδείκνυται. Η Ένωση ενσωματώνει τις εν λόγω αρχές στην εφαρμογή των Μηχανισμών.

Άρθρο 2

Υιοθέτηση προγραμμάτων δράσης, μεμονωμένων μέτρων και ειδικών μέτρων

1. Η Επιτροπή υιοθετεί ετήσια προγράμματα δράσης, βάσει των εγγράφων του ενδεικτικού προγραμματισμού που αναφέρονται στο σχετικό Μηχανισμό, όπου ενδείκνυται. Η Επιτροπή μπορεί να υιοθετεί επίσης πολυετή προγράμματα δράσης σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3.

Στα προγράμματα δράσης προσδιορίζονται για κάθε δράση οι επιδιωκόμενοι στόχοι, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και οι κύριες δραστηριότητες, οι μέθοδοι εφαρμογής, ο προϋπολογισμός και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα, τυχόν συνδεδεμένα μέτρα στήριξης και ρυθμίσεις για τον έλεγχο των επιδόσεων.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την καθιέρωση του ενωσιακού προγράμματος «Erasmus+» για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό και την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 1719/2006/ΕΚ, αριθ. 1720/2006/ΕΚ και αριθ. 1298/2008/ΕΚ (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 50).

Όταν απαιτείται, μια δράση μπορεί να υιοθετηθεί ως μεμονωμένο μέτρο πριν ή μετά την έγκριση ετήσιων ή πολυετών προγραμμάτων δράσης.

Σε περίπτωση απρόβλεπτων και δεόντως αιτιολογημένων αναγκών ή συνθηκών και όταν δεν είναι δυνατή η χρηματοδότηση από καταλληλότερες πηγές, η Επιτροπή μπορεί να υιοθετεί ειδικά μέτρα τα οποία δεν προβλέπονται στα έγγραφα ενδεικτικού προγραμματισμού, μεταξύ άλλων μέτρα για τη διευκόλυνση της μετάβασης από την επείγουσα βοήθεια σε μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές ενέργειες ή μέτρα για την καλύτερη προετοιμασία των ατόμων που διαχειρίζονται επαναλαμβανόμενες κρίσεις.

2. Τα προγράμματα δράσης, τα μεμονωμένα μέτρα και τα ειδικά μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου υιοθετούνται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3.

3. Η αναφερόμενη στην παράγραφο 2 διαδικασία δεν απαιτείται για:

- α) μεμονωμένα μέτρα για τα οποία η χρηματοδοτική βοήθεια της Ένωσης δεν υπερβαίνει τα 5 εκατομμύρια EUR,
- β) ειδικά μέτρα για τα οποία η χρηματοδοτική βοήθεια της Ένωσης δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια EUR,
- γ) τεχνικές τροποποιήσεις προγραμμάτων δράσης, μεμονωμένων μέτρων και ειδικών μέτρων. Οι τεχνικές τροποποιήσεις είναι προσαρμογές, όπως:
 - i) παρατάσεις της προθεσμίας εφαρμογής,
 - ii) επαναδεσμευμένα κεφάλαια μεταξύ δράσεων που περιέχονται σε ετήσιο ή πολυετές πρόγραμμα δράσης ή
 - iii) αυξήσεις ή μειώσεις του προϋπολογισμού των ετήσιων ή πολυετών προγραμμάτων δράσης ή των μεμονωμένων ή ειδικών μέτρων, κατά ποσοστό όχι μεγαλύτερο από 20 % του αρχικού προϋπολογισμού και ποσό που δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια EUR,

υπό την προϋπόθεση ότι οι τροποποιήσεις αυτές δεν επηρεάζουν ουσιαστικά τους στόχους του σχετικού μέτρου.

Τα μέτρα που υιοθετούνται δυνάμει της παρούσας παραγράφου κοινοποιούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη μέσω της αρμόδιας επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 16 εντός μηνός από την έγκρισή τους.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 σχετικά με τα προγράμματα δράσης και τα μεμονωμένα μέτρα δεν εφαρμόζονται στη διασυνοριακή συνεργασία στο πλαίσιο του ΕΜΓ.

5. Για δεόντως αιτιολογημένους επιτακτικούς λόγους επείγοντος, όπως καταστάσεις κρίσεων ή άμεσης απειλής της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των δικαιωμάτων του ανθρώπου ή των θεμελιωδών ελευθεριών, η Επιτροπή δύναται να υιοθετεί μεμονωμένα ή ειδικά μέτρα ή τροποποιήσεις σε υφιστάμενα προγράμματα δράσης και μέτρα, σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 4.

6. Διενεργείται κατάλληλος περιβαλλοντικός έλεγχος, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων στην αλλαγή του κλίματος και τη βιοποικιλότητα, σε επίπεδο σχεδίου, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ και της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽²⁾, και, ενδεχομένως, εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ) για τα περιβαλλοντικά ευαίσθητα σχέδια, ιδίως όσον αφορά σημαντικές νέες υποδομές. Εφόσον απαιτείται, κατά την εφαρμογή τομεακών προγραμμάτων χρησιμοποιούνται στρατηγικές περιβαλλοντικές εκτιμήσεις. Εξασφαλίζονται η συμμετοχή ενδιαφερόμενων φορέων στις περιβαλλοντικές εκτιμήσεις και η πρόσβαση του κοινού στα αποτελέσματά των εν λόγω εκτιμήσεων.

7. Κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων και σχεδίων, λαμβάνονται δεόντως υπόψη τα κριτήρια που αφορούν τη δυνατότητα πρόσβασης για άτομα με αναπηρία.

Άρθρο 3

Μέτρα στήριξης

1. Η χρηματοδότηση της Ένωσης μπορεί να καλύπτει δαπάνες για την εφαρμογή των Μηχανισμών και για την επίτευξη των στόχων τους, συμπεριλαμβανομένης της διοικητικής στήριξης που συνδέεται με τις δραστηριότητες προετοιμασίας, παρακολούθησης, εποπτείας, λογιστικού ελέγχου και αξιολόγησης που είναι άμεσα αναγκαίες για την εφαρμογή αυτή, ενώ καλύπτει επίσης τις δαπάνες των αντιπροσωπειών της Ένωσης για τη διοικητική στήριξη που απαιτείται για τη διαχείριση ενεργειών χρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο των Μηχανισμών.

2. Υπό την προϋπόθεση ότι οι δραστηριότητες που αναφέρονται στα στοιχεία α), β) και γ) σχετίζονται με τους γενικούς στόχους του εφαρμοστέου Μηχανισμού που υλοποιείται μέσω δράσεων, η χρηματοδότηση της Ένωσης δύναται να καλύπτει:

- α) μελέτες, συνεδριάσεις, δραστηριότητες πληροφόρησης, ευαισθητοποίησης, κατάρτισης, προετοιμασίας και ανταλλαγής διδαγμάτων και βέλτιστων πρακτικών, δημοσίευσης, καθώς και κάθε άλλη δαπάνη διοικητικής ή τεχνικής βοήθειας που απαιτείται για τη διαχείριση δράσεων,
- β) ερευνητικές δραστηριότητες και μελέτες για σχετικά θέματα και τη διάδοση αυτών,
- γ) δαπάνες που σχετίζονται με την παροχή πληροφοριών και δράσεις επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης επικοινωνιακών στρατηγικών και εταιρικής επικοινωνίας των πολιτικών προτεραιοτήτων της Ένωσης.

3. Τα μέτρα στήριξης δύνανται να χρηματοδοτούνται εκτός του πεδίου των εγγράφων ενδεικτικού προγραμματισμού. Εφόσον συντρέχει περίπτωση, η Επιτροπή υιοθετεί τα μέτρα στήριξης σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 16 παράγραφος 3.

⁽¹⁾ Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 26 της 28.1.2012, σ. 1).

⁽²⁾ Οδηγία 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 175 της 5.7.1985, σ. 40).

Η διαδικασία εξέτασης δεν εφαρμόζεται στην υιοθέτηση μέτρων στήριξης για τα οποία η χρηματοδοτική βοήθεια της Ένωσης δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια EUR.

Τα μέτρα στήριξης για τα οποία η χρηματοδοτική βοήθεια της Ένωσης δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια EUR κοινοποιούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη μέσω της αρμόδιας επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 16 εντός μηνός από την υιοθέτησή τους.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Άρθρο 4

Γενικές διατάξεις χρηματοδότησης

1. Η χρηματοδοτική βοήθεια της Ένωσης δύναται να παρέχεται μέσω των μορφών χρηματοδότησης που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και ειδικότερα:

- α) επιχορηγήσεις,
- β) δημόσιες συμβάσεις για υπηρεσίες, προμήθειες ή εργασίες,
- γ) γενική ή τομεακή δημοσιονομική στήριξη,
- δ) συνεισφορές στα καταπιστευματικά ταμεία που συστήνει η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 187 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012,
- ε) χρηματοοικονομικοί μηχανισμοί όπως δάνεια, εγγυήσεις, μετοχικό ή οιονει μετοχικό κεφάλαιο, επενδύσεις ή συμμετοχές και μέσα καταμερισμού των κινδύνων, ει δυνατόν υπό την καθοδήγηση της ΕΤΕπ σύμφωνα με την εξωτερική της εντολή δυνάμει της απόφασης αριθ. 1080/2011/ΕΕ, πολυμερούς ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, ή διμερούς ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, όπως οι διμερείς αναπτυξιακές τράπεζες, ενδεχομένως συνδυασμένα με πρόσθετες επιχορηγήσεις από άλλες πηγές.

2. Η γενική ή τομεακή δημοσιονομική στήριξη όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) βασίζεται στην αμοιβαία ευθύνη και την κοινή δέσμευση σε καθολικές αξίες και αποσκοπεί στην ενίσχυση συμβατικών εταιρικών σχέσεων μεταξύ της Ένωσης και χωρών εταίρων, προκειμένου να προαχθούν η δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου, να στηριχθεί η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη και να εξαλειφθεί η φτώχεια.

Όλες οι αποφάσεις για την παροχή γενικής ή τομεακής δημοσιονομικής στήριξης βασίζονται στις πολιτικές για τη δημοσιονομική στήριξη που έχουν συμφωνηθεί από την Ένωση, σε σαφή δέσμη κριτηρίων επιλεξιμότητας και σε προσεκτική εκτίμηση των κινδύνων και των οφελών.

Ένας από τους κύριους καθοριστικούς παράγοντες για την εν λόγω απόφαση είναι η αξιολόγηση της δέσμευσης, των επιδόσεων και της προόδου των χωρών εταίρων όσον αφορά τη δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου. Η γενική ή τομεακή δημοσιονομική στήριξη διαφοροποιείται κατά τρόπον ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο της εκάστοτε χώρας εταίρου, λαμβανομένων υπόψη καταστάσεων αστάθειας.

Όταν παρέχει τη γενική ή τομεακή δημοσιονομική στήριξη σύμφωνα με το άρθρο 186 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, η Επιτροπή προσδιορίζει σαφώς και παρακολουθεί τις προϋποθέσεις για την παροχή βοήθειας και στηρίζει την ανάπτυξη ικανοτήτων κοινοβουλευτικού και λογιστικού ελέγχου και αυξάνει τη διαφάνεια και την πρόσβαση του κοινού στις πληροφορίες. Η εκταμίευση της γενικής ή τομεακής δημοσιονομικής στήριξης εξαρτάται από την ικανοποιητική πρόοδο που σημειώνεται ως προς την επίτευξη των στόχων που έχουν συμφωνηθεί με τη χώρα εταίρο.

3. Κάθε οντότητα στην οποία ανατίθεται η εφαρμογή των χρηματοοικονομικών μηχανισμών όπως αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο ε) πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και συμμορφώνεται προς τους στόχους, τα πρότυπα και τις πολιτικές της Ένωσης, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές όσον αφορά τη χρήση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα κονδύλια της Ένωσης.

Οι εν λόγω χρηματοοικονομικοί μηχανισμοί μπορούν να ομαδοποιούνται σε διευκολύνσεις για σκοπούς εφαρμογής και υποβολής εκθέσεων.

Η χρηματοδοτική βοήθεια της Ένωσης δύναται επίσης να παρέχεται, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, μέσω συνεισφορών σε διεθνή, περιφερειακά ή εθνικά ταμεία, όπως αυτά που συστήνουν ή διαχειρίζονται η ΕΤΕπ, τα κράτη μέλη ή χώρες εταίροι και περιφέρειες ή διεθνείς οργανισμοί, με σκοπό την προσέλκυση κοινής χρηματοδότησης από ορισμένους χορηγούς, ή σε ταμεία που συστήνουν ένας ή περισσότεροι χορηγοί με σκοπό την κοινή υλοποίηση σχεδίων.

4. Η αμοιβαία πρόσβαση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της Ένωσης σε χρηματοοικονομικούς μηχανισμούς που συστήνουν άλλοι οργανισμοί προωθείται, όπως αρμόζει.

5. Όταν παρέχει χρηματοδοτική ενωσιακή βοήθεια κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1, η Επιτροπή, εάν ενδείκνυται, λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσει την προβολή της χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης. Σε αυτά περιλαμβάνονται μέτρα που επιβάλλουν απαιτήσεις προβολής σε δικαιούχους κονδυλίων της Ένωσης, εκτός δεόντως αιτιολογημένων περιπτώσεων. Η Επιτροπή έχει την ευθύνη παρακολούθησης της συμμόρφωσης των δικαιούχων προς τις εν λόγω απαιτήσεις.

6. Όλα τα έσοδα που προέρχονται από ένα χρηματοοικονομικό μηχανισμό διατίθενται στον αντίστοιχο Μηχανισμό ως εσωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό. Ανά πενταετία η Επιτροπή εξετάζει τη συμβολή των υφιστάμενων χρηματοοικονομικών μηχανισμών στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης καθώς και την αποτελεσματικότητά τους.

7. Η χρηματοδοτική βοήθεια της Ένωσης εκτελείται από την Επιτροπή, όπως προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, άμεσα από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, τις αντιπροσωπείες της Ένωσης και τους εκτελεστικούς οργανισμούς, με επιμεριζόμενη διαχείριση με τα κράτη μέλη, ή έμμεσα μέσω της ανάθεσης καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού στις οντότητες που αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012. Οι εν

λόγω οντότητες διασφαλίζουν τη συνοχή με την εξωτερική πολιτική της Ένωσης και μπορούν να αναθέτουν καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε άλλες οντότητες υπό όρους ισοδύναμους με τους ισχύοντες για την Επιτροπή.

Τηρούν ετησίως την υποχρέωσή τους δυνάμει του άρθρου 60 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012. Η ελεγκτική γνώμη, εφόσον απαιτείται, υποβάλλεται εντός μηνός από την υποβολή της έκθεσης και της διαχειριστικής δήλωσης και πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στη δήλωση αξιοπιστίας της Επιτροπής.

Οι διεθνείς οργανισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημείο ii) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και οι οργανισμοί των κρατών μελών που αναφέρονται στο άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημεία ν) και νι) του εν λόγω κανονισμού στους οποίους αναθέτει καθήκοντα η Επιτροπή δύνανται επίσης να αναθέτουν καθήκοντα εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που διαθέτουν την κατάλληλη λειτουργική και χρηματοοικονομική ικανότητα, υπό όρους ισοδύναμους με τους ισχύοντες για την Επιτροπή.

Οι οντότητες που πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 60 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 θεωρείται ότι πληρούν τα κριτήρια επιλογής που αναφέρονται στο άρθρο 139 του εν λόγω κανονισμού.

8. Οι μορφές χρηματοδότησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και στο άρθρο 6 παράγραφος 1 και οι μέθοδοι εφαρμογής που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, επιλέγονται βάσει της ικανότητάς τους για επίτευξη των ειδικών στόχων των δράσεων και για επίτευξη αποτελεσμάτων, λαμβανομένων υπόψη, ειδικότερα, του κόστους των ελέγχων, του διοικητικού φόρτου και του αναμενόμενου κινδύνου μη συμμόρφωσης. Όσον αφορά τις επιχορηγήσεις, συνυπολογίζεται η χρήση κατ' αποκοπήν ποσών, ενιαίων ποσοστών και κλιμάκων κόστους ανά μονάδα.

9. Οι δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των Μηχανισμών δύνανται να υλοποιηθούν με παράλληλη ή από κοινού συγχρηματοδότηση.

Στην περίπτωση παράλληλης συγχρηματοδότησης, μια δράση υποδιαιρείται σε αριθμό σαφώς αναγνωρίσιμων στοιχείων, καθένα από τα οποία χρηματοδοτείται από τους διάφορους εταίρους που εξασφαλίζουν συγχρηματοδότηση κατά τρόπο ώστε να μπορεί να προσδιορίζεται πάντα ο τελικός προορισμός της χρηματοδότησης.

Στην περίπτωση από κοινού συγχρηματοδότησης, το συνολικό κόστος μιας δράσης κατανέμεται μεταξύ των εταίρων που εξασφαλίζουν τη συγχρηματοδότηση και οι πόροι συγκεντρώνονται κατά τρόπο που δεν επιτρέπει πλέον τον προσδιορισμό της πηγής χρηματοδότησης για μια δεδομένη δραστηριότητα που πραγματοποιείται ως μέρος της δράσης. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η εκ των υστέρων δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με επιχορηγήσεις και δημόσιες συμβάσεις, όπως προβλέπεται στο άρθρο 35 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, συμμορφώνεται προς τυχόν κανόνες που διέπουν την επιφορτισμένη οντότητα.

10. Σε περίπτωση προσφυγής σε έναν τύπο χρηματοδότησης από τους αναφερόμενους στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ή στο άρθρο 6 παράγραφος 1, η συνεργασία μεταξύ της Ένωσης και των εταίρων της μπορεί να συνίσταται, μεταξύ άλλων, στα εξής:

- α) τριγωνική διευθέτηση κατά την οποία η Ένωση συντονίζει με τρίτες χώρες τη βοήθειά της προς μια χώρα εταίρο ή περιφέρεια,
- β) μέτρα διοικητικής συνεργασίας, όπως σύνδεση μεταξύ δημόσιων φορέων, τοπικών αρχών, εθνικών δημόσιων φορέων ή οντοτήτων ιδιωτικού δικαίου, που τους έχουν ανατεθεί καθήκοντα δημόσιας υπηρεσίας ενός κράτους μέλους και μιας χώρας εταίρου ή περιφέρειας, καθώς και μέτρα συνεργασίας όπου μετέχουν εμπειρογνώμονες του δημόσιου τομέα οι οποίοι έχουν αποσταλεί από τα κράτη μέλη και τις περιφερειακές και τοπικές αρχές τους,
- γ) συνεισφορά στις δαπάνες που απαιτούνται για τη σύσταση και διαχείριση μιας σύμπραξης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα,
- δ) προγράμματα στήριξης τομεακών πολιτικών μέσω των οποίων η Ένωση παρέχει στήριξη στο τομεακό πρόγραμμα μιας χώρας εταίρου,
- ε) στην περίπτωση του ΕΜΓ και του ΜΠΒ II, συνεισφορές στο κόστος συμμετοχής των χωρών σε προγράμματα και οργανισμούς της Ένωσης,
- στ) επιδοτήσεις επιτοκίου,
- ζ) χρηματοδότηση μέσω επιχορηγήσεων σε οργανισμούς της Ένωσης.

11. Όταν συνεργάζεται με ενδιαφερόμενους φορείς δικαιούχων χωρών, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητές τους, συμπεριλαμβανομένων των αναγκών και του γενικού πλαισίου, όταν καθορίζει τους τρόπους χρηματοδότησης, το είδος της συνεισφοράς, τις ρυθμίσεις ανάθεσης και τις διοικητικές διατάξεις για τη διαχείριση επιχορηγήσεων, με σκοπό να προσεγγίζει και να ανταποκρίνεται με τον καλύτερο τρόπο στο ευρύτερο δυνατό φάσμα αυτών των ενδιαφερομένων φορέων. Ενθαρρύνονται οι ειδικές ρυθμίσεις σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, όπως συμφωνίες εταιρικής σχέσης, εξουσιοδοτήσεις επιχορηγήσεων με παραχώρηση, άμεση ανάθεση ή προσκλήσεις υποβολής προτάσεων με περιορισμένη επιλεξιμότητα ή κατ' αποκοπήν ποσά.

12. Η Ένωση, όταν υλοποιεί την παροχή στήριξης στη μετάβαση και μεταρρύθμιση σε χώρες εταίρους, αντλεί, εφόσον ενδείκνυται, από τις εμπειρίες των κρατών μελών και τα διδάγματα και τα χρησιμοποιεί από κοινού.

Άρθρο 5

Φόροι, δασμοί και επιβαρύνσεις

Η βοήθεια της Ένωσης δεν δημιουργεί ούτε ενεργοποιεί την εισπραξη ειδικών φόρων, δασμών ή επιβαρύνσεων.

Εφόσον συντρέχει περίπτωση, διεξάγεται διαπραγμάτευση με τρίτες χώρες ως προς τις κατάλληλες διατάξεις προκειμένου να εξαιρεθούν οι δράσεις εφαρμογής της χρηματοδοτικής βοήθειας της Ένωσης από τους φόρους, τους δασμούς και άλλες φορολογικές επιβαρύνσεις. Διαφορετικά, αυτοί οι φόροι, οι δασμοί και οι επιβαρύνσεις έχουν επιλέξιμο χαρακτήρα βάσει των όρων του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012.

Άρθρο 6

Ειδικές διατάξεις χρηματοδότησης

1. Εκτός των μορφών χρηματοδότησης που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού, η χρηματοδοτική βοήθεια της Ένωσης βάσει των ακόλουθων Μηχανισμών δύναται να παρέχεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 και τις ακόλουθες μορφές χρηματοδότησης:

- α) στο πλαίσιο του ΜΑΣ και του ΕΜΓ, ελάφρυνση του χρέους, στο πλαίσιο διεθνώς συμφωνημένων προγραμμάτων ελάφρυνσης του χρέους,
- β) στο πλαίσιο του ΜΑΣ και του Μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, τομεακά και γενικά προγράμματα στήριξης των εισαγωγών, τα οποία μπορούν να λάβουν τη μορφή:
 - i) τομεακών προγραμμάτων εισαγωγών σε είδος,
 - ii) τομεακών προγραμμάτων εισαγωγών προς προσπορισμό συναλλάγματος για τη χρηματοδότηση των εισαγωγών για τον εν λόγω τομέα, ή
 - iii) γενικών προγραμμάτων εισαγωγών προς προσπορισμό συναλλάγματος για τη χρηματοδότηση των γενικών εισαγωγών που αφορούν ευρύ φάσμα προϊόντων,
- γ) στο πλαίσιο του ΕΜΔΔΑ, με άμεση ανάθεση:

- i) επιχορηγήσεων μικρής αξίας σε υπερασπιστές των δικαιωμάτων του ανθρώπου για τη χρηματοδότηση επειγουσών δράσεων προστασίας, ενδεχομένως χωρίς να απαιτείται συγχρηματοδότηση,
- ii) επιχορηγήσεων, ενδεχομένως χωρίς να απαιτείται συγχρηματοδότηση, για τη χρηματοδότηση δράσεων στις πλέον δύσκολες συνθήκες ή σε καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 235/2014, όπου η δημοσίευση μιας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων δεν θα ήταν ενδεδειγμένη. Οι επιχορηγήσεις αυτές δεν υπερβαίνουν το 1 000 000 EUR και έχουν διάρκεια έως 18 μήνες, η οποία δύναται να παραταθεί κατά 12 μήνες σε περίπτωση αντικειμενικών και απρόβλεπτων εμποδίων κατά την εφαρμογή τους,
- iii) επιχορηγήσεων προς την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, καθώς και προς το Ευρωπαϊκό Διαπανεπιστημιακό Κέντρο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και τον εκδημοκρατισμό, παρέχοντας ένα ευρωπαϊκό μεταπτυχιακό δίπλωμα στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του εκδημοκρατισμού και ένα πρόγραμμα υποτροφιών ΕΕ-ΗΝ και στο συνδεδεμένο με αυτό δίκτυο πανεπιστημίων που απονέμουν μεταπτυχιακά διπλώματα σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, περιλαμβανομένων των υποτροφιών για σπουδαστές και για υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τρίτες χώρες.

2. Στο πλαίσιο του ΕΜΓ και του ΜΠΒ II, τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας υλοποιούνται, ειδικότερα, με επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη ή με έμμεση διαχείριση με τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς. Οι λεπτομερείς κανόνες καθορίζονται σε εκτελεστικές πράξεις που θεσπίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 232/2014 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014.

3. Η Επιτροπή μπορεί να υιοθετεί πολυετή προγράμματα δράσης:

α) για περίοδο έως και τριών ετών όταν πρόκειται για επαναλαμβανόμενες δράσεις,

β) για περίοδο έως και επτά ετών στο πλαίσιο του ΜΠΒ II.

Όταν αναλαμβάνονται πολυετείς δεσμεύσεις, προβλέπονται διατάξεις που ορίζουν ότι, για τα έτη πέραν του αρχικού έτους ανάληψης υποχρεώσεων, οι δεσμεύσεις είναι ενδεικτικές και εξαρτώνται από τους μελλοντικούς ετήσιους προϋπολογισμούς της Ένωσης.

4. Για δράσεις στο πλαίσιο του ΕΜΓ και του ΜΠΒ II οι οποίες εκτείνονται πέραν του ενός έτους, οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις δύνανται να κατανέμονται σε πολλά έτη σε ετήσιες δόσεις.

Στις περιπτώσεις αυτές, εάν δεν προβλέπεται διαφορετικά από τους εφαρμοστέους κανόνες, η Επιτροπή αποδεσμεύει αυτομάτως κάθε τμήμα των αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού για πρόγραμμα το οποίο, έως τις 31 Δεκεμβρίου του πέμπτου έτους μετά το έτος της ανάληψης υποχρεώσεων του προϋπολογισμού, δεν χρησιμοποιήθηκε για την καταβολή των πληρωμών προχρηματοδότησης ή των ενδιάμεσων πληρωμών ή για το οποίο η επιφορτισμένη οντότητα δεν υπέβαλε καμία πιστοποιημένη δήλωση δαπανών ή αίτηση πληρωμής.

5. Οι κανόνες για τη διασυννοική συνεργασία στο πλαίσιο του ΜΠΒ II η οποία πραγματοποιείται με επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη είναι σύμφωνοι με τους κανόνες του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (*) και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*).

Άρθρο 7

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

1. Η Επιτροπή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζει ότι, κατά την υλοποίηση δράσεων που χρηματοδοτούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης προστατεύονται με προληπτικά μέτρα κατά της απάτης, της διαφθοράς και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας, με τη διενέργεια αποτελεσματικών ελέγχων και, σε περίπτωση που εντοπίζονται παρατυπίες, με την ανάκτηση, εάν είναι σκόπιμο, την επιστροφή των ποσών που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως και, ανάλογα με την περίπτωση, με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές διοικητικές και οικονομικές κυρώσεις.

(*) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, τα οποία καλύπτονται από το κοινό στρατηγικό πλαίσιο, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

(*) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τις ειδικές διατάξεις για τη στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 259).

2. Η Επιτροπή ή οι εκπρόσωποί της, καθώς και το Ελεγκτικό Συνέδριο, έχουν την εξουσία να διενεργούν ελέγχους ή, στην περίπτωση διεθνών οργανισμών, την εξουσία να διενεργούν επαλήθευση σύμφωνα με συμφωνίες που έχουν συνάψει με αυτούς, βάσει εγγράφων αλλά και επιτόπου, σε όλους τους δικαιούχους επιχορηγήσεων, τους αναδόχους και τους υπεργολάβους που έχουν λάβει ενωσιακά κονδύλια δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

3. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) δύναται να διεξάγει έρευνες, συμπεριλαμβανομένων επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις και διαδικασίες που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) και τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου (*), με σκοπό τη διαπίστωση της ύπαρξης απάτης, διαφθοράς ή άλλης παράνομης δραστηριότητας που επηρεάζει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης σε σχέση με συμφωνία ή απόφαση επιχορήγησης ή σύμβαση χρηματοδοτούμενη δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

4. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1, 2 και 3, οι συμφωνίες συνεργασίας με τρίτες χώρες και με διεθνείς οργανισμούς, οι συμβάσεις, οι συμφωνίες και αποφάσεις επιχορήγησης, που προκύπτουν από την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού περιέχουν διατάξεις που αναθέτουν ρητώς στην Επιτροπή, το Ελεγκτικό Συνέδριο και την OLAF την εξουσία διενέργειας αυτών των λογιστικών ελέγχων, των επιτόπιων ελέγχων και των επιθεωρήσεων, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΚΑΝΟΝΕΣ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ, ΤΙΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ

Άρθρο 8

Κοινοί κανόνες

1. Η συμμετοχή στην ανάθεση δημόσιων συμβάσεων και σε επιχορηγήσεις και άλλες διαδικασίες ανάθεσης για δράσεις που χρηματοδοτούνται βάσει του παρόντος κανονισμού προς όφελος τρίτων χωρών είναι ανοικτή σε όλα τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι επιλέξιμης χώρας και τα νομικά πρόσωπα που έχουν την έδρα τους σε αυτήν, όπως ορίζεται για τον εφαρμοστέο Μηχανισμό στα πλαίσια του παρόντος τίτλου, καθώς και σε διεθνείς οργανισμούς.

Στα νομικά πρόσωπα μπορεί να περιλαμβάνονται οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, μη κυβερνητικές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και ανεξάρτητα πολιτικά ιδρύματα, οργανώσεις που εκπροσωπούν τοπικές κοινότητες και μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, ιδρύματα και οργανώσεις του ιδιωτικού τομέα και δίκτυα αυτών σε τοπικό, εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.

(*) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

(*) Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτόπως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2).

2. Στην περίπτωση δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από κοινού με εταίρο ή άλλο δωρητή ή υλοποιούνται μέσω κρατών μελών με επιμερισμένη διαχείριση, ή μέσω καταπιστευματικού ταμείου το οποίο έχει συστήσει η ΕΕ, οι χώρες που είναι επιλέξιμες βάσει των κανόνων αυτού του εταίρου, άλλου δωρητή ή κρατών μελών ή που καθορίζονται στην ιδρυτική πράξη του καταπιστευματικού ταμείου της Ένωσης είναι επίσης επιλέξιμες.

Στην περίπτωση δράσεων που υλοποιούνται μέσω ενός εκ των επιφορτισμένων οργάνων με έμμεση διαχείριση εντός κατηγορίας που αναφέρεται στο άρθρο 58 παράγραφος 1 στοιχείο γ) σημεία ii) έως viii) του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012, είναι επίσης επιλέξιμες οι χώρες που είναι επιλέξιμες βάσει των κανόνων του οικείου οργάνου.

3. Στην περίπτωση δράσεων που χρηματοδοτούνται από έναν από τους Μηχανισμούς και, επιπροσθέτως, από άλλο μηχανισμό εξωτερικής δράσης της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης, οι χώρες που προσδιορίζονται βάσει ενός από τους μηχανισμούς αυτούς θεωρούνται επιλέξιμες για το σκοπό των δράσεων αυτών.

Στην περίπτωση δράσεων παγκόσμιου, περιφερειακού ή διασυνοριακού χαρακτήρα που χρηματοδοτούνται από έναν από τους Μηχανισμούς, οι χώρες, τα εδάφη και οι περιφέρειες που καλύπτονται από τη δράση μπορούν να θεωρούνται επιλέξιμες για το σκοπό της εκάστοτε δράσης.

4. Όλες οι προμήθειες και τα αγαθά που αγοράζονται βάσει δημόσιας σύμβασης, ή σύμφωνα με συμφωνία επιχορήγησης, με χρηματοδότηση στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, προέρχονται από επιλέξιμη χώρα. Εντούτοις, δύνανται να προέρχονται από οποιαδήποτε χώρα όταν το ποσό των προμηθειών που πρέπει να αγορασθούν είναι μικρότερο από το κατώτατο όριο για τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση ανταγωνιστικού χαρακτήρα. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ο όρος «καταγωγή» ορίζεται στα άρθρα 23 και 24 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου ⁽¹⁾ και σε άλλες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης που διέπουν τη μη προτιμησητική καταγωγή.

5. Οι κανόνες του τίτλου αυτού δεν ισχύουν και δεν δημιουργούν περιορισμούς ως προς την ιθαγένεια για φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται ή έχουν συνάψει νόμιμη σύμβαση με επιλέξιμο ανάδοχο, ή εφόσον συντρέχει περίπτωση, υπεργολάβο.

6. Για να ενισχυθούν οι τοπικές ικανότητες, αγορές και αγοραστικές δραστηριότητες, πρέπει να δοθεί προτεραιότητα σε τοπικούς και περιφερειακούς αναδόχους όταν από το κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 προβλέπεται η ανάθεση βάσει μιας μόνο προσφοράς. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, η συμμετοχή τοπικών και περιφερειακών αναδόχων προωθείται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του εν λόγω κανονισμού.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302 της 19.12.1992, σ. 1).

7. Η επιλεξιμότητα, όπως καθορίζεται στον παρόντα τίτλο, μπορεί να περιορίζεται ως προς την ιθαγένεια, τον τόπο εγκατάστασης ή τη φύση των αιτούντων, όπου απαιτούνται τέτοιοι περιορισμοί από τη συγκεκριμένη φύση και τους στόχους της δράσης και, εφόσον είναι αναγκαίοι για την αποτελεσματική εφαρμογή της. Οι περιορισμοί αυτοί δύνανται να ισχύουν ειδικότερα όσον αφορά τη συμμετοχή σε διαδικασίες ανάθεσης στην περίπτωση δράσεων διασυνοριακής συνεργασίας.

8. Τα φυσικά και νομικά πρόσωπα στα οποία έχουν ανατεθεί συμβάσεις τηρούν την εφαρμοστέα νομοθεσία στον τομέα του περιβάλλοντος, περιλαμβανομένων των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών, καθώς και των διεθνών συμφωνηθέντων θεμελιωδών κανόνων εργασίας ⁽²⁾.

Άρθρο 9

Επιλεξιμότητα στο πλαίσιο του ΜΑΣ, του ΕΜΓ και του Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες

1. Είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΜΑΣ, του ΕΜΓ και του Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες υποβάλλοντες προσφορά, αιτούντες και υποψήφιοι από τις ακόλουθες χώρες:

- α) κράτη μέλη, δικαιούχους που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 και τα συμβαλλόμενα μέρη στη Συμφωνία του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου,
- β) όσον αφορά τον ΕΜΓ, χώρες εταίρους που καλύπτονται από τον ΕΜΓ και τη Ρωσική Ομοσπονδία, όταν η σχετική διαδικασία πραγματοποιείται στο πλαίσιο των προγραμμάτων που αφορούν πολλά κράτη και των διασυνοριακών προγραμμάτων συνεργασίας στα οποία συμμετέχουν,
- γ) αναπτυσσόμενες χώρες και εδάφη, όπως περιλαμβάνονται στον κατάλογο δικαιούχων ΔΑΒ που δημοσιεύεται από την ΟΟΣΑ-ΕΑΒ («κατάλογος δικαιούχων ΔΑΒ»), οι οποίες δεν είναι μέλη της ομάδας G-20, καθώς και υπερπόντιες χώρες και εδάφη που καλύπτονται από την απόφαση 2001/822/ΕΚ του Συμβουλίου ⁽³⁾,
- δ) αναπτυσσόμενες χώρες, όπως περιλαμβάνονται στον κατάλογο δικαιούχων ΔΑΒ, οι οποίες είναι μέλη της ομάδας των G-20, καθώς και άλλες χώρες και εδάφη, όταν είναι δικαιούχοι της δράσης που χρηματοδοτείται από την Ένωση βάσει των Μηχανισμών που καλύπτονται από το παρόν άρθρο,

⁽²⁾ Οι θεμελιώδεις κανόνες εργασίας της ΔΟΕ, οι συμβάσεις για την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και το δικαίωμα της συλλογικής διαπραγμάτευσης, η κατάργηση της καταναγκαστικής εργασίας, η κατάργηση των διακρίσεων όσον αφορά την απασχόληση και η κατάργηση της εργασίας των παιδιών.

⁽³⁾ Απόφαση 2001/822/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2001, για τη σύνδεση των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα (απόφαση «Overseas association») (ΕΕ L 314 της 30.11.2001, σ. 1).

ε) χώρες για τις οποίες καθιερώνεται από την Επιτροπή αμοιβαία πρόσβαση στην εξωτερική βοήθεια. Η αμοιβαία πρόσβαση μπορεί να χορηγηθεί, για περιορισμένη περίοδο τουλάχιστον ενός έτους, όταν η χώρα παρέχει επιλεξιμότητα με ίσους όρους σε οντότητες από την Ένωση και από χώρες επιλέξιμες στο πλαίσιο των Μηχανισμών που καλύπτονται από το παρόν άρθρο. Η Επιτροπή αποφασίζει σχετικά με την αμοιβαία πρόσβαση και τη διάρκεια της σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 και κατόπιν διαβούλευσης με τη δικαιούχο χώρα ή τις εν λόγω χώρες, και

στ) κράτη μέλη του ΟΟΣΑ, στην περίπτωση συμβάσεων που υλοποιούνται σε λιγότερο ανεπτυγμένη χώρα ή σε φτωχή υπερ-χρεωμένη χώρα, η οποία περιλαμβάνεται στον κατάλογο δικαιούχων ΔΑΒ.

2. Υποβάλλοντες προσφορά, αιτούντες και υποψήφιοι από μη επιλέξιμες χώρες ή προμήθειες μη επιλέξιμης καταγωγής δύνανται να γίνονται αποδεκτοί ως επιλέξιμοι από την Επιτροπή στις εξής περιπτώσεις:

α) χώρες με παραδοσιακούς οικονομικούς, εμπορικούς ή γεωγραφικούς δεσμούς με γειτονικές χώρες δικαιούχους ή

β) επείγουσα ανάγκη ή μη διαθεσιμότητα προϊόντων και υπηρεσιών στις αγορές των εν λόγω χωρών ή σε άλλες δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις όπου η εφαρμογή των κανόνων επιλεξιμότητας θα καθιστούσε την πραγματοποίηση ενός σχεδίου, προγράμματος ή δράσης αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη.

3. Όσον αφορά δράσεις που υλοποιούνται με επιμερισμένη διαχείριση, το κράτος μέλος στο οποίο έχει αναθέσει η Επιτροπή εκτελεστικά καθήκοντα έχει το δικαίωμα να αποδέχεται ως επιλέξιμους, εκ μέρους της Επιτροπής, τους υποβάλλοντες προσφορές, τους αιτούντες και τους υποψήφιους από μη επιλέξιμες χώρες κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, ή αγαθά μη επιλέξιμης καταγωγής κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 8 παράγραφος 4.

Άρθρο 10

Επιλεξιμότητα στο πλαίσιο του ΜΠΒ II

1. Είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΜΠΒ II υποβάλλοντες προσφορά, αιτούντες και υποψήφιοι από τις ακόλουθες χώρες:

α) κράτη μέλη, δικαιούχους που απαριθμούνται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014, τα συμβαλλόμενα μέρη της Συμφωνίας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και χώρες εταίρους που καλύπτονται από τον ΕΜΓ και

β) χώρες για τις οποίες καθιερώνεται από την Επιτροπή αμοιβαία πρόσβαση στην εξωτερική βοήθεια βάσει των όρων του άρθρου 9 παράγραφος 1 στοιχείο ε).

2. Υποβάλλοντες προσφορά, αιτούντες και υποψήφιοι από μη επιλέξιμες χώρες ή αγαθά μη επιλέξιμης καταγωγής δύνανται να γίνονται αποδεκτοί ως επιλέξιμοι από την Επιτροπή σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης ή μη διαθεσιμότητας προϊόντων και υπηρεσιών στις αγορές των εν λόγω χωρών ή άλλες δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις όπου η εφαρμογή των κανόνων επιλεξιμότητας θα καθιστούσε την πραγματοποίηση ενός σχεδίου, προγράμματος ή δράσης αδύνατη ή εξαιρετικά δύσκολη.

3. Όσον αφορά δράσεις που υλοποιούνται με επιμερισμένη διαχείριση, το κράτος μέλος στο οποίο έχει αναθέσει η Επιτροπή εκτελεστικά καθήκοντα έχει το δικαίωμα να αποδέχεται ως επιλέξιμους, εκ μέρους της Επιτροπής, τους υποβάλλοντες προσφορές, τους αιτούντες και τους υποψήφιους από μη επιλέξιμες χώρες κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, ή αγαθά μη επιλέξιμης καταγωγής κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 8 παράγραφος 4.

Άρθρο 11

Επιλεξιμότητα στο πλαίσιο του ΕΜΔΔΑ και του Μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη

1. Με την επιφύλαξη των περιορισμών που είναι εγγενείς προς τον χαρακτήρα και τους στόχους της δράσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 8 παράγραφος 7, η συμμετοχή στην ανάθεση δημοσίων συμβάσεων ή επιχορηγήσεων καθώς και η πρόσληψη εμπειρογνομόνων είναι ανοικτές χωρίς περιορισμούς στο πλαίσιο του ΕΜΔΔΑ και του Μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη.

2. Στο πλαίσιο του ΕΜΔΔΑ, είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφοι 1, 2 και 3 και το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) τα ακόλουθα όργανα και φορείς:

α) οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, μεταξύ άλλων μη κυβερνητικές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις και ανεξάρτητα πολιτικά ιδρύματα, οργανώσεις που εκπροσωπούν τοπικές κοινότητες και μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, ιδρύματα και οργανώσεις του ιδιωτικού τομέα και δίκτυα αυτών σε τοπικό, εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο,

β) μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, ιδρύματα και οργανώσεις του δημόσιου τομέα και δίκτυα αυτών σε τοπικό, εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο,

γ) εθνικά, περιφερειακά και διεθνή κοινοβουλευτικά σώματα, όταν αυτό είναι απαραίτητο για την επίτευξη των στόχων του ΕΜΔΔΑ και το προτεινόμενο μέτρο δεν δύναται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο άλλου Μηχανισμού,

δ) διεθνείς και περιφερειακές διακυβερνητικές οργανώσεις,

ε) φυσικά πρόσωπα, οντότητες χωρίς νομική προσωπικότητα και, σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, άλλα όργανα ή φορείς που δεν προσδιορίζονται στην παρούσα παράγραφο, όταν αυτό είναι απαραίτητο για την επίτευξη των στόχων του ΕΜΔΔΑ.

Άρθρο 12

Παρακολούθηση και αξιολόγηση δράσεων

1. Η Επιτροπή παρακολουθεί τακτικά τις δράσεις της και εξετάζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, καλύπτοντας τις αποδόσεις και τα αποτελέσματα. Η Επιτροπή διενεργεί επίσης αξιολόγηση του αντικτύπου και της αποτελεσματικότητας των τομεακών πολιτικών και δράσεων της και της αποτελεσματικότητας του προγραμματισμού, εφόσον συντρέχει περίπτωση μέσω ανεξάρτητων εξωτερικών αξιολογήσεων. Οι προτάσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου για τη διενέργεια ανεξάρτητων εξωτερικών αξιολογήσεων λαμβάνονται δέοντως υπόψη. Οι αξιολογήσεις πρέπει να βασίζονται στις αρχές ορθής πρακτικής της ΟΟΣΑ-ΕΑΒ, προκειμένου να ελέγχεται η επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων, λαμβανομένης υπόψη της ισότητας των φύλων εάν είναι σκόπιμο, και να διατυπώνονται συστάσεις με στόχο τη βελτίωση των μελλοντικών ενεργειών. Οι αξιολογήσεις αυτές διεξάγονται βάσει προκαθορισμένων, σαφών, διαφανών και, εάν χρειάζεται, ειδικών ανά χώρα και μετρήσιμων δεικτών.

2. Η Επιτροπή αποστέλλει τις εκδόσεις αξιολογήσεώς της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη μέσω της αρμόδιας επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 16. Κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών μπορούν να συζητηθούν συγκεκριμένες αξιολογήσεις στην εν λόγω επιτροπή. Τα αποτελέσματα ανατροφοδοτούν τον σχεδιασμό προγραμμάτων και τη διάθεση πόρων.

3. Η Επιτροπή μεριμνά, σε κατάλληλο βαθμό, ώστε να συμμετέχουν όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη στη φάση της αξιολόγησης της βοήθειας που παρέχει η Ένωση δυνάμει του παρόντος κανονισμού και δύναται, εάν είναι σκόπιμο, να επιδιώκει τη διενέργεια κοινών αξιολογήσεων με τα κράτη μέλη και τους αναπτυσσόμενους εταίρους.

4. Η αναφερόμενη στο άρθρο 13 έκθεση αποτυπώνει τα κύρια διδάγματα και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις των αξιολογήσεων που διενεργήθηκαν τα προηγούμενα έτη.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΛΟΙΠΕΣ ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 13

Ετήσια έκθεση

1. Η Επιτροπή εξετάζει την πρόοδο που συντελείται κατά την υλοποίηση των μέτρων της ενωσιακής εξωτερικής χρηματοδοτικής βοήθειας και, αρχής γενομένης από το 2015, υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ετήσια έκθεση σχετικά με την επίτευξη των στόχων καθενός από τους κανονισμούς με τη βοήθεια δεικτών, για τη μέτρηση των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων και της αποτελεσματικότητας του σχετικού Μηχανισμού. Η εν λόγω έκθεση υποβάλλεται επίσης στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών.

2. Η ετήσια έκθεση περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το προηγούμενο έτος για τα χρηματοδοτούμενα μέτρα, τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και της αξιολόγησης, τη συμμετοχή των σχετικών εταίρων και την εκτέλεση των δημοσιονομικών δεσμεύσεων και των πιστώσεων πληρωμών κατανεμημένων ανά χώρα, περιφέρεια και τομέα συνεργασίας. Αξιολογεί τα αποτελέσματα της χρηματοδοτικής βοήθειας της Ένωσης, χρησιμοποιώντας, κατά το δυνατόν, συγκεκριμένους και μετρήσιμους δείκτες του ρόλου της στην επίτευξη των στόχων των Μηχανισμών. Όταν πρόκειται για συνεργασία για την ανάπτυξη, στην έκθεση αξιολογείται επίσης, εάν είναι εφικτό και ενδεδειγμένο, η τήρηση των αρχών της αποτελεσμα-

τικότητας της βοήθειας, μεταξύ άλλων για καινοτόμους χρηματοοικονομικούς μηχανισμούς.

3. Η ετήσια έκθεση που εκπονείται το 2021 περιέχει ενοποιημένες πληροφορίες από τις ετήσιες εκδόσεις για την περίοδο 2014-2020 για κάθε χρηματοδότηση που διέπεται από τον παρόντα κανονισμό, συμπεριλαμβανομένων των εσόδων από εξωτερικές πηγές για ειδικό προορισμό και των συνεισφορών στα καταπιστευματικά ταμεία, με ανάλυση των δαπανών κατά δικαιούχο χώρα, χρήση χρηματοοικονομικών μηχανισμών, αναλήψεις υποχρεώσεων και πληρωμές.

Άρθρο 14

Δαπάνες της δράσης για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα

Βάσει των εγκεκριμένων εγγράφων του ενδεικτικού προγραμματισμού πραγματοποιείται ετήσια εκτίμηση των συνολικών δαπανών που σχετίζονται με τη δράση για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα. Η χρηματοδότηση που διατίθεται στο πλαίσιο των Μηχανισμών υπόκειται σε σύστημα ετήσιας παρακολούθησης το οποίο βασίζεται στη μεθοδολογία του ΟΟΣΑ («δείκτες του Rio»), χωρίς να αποκλείεται η αξιοποίηση ακριβέστερων μεθοδολογιών εφόσον υπάρχουν, εντάσσεται στην υπάρχουσα μεθοδολογία για τη διαχείριση των επιδόσεων των προγραμμάτων της Ένωσης, με σκοπό την ποσοτικοποίηση των δαπανών που σχετίζονται με τη δράση για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα στο επίπεδο των προγραμμάτων δράσης και των μεμονωμένων και ειδικών μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, και καταγράφεται στις αξιολογήσεις και την ετήσια έκθεση.

Άρθρο 15

Συμμετοχή ενδιαφερόμενων φορέων των δικαιούχων χωρών

Η Επιτροπή, όποτε είναι δυνατόν και ενδεδειγμένο, διασφαλίζει ότι, κατά τη διαδικασία εφαρμογής, ζητείται ή έχει ζητηθεί με προσήκοντα τρόπο η γνώμη των ενδιαφερόμενων φορέων δικαιούχων χωρών, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών αρχών, και ότι αυτοί έχουν εγκαίρως πρόσβαση σε σχετικές πληροφορίες που τους επιτρέπουν να διαδραματίσουν ουσιαστικό ρόλο στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 16

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από τις επιτροπές οι οποίες συστήνονται από τους Μηχανισμούς. Πρόκειται για επιτροπές κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

2. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Σε περίπτωση που η γνωμοδότηση της επιτροπής πρέπει να ληφθεί μέσω γραπτής διαδικασίας, η διαδικασία αυτή ολοκληρώνεται χωρίς αποτέλεσμα, όταν, εντός της προθεσμίας έκδοσης της γνωμοδότησης, το αποφασίσει ο πρόεδρος της επιτροπής ή το ζητήσουν τα μέλη της επιτροπής με απλή πλειοψηφία.

3. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Σε περίπτωση που η γνωμοδότηση της επιτροπής πρέπει να ληφθεί μέσω γραπτής διαδικασίας, η διαδικασία αυτή ολοκληρώνεται χωρίς αποτέλεσμα, όταν, εντός της προθεσμίας έκδοσης της γνωμοδότησης, το αποφασίσει ο πρόεδρος της επιτροπής ή το ζητήσουν τα μέλη της επιτροπής με απλή πλειοψηφία.

4. Στις περιπτώσεις που γίνεται μνεία της παρούσας παραγράφου, εφαρμόζεται το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011, σε συνδυασμό με το άρθρο 5.

Η εγκεκριμένη απόφαση παραμένει σε ισχύ κατά τη διάρκεια του εγκεκριμένου ή τροποποιημένου εγγράφου, προγράμματος δράσης ή μέτρου.

5. Στις διαδικασίες της επιτροπής για θέματα που αφορούν την ΕΤΕπ συμμετέχει παρατηρητής της ΕΤΕπ.

Άρθρο 17

Ενδιάμεση επανεξέταση και αξιολόγηση των Μηχανισμών

1. Το αργότερο ως τις 31 Δεκεμβρίου 2017 υποβάλλεται έκθεση ενδιάμεσης επανεξέτασης από την Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή καθενός από τους Μηχανισμούς και του παρόντος κανονισμού. Καλύπτει την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2014 ως τις 30 Ιουνίου 2017 και εστιάζει στην επίτευξη των στόχων καθενός από τους Μηχανισμούς με τη βοήθεια δεικτών για τη μέτρηση των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων και της αποτελεσματικότητας των Μηχανισμών.

Ενόψει της επίτευξης των στόχων καθενός από τους Μηχανισμούς, στην εν λόγω έκθεση εξετάζεται, επιπλέον, η προστιθέμενη αξία κάθε Μηχανισμού, το περιθώριο απλούστευσης, η εσωτερική και εξωτερική συνοχή, συμπεριλαμβανομένων της συμπληρωματικότητας και των συνεργειών μεταξύ των Μηχανισμών, η συνεχής συνάφεια όλων των στόχων, και η συνεισφορά των μέτρων σε μια συνεκτική εξωτερική δράση της Ένωσης και, όπου ενδείκνυται, στις προτεραιότητες της Ένωσης για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Η έκθεση λαμβάνει υπόψη τυχόν πορίσματα και συμπεράσματα σχετικά με τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο των Μηχανισμών. Περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες σχετικά με τη μόχλευση που επιτυγχάνεται από τα ταμεία κάθε χρηματοοικονομικού μηχανισμού.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και εφαρμόζεται άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 11 Μαρτίου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Η έκθεση πραγματοποιείται με τον συγκεκριμένο σκοπό να βελτιωθεί η υλοποίηση της ενωσιακής βοήθειας. Έχει αντίκτυπο σε αποφάσεις σχετικά με την ανανέωση, την τροποποίηση ή την κατάργηση των μορφών δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο των Μηχανισμών.

Η έκθεση επίσης περιέχει ενοποιημένες πληροφορίες από τις σχετικές ετήσιες εκθέσεις για κάθε χρηματοδότηση που διέπεται από τον παρόντα κανονισμό, συμπεριλαμβανομένων των εξωτερικών εσόδων για ειδικό προορισμό και των συνεισφορών στα καταπιστευματικά ταμεία, με ανάλυση των δαπανών κατά δικαιούχο χώρα, χρήση χρηματοοικονομικών μηχανισμών, αναλήψεις υποχρεώσεων και πληρωμές.

Τελική έκθεση αξιολόγησης για την περίοδο 2014-2020 καταρτίζεται από την Επιτροπή στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης της επόμενης δημοσιονομικής περιόδου.

2. Η έκθεση ενδιάμεσης επανεξέτασης που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 υποβάλλεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και συνοδεύεται, εφόσον ενδείκνυται, από νομοθετικές προτάσεις που εισάγουν τις αναγκαίες τροποποιήσεις στους Μηχανισμούς και στον παρόντα κανονισμό.

3. Οι τιμές των δεικτών την 1η Ιανουαρίου 2014 χρησιμοποιούνται ως βάση για την αξιολόγηση του βαθμού επίτευξης των στόχων.

4. Η Επιτροπή απαιτεί από τις χώρες εταίρους να παρέχουν όλα τα αναγκαία δεδομένα και πληροφορίες, σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας, για τη διευκόλυνση της παρακολούθησης και της αξιολόγησης των σχετικών μέτρων.

5. Τα πιο μακροπρόθεσμα αποτελέσματα και ο αντίκτυπος και η βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων των Μηχανισμών αξιολογούνται σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες για την παρακολούθηση, αξιολόγηση και υποβολή εκθέσεων που ισχύουν κατά τη δεδομένη χρονική στιγμή.

Άρθρο 18

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη χρήση εκτελεστικών πράξεων για τη θέσπιση διατάξεων όσον αφορά την εφαρμογή ορισμένων κανόνων του κανονισμού αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II)

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεωρεί ότι οι κανόνες για την εφαρμογή των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών εξωτερικής δράσης της Ένωσης και άλλοι ειδικοί, λεπτομερέστεροι εκτελεστικοί κανόνες στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II), αποσκοπούν στη συμπλήρωση της βασικής πράξης και θα πρέπει, ως εκ τούτου, να αποτελέσουν κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, οι οποίες θα εκδοθούν βάσει του άρθρου 290 της ΣΛΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν θα φέρει αντίρρηση στην έκδοση του κειμένου στο οποίο συμφώνησαν οι συννομοθέτες. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το θέμα της οριοθέτησης μεταξύ του άρθρου 290 και του άρθρου 291 της ΣΛΕΕ είναι προς το παρόν υπό εξέταση από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση των «βιοκτόνων».

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις «επανεισροές»

Σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο 21 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συμπεριλάβει στο σχέδιο προϋπολογισμού μια γραμμή για την εγγραφή εσωτερικών εσόδων για ειδικό προορισμό και, εφόσον είναι δυνατόν, θα αναφέρει το ποσό των εν λόγω εσόδων.

Η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή θα ενημερώνεται για το ποσό των συσσωρευμένων πόρων σε ετήσια βάση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σχεδιασμού του προϋπολογισμού. Τα εσωτερικά έσοδα για ειδικό προορισμό θα συμπεριλαμβάνονται στο σχέδιο προϋπολογισμού μόνον στον βαθμό που το ποσό των εν λόγω εσόδων είναι βέβαιο.

Δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την αναστολή της συνδρομής που χορηγείται στο πλαίσιο των μηχανισμών χρηματοδότησης

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σημειώνει ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II) δεν περιλαμβάνουν καμία ρητή αναφορά στη δυνατότητα αναστολής της συνδρομής σε περιπτώσεις όπου μια δικαιούχος χώρα δεν τηρεί τις βασικές αρχές που διατυπώνονται στις αντίστοιχες πράξεις, και ιδίως τις αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρεί ότι τυχόν αναστολή της συνδρομής που χορηγείται δυνάμει των εν λόγω μηχανισμών θα μπορούσε να επιφέρει μεταβολή του συνολικού χρηματοδοτικού καθεστώτος που έχει συμφωνηθεί στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως συννομοθέτης και ως ένα από τα δύο σκέλη της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής, έχει ως εκ τούτου το δικαίωμα να κάνει πλήρη χρήση των προνομίων του εν προκειμένω, εάν πρόκειται να ληφθεί τέτοια απόφαση.

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

KANONISMΟΙ

KANONISMΟΣ (ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 237/2014 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 13ης Δεκεμβρίου 2013

για τη θέσπιση μηχανισμού συνεργασίας στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 203,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο Μηχανισμός συνεργασίας στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας που συνειστήθη με τον Κανονισμό (Ευρατόμ) αριθ. 300/2007 του Συμβουλίου ⁽²⁾ αποτελεί έναν από τους μηχανισμούς για την άμεση στήριξη των εξωτερικών πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.
- (2) Η Ένωση αποτελεί σημαντικό φορέα παροχής οικονομικής, χρηματοδοτικής, τεχνικής, ανθρωπιστικής και μακροοικονομικής βοήθειας σε τρίτες χώρες. Ο παρών κανονισμός αποτελεί τμήμα του πλαισίου που καταρτίστηκε για τον σχεδιασμό της συνεργασίας και την παροχή βοήθειας με σκοπό να στηριχθούν η προώθηση υψηλού επιπέδου πυρηνικής ασφάλειας και προστασίας από τις ακτινοβολίες και η εφαρμογή αποτελεσματικών και αποδοτικών διασφαλίσεων για το πυρηνικό υλικό σε τρίτες χώρες.
- (3) Το ατύχημα του Τσερνομπίλ το 1986 υπογράμμισε την παγκόσμια σημασία της πυρηνικής ασφάλειας. Το ατύχημα του Φουκουσίμα Νταϊτσί το 2011 επιβεβαίωσε την ανάγκη να συνεχιστούν οι προσπάθειες για τη βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας ώστε να φτάσει τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα. Προκειμένου να δημιουργήσει τους όρους ασφάλειας που είναι αναγκαίοι ώστε να εξαλειφθούν οι κίνδυνοι για τη ζωή και την υγεία των λαών, η Κοινότητα θα πρέπει

να είναι ικανή να υποστηρίξει την πυρηνική ασφάλεια σε τρίτες χώρες.

- (4) Ενεργώντας στο πλαίσιο κοινών πολιτικών και στρατηγικών με τα κράτη μέλη της, η Ένωση είναι η μόνη που διαθέτει την «κρίσιμη μάζα» ώστε να ανταποκριθεί στις παγκόσμιες προκλήσεις και επίσης είναι η πλέον κατάλληλη για να συντονίσει τη συνεργασία με τρίτες χώρες.
- (5) Με την απόφαση 1999/819/Ευρατόμ ⁽³⁾ της Επιτροπής, η Κοινότητα προσχώρησε στη σύμβαση του 1994 για την πυρηνική ασφάλεια. Με την απόφαση 2005/510/Ευρατόμ ⁽⁴⁾ της Επιτροπής, η Κοινότητα προσχώρησε επίσης στη Διεθνή κοινή σύμβαση για την ασφάλεια διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και την ασφάλεια διαχείρισης των ραδιενεργών αποβλήτων.
- (6) Με σκοπό τη διατήρηση και προώθηση της διαρκούς βελτίωσης της πυρηνικής ασφάλειας και του κανονισμού που την διέπει, το Συμβούλιο εξέδωσε την οδηγία 2009/71/Ευρατόμ ⁽⁵⁾, και την οδηγία 2011/70/Ευρατόμ ⁽⁶⁾. Οι οδηγίες αυτές και τα υψηλά πρότυπα πυρηνικής ασφάλειας και διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων που εφαρμόζονται στην Κοινότητα αποτελούν παραδείγματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ενθαρρύνουν τρίτες χώρες να υιοθετήσουν εξίσου υψηλά πρότυπα.
- (7) Η προώθηση ρυθμιστικών και άλλων μορφών συνεργασίας με αναδυόμενες οικονομίες, καθώς και η προώθηση των προσεγγίσεων, κανόνων, προτύπων και πρακτικών της Ένωσης είναι στόχοι εξωτερικής πολιτικής της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

⁽³⁾ Απόφαση 1999/819/Ευρατόμ της Επιτροπής, της 16ης Νοεμβρίου 1999, σχετικά με την προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) στη σύμβαση του 1994 για την πυρηνική ασφάλεια (ΕΕ L 318, 11.12.1999, σ. 20).

⁽⁴⁾ Απόφαση 2005/510/Ευρατόμ της Επιτροπής, της 14ης Ιουνίου 2005, όσον αφορά την προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας στην «κοινή σύμβαση για την ασφάλεια της διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και για την ασφάλεια της διαχείρισης ραδιενεργών αποβλήτων» (ΕΕ L 185, 16.7.2005, σ. 33).

⁽⁵⁾ Οδηγία 2009/71/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2009, περί θέσπισης κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων (ΕΕ L 172, 2.7.2009, σ. 18).

⁽⁶⁾ Οδηγία 2011/70/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2011, η οποία θεσπίζει κοινοτικό πλαίσιο για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων (ΕΕ L 199, 2.8.2011, σ. 48).

⁽¹⁾ Γνώμη της 19ης Νοεμβρίου 2013 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽²⁾ Κανονισμός (Ευρατόμ) αριθ. 300/2007 του Συμβουλίου, της 19ης Φεβρουαρίου 2007, για τη θέσπιση μηχανισμού συνεργασίας στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας (ΕΕ L 81 της 22.3.2007, σ. 1).

- (8) Τα κράτη μέλη της Κοινότητας έχουν υπογράψει τη Συνθήκη περί μη διαδόσεως των πυρηνικών όπλων και το σχετικό πρόσθετο πρωτόκολλο.
- (9) Η Κοινότητα επιδιώκει ήδη στενή συνεργασία, σύμφωνα με το κεφάλαιο 10 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ατομικής ενέργειας (συνθήκη Ευρατόμ), με τον Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ), όσον αφορά τις διασφαλίσεις για το πυρηνικό υλικό, στο πλαίσιο της προώθησης των στόχων του Κεφαλαίου 7 του Τίτλου 2 της Συνθήκης Ευρατόμ) και όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια.
- (10) Υπάρχουν ορισμένοι διεθνείς οργανισμοί και προγράμματα που επιδιώκουν στόχους παρόμοιους με τους στόχους του παρόντος κανονισμού, όπως ο ΔΟΑΕ, ο Οργανισμός για τη διεθνή συνεργασία και ανάπτυξη/Οργανισμός πυρηνικής ενέργειας (ΟΟΣΑ/ΟΠΕ), η Ευρωπαϊκή τράπεζα ανοικοδόμησης και ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) και η Northern Dimension Environmental Partnership (NDEP).
- (11) Υπάρχει ιδιαίτερη ανάγκη η Κοινότητα να εξακολουθήσει τις προσπάθειές της για την εφαρμογή αποτελεσματικών διασφαλίσεων για το πυρηνικό υλικό σε τρίτες χώρες, αξιοποιώντας τις δικές της δράσεις διασφάλισης εντός της Ένωσης.
- (12) Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή θα πρέπει να συμβουλευθεί την Ομάδα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας (ENSREG) πριν από την διαμόρφωση και υιοθέτηση του εγγράφου στρατηγικής και πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων. Τα προγράμματα δράσης πρέπει να βασίζονται σε διαβουλεύσεις, εφόσον απαιτούνται, με τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές των κρατών μελών, καθώς και διάλογο με τις χώρες εταίρους.
- (13) Τα μέτρα στήριξης των στόχων του παρόντος κανονισμού θα πρέπει επίσης να στηριχθούν με την αξιοποίηση περαιτέρω συνεργιών με τις άμεσες και έμμεσες δράσεις των προγραμμάτων-πλαισίων της Ευρατόμ στον τομέα της πυρηνικής έρευνας και κατάρτισης.
- (14) Εξυπακούεται ότι η ευθύνη για την ασφάλεια της εγκατάστασης εναπόκειται στον φορέα εκμετάλλευσης και στο κράτος που έχει τη δικαιοδοσία επί της εγκατάστασης.
- (15) Ενώ οι ανάγκες χρηματοδότησης της εξωτερικής βοήθειας της Ένωσης αυξάνονται συνεχώς, οι διαθέσιμοι προς τον σκοπό αυτό πόροι περιορίζονται λόγω της οικονομικής και δημοσιονομικής κατάστασης της Ένωσης. Η Επιτροπή θα πρέπει, συνεπώς, να επιδιώξει την αποδοτικότερη δυνατή χρήση των διαθέσιμων πόρων, προσφεύγοντας ιδίως σε χρηματοδοτικά μέσα που έχουν αποτέλεσμα μόχλευσης. Αυτό το αποτέλεσμα μόχλευσης αυξάνεται, όταν παρέχεται η δυνατότητα χρησιμοποίησης και επαναχρησιμοποίησης των κεφαλαίων που επενδύονται και κινητοποιούνται από τα χρηματοδοτικά μέσα.
- (16) Προκειμένου να εξασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή.
- (17) Οι εκτελεστικές αρμοδιότητες που αφορούν τον προγραμματισμό και τη χρηματοδότηση δράσεων που υποστηρίζονται βάσει του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011⁽¹⁾ που θα πρέπει να ισχύει για το σκοπό του παρόντος κανονισμού, αν και δεν αναφέρει το άρθρο 106α της Συνθήκης Ευρατόμ. Λαμβάνοντας υπόψη τη φύση αυτών των εκτελεστικών πράξεων, και ιδίως τον πολιτικό προσανατολισμό τους ή τις δημοσιονομικές επιπτώσεις τους, πρέπει για την έκδοσή τους να εφαρμόζεται κατ' αρχήν η διαδικασία εξέτασης του ανωτέρω κανονισμού, με εξαίρεση τα τεχνικά μέτρα εφαρμογής μικρότερης δημοσιονομικής κλίμακας. Η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει αμέσως εφαρμοστέες εκτελεστικές πράξεις όταν επιβάλλεται για λόγους επείγοντος, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως πυρηνικό ατύχημα ή ατύχημα με διαρροή ραδιενέργειας (συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης λόγω ατυχήματος), η ανάγκη έγκαιρης αντίδρασης της Κοινότητας για τον μετριασμό των συνεπειών.
- (18) Οι κανόνες και οι διαδικασίες που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾ θα πρέπει να ισχύουν για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, όπου αρμόζει.
- (19) Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας, εξακολουθούν να εξυπηρετούνται από ενιαίο θεσμικό πλαίσιο. Είναι, ως εκ τούτου, άκρως απαραίτητο να εξασφαλισθεί συνοχή μεταξύ της εξωτερικής δράσεως αμοιτέρων. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης πρέπει να συμμετέχει, όπου αρμόζει, στον προγραμματισμό του μηχανισμού αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 9 της απόφασης 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου⁽³⁾.
- (20) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώκει την αποτελεσματικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων προκειμένου να βελτιστοποιήσει τα αποτελέσματα της εξωτερικής δράσης της. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της συνοχής και της συμπληρωματικότητας των μηχανισμών εξωτερικής δράσης, καθώς και με τη δημιουργία συνεργιών μεταξύ του παρόντος μηχανισμού, άλλων μηχανισμών εξωτερικής δράσης και άλλων πολιτικών της Ένωσης. Θα πρέπει δε περαιτέρω να συνεπάγεται αμοιβαία ενίσχυση των προγραμμάτων που καταρτίζονται στο πλαίσιο αυτών των μηχανισμών.
- (21) Ο παρών κανονισμός αντικαθιστά τον κανονισμό (Ευρατόμ) αριθ. 300/2007, που λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2013,
- ⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55, 28.2.2011, σ. 13).
- ⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11 Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας περί εξωτερικής δράσης (Βλ. σελίδα 95 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).
- ⁽³⁾ Απόφαση 2010/427 του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΕ L 201 της 3.8.2010, σ. 30).

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Γενικός στόχος

Η Ένωση χρηματοδοτεί μέτρα για τη στήριξη της προώθησης υψηλού επιπέδου πυρηνικής ασφάλειας και προστασίας από τις ακτινοβολίες και της εφαρμογής αποτελεσματικών και αποδοτικών διασφαλίσεων για το πυρηνικό υλικό σε τρίτες χώρες, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού και το παράρτημα.

Άρθρο 2

Ειδικοί στόχοι

Η συνεργασία στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού επιδιώκει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:

- 1) Προώθηση αποτελεσματικής νοοτροπίας πυρηνικής ασφάλειας και εφαρμογή των υψηλότερων προτύπων πυρηνικής ασφάλειας και προστασίας από τις ακτινοβολίες, και διαρκής βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας.
- 2) Υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, ήτοι μεταφορά, προκαταρκτική κατεργασία, κατεργασία, επεξεργασία, αποθήκευση και διάθεση, παροπλισμός και αποκατάσταση πρώην πυρηνικών εγκαταστάσεων.
- 3) Δημιουργία πλαισίων και μεθόδων για την εφαρμογή αποτελεσματικών και αποδοτικών διασφαλίσεων για το πυρηνικό υλικό σε τρίτες χώρες.

Άρθρο 3

Ειδικά μέτρα

1. Ο στόχος που αναφέρεται στο σημείο 1 του άρθρου 2 πρέπει να επιδιωχθεί, ιδίως, μέσω των ακόλουθων μέτρων:

- α) στήριξη των ρυθμιστικών αρχών, των οργανισμών τεχνικής υποστήριξης, και
- β) ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου, ιδίως όσον αφορά τους δραστηριότητες επανεξέτασης και αξιολόγησης, αδειοδότησης και εποπτείας των πυρηνικών σταθμών και άλλων πυρηνικών εγκαταστάσεων,
- γ) προώθηση αποτελεσματικών ρυθμιστικών πλαισίων, διαδικασιών και συστημάτων για την εξασφάλιση κατάλληλης προστασίας από τους ιοντίζουσες ακτινοβολίες που οφείλονται σε ραδιενεργά υλικά, ιδίως από πηγές υψηλής ραδιενέργειας, και την ασφαλή διάθεσή τους,

δ) θέσπιση αποτελεσματικών ρυθμίσεων για την πρόληψη ατυχημάτων με ραδιολογικές συνέπειες, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης λόγω ατυχήματος, καθώς και τον μετριασμό των συνεπειών σε περίπτωση ατυχημάτων (π.χ. παρακολούθηση του περιβάλλοντος σε περίπτωση ραδιενεργού έκλυσης, σχεδιασμός και υλοποίηση δραστηριοτήτων μετριασμού και αποκατάστασης και συνεργασία με εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς σε περίπτωση έκθεσης λόγω ατυχήματος), και για σχεδιασμό σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, ετοιμότητα και αντίδραση, πολιτική προστασία και μέτρα αποκατάστασης,

ε) στήριξη με στόχο την εγγύηση της ασφάλειας των πυρηνικών εγκαταστάσεων και χώρων με πρακτικά μέτρα προστασίας σχεδιασμένα κατά τρόπον ώστε να μειώνουν τους υφιστάμενους κινδύνους από ακτινοβολία για την υγεία των εργαζομένων και του ευρέος κοινού.

2. Ο στόχος που αναφέρεται στο σημείο 2 του άρθρου 2 πρέπει να επιδιωχθεί, ιδίως, μέσω των ακόλουθων μέτρων:

α) στήριξη των ρυθμιστικών αρχών, των οργανισμών τεχνικής υποστήριξης, και ενίσχυση του ρυθμιστικού πλαισίου, κυρίως όσον αφορά την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση των αναλωμένων πυρηνικών καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων,

β) ανάπτυξη και υλοποίηση ειδικών στρατηγικών και πλαισίων για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση των αναλωμένων πυρηνικών καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων,

δ) ανάπτυξη και εφαρμογή στρατηγικών και πλαισίων για τον παροπλισμό υφιστάμενων εγκαταστάσεων, για την αποκατάσταση πρώην πυρηνικών σταθμών και παλαιών εγκαταστάσεων που συνδέονται με την εξόρυξη ουρανίου, καθώς και για την ανάκτηση και διαχείριση βυθισμένων στη θάλασσα ραδιενεργών αντικειμένων και υλικών.

3. Ο στόχος της παραγράφου 3 του άρθρου 2 θα περιορισθεί στις τεχνικές πτυχές ώστε να διασφαλισθεί ότι η χρήση μεταλλευμάτων, πρώτων υλών και ειδικών σχάσιμων υλικών δεν παρεκκλίνει από την σκοπούμενη χρήση που δηλώνουν οι χρήστες και θα επιδιωχθεί, ιδίως, με τα ακόλουθα μέτρα:

α) δημιουργία του ρυθμιστικού πλαισίου, των μεθόδων, της τεχνολογίας και των προσεγγίσεων που απαιτούνται για την εφαρμογή διασφαλίσεων για το πυρηνικό υλικό, μεταξύ άλλων, για τη λογιστική καταγραφή και τον έλεγχο σχάσιμων υλικών σε επίπεδο κράτους και φορέα εκμετάλλευσης,

β) υποστήριξη για την υποδομή και την εκπαίδευση του προσωπικού.

4. Τα μέτρα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 μπορούν να περιλαμβάνουν δράσεις για την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας, μεταξύ άλλων την εφαρμογή και την παρακολούθηση των διεθνών συμβάσεων και συνθηκών. Περιλαμβάνουν επίσης ένα ουσιαστικό στοιχείο μεταφοράς γνώσεων (ανταλλαγή πληροφοριών, δημιουργία ικανοτήτων και εκπαίδευση στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας και έρευνας) προκειμένου να ενισχυθεί η βιωσιμότητα των επιτυγχανόμενων αποτελεσμάτων. Θα τεθούν σε εφαρμογή μέσω συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της ΕΕ και/ή με τις αρχές των τρίτων χωρών, τις ρυθμιστικές αρχές στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας και/ή τους οικείους οργανισμούς τεχνικής υποστήριξης και τους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς, κυρίως τον ΔΟΑΕ. Σε ειδικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, τα μέτρα που αφορούν τα στοιχεία β) και γ) της παραγράφου 1 εφαρμόζονται μέσω συνεργασίας με τους φορείς εκμετάλλευσης και/ή τις αρμόδιες οργανώσεις των κρατών μελών της ΕΕ και τους φορείς εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων των τρίτων χωρών, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ του Συμβουλίου, και με πυρηνικές εγκαταστάσεις.

Άρθρο 4

Συμμόρφωση, συνέπεια και συμπληρωματικότητα

1. Η πρόοδος προς την επίτευξη των ειδικών στόχων που ορίζονται στο άρθρο 2 αξιολογείται, αντίστοιχα, μέσω των ακόλουθων δεικτών επιδόσεων:

- α) αριθμός και σημασία των προβλημάτων που επισημάνθηκαν στη διάρκεια της εφαρμογής της συνεργασίας,
- β) πορεία της ανάπτυξης στρατηγικών στον τομέα των αναλωμένων καυσίμων, των πυρηνικών αποβλήτων και του παροπλισμού, του αντίστοιχου νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου και της υλοποίησης των σχεδίων,
- γ) αριθμός και σημασία των θεμάτων που περιγράφονται στις σχετικές εκθέσεις σχετικά με τις διασφαλίσεις για το πυρηνικό υλικό.

Πριν από την εφαρμογή των σχεδίων και, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε δράσεως, οι ειδικοί δείκτες για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των επιδόσεων θα καθορισθούν σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2.

2. Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι τα θεσπιζόμενα μέτρα είναι σύμφωνα με το συνολικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής της Ένωσης για τη χώρα εταίρο, και ιδίως με τους στόχους των πολιτικών και των προγραμμάτων της χώρας αυτής στους τομείς της αναπτυξιακής και οικονομικής συνεργασίας.

3. Η χρηματοδοτική, οικονομική και τεχνική συνεργασία που παρέχεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού συμπληρώνει εκείνη που παρέχεται από την Ένωση στο πλαίσιο άλλων μηχανισμών.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΝΔΥΛΙΩΝ

Άρθρο 5

Έγγραφο στρατηγικής

1. Η κοινοτική συνεργασία δυνάμει του παρόντος κανονισμού εφαρμόζεται με βάση γενικό έγγραφο πολυετούς στρατηγικής για τον Μηχανισμό συνεργασίας στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας

2. Το έγγραφο στρατηγικής πρέπει να συνιστά γενική βάση συνεργασίας και να καταρτίζεται για μέγιστο διάστημα επτά ετών. Στο έγγραφο αυτό καθορίζεται η στρατηγική της Κοινότητας όσον αφορά τη συνεργασία δυνάμει του παρόντος κανονισμού, λαμβανομένων υπόψη των αναγκών των ενδιαφερομένων χωρών, των προτεραιοτήτων της Κοινότητας, της διεθνούς κατάστασης και των δραστηριοτήτων των αντίστοιχων τρίτων χωρών. Το έγγραφο στρατηγικής αναφέρει επίσης την προστιθέμενη αξία της συνεργασίας, καθώς και τον τρόπο αποφυγής των αλληλεπικαλύψεων με άλλα προγράμματα και πρωτοβουλίες, ιδίως όσα αναλαμβάνουν διεθνείς οργανισμοί που επιδιώκουν παρόμοιους στόχους και οι βασικοί χορηγοί.

3. Στόχος των εγγράφου στρατηγικής είναι να εξασφαλίσουν ένα συνεκτικό πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Κοινότητας και των συγκεκριμένων τρίτων χωρών ή περιφερειών, το οποίο θα είναι σύμφωνο με τον συνολικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους, τις αρχές και τις πολιτικές της Κοινότητας.

4. Η κατάρτιση του εγγράφου στρατηγικής εξαρτάται από τις αρχές για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας: εθνική οικειοποίηση, εταιρική σχέση, συντονισμός, εναρμόνιση, ευθυγράμμιση προς τα εθνικά ή τα περιφερειακά συστήματα, αμοιβαία ευθύνη και προσανατολισμός στα αποτελέσματα.

5. Η Επιτροπή θα εγκρίνει το έγγραφο στρατηγικής σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2. Η Επιτροπή επανεξετάζει και, εφόσον είναι σκόπιμο, προβαίνει σε ενδιάμεση ενημέρωση του εγγράφου στρατηγικής ή όποτε είναι απαραίτητο, ακολουθώντας την ίδια διαδικασία.

Άρθρο 6

Πολυετή ενδεικτικά προγράμματα

1. Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα καταρτίζονται με βάση το έγγραφο στρατηγικής που αναφέρεται στο άρθρο 2. Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα καλύπτουν περίοδο 2 έως 4 ετών.

2. Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα καθορίζουν τους τομείς προτεραιότητας που επιλέγονται για χρηματοδότηση, τους ειδικούς στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τους δείκτες επίδοσης και την ενδεικτική κατανομή κεφαλαίων, τόσο συνολικά όσο και ανά τομέα προτεραιότητας, συμπεριλαμβανομένου ενός ευλόγου αποθέματος μη κατανεμημένων κεφαλαίων· η κατανομή αυτή μπορεί, κατά περίπτωση, να έχει τη μορφή ψαλίδας ή ελάχιστης χρηματοδότησης. Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα καθορίζουν κατευθυντήριες γραμμές για την αποφυγή των αλληλεπικαλύψεων.

3. Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα βασίζονται σε αίτημα από τις χώρες εταίρους ή τις περιφέρειες εταίρους και στον διάλογο μαζί τους, με συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών, ώστε να διασφαλίζεται επαρκής οικειοποίηση της διαδικασίας από την ενδιαφερόμενη χώρα ή περιφέρεια και να ενθαρρύνεται η στήριξη των εθνικών αναπτυξιακών στρατηγικών. Για λόγους συμπληρωματικότητας και αποφυγής αλληλεπικαλύψεων, τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα λαμβάνουν υπόψη την τρέχουσα και την υπό σχεδιασμό διεθνή συνεργασία, ιδίως με διεθνείς οργανισμούς που επιδιώκουν παρόμοιους στόχους και τους βασικούς χορηγούς στους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 2. Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα αναφέρουν επίσης την προστιθέμενη αξία της συνεργασίας.

4. Η Επιτροπή θα εκδώσει τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2. Η Επιτροπή, με την ίδια διαδικασία, επανεξετάζει και, ενδεχομένως, ενημερώνει τα ενδεικτικά αυτά προγράμματα, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν επανεξέταση του εγγράφου στρατηγικής που αναφέρεται στο άρθρο 5.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Άρθρο 7

Ετήσια προγράμματα δράσης

1. Τα ετήσια προγράμματα δράσης («προγράμματα δράσης») καταρτίζονται με βάση το έγγραφο στρατηγικής και τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα που αναφέρονται στα άρθρα 5 και 6, αντίστοιχως. Τα προγράμματα δράσης καθορίζονται για κάθε τρίτη χώρα ή περιοχή και διευκρινίζουν τις λεπτομέρειες σχετικά με την εφαρμογή της συνεργασίας κατά τα προβλεπόμενα στον παρόντα κανονισμό.

Κατ' εξαίρεση, ιδίως όταν δεν έχει εγκριθεί ακόμη πρόγραμμα δράσης, η Επιτροπή μπορεί, βάσει των εγγράφων ενδεικτικού προγραμματισμού, να εγκρίνει μεμονωμένα μέτρα βάσει των ιδίων κανόνων και διαδικασιών με τα προγράμματα δράσης.

Σε περιπτώσεις απρόβλεπτων και δεόντως αιτιολογημένων αναγκών, περιστάσεων ή δεσμεύσεων, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει ειδικά μέτρα που δεν προβλέπονται στα έγγραφα ενδεικτικού προγραμματισμού.

2. Στα προγράμματα δράσης καθορίζονται οι επιδιωκόμενοι στόχοι, οι τομείς παρέμβασης, τα μέτρα και τα έργα που προβλέπονται, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οι διαδικασίες διαχείρισης και το συνολικό ποσό της προγραμματισμένης χρηματοδότησης. Στα προγράμματα περιλαμβάνεται συνοπτική περιγραφή των ενεργειών που χρηματοδοτούνται, ένδειξη των ποσών που παρέχονται για κάθε ενέργεια, ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα εφαρμογής και συγκεκριμένους δείκτες παρακολούθησης, αξιολόγησης και επανεξέτασης των επιδόσεων, κατά περίπτωση. Εφόσον κρίνεται απαραίτητο, περιλαμβάνονται τα αποτελέσματα από διδάγματα αντληθέντα από προηγούμενη συνεργασία.

3. Η Επιτροπή εκδίδει τα προγράμματα δράσης, τα μεμονωμένα μέτρα και τα ειδικά μέτρα σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2. Η Επιτροπή δύναται να επανεξετάζει και να παρατείνει τα προγράμματα δράσης και τα μέτρα ακολουθώντας την ίδια διαδικασία.

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3 η διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 δεν απαιτείται στις εξής περιπτώσεις:

- i) μεμονωμένα μέτρα για τα οποία η χρηματοδοτική βοήθεια της Ένωσης δεν υπερβαίνει τα 5 εκατομμύρια EUR,
- ii) ειδικά μέτρα για τα οποία η χρηματοδοτική βοήθεια της Ένωσης δεν υπερβαίνει τα 5 εκατομμύρια EUR,
- iii) τεχνικές τροποποιήσεις προγραμμάτων δράσης, μεμονωμένων μέτρων και ειδικών μέτρων.

Για τους σκοπούς της παρούσης παραγράφου, ως τεχνικές τροποποιήσεις νοούνται προσαρμογές, όπως

— παράταση της προθεσμίας εφαρμογής,

— ανακατανομή κεφαλαίων μεταξύ δράσεων που περιέχονται στα ετήσια προγράμματα δράσης, μεμονωμένων ή ειδικών μέτρων και έργων κατά ποσοστό όχι μεγαλύτερο από 20 % του αρχικού προϋπολογισμού και ποσό που δεν υπερβαίνει τα 5 εκατομμύρια EUR, ή

— αύξηση ή μείωση του στόχου των ετήσιων προγραμμάτων δράσης, μεμονωμένων ή ειδικών μέτρων κατά ποσοστό όχι μεγαλύτερο από 20 % του αρχικού προϋπολογισμού και ποσό που δεν υπερβαίνει τα 5 εκατομμύρια EUR,

υπό την προϋπόθεση ότι αυτές οι τροποποιήσεις αυτές δεν επηρεάζουν ουσιαστικά τους στόχους των αρχικών μέτρων και προγραμμάτων δράσης.

Τα μέτρα που εγκρίνονται δυνάμει της παρούσας παραγράφου κοινοποιούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και την επιτροπή του άρθρου 11 παράγραφος 1 εντός μηνός από την έγκρισή τους.

5. Για δεόντως αιτιολογημένους επιτακτικούς λόγους επείγοντος που αφορούν την ανάγκη έγκαιρης αντίδρασης της Κοινότητας με σκοπό τον μετριασμό των συνεπειών πυρηνικού ατυχήματος ή ατυχήματος με διαρροή ραδιενέργειας, η Επιτροπή εγκρίνει ή τροποποιεί τα προγράμματα δράσης ή τα μέτρα μέσω αμέσως εφαρμοστέων εκτελεστικών πράξεων, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 11 παράγραφος 3.

6. Η Επιτροπή δύναται επίσης να αποφασίσει να συμμετάσχει σε οποιαδήποτε πρωτοβουλία αναλαμβάνουν διεθνείς οργανισμοί και βασικοί χορηγοί που επιδιώκουν παρόμοιους στόχους, εφόσον είναι σύμφωνη με τον γενικό στόχο που ορίζεται στο άρθρο 1. Η αντίστοιχη απόφαση χρηματοδότησης λαμβάνεται σύμφωνα με τη διαδικασία των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 8

Συνέπεια και συμπληρωματικότητα

Τυχόν προγραμματισμός ή αναθεωρήσεις προγραμμάτων που πραγματοποιούνται μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα, τα ευρήματα και τα συμπεράσματα της εν λόγω έκθεσης.

Άρθρο 9

Εφαρμογή

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται, σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφοι 3 και 4 και τα άρθρα 3, 4, 5, 7, 8, 9, 12 και 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 εκτός εάν ορίζεται άλλως στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 10

Υποβολή έκθεσης

Η Επιτροπή εξετάζει την πρόοδο που σημειώθηκε κατά την εφαρμογή των μέτρων που έχουν αναληφθεί δυνάμει του παρόντος κανονισμού και υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ετήσια έκθεση σχετικά με την υλοποίηση της κατά τον παρόντα κανονισμό συνεργασίας. Η έκθεση περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το προηγούμενο έτος για τα χρηματοδοτούμενα μέτρα, πληροφορίες για τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και της αξιολόγησης και την εκτέλεση των δημοσιονομικών δεσμεύσεων και πληρωμών, κατανομημένων ανά χώρα, περιφέρεια και τύπο συνεργασίας.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 11

Επιτροπή συνεργασίας

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή συνεργασίας στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας. Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες, 13 Δεκεμβρίου 2013.

2. Οσάκις γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

3. Οσάκις γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011, σε συνδυασμό με το άρθρο 5.

Άρθρο 12

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 9 της απόφασης 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου.

Άρθρο 13

Ποσό δημοσιονομικής αναφοράς

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά την περίοδο 2014 έως 2020 ανέρχεται σε 225 321 EUR.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εγκρίνουν ετήσιες πιστώσεις εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Άρθρο 14

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

V. MAZURONIS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΥΡΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Το παρόν παράρτημα καθορίζει τα κατά τον παρόντα κανονισμό κριτήρια συνεργασίας ⁽¹⁾, καθώς και τις προτεραιότητες.

Η συνεργασία πρέπει να βασίζεται στα ακόλουθα κριτήρια.

1. Γενικά κριτήρια και προτεραιότητες

α) Γενικά κριτήρια:

- Η συνεργασία μπορεί να καλύπτει όλες τις τρίτες χώρες παγκοσμίως.
- Προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στις υποψήφιες προς ένταξη χώρες και τις χώρες που ανήκουν στην περιοχή της ευρωπαϊκής γειτονίας, κατά προτίμηση χρησιμοποιώντας την ανά χώρα προσέγγιση. Η περιφερειακή προσέγγιση πρέπει να ευνοείται έναντι των χωρών άλλων περιφερειών.
- Σκοπός της συνεργασίας με τις χώρες υψηλού εισοδήματος είναι η διευκόλυνση των σχέσεων μεταξύ των αντίστοιχων ενδιαφερομένων που έχουν αρμοδιότητα για την πυρηνική ασφάλεια και την προστασία από τις ακτινοβολίες. Οι σχέσεις αυτές αποκλείουν οποιαδήποτε κοινοτική χρηματοδότηση προς χώρες υψηλού εισοδήματος μέσω του παρόντος κανονισμού. Ωστόσο, μπορεί να θεσπισθούν ειδικά μέτρα, π.χ. μετά από σοβαρό πυρηνικό ατύχημα, εφόσον απαιτείται και κατά περίπτωση.
- Η κοινή αντίληψη και αμοιβαία συμφωνία μεταξύ της τρίτης χώρας και της Κοινότητας θα πρέπει να επιβεβαιωθούν με επίσημο αίτημα προς την Επιτροπή, το οποίο δεσμεύει την αντίστοιχη κυβέρνηση.
- Οι τρίτες χώρες που επιθυμούν να συνεργαστούν με την Κοινότητα θα πρέπει να προσυπογράψουν ανεπιφύλακτα τις αρχές της μη διάδοσης. Θα πρέπει επίσης να έχουν ήδη προσχωρήσει στις σχετικές συμβάσεις, στο πλαίσιο του ΔΟΑΕ, για την πυρηνική ασφάλεια, όπως η Σύμβαση του 1994 για την πυρηνική ασφάλεια και η Κοινή Σύμβαση για την ασφάλεια διαχείρισης του αναλωμένου καυσίμου και την ασφάλεια διαχείρισης των ραδιενεργών αποβλήτων, ή να έχουν λάβει μέτρα που να φανερώνουν τη σταθερή τους δέσμευση να προσχωρήσουν στις εν λόγω συμβάσεις. Η εν λόγω δέσμευση πρέπει να τυγχάνει ετήσιας αξιολόγησης βάσει της οποίας θα λαμβάνεται απόφαση σε σχέση με τη συνέχιση της συνεργασίας. Η συνεργασία με την Κοινότητα θα μπορούσε να έχει ως γνώμονα την προσχώρηση ή τα διαβήματα με στόχο την προσχώρηση στις σχετικές συμβάσεις. Σε επείγουσες περιπτώσεις, η εφαρμογή των ανωτέρω αρχών θα πρέπει, κατ' εξαίρεση, να αντιμετωπίζεται με ευελιξία.
- Για τη διασφάλιση και παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τους κατά τον παρόντα κανονισμό στόχους της συνεργασίας, η τρίτη χώρα αποδέχεται την αρχή αξιολόγησης των δράσεων που έχουν αναληφθεί. Η αξιολόγηση αυτή αναμένεται να καταστήσει δυνατή την παρακολούθηση και επαλήθευση της συμμόρφωσης με τους συμφωνηθέντες στόχους και μπορεί να αποτελεί προϋπόθεση για τη συνέχιση καταβολής της συνεισφοράς της Κοινότητας.
- Η συνεργασία που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας και των σχετικών διασφαλίσεων, βάσει του παρόντος κανονισμού, δεν αποσκοπεί στην προώθηση της πυρηνικής ενέργειας και, συνεπώς, δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως μέτρο προώθησης αυτής της πηγής ενέργειας σε τρίτες χώρες.

β) Προτεραιότητες

Προκειμένου να δημιουργήσει τους όρους ασφάλειας που είναι αναγκαίοι ώστε να εξαλειφθούν οι κίνδυνοι για τη ζωή και την υγεία των λαών, η συνεργασία απευθύνεται πρωταρχικά στις ρυθμιστικές αρχές στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας και τους οικείους οργανισμούς τεχνικής υποστήριξης. Ο στόχος της συνεργασίας είναι να διασφαλιστεί η τεχνική ικανότητα και ανεξαρτησία τους, και να ενισχυθεί το ρυθμιστικό πλαίσιο, κυρίως όσον αφορά τις δραστηριότητες αδειοδότησης, μεταξύ των οποίων η επανεξέταση και παρακολούθηση αποτελεσματικών και συνολικών αξιολογήσεων του κινδύνου και της ασφάλειας («δοκιμές αντοχής σε ακραίες συνθήκες»).

Στις λοιπές προτεραιότητες των προγραμμάτων συνεργασίας που πρόκειται να αναπτυχθούν στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού περιλαμβάνονται:

- η ανάπτυξη και υλοποίηση υπεύθυνων στρατηγικών και πλαισίων για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων,
- ο παροπλισμός υφιστάμενων εγκαταστάσεων, η αποκατάσταση χώρων στους οποίους υπήρχαν πυρηνικές εγκαταστάσεις, καθώς και παλαιών εγκαταστάσεων που συνδέονται με την εξόρυξη ουρανίου, και η ανάκτηση και διαχείριση βυθισμένων στη θάλασσα ραδιενεργών αντικειμένων και υλικών, στην περίπτωση που συνιστούν κίνδυνο για το κοινό.

Η συνεργασία με φορείς εκμετάλλευσης πυρηνικών σταθμών τρίτων χωρών εξετάζεται στις ειδικές περιπτώσεις που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3, ιδίως στο πλαίσιο των μέτρων παρακολούθησης συνολικής εκτίμησης κινδύνων και ασφάλειας. Η εν λόγω συνεργασία αποκλείει την προμήθεια εξοπλισμού.

⁽¹⁾ Τα κριτήρια λαμβάνουν υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου ως προς τη βοήθεια προς τις τρίτες χώρες στον τομέα της πυρηνικής προστασίας και ασφάλειας (2913η σύνοδος του Συμβουλίου Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας, Βρυξέλλες, 9 Δεκεμβρίου 2008).

2. Χώρες που έχουν ήδη εγκαταστάσεις παραγωγής πυρηνικής ενέργειας

Στην περίπτωση χωρών που έχουν ήδη λάβει χρηματοδότηση από την Κοινότητα, η περαιτέρω συνεργασία θα εξαρτηθεί από την αξιολόγηση των δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν από την Κοινότητα και από την κατάλληλη αιτιολόγηση των νέων αναγκών. Η αξιολόγηση θα πρέπει να επιτρέπει να καθοριστούν με μεγαλύτερη ακρίβεια η φύση της συνεργασίας και τα ποσά που θα χορηγηθούν μελλοντικά στις χώρες αυτές.

Στις χώρες που έχουν ανάγκη συνεργασίας, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη:

- α) ο έκτακτος χαρακτήρας της παρέμβασης σε δεδομένη χώρα, λόγω της κατάστασης που επικρατεί στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας, και
- β) η σημασία της παρέμβασης την κατάλληλη στιγμή, ώστε η κοινή νοοτροπία πυρηνικής ασφάλειας να ενισχύεται, ιδίως όσον αφορά την ανάπτυξη ή την ενίσχυση των ρυθμιστικών αρχών και οργανισμών τεχνικής υποστήριξης και την ανάπτυξη και εφαρμογή στρατηγικών και πλαισίων για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων.

Η χρησιμοποίηση των αποστολών IRRS (ενοποιημένη υπηρεσία ρυθμιστικής αξιολόγησης) και της Επιχειρησιακής Ομάδας Ελέγχου Ασφάλειας του ΔΟΑΕ (OSART) θα κρίνεται ευνοϊκά, μολονότι αυτό δεν θα συνιστά επίσημο κριτήριο για τη συνεργασία.

3. Χώρες που δεν διαθέτουν εγκαταστάσεις παραγωγής πυρηνικής ενέργειας

Για τις χώρες που έχουν στο έδαφός τους πυρηνικές εγκαταστάσεις όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ, αλλά δεν επιθυμούν να αναπτύξουν παραγωγή πυρηνικής ενέργειας, η συνεργασία εξαρτάται από τον έκτακτο χαρακτήρα της παρέμβασης λόγω της κατάστασης που επικρατεί στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας.

Για τις χώρες που επιθυμούν να αναπτύξουν την παραγωγή πυρηνικής ενέργειας, ανεξαρτήτως αν έχουν ή όχι στο έδαφός τους πυρηνικές εγκαταστάσεις όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ, και για τις οποίες τίθεται το ζήτημα παρέμβασης την κατάλληλη στιγμή, ώστε η νοοτροπία πυρηνικής ασφάλειας να ενισχύεται παράλληλα με την ανάπτυξη του προγράμματος παραγωγής πυρηνικής ενέργειας, ιδίως όσον αφορά την ενίσχυση των ρυθμιστικών αρχών και των οργανισμών τεχνικής υποστήριξης, η συνεργασία λαμβάνει υπόψη την αξιοπιστία του προγράμματος ανάπτυξης παραγωγής πυρηνικής ενέργειας, την ύπαρξη κυβερνητικής απόφασης σχετικά με τη χρήση πυρηνικής ενέργειας και την κατάρτιση προκαταρκτικού χάρτη πορείας, ο οποίος θα λαμβάνει υπόψη τα ορόσημα στην ανάπτυξη εθνικής υποδομής για την πυρηνική ενέργεια (έγγραφο NG-G-3.1 της σειράς για την πυρηνική ενέργεια του ΔΟΑΕ).

Για τις χώρες που υπάγονται σε αυτή την κατηγορία, η συνεργασία θα πρέπει να αποσκοπεί, κατά κύριο λόγο, στην ανάπτυξη της απαιτούμενης ρυθμιστικής υποδομής, της τεχνικής ικανότητας της ρυθμιστικής αρχής για τα πυρηνικά και του ή των αντίστοιχων οργανισμών τεχνικής υποστήριξης. Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη και, κατά περίπτωση, να υποστηριχθεί η ανάπτυξη στρατηγικών και πλαισίων για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, μεταξύ άλλων και σε χώρες που δεν προτίθενται να αναπτύξουν ικανότητα παραγωγής πυρηνικής ενέργειας ή έχουν αποφασίσει να μην το πράξουν.

Για τις χώρες που δεν εμπίπτουν στις ανωτέρω κατηγορίες, μπορεί να παρασχεθεί συνεργασία σε έκτακτες περιπτώσεις παρέμβασης όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια. Στις χώρες αυτές θα πρέπει να παρέχεται κάποιος βαθμός ευελιξίας κατά την εφαρμογή των γενικών κριτηρίων.

4. Συντονισμός

Η Επιτροπή θα πρέπει να συντονίζει τη συνεργασία της με τρίτες χώρες με οργανισμούς που επιδιώκουν παρόμοιους στόχους, ιδίως διεθνείς οργανισμούς, μεταξύ των οποίων ειδικότερα ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ). Ο συντονισμός αυτός θα επιτρέψει στην Κοινότητα και τους ενδιαφερόμενους οργανισμούς να αποφεύγουν τυχόν επικαλύψεις ενεργειών και χρηματοδότησης όσον αφορά τρίτες χώρες. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να εντάξει στην εκπλήρωση του έργου της τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και ευρωπαϊκούς φορείς εκμετάλλευσης, αξιοποιώντας έτσι την ποιότητα της ευρωπαϊκής εμπειρογνωσίας στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας και των σχετικών διασφαλίσεων.

Η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι δεν θα υπάρχει αλληλεπικάλυψη ανάμεσα στη συνεργασία στον τομέα των διασφαλίσεων, μέσω των μέτρων που μπορούν να θεσπισθούν σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού και τη συνεργασία στους τομείς της ασφάλειας και της μη διάδοσης βάσει του Μηχανισμού για τη Σταθερότητα και την Ειρήνη.

Το EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) παρέχει άμεση και δωρεάν πρόσβαση στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο ιστοχώρος αυτός επιτρέπει την πρόσβαση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* καθώς και στις Συνθήκες, στη νομοθεσία, στη νομολογία και στις προπαρασκευαστικές πράξεις.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση: <http://europa.eu>

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL